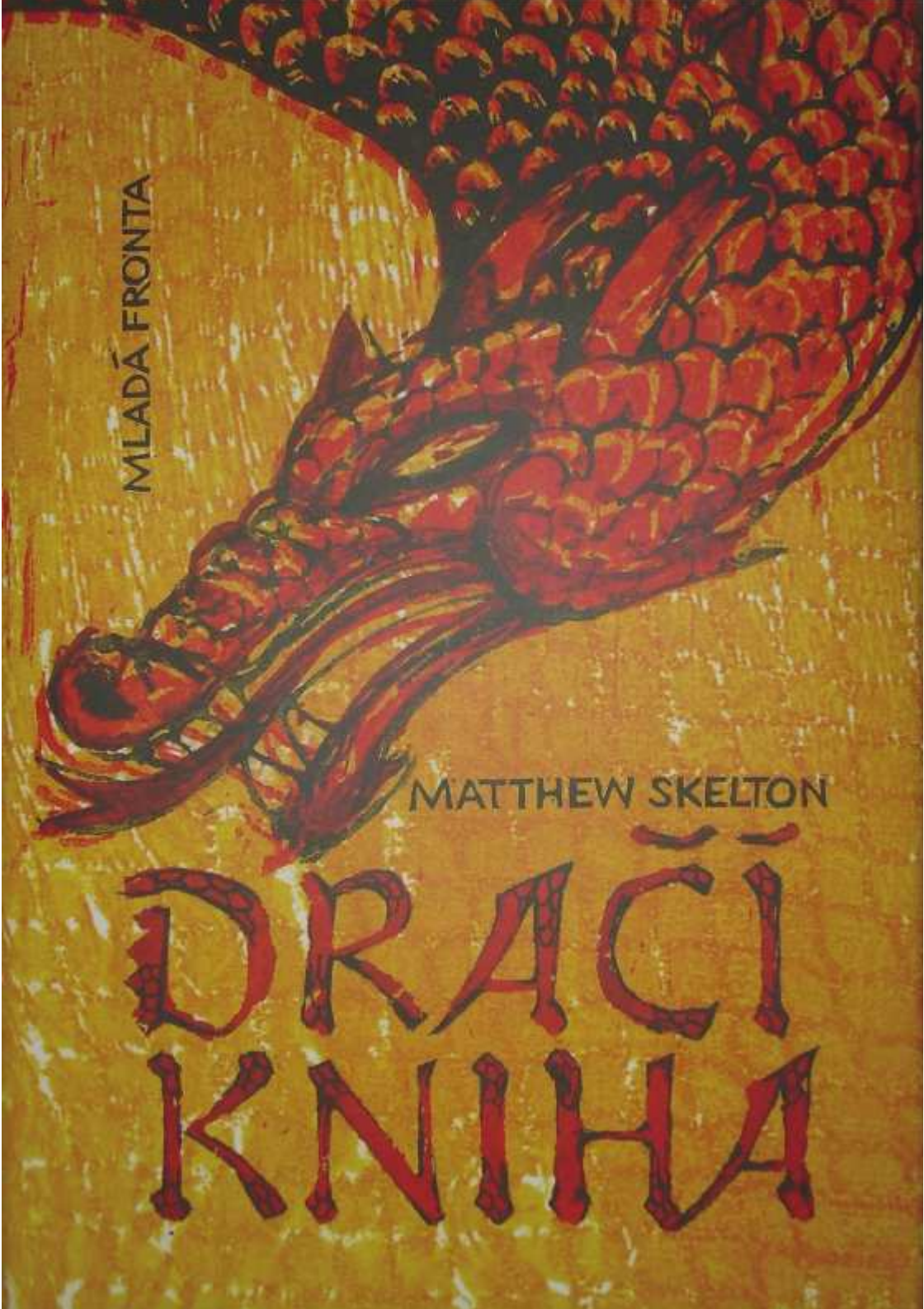

MLADÁ FRONTA
MATTHEW SKELTON
DRAČÍ KNIHA

Pro mámu, tátu a Lou

Přeložila Veronika Volhejnová

Text copyright © Matthew Skelton, 2006

Illustrations © Helena Rosová, 2007

Translations © Veronika Volhejnová, 2007

ISBN 978-80-204-1466-3

DRAČÍ KNIHA

MATTHEW SKELTON

MLADÁ FRONTA

KNIHOVNA KOLEJE
SVATÉHO JERONÝMA

OXFORD

Co je tohle za knížku?

Blake otočil jednu stránku, pak další a ještě další a hledal nějaký příběh, ale žádný nemohl najít. Nebyla tu slova, která by ho vedla – jen řada prázdných stránek, která mířila jako točité schodiště do neznáma. Chvíli je v duchu sledoval a uvažoval, kam asi vedou, ale zdálo se, že nikam, ať pátral, jak pátral.

Byl zklamaný a zároveň nadšený, jako by se právě pustil na nějakou průzkumnou výpravu. Ale co vlastně hledá? A jak to pozná, až to najde? Je jen dvanáctiletý kluk, a navíc žádné eso ve čtení. Ale přitom si byl jistý, že čím víc bude zkoumat, čím hlouběji se ponoří, tím je pravděpodobnější, že něco objeví – snad nějaká tajemství zakódovaná v tom papíře – a že ho to dovede ještě k většímu objevu.

Ale jak může někdo číst prázdnou knihu? uvažoval.

Nakonec svazek zavřel a vrátil ho na polici, aniž tušil, že příběh se už začal psát sám...

MOHUČ

NĚMECKO 1452

Johan Fust dorazil za chladné zimní noci. Většina města spala pod pláštěm měkce padajícího sněhu. Podplatil stráže, aby mu otevřely železnou bránu poblíž řeky, a nikým nepozorován vykročil do ulic. Za ním táhl mladík těžké saně.

Dokonce i v té bíle rozvířené tmě Fust viděl mohutnou budovu katedrály, která převyšovala ostatní domy uvnitř městských hradeb. Věže, postavené z červeného pískovce, měly za dne půvabně růžovou barvu, ale v noci, schované ve stínech, vytvářely vysoké pohoří. Prohlédl si je přimhouřenýma očima, ale nepřiblížil se k nim. Držel se zdí polohrázděných domů, v nichž bydleli vznešení měšťané. Všude kolem se vznášela směs pachů: štiplavý dřevěný kouř, svíravý pach slámy, ani nemluvě o zápachu lidských splašků, který nedokázal zakryt ani sníh. Občas odněkud zakvičelo prase, které se s ostatními strkalo v chlívku o trochu tepla, ale jinak slyšel jen sykavý zvuk saní za sebou.

Fust počkal, až ho chlapec dohoní.

Petr se držel pánovi v patách, ale na chvilku se zastavil, aby si setřel sníh z čela a zahřál si trochu prsty v podpaží. Byla mu strašná zima. Fust na tom byl dobře, měl dlouhý plášť, tlusté rukavice a šněrovací boty, ale chlapcovy nohavice byly příliš tenké, než aby jej ochránily před štiplavou zimou. A co bylo ještě horší, jeho nízké boty nebyly šité pro stále vyšší závěje z kterých se mu na kotníky sypaly laviny ledových krystalků. Toužil jen po

ohni, u kterého by se ohřál, po jídle, kterým by si naplnil žaludek, a lůžku, na kterém by si odpočinuly jeho unavené údy.

Rozhlédl se po dřevěných tabulkách zavěšených v šeru nad ním – po vycpaných selatech a žitných snůpcích, naznačujících hostince a pekárny – a přál si jen, aby cesta už skončila.

„Už to není daleko, Petře," ujistil ho Fust, jako by mu četl myšlenky. „Už jsme skoro tam."

Fust vyfoukl dlouhý proud stříbrné páry a vykročil šikmo přes prázdné náměstí k uličkám, které se křižovaly za tržištěm jako praskliny ve skle. Pod nohama mu křupal sníh.

Petr se nehýbal. Každý jeho sval mu zatvrzele připomínal strašnou námahu cesty. Z Paříže putovali do Štrasburku a pak, když tam nenašli, co hledali, zamířili na severovýchod k Mohuči, na břehy řeky Rýna; ta cesta byla dlouhá skoro čtyři sta mil. Vyhýbali se běžným stezkám podél řeky – vinice na okolních kopcích byly příliš vystavené pohledům, lidé z městeček byli příliš zvědaví – ale drželi se všeukrývajících lesů a údolí, která byla tuto zimu skoro neprůchodná. Petr nevěřil na duchy a přízraky, o nichž se povídalo, že se mimo vyšlapané cesty zdržují, ale znepokojovalo ho Fustovo neustálé skrývání. Co mu ten člověk tají?

Petr složil dlaně před ústa a dýchl do nich v naději, že snad v konečcích prstů rozfouká aspoň jiskřičku citu. Ty prsatý byly rozhodně stvořeny k lepším věcem, než je tohle! Ani ne před měsícem studoval v jedné z nejvyhlášenějších knihoven v Evropě – v knihovně svatého Viktora v Paříži – učil se tam umění kaligrafie od nejlepších písařů. Už získal jemný, elegantní rukopis a byl na své úspěchy hrdý; opisoval misály a jiné náboženské knihy. Rád si o sobě myslel, že zachází s perem jako dobrý šermíř s mečem – jenomže proléval inkoust, ne krev.

Ale pak přišel Fust a všechno změnil.

Fust byl Petrovým přízrakem z minulosti. Slíbil mu bohatství, moc – cokoli – jen když vykoná několik jednoduchých úkolů. Dokonce mu přislíbil i ruku své dcery Christiny, pokud ho Petr poslechne. Jak by mohl odmítnout?

Petr si odplivl na zem, zamračil se do noci a zamnul si místa, kde se mu na rukou udělaly puchýře. Kolem pasu měl uvázaný provaz připjatý k saním, které musel jako tažný vůl za sebou vléct sněhem. Bylo to jeho jařmo, břímě; jeho část dohody. Petr Schoeffer z Gernsheimu nebyl víc než zvíře.

A jako by zásoby a přikrývky nebyly samy o sobě dost těžké, musel s nimi ještě tahat ohromnou truhlu. Na jejích dřevěných stěnách byly vyryty děsivé obludy, které zaplašily dokonce i jeho zvědavé prsty. Ale ještě děsivější byli ti dva hadi z černého kovu, kteří se kroutili kolem západky víka. Jejich hlavy byly propletené tak, že vytvářely důmyslný zámek. Fust ho varoval, že stačí jeden dotek, a z jejich tesáků vystříkne jed tak prudký, že ho nadosmrti ochromí.

Petr se zachvěl. Mohla by to být pravda?

Fust mluvil obvykle v hádankách, zčásti proto, aby chlapce zmátl, ale také aby chránil své tajemství. Naznačoval, že uvnitř té truhly má něco tak vzácného, tak úžasného, že jim to umožní dostat do rukou celý svět. Potřebovali jediné – způsob, jak cosi ovládnout, jak číst proroctví obsažená uvnitř v podobě živé dýchající knihy. A proto Fust potřeboval Petra...

Petr zavrtěl hlavou. Teď, když se blížili ke konci jedné cesty a k začátku druhé, začínal litovat. Co když ta kniha byl omyl – něco jako když se Eva rozhodla kousnout do jablka, a získat tak zakázané vědění? Co když tím ohrožuje samotnou svou duši? Doživotní služba je jedna věc, ale věčné zatracení druhá!

Petr si uvědomil, že na něj Fust čeká u ústí jedné z uliček, zaklel tedy, opřel se do postroje a začal znova vléct své těžké břímě. Jednou se už rozhodl.

Nyní sněžilo hustěji a sníh rychle a tiše vyplnil jejich stopy, takže by nikdo, kdo by snad časně vstal, nedokázal poznat podle jejich směru, odkud přišli, ani kam odešli. Místo toho obyvatelé Mohuče ráno otevřeli oči a spatřili neposkvrněný svět, třpytivé zasněžené město, kde nebyly vidět hromady hnoje a odpadků. Byli tak oslepeni tou podívanou, povrchem věcí, že nevycítili, jaké nebezpečí do města dorazilo pod rouškou tmy.

Jen já jsem to věděl...

Jako obvykle jsem koukal na měsíc z malého dvoukřídlého okna v dílně na rohu Christophstrasse. Přestože sněžilo, vykukovala jeho neštovičná tvář mezi mraky a já jsem fascinovaně sledoval, jak se vločky v měsíční záři černě snášejí vzduchem, až nakonec dosednou na zem a zářivě zbělají. Byla to úžasná alchymie. Nad střechami se zdvihal stín katedrály, bdělý jako nebesa.

Můj mistr si nevšiml ani poklesu teploty, ani slábnoucího světla, protože byl plně zabraný do ošidného procesu vynalézání. Ostatní dělníci už odešli spát nahoru do společné ložnice, ale on si přitáhl stoličku blíž k ohni a zaujatě tam opracovával nějaký složitý kovový předmět. Pomocí ostrého nástroje odškraboval z okraje formy malé pilinky kovu.

Byl puntičkář, a tak stále jemněji a jemněji upravoval své nástroje, aby každý kousek textu, který vytvoří, přenášel právě to správné množství barvy na papír dovezený z papíren ležících proti

proudu Rýna. Bedny toho obyčejného byly uskladněny pod schody, kdežto jemnější, hadrový papír, dovezený z Itálie – ten měl raději – měl uložený u zvířecích kůží, které hodlal zpracovat na pergamen.

Každý večer se mě pokoušel přesvědčit, že jsme o den blíže našim snům, ale já jsem si už nebyl jistý. Peníze, které investoval do tiskařského lisu – našeho pečlivě střeženého tajemství – rychle docházely a to, co zbývalo z jeho zlata, se mu mezi prsty měnilo v písek. Kromě toho jsem byl docela spokojený s tím, jak to bylo teď. V místnosti teple praskal oheň a jinou společnost než zvuky díla svého mistra jsem nepotřeboval. Bylo to něco docela jiného než moje minulost.

Právě v té chvíli jsem spíš vycítil než uviděl zachumlanou postavu postávající před kostelem na protější straně ulice a přitiskl jsem tvář na sklo, abych si ji lépe prohlédl. Neurčitý stín se odlepil od portálu chrámu a zahleděl se mým směrem.

„Zase koukáš na měsíc, Endymione?“ řekl mistr a já jsem se otočil. „Pojď, potřebuju tvoje prsty.“

Kývl jsem a krátce jsem pohlédl zpátky k oknu. Postava byla pryč. Dýchl jsem na silné sklo, namaloval do bílého kolečka páry tvář měsíce a obrátil jsem se zpátky k mistrovi dřív, než se úsměv stačil ztratit.

„Moje ruce jsou na takovou práci moc nešikovné,“ povzdechl, když jsem přidřepl vedle něj. Prsty měl zjizvené, kůži pokrytou měkce stříbřitým leskem od kovů, které používal: olova, cínu a také trochy antimonu – toho nejjedovatějšího prvku, který jeho písmenům dodával na ostrosti. Na kloubech měl usazené jako mouchy černé inkoustové skvrny.

Vzal jsem ze stolu zvětšovací sklo a podal jsem mu ho. Na tváři měl špinavé šmouhy a vousy dlouhé a prokvetlé, ale přesto jsem

ho miloval. Chviličku studoval formu, kterou držel v ruce, a jeho oko se rozplývalo za berylovou čočkou. Dokonce ani teď ještě nebyl spokojený. Přidržel své dílo blíž u ohně a pracoval na něm dál.

Rád jsem si představoval, že Herr Gutenbergovi opravdu pomáhám. Vzal mě k sobě jako učně přede dvěma lety, když jsem byl hladový sirotek na ulici. A tohle bylo to nejmenší, čím jsem mu mohl oplatit jeho laskavost – ne, ještě něco lepšího: jeho důvěru.

Většinou jsem vykonával pomocné práce v tiskárně. Vstával jsem brzo, rozdělal oheň, zametl podlahu a navlhčil archy papíru, které Herr Gutenberg potřeboval ten den ke svým experimentům s tiskařským lisem, strojem, který zvlášť upravil z vinařských lisů používaných tady v kraji. Jeho poslední model měl důkladný vzpřímený dřevěný rám s pákou a šroubem, jejichž pomocí se spouštěla těžká deska na umně sestavený tác s literami, který podsunul dospod. Nabarvená písmena pak přenesla text na papír, který tam list po listu vkládal. Mohli jsme tisknout mnoho kopií jediného textu, dokud to litery vydržely. Knihy už nebude třeba pracně ručně opisovat; můžeme je vytisknout tímhle strojem. Herr Gutenberg věřil, že jeho vynález změní svět.

Občas mi dovoloval míchat barvu. Byla to špinavá práce. Saze z našich lamp bylo nutno smíchat s fermeží a s troškou moči navrch („tajná přísada“, říkal tomu s úsměvem); ale nejradši ze všeho jsem sestavoval sazbu. To byl můj zvláštní úkol – tahle práce byla určená výlučně pro moje prsty.

Každý den, zatímco dělníci obsluhovali lis, jsem seděl u nízkého stolku s trnoží a měl jsem před sebou stovky kovových liter – rozbitou abecedu. Jedno po druhém jsem písmena skládal dohromady, aby vytvořila slova, věty a nakonec celé pasáže textu,

vždycky jako zrcadlový obraz vzoru, který přede mne položil můj mistr. Říkal tomu „psaní pozpátku“. Šlo mi to výborně. A co bylo ještě lepší, začínal jsem se učit číst.

Dosud jsme zkoušeli tisknout jen základní učebnice latiny pro studenty práv, kterých bylo plné město, ale můj Mistr si nedávno vytyčil nový, větší a smělejší cíl: Bible. V nich byly skutečné zisky Vždycky se najdou lidé hladovějící po slově Božím. Potřebovali jsme ještě trochu podpory od našich investorů a příležitost dokázat, že naše knihy jsou stejně krásné a přesné jako ty, které vytvářejí ti nejlepší písaři.

Aniž to můj mistr věděl, i já sám jsem se cvičil v tiskařském umění. Už jsem označil svým jménem malou sadu nářadí, kterou mi daroval k prvnímu výročí mého pobytu u něj: měkké kožené pouzdro, kde jsem měl rydla, šídla a dlátka. Jednu po druhé jsem naskládal litery do svého sázítka a pak jsem je s největší péčí vyrazil do kůže. Postupně jsem vytvořil svou novou identitu: E-n-d-y-m-i-o-n S-p-r-i-n-g. Litery byly trochu nakřivo, ale jméno se otisklo.

Věděl jsem, že jsem na Herr Gutenberga svými schopnostmi udělal dojem. Říkal, že mám svižné prsty, ale ještě svižnější mysl. Stával se ze mě dobrý učeň. „Opravdový, tiskařský ďáblík,“ prohlásil napůl v žertu, shodil mi kapuci a pocuchal mi vlasy.

Chtěl jsem mu říct, že z něj se zase stává dobrý otec, ale neudělal jsem to. Nemohl jsem. O hlas, stejně jako o všechno ostatní, jsem přišel hned po narození.

V té chvíli se dveře v přízemí rozlétly a já jsem vstal, že je zavřu.

Nedošel jsem ještě ani ke schodům, když jsem se zarazil. Do domu vešla nějaká postava a rychle stoupala po schodech směrem ke mně. Za ní vlétl do domu sníh. Spěchal jsem zpátky ke krbu za svým mistrem.

Za okamžik se na prahu objevil muž násilnického vzhledu. Tváře měl zarudlé od štípanců mrazu a oddechoval chvějícími se nozdrami. Očima přejel po dílně, po stolech a po vybavení, a nakonec pohledem utkvěl na mém mistrovi, který překvapeně vzhlédl.

„Fuste?“ řekl, když cizince poznal. V jeho hlase moc vřelosti nebylo.

Vetřelec potlačil úsměv. „Buď zdráv, Gutenbergu,“ odpověděl.

Pak si všiml mého nesouhlasného pohledu.

„A co je tohle za spratka?“ zeptal se, oklepal sníh z ramenou a přistoupil k ohni. Byl to podsaditý přihrbený muž a na sobě měl těžký plášť s kožešinou, připevněný přes prsa řetězy a medailony – neklamná známka bohatství. Prkna v podlaze skřípala pod jeho váhou.

Do místnosti s ním vlétl závan zimy a já jsem se zachvěl.

„Jmenuje se Endymion,“ odpověděl mistr. „Je to můj učen.“

Rozzářil jsem se, když jsem ta slova uslyšel, ale Fust si jen pohrdlivě odplivl. Strhl si rukavice a pleskl jimi o stůl. Pak uchopil mou bradu do prstů obalených prsteny. Obracel mi tvář zleva doprava, prohlížel si mě tvrdýma šedýma očima, které se blýskaly ve světle ohně. Měl husté, rezavě hnědé vlasy a vousy liščí barvy, dole rozeklané ve dvě výrazné špičky.

„Tak Endymion?“ Ochutnal mé jméno a pak ho vyplivl. „Co je zač? Snílek?“

Můj mistr neřekl nic. Často mi vyprávěl legendu o Endymionovi, řeckém pastýři, jehož milovala bohyně Měsíce a

který dostal dar věčného mládí. Říkal, že se to jméno hodí ke způsobu, jak se dívám do dálky a sním o kdovíčem.

„Johanne, nač ho tu máš?“ zeptal se Fust a konečně mě pustil. „Jen se na něj podívej! Je to skrček. Takový mrňous neuzvedne ani kousek sazby, natož aby mohl otáčet šroubem! K čemu je ti dobrý?“

Otevřel jsem ústa k protestu, ale nevyšel z nich vůbec žádný zvuk.

„A navíc je němý,“ dodal pobaveně Fust a zahalil mě odporně páchnoucím smíchem. „Řekni mi, Johannesi, kde jsi ho sebral?“

V duchu jsem mistra prosil, ať neodpovídá. Nechtěl jsem, aby se zmínil o tom, jak jsem na přeplněném tržišti sáhl po jeho váčku, jenže ten váček byl plný liter a kolem mého zápěstí se sevřela pevná ruka.

Naštěstí se Herr Gutenberg rozhodl urážku ignorovat.

„Vidím, že i ty máš učně,“ řekl a pohlédl na mladíka, který vstoupil za Fustem. „Petr Schoeffer, jestli se nemýlím, se konečně vrátil do Mohuče.“

Otočil jsem se, abych se na nově příchozího podíval. Stál nad schody, očividně nesvůj. Byl oblečený v hadrech, které se do tohohle počasí vůbec nehodily, a pomalu se posouval ke krbu ve snaze uzmout si co nejvíc tepla pro sebe.

Kradmý Fustův pohled ho varoval, aby zůstal, kde je.

Můj mistr, který si všiml mladíkových rozpaků, ho oslovil přímo: „Pověz mi, Petře, kde jsi byl?“

„Do toho ti nic není,“ utrhl se na něj Fust. Ale Petr už otevřel ústa k odpovědi.

„V Paříži,“ zamumlal s pohledem upřeným na své špinavé boty. Nohavice měl potřísněné blátem a v kabátci mu zely díry. „V knihovně sv. Viktora.“

Mistr překvapeně vytřeštil oči. „V knihovně sv. Viktora! Tak pojď, jen pojď blíž k ohni a pověz mi o ní něco! Je skutečně tak pozoruhodná, jak se o ní říká?“

„Je úžasná,“ potvrdil Petr a jeho tvář se poprvé rozjasnila. „Musí v ní být určitě tisíc svazků. Přečetl jsem půlku knížek na světě!“

Fust ho přerušil. „Petře, nezapomínáš na něco? Proč nevyužiješ příležitosti a nepřineseš moje věci? Vezmi si s sebou tohohle...“ prohlédl si mě odshora dolů, „...chlapce... aby ti pomohl. Nemá cenu odkládat to, proč jsme přišli.“

Položil mi dlaň na záda a postrčil mě ke schodům. Podíval jsem se po mistrovi, jestli mě nepotřebuje, ale ten hleděl na lupu, kterou držel, a zřejmě byl přesvědčený, že téhle schůzce se nedalo zabránit.

„A teď si promluvíme obchodně,“ zaslechl jsem ještě Fusta, když jsem scházel za Petrem ze schodů.

Sníh byl navátý u stěny domu, takže saně, které Petr dotáhl ke dveřím, skoro nebyly vidět. Okolní střechy měly sněhové čepice a také u zdí domů se vršil sníh jako zamrzlé moře. Okenice byly omrzlé a trámy se třpytily.

Začal jsem si skládat do náruče těžké, sněhem zasypané přikrývky a přemýšlel, jak dlouho u nás asi naši hosté hodlají zůstat – zdálo se, že dlouho – když mě Petr zarazil.

„Tohle ne,“ zavrčel. „Tohle.“

S okázalým gestem strhl zbylé přikrývky a objevila se obrovitá truhlice, skrytá pod hromadou houní. Ohromeně jsem na ní zíral. Zdálo se, jako by truhla do sebe vstřebávala samu noc; byla ztěžklá stíny. Mrazivý vítr se sněhem mi šlehal do nohou a já jsem se

schoulil, abych si udržel aspoň trochu tepla.

„Vezmi to za tamten konec," komandoval mě Petr, který chtěl být zřejmě co nejrychleji zpátky u krbu, „a dávej pozor, ať to neupustíš."

Vzal jsem železnou rukojeť do obou rukou a pokusil jsem se truhlu nadzvednout. Byla neuvěřitelně těžká. Petr naštěstí svýma silnýma rukama táhl většinu její váhy, a tak se nám pomalu – každých pár kroků jsme se museli zastavovat – povedlo dostat truhlici do domu. Ledový kov mě pálil do rukou.

Jak jsme stoupali po schodech, začalo na truhlu dopadat světlo z dílny a na jejích bocích pozvolna vyvstaly tvary. Z podivných hrbolků se vylouply obludné příšery, jaké jsem ještě nikdy neviděl. Šupinaté obludy a děsiví démoni se na mě šklebili jako z pekelného jícnu. Měli strupovité tváře, hrozivé zuby a jantarově žluté oči. Ale teprve když jsme napůl dokopali a napůl dotáhli truhlici do místnosti, všiml jsem si dvou hadů s propletenými hlavami, obtočených pevně kolem víka. Petr se na ně díval se zjevnou nedůvěrou, ale já jsem byl fascinovaný. Zdálo se mi, že mě k sobě přitahují.

„Být tebou, nedotýkám se jich," varoval mě náhle Fust a zachytil moje ruce, které se k nim pomalu blížily. „Mohli by tě kousnout."

Rychle jsem ucukl. Řekl to takovým tónem, že jsem mu věřil. Možná jsou jedovatí. Fust mě povýšeně sledoval a tmavé oči se mu leskly. Poslušně jsem couvl.

Fust se znovu obrátil k mému mistrovi, který hleděl do ohně, jako by z něj chtěl věštit budoucnost. Připadalo mi, že za tu chvíli zestárl.

„Tak co, Gutenbergu, co na to říkáš?"

Vedle odložené lupy ležela na stole hromada zlata a stříbra –

víc zlaťáků, než jsem viděl od začátku roku.

„Je mi líto," odpověděl mistr pomalu, „ale tohle si musím rozmyslet."

„Pche! Víš sám, že nedokážeš odolat."

„Ano, ale to, co navrhuješ, je –"

Mistr se zarazil, jako by nemohl najít to správné slovo.

„Naprosto rozumné," doplnil za něj Fust.

„Absurdní," odsekl mistr.

Fust pohrdlivě prskl. „Johanne, ty vůbec nevíš, co říkáš. S tvým strojem a mou chytrostí můžeme dosáhnout... čehokoli! Budeme nesmírně bohatí a mocní!"

„Ano, ale za jakou cenu?" namítl podezíravě můj mistr, promnul si oči a udělal si přitom na tváři inkoustovou šmouhu. „Takovouhle moc jsem zrovna na mysli neměl. Já s tím nechci nic mít."

„Ale no tak, kdepak je ta neúprosná touha, co kdysi poháněla tvého ducha?"

Fust se rozhlédl po místnosti. Kolem lisů stálo několik lavic a stolů potřísněných barvou, na nichž ležely tyglíky, železné rámy a polštářky na inkoust – naše pracovní nástroje. Z trámů visely jako ptáci poskládané archy papíru.

„To už je za mnou," odpověděl mu Herr Gutenberg rozmrzele.

„Nesmysl! Vidím, že i teď se tu pouštíš do něčeho nového." Fust poplácal páku lisu jako tažné zvíře. „Co je to tentokrát? Kalendáře? Odpustky?"

Herr Gutenberg vzhlédl. „No, uvažoval jsem o tom, že vytisknu Bibli," prohlásil vzdorně. „Je to velký a snad i výnosný podnik."

Fust vycítil příležitost. Protáhl se mistrovi za záda a položil mu ošperkovanou ruku na rameno. „Tak mi dovol, ať trochu přiložím na oheň. Dalších 800 zlatých, splatných okamžitě, abys mohl

uskutečnit svůj nejnovější nápad. Jen si představ, čeho dosáhneš! Budeš bohatý jako ti nejvznešenější občané města. Po celé říši budou k maní knihy s tvým jménem! Příští pokolení o tobě budou mluvit s obdivem a úctou!“

„A co za to chceš?“ Můj mistr byl zřejmě v pokušení. Díval se návštěvníkovi do tváře jako okouzlené dítě.

„Podíl na tvém podniku, samozřejmě,“ zamnul si ruce Fust. „A možnost použít tvoje vybavení, kdykoli a jakkoli to budu potřebovat.“

Znovu se zadíval na mě, jako bych také patřil k mistrovu majetku. Nebylo mi to příjemné.

„A co ta truhla?“ Mistr ukázal hlavou na dřevěnou schránku, která stála u krbu – skrytá, ale ne zapomenutá. Ve světle ohně jsem viděl, jak se mi ty ohavné tváře vysmívají a mračí se na mě. Na hadích zubech se leskly kapky roztálého sněhu, které oheň zbarvil do ruda.

„Zvláštní druh papíru, nic víc,“ pokrčil Fust rameny. „Je to součást mého vynálezu. Ale jak říkám, o tu se starat nemusíš. Jsem si jistý, že ji Petr bude v mé nepřítomnosti dobře střežit.“

Petr a já jsme se po sobě podívali.

„Možná ti může pomoci i tím, že se naučí tvému řemeslu.“

Petr svěsil koutky tak, že bylo jasné, jak málo se mu líbí, když jsou jeho služby takhle nabízeny. Nepochybně pevně doufal, že se mu dostane lepšího ubytování v domě jeho pána. Sevřel oteklé prsty, jako by se chápal pomyslného meče.

„Tak co, Gutenbergu, co mi na to řekneš?“ zeptal se Fust, a naznačil tak, že přišel čas se rozhodnout.

Mistr se podíval na hromadu mincí na stole a pak na mě. Unaveně, neochotně kývl.

„Výborně!“ prohlásil návštěvník. Plivl si do dlaně a natáhl ji k

mistrovi, který ji stiskl mnohem váhavěji. Potřásli si rukama.

„Ráno přivedu notáře Helmaspergera, aby sepsal smlouvu. Do té doby se s tebou rozloučím."

Petr udělal pár kroků, aby mu zastoupil cestu, ale Fust už spěchal pryč. „Gutenberg pro tebe určitě bude mít nějaký ten chleba a pivo," odsekl. „Koneckonců, už to není takový... chuďas... jako dřív."

Petr ho prosil, ale zbytečně. Fust bez jediného dalšího slova vyrazil z domu a můj mistr, náhle unavený, mě požádal, ať se postarám, aby host dostal něco k jídlu a cítil se tu jako doma. Nahoře ve společné ložnici už nebylo místo, takže se Petr, stejně jako já, musel spokojit s noclehem tady u krbu. Herr Gutenberg nám popřál dobrou noc a odešel do své ložnice. V rukou odnášel těžké sloupce zlaťáků.

Zatímco jsem si stlal lůžko, Petr obcházel dílnou, občas vzal do ruky nějaký předmět ležící na lavici a potěžkal ho. Pak prudce škubl za páku lisu, až dřevěná deska zaskřípěla na mramorovém lůžku.

Nakonec se soustředil na zrcadla na stěnách. Něco si pro sebe mumlal, procházel se tam a zpátky jako páv a obdivoval svůj obraz. Měl hezkou tvář – pronikavé hnědé oči, husté obočí a zárodek vousů. Zřejmě byl na svůj vzhled pyšný, protože mezi ručně psanými knihami a psacím náčiním, které jsme přinesli dovnitř ze saní, bylo i několik váčků a rohů s mastmi a sušenými bylinami. Než se uvelebil na pokrývkách u ohně, přejel si přes zuby prstem namočeným v šalvějovém prášku a vymáčkl si pár uhru. Skoro okamžitě usnul.

Sledoval jsem ho, čekal jsem, a když jsem si byl jistý, že se neprobere, po špičkách jsem došel ke truhle a poklekl u ní. Její výzdoba byla díky světlu z dohořívajícího ohně ještě přízračnější. Rudé stíny se míhaly po obou hadech, kteří se dvořili jeden druhému a líbali se ve smyslném objetí.

Rozeznal jsem uvnitř truhlice nějaké šustění, a tak jsem naklonil hlavu k víku. V jejím nitru bylo něco živého! Do uší mi šeptal tichý zvuk, podobný vánku.

Opatrně jsem přejel prsty po hrbolcích a výběžcích dřeva, až jsem rukama narazil na hady. Moje rozčilené srdce zapomnělo na předchozí Fustovo varování a já jsem sevřel v prstech chladné kovové vypoukliny jejich hlav. Opatrně jsem se pokusil je oddělit – a vyhnout se přitom zubům, které skutečně vypadaly tak ostré, že by mohly kousnout.

Nestalo se nic.

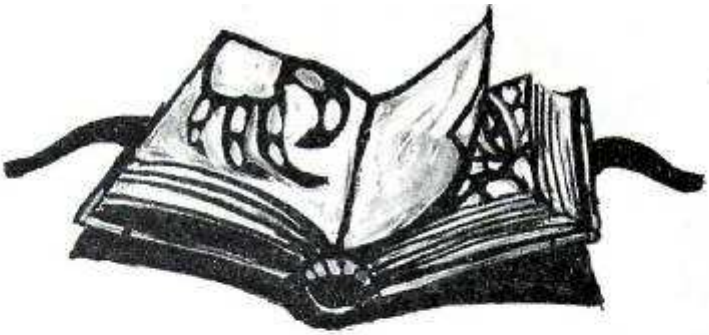
Nebyly tu žádné západky, žádná pera, která by zámek otevřela. Víko drželo pevně. Dovnitř se dostat nedalo.

Ale stejně jsem uvnitř slyšel nějaké slabé syčení, které jako by mě zvalo k sobě.

Za mnou zapraskal oheň a já jsem sebou trhl. Ten pohyb zřejmě vyrušil Petra, protože něco zamumlal ze spaní a natáhl po mně ospalou ruku... ale ze rtů mu splynulo jméno „Christina“, ne moje, a vzápětí už zase spal. Jeho dech se prohloubil v jakési prasečí frkání.

Nemohl jsem si ovšem dovolit přivolat na sebe tak brzo Fustův hněv. Zdálo se, jako by byl v domě stále přítomen coby výhružný stín, podezření, kterého jsem se nemohl zbavit. Vzpomněl jsem si na to, jak divně se po mně díval, jako bych já a ne Herr Gutenberg byl tím, koho hledá. Vrátil jsem se na své lůžko a několik hodin jsem tam bděl, mysl plnou neklidných, rozlétaných myšlenek.

Konečně se mě zmocnil zloděj spánek a sny mě začaly zasypávat stejně jako sníh, který padal venku.

KOLEJ SVATÉHO JERONÝMA

OXFORD

1

Blake se podíval na hodinky a otráveně povzdechl. Proč jí to tak dlouho trvá? Jeho matka slíbila, že bude hotová už dobře před půl hodinou. Začal bubnovat prsty o hřbety knih v kolejní knihovně. Co by tak mohl podniknout?

Vyšplhal už po všech posuvných žebřících v Mandevillově sále a popojížděl na nich po kovových kolejnicích od jednoho regálu k druhému. Pak sundal největší a nejtěžší knihy, které našel, a položil si je na stolek u okna, aby si je mohl pořádně prohlédnout. Papír měl zasedlou barvu a písmena na něm mu připomínala zkameněliny. Chvilku přejížděl prsty po obratlech slov, než knihy zase zavřel. Většina jich byla psána v jazycích, jimž nerozuměl, a už to ani nezkoušel dál.

Pak roztočil glóbus poblíž vchodových dveří a začal na něm hledat svoje rodné město. Nikde ho ale nenašel. Severní Amerika byla pouhá beztvará skvrna, jejíž pláně křižovalo jen několik řek jako praskliny v laku. Tam, kde by měla být Velká jezera, vystavěl kreslič celý les týpí a nakreslil jednoho osamělého buvola. Blake si uvědomil, že blíž k domovu ještě pěkných pár měsíců nebude...

Povzdechl.

Vyšel ze sálu a pokusil se spočítat, kolik tak může v knihovně být knih. Určitě desetitisíce, odhadl, když se rozhlédl po policích

kolem sebe; čtení na několik životů, od podlahy ke stropu, daleko na obě strany.

Přejel prsty po jejich hřbetech, až se zvedly husté obláčky prachu.

Prošel kolem dveří kanceláře, na nichž byl na bílé tabulce úhledný černý nápis PAULA RICHARDSOVÁ, KNIHOVNICE. Blake se zastavil a zaposlouchal se. Za dveřmi slyšel hlas své matky. Nebyla rozčilená, jen si trvala na svém – byla zvyklá prosadit si, co chtěla.

Byla tady v Oxfordu na stáži, na jeden semestr, a většinu času trávila v Bodleyho knihovně, jedné z největších sbírek knih na světě. Potřebovala někoho, kdo by dohlížel na její dvě děti. Právě si vyjednávala další postup s knihovnicí, ze které se rychle stávala jejich chůva.

Blake se podíval na hodinky – šestatřicet minut – a povzdechl.

Zkoušel teď chodit pozpátku a poklepávat na knihy v obráceném pořadí, jestli by mu snad tak čas neutíkal rychleji.

Ze zdí na něj přísně hleděly portréty. Lidé na nich vypadali jako čarodějové, na sobě měli tmavé pláště a vousy měli špičaté. Z límců jim trčely bohaté volánky jako rozšlápnuté chryzantémy. Podíval se na tabulky se jmény: Thomas Sternhold (1587-1608); Jeremiah Wood (1534-1609); Isaac Wilkes (1616-37); Lucius St. Boniface de la Croix (1599-1666). Každý z mužů držel knížku a ukazoval prstem na příslušnou pasáž v ní, jako by připomínal budoucím generacím, ať jsou pilné a chovají se slušně.

Blake si nevšímal jejich nesouhlasného mračení a dál přejížděl prstem po knihách a poklepával na jejich hřbety.

Zničehonic se zarazil.

Jeden ze svazků mu klepnutí oplatil! Ťal mu po prstech hravě jako kočka a zase se schoval. Blake prudce stáhl ruku, jako by

dostal žihadlo.

Podíval se na své prsty, ale nic zvláštního neviděl. Měl je oprášené, ale na kůži nebylo znát žádné zranění ani skvrnka. Pak se podíval na knihy, která to na něj vyskočila, ale vypadaly všechny úplně normálně. Byla to řada za řadou rozpadajících se starých svazků, jako vojáčci v kožených uniformách stojící v pozoru – až na to, že jedna z nich se mu pokusila vnutit do ruky.

Zamyšleně si cucal prst. Tam, kde ho kniha sekla do kloubu, se pomalu vytvářela tenká krvavá čárečka, jako kdyby se řízl o papír.

Bylo horké, klidné odpoledne a knihovna kolem spala. Pruhy slunečního světla vypadaly ve vzduchu jako zaprášené záclony a někde v dálce tikaly hodiny tak ztěžka, jako by zpomalovaly čas. Kdesi nahoře bylo slyšet krůčky. To byla nejspíš jeho sestra, zvaná Kačka, která něco zkoumala v patře. Ale nikde nikdo jiný nebyl.

Jen Mefistofeles, místní kocour, šlachovitý černý stín s drápky ostrými jako jehly, se vyhříval na koberci u okna – a tomu záleželo na jediné věci: na něm samém.

Pokud Blake viděl, byl docela sám. Ovšem až na to, co číhalo na polici.

Pomalu, opatrně přejel prsty po knihách.

„Blaku!“ sykla jeho matka. Její tvář se objevila ve dveřích kanceláře. Kontrolovala ho – samozřejmě jako vždycky přesně ve chvíli, kdy ji v něčem neposlechl.

Za ní stála knihovnice Paula Richardsová a přátelsky se usmívala.

„Co jsem ti říkala?“ kárala ho matka. „Knih se nedotýkej. Jsou křehké, vzácné a některé mají obrovskou cenu. Teď tu knihu *opatrně* seber a jdi najít svou sestru. Už mi to dlouho trvat nebude.“

Blake se překvapeně podíval dolů. Před ním ležela na podlaze hřbetem nahoru nenápadná hnědá kniha, které si předtím nevšiml. Vypadalo to, že na něj čeká, až ji obrátí.

Jeho matka se knihovnici omluvila. „Promiňte, paní Richardsová, ale Blake není zrovna náruživý čtenář."

„To bych neřekla, paní Wintersová," usmála se na ni Paula Richardsová. „Já sama někdy nějakou knížku shodím."

Mrkla na Blaka a pak zavřela dveře, takže zbytek jejich debaty neslyšel.

Blake měl paní Richardsovou rád. Byla to výmluvná žena, která milovala knihy a ještě raději o nich mluvila. Její tlusté brýle zarachotily o stůl, kdykoli je sňala, a Blake přes ně viděl slova na stránkách, které mu ukázala, jak se vlní jako nohy v bazénu. Některá písmena se nadouvala a křivila víc než jiná, ale co ho fascinovalo ještě víc, byly malé prohlubně v papíru – jako otisky ve sněhu. Připomínaly mu polární expedice.

Paní Richardsová měla dar s knihami kouzlit, udělat z nich skoro zábavu, kdežto v rukou jeho matky to byla práce. Používala je k tomu, aby zkoušela, jak Blake rozumí čtenému textu, a často se ho vyptávala na výsledky ve škole.

Loni se mu moc nedařilo, to je pravda; ale nevěřila by mu, že to nebylo proto, že by se nesnažil. Prostě mu už nic nedávalo smysl. Bylo to, jako by se slova sama rozpadala, jen se na ně podíval. V jednu chvíli seděla rovně jako ptáci na drátě, a vzápětí se rozlétla jako vyplašení vrabci. Nedokázal dávat pozor.

Matka doufala, že tahle krátká pauza v Oxfordu, kdy ho bude sama učit, mu pomůže znova se soustředit. „Nová perspektiva," nazýval to jeho učitel doma, jako by v těch slovech bylo všechno; jeho matka ho ale prostě jen postrčila jiným lidem z koleje, kteří měli právě tolik práce jako ona, a tak většinu času trávil tím, že se

sám učil v knihovně nebo se staral o mladší sestru. Maminka shromažďovala materiál pro novou knihu a neměla čas nechat se „vyrušovat“.

Blake se sehnul, aby sebral knihu, která spadla na zem; ale pak se zarazil. Proběhl jím záchvěv obav. Proč ho napadla právě tahle knížka?

Ale to přece není možné, pomyslel si. To knížky nedělají. Kromě toho byly desky téhle knihy popraskané a odřené, strupaté jako stará kožená rukavice. Vypadala naprosto neškodně. Zavrtěl hlavou. Chová se hloupě.

Rychle, než si to stačí rozmyslet, se sehnul a knížku sebral. Pak se stalo ještě něco jiného: kniha se mu v prstech narovnala – jenom trochu. Ten pohyb byl skoro neznatelný, ale Blake si byl jistý, že ho cítil. Kniha mu ležela v ruce, dokonale mu do ní padla, jako by tam odjakživa patřila.

Srdce se mu málem zastavilo.

Když se podíval pozorněji, uviděl dvě malé spony, které kdysi knihu uzavíraly, ale mezitím praskly a pruhy kůže visely dolů jako nezapnutý řemínek k hodinkám. Na jednom se houpal stříbrný hrot podobný hadímu zubu. Samozřejmě, tenhle stříbrný tesák ho ťal do prstu. V kloubu mu při té vzpomínce zaškubalo a on si ranku vysál; už se na ní zase tvořil proužek krve.

Na deskách bylo něco napsáno, ale už to vybledlo tak, že název knihy skoro nebyl vidět. Slova byla jemná jako pavučinky a on na ně zlehka foukl, aby z nich odstranil prach. Jméno nebo název, vtištěný do kůže neobvyklými kulatými písmeny, se mu objevil před očima:

Otevřel knihu.

Prsty se mu chvěly, ale i tak se stránky obracely samy – jako by se neviditelná ruka natáhla přes propast prostoru a času a hledala nejlepší místo, kde začít.

Ohromeně zatajil dech.

Některé stránky byly slepené, spojené na okrajích, neotevřené, kdežto jiné se rozkládaly jako mapy, na nichž nebyla vyznačena žádná místa. Připomněly mu japonské origami, které jednou viděl nějakou paní skládat v televizi. Na papíře nebyly řádky, jako bývají v zápisníku, a ani žádné oddíly, kam by se psalo, jak to bývá v diáři; ale přitom, pokud viděl, tam nebyly ani žádné tištěné strany, takže to nemohl být obyčejný román. Ale co dělá v knihovně knížka beze slov?

Pocítil v prstech jemné šimrání, jako závan větru, a přistoupil k oknu, aby si knihu lépe prohlédl. Měl pocit, že v ní vidí zářit maličké prohlubně, jako by skrz ně svítilo slunce a něco mu sdělovalo; ale když přidržel stránky proti světlu v naději, že najde nějaké tajné písmo, neviděl nic. Připomínaly tenké zamrzlé tabulky skla. Číst se nedaly.

Zklamaně se vrátil k polici a bezmyšlenkovitě přitom hladil papír. Připadal mu měkčí než cokoli, čeho se kdy dotkl. Jako vločky sněhu, než roztají, pomyslel si – nebo, nebo, nebo co vlastně? Byl to prchavý pocit, nedokázal ho přesně vyjádřit. Ale jak knihu jednou otevřel, nechtělo se mu ji pustit. Očarovala ho.

Bylo zřejmé, že to rozhodně není žádná obyčejná knížka.

„Na co to koukáš?“

Kačka ho překvapila tím, že se připlížila po chodech dolů z galerie. Visela jako opička na okraji knihovny a zvědavě na něj koukala.

„Na nic," odsekl a zprudka se k ní obrátil zády, aby to neviděla.

„Lžeš."

„Říkám ti, že to nic není."

„Odkdy ty čteš?"

„Nečtu, a zmiz."

Kačka prohrábla pár dalších knížek na polici. Vybrala si pár tlustších svazků a odnesla si je ke stolu, kde je prolistovala. „Typografie?" nakrčila pak nos. „Odkdy tebe něco takového zajímá?"

Ukázala mu frontispis první knihy, kterou si vybrala: De Ortu et Progressu Artis Typhographicae. Ilustrace pod názvem zobrazovala skupinu mužů v klenuté síni plné těžkých strojů a nakloněných stolů. Tiskli knihy.

„Nezajímá," odpověděl. „Takhle knížka je jiná. Jen byla ve špatném oddělení, to je všechno."

„A o čem je?"

Ignoroval ji a dál listoval knihou. Připadám si, jako bych byl první, kdo ji objevil, napadlo ho, nebo je to možná první knížka, která objevila mě...

Ale to přece není možné. Paní Richardsová ji musela vidět, když ji zapisovala do katalogu. Obracel knížku, jestli najde lístek nebo nějakou jinou identifikaci, ale nic tam nebylo. Ani na hřbetě nebyla nálepka, na kterou knihovníci občas zapisovali čísla, aby si studenti mohli knihy vypůjčovat i mimo knihovnu. Ale o téhle knížce jako by nebyl žádný záznam. Jako by vůbec neexistovala.

Na chvilku uvažoval o tom, že ji nenápadně strčí do batohu. Přemýšlel, jestli by to byla krádež, nechat si knížku, o které nikdo neví, že existuje? Dokonce v ní ani nejsou žádná slova, tak nemůže být nijak moc užitečná, uvažoval. Nebo ano? Možná by si ji mohl prostě vypůjčit – ale to by si musel říct paní Richardsové o

signaturu, a jak by jí vysvětlil, že chce číst prázdnou knížku?

Rozhodl se vrátit ji na polici. Na jeden den už těch záhad bylo až dost.

Pak, právě když chtěl zavřít desky, si ale všiml několika slov na papíře před sebou, v samém středu svazku. Na tu stránku ani nedolistoval. Kniha se tam sama otevřela.

Odkud se tam ta slova vzala?

Opakovalo se jméno, které viděl na obalu, ale tentokrát společně s celou sérií řádků – nebo snad veršů? Byly napsané tak drobounkým písmem, že byly skoro neviditelné. A stejně jako kniha, ani text nedával zjevný smysl.

Zašeptal si ta slova pro sebe.

„Co jsi říkal?“

Zase Kačka.

„Nic. Starej se o sebe.“

„No, mně to připadalo dost divný. Co je to za knihu?“ Vstala a šla se podívat blíž.

Blake jí zahradil cestu ramenem a zopakoval ta slova ještě tišeji, aby je neslyšela:

Když podzim rozdělí zimu a léto,
Slunce jen odhalí taj knihy této.
Rozejdou-li se pak napořád,
kniha se rozpadne, s ní i řád.
Ruce však spojí-li poznova,
řádu též nastane obnova.
Sám Endymion Spring to ví:
Nahlédne ten, kdo nahlíží.

Blake se nechápavě podrbal na čele. To o Slunci se může týkat

těch čárek, které na papíře viděl, a ta poslední věta si snad hraje se dvěma podobně znějícími slovy, ale kdo – nebo co – byl Endymion Spring? A jak může někdo číst prázdnou knihu?

Zjevně nebyl dost chytrý na to, aby na to přišel, protože ta báseň podle něj neměla hlavu ani patu, tím méně aby ji měl záhadný obsah knihy.

„Můžu se podívat?“ dožadovala se znova Kačka.

„Ne, jdi pryč.“

„No, mně se zdá, že ta knížka je prázdná.“

„To bude asi tím, že v ní nic není,“ odsekl automaticky a pak se zarazil, překvapen tím, že sestra nevidí slova, která měl před sebou.

„Ukaž!“ trvala na svém.

„Ne, nesahej na to,“ odbyl ji rázně a odtáhl knihu od jejích prstů. „Je vzácná nebo cenná... nebo *něco.“*

Podíval se na Kačku. Jako obvykle na sobě měla jasně žlutou pláštěnku s oranžovou kapuci, kterou nosila ode Dne velké hádky. To byl ten den, kdy se jejich rodiče tak pohádali, že se nakonec oba rozplakali. Kačka šla do svého pokoje, vzala svou oblíbenou pláštěnku a všechny je ohromila, když se vrátila. „To mám proti těm vašim slzám,“ prohlásila chraptivě, hlasem, který se snažil znít dospěle, ale působil o to dětštěji. Všichni se v té chvíli rozesmáli – nakonec i Kačka – a v očích se jim objevily slzy smíchu, ne bolesti.

Pro tu chvíli to zabralo. Jejich rodiče byli spokojenější, i když jen na chvíli.

Od toho dne Kačka nosila svou pláštěnku pořád a odmítala ji sundat, jako by tím mohla zrušit kouzlo. Ale její účinky, jak Blake dobře věděl, už vyprchávaly. Dokonce tak moc, že už skoro nepůsobily vůbec. Částečně taky proto byli oni tady v Oxfordu a jejich táta na druhé straně Atlantiku.

Znovu se na sestru podíval. Tvářila se nešťastně.

„Nic to není," opakoval vlídněji. „Jenom prázdná knížka."

Na chvilku jí svazek půjčil do ruky a pak ho vrátil na poličku, kde zmizel mezi dvěma tlustými díly o historii tisku.

Položil jí ruku kolem ramen. „Tak pojď. Počkáme na mámu tamhle."

2

Vyšli do haly a Blake se posadil na mramorové schodiště vedoucí do galerie. Vedle něj unaveně tikaly vysoké stojací hodiny.

Nad ním, na podestě v polovině schodů, stála skleněná skříňka a v ní nejcennější exponát celé sbírky: tlustý rukopis patřící mnichům, kteří v koleji žili před více než pěti sty lety.

Vstal, že se na něj podívá zblízka.

Rukopis byl vyzdobený složitými úponky v zelené a zlaté barvě, z kterých vyrůstaly péřovité listy a krásné květy v páví modři. Blake dýchl na sklo a díval se, jak se dva sloupce černého rukopisu ztrácejí jakoby pod vrstvou ledu.

Ze své vyhlídky viděl dolů do haly – sál byl lemovaný sloupy a bustami – ale po matce ještě ani stopy. Kačka dřepěla u jedné z vysokých kartoték a hladila Mefistofela. Kocour se jí otíral o nohy.

Blake se zase zadíval na rukopis.

Jak se mlha pozvolna rozjasňovala, uviděl, jak na začátku levého sloupce znovu nabývá své barvy červené oválné písmeno. Uvnitř velikého karmínového O byl miniaturní obrázek. Mnich v černém rouchu seděl na klekátku a na klíně se mu krčila drobná figurka, podobná spíš loutce. Tahle neobvyklá postava na sobě měla plášť, nevýrazně žlutý, který stěží zakrýval její hrb, a s kápí

jasně hořčičné barvy, trochu podobnou šaškovské čapce. Vedle rukopisu byla na stroji napsaná poznámka:

Majuskule: Písař Theodoric naslouchá slovům starce ve žlutém plášti. Identita neznámá. Polovina 15. století

Blake se díval na tu podivnou, vyhublou postavu. „Ale vždyť to je kluk," zamumlal si pro sebe, „ne stařec."

„Je mi líto, ale mýlíš se," řekl nějaký hlas kdesi pod ním.

Blake odtrhl oči od rukopisu a uviděl Paulu Richardsovou, jak spěchá po schodech k němu. Narovnala si brýle, naklonila se blíž a její halenka jako by na skle vybuchla hedvábím a krajkou – jako nějaký airbag s volánky.

„Vidíš tohle?" Ukázala prstem na část textu a vychrlila ze sebe něco nesrozumitelného v latině. „Theodoric té postavě připisuje rozsáhlé vědění. Jak by mohlo takové znalosti mít dítě? Většina vědců se shoduje, že je to stařec, který chválí moudrost přicházející s věkem a zkušeností."

Blake chtěl něco namítnout, ale pak si všiml, že z úst té loutky vycházejí nějaká slova, jako u postavy z komiksu.

„Co to znamená?" zeptal se.

Knihovnice nad nápisem chvilku uvažovala a pak to přeložila jako: „Moudrost hovoří němým jazykem."

Blake se zamračil. „Tomu nerozumím."

„Upřímně řečeno, já taky ne," odpověděla knihovnice se smíchem a otřela šmouhy, které jeho prsty zanechaly na skle.

„Propána, ještě ty," zvolala jeho matka zezdola. „Pojď, Blaku. Nepřipravuj už paní Richardsovou o cenný čas. Určitě má důležitější věci na práci."

Blake něco nesrozumitelně zabručel, Paula Richardsová se jen

ale zasmála. Objala ho rukou kolem ramen a jemně ho vedla ze schodů ke dveřím, kde čekala jeho matka s aktovkou v ruce.

„Podle mě to znamená, že je lepší být vidět, ale ne slyšet," zašeptala mu Paula potichu do ucha.

Blake kývl a pak se ohlédl přes rameno na rukopis v jeho skleněné rakvi. „A stejně si myslím, že je to kluk," zabručel si pro sebe.

Když konečně vyšli z knihovny, slunce jasně zářilo.

Paula Richardsová přidržela dveře otevřené, protože Mefistofeles se nějak nemohl rozhodnout, jestli má jít dovnitř, nebo ven. Líně se protáhl mezi dveřmi, ale Blake si povšiml, že do něj nakonec knihovnice šťouchla nohou.

„V knihovně není místo pro takové, jako jsi ty," varovala kocoura.

Blake se usmál. Vzpomněl si, jak mu vyprávěla, že Mefistofeles jednou zůstal v noci omylem zavřený v knihovně a že tam nechal „dáreček", který uklízet rozhodně nepatřilo k jejím povinnostem.

Juliet Wintersová vedla Kačku a Blaka ze schodů dolů a kolem malého kruhového trávníku před knihovnou. Mezi stromy je provázel teplý vánek a vrhal na cestičku rozechvělé obrazce ze světel a stínů. Mefistofeles běžel napřed a přeskakoval stíny.

Prošli pod kamenným obloukem, opředeným tlustou vrstvou pavučin, a pokračovali podél stěny obrovské budovy s vystouplými kosočtvercovými tabulkami v oknech. Tam byla jídelna. Vedle ní stoupaly schody k hlavnímu vchodu, vyzdobenému vytesanými růžemi, ale oni šli dál kolem špižíren, až přišli k dlouhému podloubí.

Tohle byla nejstarší část koleje, datovala se až do čtrnáctého století, kdy v koleji sv. Jeronýma bydleli benediktini. Tehdy to bývala změť kamenných budov s pečlivě obdělávanými bylinkovými záhony a ambity vedoucími do kaple. Teď to bylo dobré místo na křik a hulákání, protože se hlas pod nízkými klenutými stropy pěkně dunivě rozléhal.

Blake běžel napřed a rušil staletý klid a mír.

Po jeho pravé ruce vedlo zaprášené spirálové schodiště vzhůru, do míst, kde bývaly mnišské cely, ale kde nyní byly kanceláře plné knih, a po levici řady ambitů skončily a objevila se zahrada, kde rostl obří platan. Pod jeho nejnižšími větvemi byla umístěna lavička – „pro tiché rozjímání“, vysvětlila matka, čímž chtěla říct, že tady on ani Kačka nemají dělat rámus.

Skoro přímo naproti, sotva viditelná skrz stěnu břečťanu, stála Stará knihovna. Kolem jejího vchodu byla vytesána řada špičatých zářezů, které vypadaly jako zuby, takže připomínala vrčícího lva. Přístup dovnitř uzavíraly nízké dřevěné dveře se železnými závorami. Blake by se byl rád podíval dovnitř – představoval si, jaké poklady tam asi na poličkách jsou – ale jako tolik věcí v Oxfordu bylo i tohle místo uzavřeno pro turisty, a pro děti zvlášť.

Blake nečekal, až ho matka dohoní, ale prošel na vedlejší nádvoří. Vzhlédl vzhůru, na stěny v barvě medu. Jako vždycky mu kolej připomněla hrad. Všude kolem sebe viděl kamenné hradby korunované hranatými věžemi. Z okapů se na něj šklebily chrliče. Dnes naštěstí neslintaly vodu, ale těšily se ze sluníčka.

Blake zavřel oči a stejně jako ony si vychutnával teplé polštáře slunečního světla na tvářích.

„Tak pojď, Quasimodo,“ zavolala jeho maminka, která nečekaně zamířila k profesorské zahradě. Kačka se zahihňala, zašklebila se na něj a pak se rozběhla za matkou. Blake vyrazil za nimi.

Profesorská zahrada byla soukromá oblast, která začínala u kaple a táhla se k východnímu okraji koleje, odkud vedla malá dvířka na široký, stromy lemovaný bulvár, oddělující kolej sv. Jeronýma od jejích sousedů, sv. Guineforta a Frideswide Hall. Tlusté zdi chránily záhonky před zvědavými pohledy, i když Blake ucítil ve vzduchu sladkou vůni léta.

„Ty nejdeš přes vrátnici?“ zeptal se ve snaze změnit směr celé výpravy k malému domku v hlavní bráně, kam chodila pošta. Bylo nepravděpodobné, že by od dnešního rána doručili dopis od otce, ale Blake se chtěl raději přesvědčit.

„Myslela jsem, že si místo toho uděláme krátkou procházku,“ odpověděla jeho matka a zaclonila si oči rukou. „A pak se vrátíme pěšky domů. Je tak krásně, byla by škoda toho nevyužit.“

Obrátila se, aby odemkla branku.

Blake byl vděčný za trochu pohybu – celý minulý týden pršelo a oni jezdili autobusem – ale zpátky do Millstone Lane nijak nespěchal. Nepřipadal si v tom domě ještě doma. Bylo tam vlhko a nepříjemno bez ohledu na počasí, a nebyla tam dokonce televize ani počítač, které by mu za dlouhých večerů dělaly společnost.

„A můžu se tam teda doběhnout podívat já?“ zeptal se. Věděl, že si hraje s ohněm, a palcem u nohy vyryl ve štěrku cesty čáru.

Klíč zaskřípal v zámku.

„No tak běž,“ řekla maminka, „ale pospěš si. Počkáme na tebe tady.“

Ukázala na kousek trávníku před železnou brankou, kde se slunilo pár pozdních květů. Blake kývl a rozběhl se zpátky směrem, odkud přišli.

Bylo načase, aby přišel nějaký dopis. Strávili v Oxfordu skoro dva týdny a on už domů poslal několik pohledů. Nedokázal vypsat všechno, co by byl chtěl, protože jeho velké písmo s mohutnými

smyčkami zaplnilo prostor až příliš rychle. A co hůř, ani s jeho slovy nebylo všechno, jak by chtěl. Nebyl si jistý, jestli má vyprávět otci, jak se mu líbí kolej, paní Richardsová a knihovna – nebo jak se mu stýská po domově. Doma, ve škole ve Forest Height, neměl moc kamarádů, takže nějak zvlášť osamělý se necítil, ale stejně to byl divný pocit, zmeškat začátek nového školního roku. Co když všichni budou myslet, že propadl?

Ale dokonce i táta mu tu přestávku doporučoval. „Oxford je skvělé místo," prohlásil, když se ta příležitost naskytla, „Co ty víš, třeba se ti tam bude líbit. Ber to jako dobrodružství."

Kačka souhlasila: „Alenka v Říši divů, Pán prstenů," vypočítávala svoje oblíbené knížky. „To všechno vzniklo tam. Nemůžu se dočkat!"

Blake si tím ale tak jistý nebyl. A věděl, že ve skutečnosti ani jeho otec ne. Toho rána se táta usmíval nepřítomně a smutně a v hlase se mu chvěla pochybnost – nebo snad porážka.

Blake se pokoušel na tu vzpomínku zapomenout Vrátnice byla kousek odtud a on se k ní rozběhl.

Těsně před ním tam dorazil muž s tmavými kudrnatými vlasy. Byl oblečený v černé kůži, která při pohybu vrzala. Rázoval k pultu a položil na něj jedovatě zelenou přilbu jako uťatou hlavu.

Vrátný zrovna rozděloval poštu do řady schránek na zdi za sebou a naznačil motocyklistovi, ať počká.

Návštěvník zabubnoval prsty o pult a rozhlédl se po místnosti.

Blake proběhl kolem hromady zavazadel za dveřmi, setkal se s cizincovým chladným, sebejistým pohledem a zarazil se. Zmateně odvrátil zrak a šel si prohlédnout laminovanou tabulku, která ho

zaujala. Byla připevněna na speciální nástěnce v rohu místnosti.

Vítala členy společnosti Ex libris na výroční konferenci, která se tento týden měla konat na kolejích Sv. Jeronýma a Všech svatých, a byl na ní velký obrázek Bible na ozdobném dřevěném stole. Bylo tam napsáno: „Promluví například: Sir Giles Bentley: *Čí touha smrtelníka? První vydání a zakázané ovoce* a Prosper Marchland: *Gutenbergova poslední slova: e-kniha a virtuální knihovna.“*

Blakovi to připomnělo prázdnou knihu, kterou našel v kolejní knihovně, a zapřemýšlel o tom, jestli by něco takového mohlo společnost zajímat. Patrně ne, usoudil podle přepychového svazku zobrazeného na plakátě; kniha měla vazbu z leštěného stříbra, vykládanou rubíny a perlami, kdežto ta jeho měla zlomenou sponu a plesnivějící hnědé desky.

Ze zasnění ho vyrušil Bob Barett, vrátný, který roztřídil poštu a obrátil se k návštěvníkům. „Tak,“ řekl. „Omlouvám se za zdržení. A vy, pane, jste...?“

„Profesor Prosper Marchland,“ odpověděl ten muž, jako by další představování nepotřeboval.

Blake se zprudka otočil. Ten člověk v kůži vyslovil stejné jméno, jaké bylo na tom plakátu. Sledoval Blaka s pobaveným úsměvem a teď na něho zamrkal. Blake se zarděl.

„A tohle,“ pokračoval Prosper Marchland a ukázal na vysokou ženu s trochu ptačí tváří, která vešla za ním, „je doktorka Adrienne de Jonghe z Costerova institutu v Holandsku. Jsme členové společnosti Ex libris.“

Doktorka de Jonghe prošla na čapích nohou kolem Blaka a podala profesorovi ruku.

Vrátný byl samý úsměv; požádal návštěvníky, aby se zapsali do knihy, a pak každému podal jedny průhledné plastové desky s

materiály ke konferenci a s mapou koleje, na které jim vyznačil nejkratší cestu k jejich pokojům. Nakonec jim sdělil přístupové kódy do knihovny a jiných budov a podal jim klíče. Profesoři vzápětí sebrali svoje věci a odešli.

Vrátný si oddechl, jen za nimi zapadly dveře. „Panebože, Blaku, ti dneska jezdí celý den, dveře se netrhnou. Z celého světa. Sotva stojím na nohou. Koho by napadlo, že tolik lidí se bude zajímat o pár knížek?“

Blake se díval z okna. Viděl, jak se holandská profesorka sklonila a pohladila Mefistofela, který se jí svůdnicky otíral o nohy, ale Prospera Marchlanda nikde neviděl. Na ulici ale brzo naskočil motor a jeho zvuk zanikl v dálce.

Bob byl pomenší, zavalitý muž, asi padesátník, s knírkem, který vypadal spíš jako šmouha. Rukávy měl vyhrnuté, takže bylo vidět vytetovaného draka na jednom zápěstí a špenátově zelenou kotvu na druhém. Zamnul si ruce a usmál se na chlapce. „A co můžu udělat pro tebe, Blaku?“

Blake se toužebně zadíval na schránky na zdi. „Nepřišel mi dopis?“ zeptal se. Zničehonic zaváhal a přepadl ho ostych.

I když otec si dával záležet na tom, aby jim důsledně každý večer telefonoval, Blake chtěl nějaký speciální dopis – něco osobního, písemného – který by mu pomohl pochopit jejich současnou situaci. Jeho rodiče spolu skoro nemluvili a on potřeboval nějaké ujištění, že bude všechno v pořádku.

Vrátný se na něj chápavě usmál. „Myslím, že ne, ale podívám se. Ono nikdy neuškodí podívat se radši dvakrát.“

Bob se sklonil ke schránce, kterou měla dočasně přidělenou „Dr. Juliet Wintersová s rodinou“. Blake si prohlížel cedulky na zavazadlech u dveří: Austrálie, Indie, Rusko, Japonsko... Do koleje se sjížděli lidé z celého světa, a jeho otec, jediná osoba, kterou by

skutečně chtěl vidět, byl tisíce mil daleko. To nebylo fér. Bez něj nikdy nebudou rodina.

„No věřil bys tomu?“ vyskočil Bob jako čertík ze škatulky. „Přece jen tu něco máš. Jak se to sem dostalo?“

Zamrkal na Blaka, kterému poskočilo srdce. Chlapec popadl dopis.

Skoro okamžitě věděl, že to není *z* domova. Na obálce nebyly pruhy letecké pošty a písmo bylo příliš ozdobné a ženské, než aby bylo otcovo. Christopher Winters byl grafik a měl výrazný rukopis, který Blakovi připomínal průvod cirkusových zvířat. Jeho J mávala obloučky jako slon chobotem a jeho Q seděla jako tučné sovy na větvích. Všechno, čeho se dotkl, se změnilo v umění.

Blake se zamračil. Dopis byl nadepsaný „Dr. Juliet Somersová s dítětem“ a byla to podle všeho pozvánka na nějakou oficiální událost.

„Není to to, co jsi chtěl, co?“ zeptal se Bob, když si přečetl v jeho tváři zklamání.

Blake neodpověděl. Ztěžka polkl. Ani ho nepřekvapilo, že na obálce byla zmínka jen o jednom dítěti – bylo jasné, že to bude Kačka – ale vyvedlo ho z míry, že matka používá tady v Oxfordu své dívčí jméno. Napadlo ho, jestli to není omyl ale v hloubi duše věděl, že je jí to tak zřejmě milejší.

Podíval se na vrátného. „Ne, není. Ale třeba zítra,“ řekl a skoro se dokázal usmát.

3

„To je připomínka té dnešní večeře," vysvětlila Juliet Wintersová, když si dopis přečetla. „Vy oba jste zvaní, a jak to vypadá, bude tam taky sir Giles Bentley. Je čestný host."

Kačka poskakovala napřed, nadšená z toho, že bude mít možnost předvádět se před univerzitními profesory, ale Blake se táhl vzadu. Vůbec se mu nechtělo jít na nějakou nudnou večeři a seznámit se s dalšími dospělými, kteří buď obdivovali matčiny knihy, nebo byli ohromeni Kaččinou inteligencí. Jeho si jako obvykle většinu času nikdo nevšimne. A co víc, nestál o to, aby ho někomu představovali jako syna doktorky Somersové. Překvapilo ho, že se o tom matka vůbec nezmínila.

„Na obálce se mluví jenom o jednom dítěti," zkusil to. „Musím tam?"

„Samozřejmě že ano. To je prostě chyba nebo přepsání, víš přece, jak to chodí."

Ne, nevěděl, jak to chodí – ale zdálo se mu, že zrovna kolem něj to „chodí" až příliš často.

Juliet Wintersová si všimla skeptického výrazu v jeho tváři a počkala, až ji dojde. „Všichni tady vědí moc dobře, že mám dvě

děti," zdůraznila podrážděně a vzala ho kolem ramen, aby ho popohnala. „Všichni očekávají, že přijdeš, stejně jako já budu očekávat, že se budeš chovat slušně."

„Kdo je Giles Bentley?" zeptala se Kačka, která k nim zase přihopsala.

„Sir Giles," opravila ji matka, „byl mnoho let nejvyšším správcem Bodleyho knihovny. Teď je v důchodu. Ale podle toho, co jsem slyšela, je to pořád stejný mrzutý starý podivín jako vždycky. Chci, aby ses mu obloukem vyhnula."

„A proč?"

„Protože to říkám."

Blakovi bylo jasné, že se matce nechce o té věci dál mluvit, ale Kačka už ze sebe sypala další otázku.

„Proč ho tak moc nemáš ráda?"

„Jestli to opravdu musíš vědět, Kačko," matka měla zjevně co dělat, aby udržela na uzdě svůj hněv, „zkazil nám jeden výzkum, který jsme s otcem prováděli jako studenti. Získal důležitý rukopis, do kterého jsme potřebovali nahlédnout, ale odmítl nám ho ukázat."

Šli teď po stinné stezce kolem zadní zdi profesorské zahrady. Zvuk matčina hlasu vyplašil z podrostu několik ptáků, kteří se rozlétli s hlasitým nespokojeným křikem.

„Byl to důležitý dokument," pokračovala maminka tišeji. „Mohli jsme si díky němu oba začít budovat kariéru. Ale přesto nám ho nepůjčil."

„Proč?"

„Ale co já vím!" Zamračila se na jedli naklánějící se přes ostatní rostliny. „Snad to byla otázka moci. Nebo chamtivosti. Sir Giles se už před dávnou dobou naučil, že víc peněz vydělá tím, že si bude opatřovat vzácné knihy pro vlastní sbírku, než že se o ně podělí s

jinými.“

Juliet Wintersová je gestem nasměrovala ke starým dřevěným dvířkům ve zdi zarostlé mechem. Nad ní jako železná koruna trčely ostré bodce. Sáhla do kapsy a vytáhla klíče.

„Rozhodnutí sira Gilese mě připravilo o… já nevím, nejspíš o celé roky kariéry,“ dodala podrážděně. „Já jsem se ještě jakžtakž vydrápala zpátky nahoru, ale váš otec… ten to prostě vzdal.“

Blaka to ohromilo. Těžko si uměl svoje rodiče představit, jak se vůbec na něčem shodnou, tím méně, jak spolu pracují na výzkumném projektu, ale teď chtěl vědět, čeho tehdy chtěli dosáhnout. Připadalo mu to důležité.

Jeho matka zprudka zastrčila klíč do zámku a otočila jím. „Stejně bych ten rukopis ráda viděla,“ prohlásila a odsunula dveře ramenem.

Prošli na širokou ulici lemovanou stromy, které postupně začínaly ztrácet listí. Některé měly hrbolaté kmeny s dřevěnými boulemi a bradavicemi; jiné zase byly jako skládačka světlé a tmavé kůry. O sloupek se tu opíralo staré černé kolo a Kačka se k němu rozeběhla. Nedokázala odolat, musela zazvonit na zvonek. Ozvalo se suché, zrezivělé zaskřehotáni

„Co to bylo za knihu?“ začal taktně Blake. „Myslím ta, co jste chtěli.“

„To nebyla kniha,“ opravila ho matka a vedla je na konec ulice, směrem, kde Blake viděl nad věžemi a vížkami města tyčit se stříbřitou kupoli Radcliffe Camera; byla to – jak jinak – zase knihovna. „Byl to rukopis, který patřil jednomu mnichovi žijícímu ve středověku v Oxfordu.“

Blake se zarazil. „Mnichovi?“ opakoval a vzpomněl si na záhadnou knihu, kterou našel v knihovně. Také vypadala, jako by byla stovky let stará. Mohly snad obě mít něco společného?

Projel jím záchvěv vzrušení.

Jak se jmenoval?“

„Ignatius,“ odpověděla k jeho zklamání. Protáhl tvář. Matka ho chvilku tázavě pozorovala. „Proč najednou ten zájem?“

Blake se tvářil, že si prohlíží list plovoucí břichem vzhůru v louži. Cítil ještě v rukou váhu té prázdné knihy, vzpomínka ho pronásledovala. „Jen tak,“ odpověděl; nechtělo se mu ještě o svém objevu s nikým mluvit.

Matka pokrčila rameny. „Je to fascinující příběh. Ignatius tvrdil, že viděl ďábla, jak vstoupil do města s knihou zapovězených znalostí na zádech. Nikdo mu samozřejmě nevěřil a nikdo ani nikdy nenašel tu knihu. Vlastně je to takový apokryf. Ale mě to zajímalo kvůli jinému výzkumu, o Faustovi.“

„O kom?“ vzhlédl Blake.

„O Faustovi,“ začala se Kačka zase předvádět. „Prodal svoji duši ďáblovi.“

„To určitě,“ zavrčel Blake a ohnal se po ní batohem. Vyjekla a utekla.

Matka po něm střelila varovným pohledem. „Kačka má pravdu. Podle některých verzí byl Faust německy černokněžník, který toužil získat všechny znalosti a moc světa, dal se do spolku s ďáblem a pak ho legie čertů odnesla do pekelného ohně.“

Blakovi zazářily oči. Nevěděl sice přesně, co je to černokněžník, ale dokázal si představit čaroděje, který si zahrává s černou magií a pak ho pohltí kruh ohně.

„A táta?“ zeptal se. „Co ten si myslel o tom rukopise?“

„Tvůj otec měl spekulativnější teorii,“ odpověděla matka vyhýbavě. „Byl přesvědčený, že na té legendě je něco pravdy, a myslel si, že to může dokázat.“

Blakovi se divoce rozbušilo srdce. Možná otec doufal, že tu

zakázanou knihu najde? Nebo snad věděl, kde je schovaná?

„A dokázal to?“ zeptal se zadýchaně.

„Vůbec nedostal tu možnost.“ Matka pohrdlivě odfrkla. „Sir Giles se o to postaral.“

Blake nakopl větvičku spadlou na zem.

„Kdyby byl měl pravdu, získal by tím skvělou vědeckou pověst,“ dodala maminka s lítostí, „ale...“ hlas se jí zlomil a ona se zadívala do šupinatých větví stromu nad sebou. „Ale nejspíš se mýlil.“

Blake překvapeně zamrkal. Byl by se toho rád o otcových myšlenkách dověděl více, ale Kačku spíš zajímala sbírka knih sira Gilese Bentleyho.

„Mami, jak velkou asi mají cenu ty knížky sira Gilese?“ zeptala se.

Matka zavrtěla hlavou. „Nikdo přesně neví, kolik sir Giles zaplatil za Ignatiův rukopis ani kde ho vlastně získal,“ řekla, „ale proslýchá se, že jeho soukromá sbírka má cenu přes milion liber.“

Kačka hvízdla. „A co s takovou spoustou knížek dělá?“

„Je to sběratel,“ odpověděla matka. „On s nimi nepotřebuje nic *dělat.“*

Blake se ohromeně podíval na Kačku.

„Jeho láká vzrušení z lovu,“ vysvětlovala dál matka. „Pátrá po vzácných knihách jako po ohrožených zvířatech a vystavuje si je doma na policích. Jsou jako zlato v bance.“

Kačce chamtivě zasvítily oči „Myslíš, že by nám ty knížky ukázal, když ho hezky poprosíme?“ Byla pyšná na svou knihovnu, kterou měla doma, a patrně si chtěla porovnávat zkušenosti.

„Můžeš ho prosit, jak chceš,“ odpověděla Juliet Wintersová a zalétla pohledem k pozvánce, kterou držela v rukou. „Tenhle týden bude mít speciální přednášku. Ale být tebou, šetřím slovy;

on svou sbírku neukazuje nikomu.“

Došli k široké ulici, kde se střídala kamenná průčelí kolejí s obchody prodávajícími stejné zboží: oxfordské dresy, oxfordské šály, oxfordské plyšové medvědy. Turisté se řítili od jednoho k druhému, vedeni průvodci s barevnými deštníky.

I když se Blake už ve městě vyznal, pořád si tu ještě připadal jako cizinec. Se svým přízvukem tu byl tak nápadný, jako by mával nad hlavou praporem. Začínal ale na životě v Oxfordu nacházet i příjemné stránky. V každé okrové koleji se skrýval zapomenutý svět knihoven, kaplí a jídelen. Bylo to jako vrátit se do minulých dob. Pořád čekal, že někde narazí na lidi, kteří budou vypadat jako postavy z těch obrazu, které vídal: na učence v napudrovaných parukách, hedvábných punčochách a černých talárech; připomínali mu dávné křižáky v pláštěnkách s kápí.

Jeho matka se zničehonic zastavila u antikvariátu a zahleděla se do výlohy, ve které byly vystaveny knihy v jemných kožených vazbách i romány v potrhaných přebalech. Než ji stačil zarazit, vešla dovnitř a jemu přikázala, ať dá pozor na Kačku. Chce se prý jen na něco podívat. „Hned jsem zpátky,“ zavolala ještě, když se za ní s cinkotem zavíraly dveře.

Blake obrátil oči v sloup. Kolikrát už tohle slyšel?

Podrážděně došel ke kraji chodníku a začal se otáčet kolem staromódního kandelábru, až město kolem něj ubíhalo jako jedna šmouha pocitů.

Bylo to příjemné, být venku. Během předchozích týdnů vídal většinou jen zasedlá muzea a promáčené sochy ze zamlžených výšek patrového autobusu. Dnes odpoledne ale město plápolalo

životem: koleje zářily pod azurovým nebem a holubi kroužili na svištících křídlech kolem věží. Zlaté ciferníky hodin, roztroušené po městě, ukazovaly každý trochu jiný čas.

A pak uviděl toho člověka.

Seděl kousek od antikvariátu a četl něco, co vypadalo jako stará odrbaná knížka. Blake zpomalil – a nakonec se zastavil docela.

Ten cizí člověk měl na sobě hnědý kožený hábit a bradu zarostlou nezvykle dlouhým a rozježeným plnovousem. Přestože bylo horko, seděl mu na hlavě podivný klobouk, který snad ze všeho nejspíš připomínal noční čepičku zdobenou kožešinou. Blake ještě nikdy nic takového neviděl. Vypadalo to, jako by jedna z mnoha soch zdejšího města oživla a teď nikým nepovšimnuta odpočívala na chodníku. Je to bezdomovec?

Za celou tu dobu, co ho chlapec pozoroval, se muž ani nehnul, dokonce ani neotočil stránku, ale úplně se soustřeďoval na svou knihu. Vlastně by klidně mohl být vytesaný z kamene; vůbec se nehýbal.

Většina kolemjdoucích si ho nevšímala, ale ti, kdo ho zaznamenali, mu k nohám upustili pár drobných a spěchali dál. Stříbřité mince se leskly na zemi jako plivance. Muž si ale nevšímal jejich vzhledu ani nestrkal peníze do kapsy. Byl ztracený v nějakém svém soukromém světě.

Vedle něj na roztrhané dece ležel pohublý pes s nastraženýma ušima, kolem krku měl omotaný jasně červený šátek. Kačka vyrazila přímo k němu.

„Máte hezkého psa," řekla, sehnula se a zvíře pohladila. To lenivě zavrtělo ocasem.

Ani pak muž nevzhlédl, ale četl dál. Svíral knihu špinavými prsty, které vypadaly jako zkřivené kořeny stromů.

„Kačko!" sykl Blake tak, aby starce pokud možno ani nevyrušil,

ani neurazil. Ten pes mohl mít blechy, nebo ještě hůř, mohl ji kousnout; ale ani jedna ta možnost mu moc starostí nedělala. Mnohem víc se obával, co by řekla matka, kdyby zjistila, že Kačka mluví s cizím mužem. Koneckonců na ni měl dávat pozor.

„Kačko!“ sykl znova.

Tentokrát ho slyšela a s úsměvem zvedla hlavu.

„Jak se ten pes jmenuje?“ zeptala se, ale muž si jí pořád nevšímal.

Blake se vydal k ní s úmyslem odtáhnout ji pryč.

V té chvíli muž náhle zvedl hlavu. Bylo to, jako kdyby dočetl složitou větu nebo velice dlouhý odstavec. Podíval se na Blaka s výrazem, který nebyl ani docela nepřátelský, ale ani docela přátelský. Byl to pátravý, pronikavý pohled, jako by ho překvapilo, že před ním stojí chlapec a stíní mu. Zdálo se, že se probral z hlubokého spánku.

Blakovi to bylo nepříjemné a okamžitě se odvrátil. Kačku táhl s sebou.

Právě v té chvíli se otevřely dveře obchodu a Juliet Wintersová se vrátila bez knihy, kterou chtěla. Přejela muže rychlým, pohrdlivým pohledem a odvedla děti pryč.

„Co chtěl?“ zeptala se lhostejně, když zamířili k hlavní nákupní zóně a vmísili se do davu.

Blake neodpověděl. Ohlédl se jen jednou – když přecházeli postranní uličku – a polekalo ho, když viděl, že je muž sleduje pohledem.

4

Blake se snažil Kačku ignorovat. Nasadila ten poťouchlý výraz, jaký občas mívala, když věděla, že zná nějaké tajemství, které by on rád také věděl a které mu ona strašně chtěla prozradit; ale jako obvykle hodlala počkat, až ji začne prosit. On se ale rozhodl zeptat se místo toho matky na knihu, kterou chtěla.

„To byla jedna knížka, kterou jsem mívala ráda, když jsem byla malá," odpověděla neurčitě a zastrčila si pramen vlasů za ucho. „Knížka o motýlech. Viděla jsem ji ve výloze a vrátily se mi vzpomínky. Jenže já teď tohle nemám čas číst. Mám důležitější věci na práci."

„Ale stejně myslím, že sis ji měla koupit," odpověděl prostě, ale rozhodně; pomyslel si, že by jí vůbec neuškodilo stát se na pár hodin znovu dítětem.

„Možná máš pravdu," odpověděla, ale z tónu jejího hlasu poznal, že myšlenkami už je někde docela jinde.

Kačka teď měla oči málem jako tenisáky. Blake napětí už nevydržel a zpomalil, aby s ní srovnal krok. „No tak," zavrčel, „povídej."

Dychtivě ho popadla za paži.

„Všimnul sis toho divného člověka?" vyjekla.

„To víš, že všimnul.“ Vymanil se z jejího sevření. „Stál jsem hned vedle tebe, ty chytrá.“

„Ne, myslím, jestli sis všimnul, co to četl?“

Blake zavrtěl hlavou. „Nějakou starou knížku, ale nejspíš zajímavou, protože vůbec nezvedl oči, než došel na konec.“

„No a to je ono!“ prohlásila triumfálně Kačka.

„Co?“

„Já jsem si všimla, co čte.“

Poskakovala dopředu a dozadu a hlučně nadouvala tváře.

„Tak co?“

„Nic!“

„Cože?“

„Nic,“ opakovala.

„Jak to myslíš, nic?“ obořil se na ni, protože větřil nějaký podraz. „To má být jako vtip?“

Řekl to hlasitěji, než chtěl, a matka se obrátila, aby se ujistila, že se nehádají. Provinile se na ni usmál a ona pokračovala v chůzi.

„Ne, vážně,“ ujišťovala ho Kačka. „V té knížce vůbec nebyla slova. Koukal na prázdnou stránku – docela jako v té tvojí knížce.“

Sledovala, co s ním její poznámka udělá.

Chvilku mlčel a přemýšlel. „To nic neznamená,“ prohlásil nakonec. „Třeba to byl zápisník. Možná do něj chtěl něco napsat, když jsi ho vyrušila.“

„Ale neměl v ruce nic na psaní,“ namítla okamžitě. Nejspíš o tom už taky uvažovala.

„Nebo zrovna dočetl nějaký román a přemýšlel o něm, když jsi přišla,“ napadlo Blaka. „Některé knížky přece mají na konci prázdné stránky.“

„To je možné,“ připustila, „ale já jsem to viděla víc zblízka než ty a myslím si, že to nebyl román. Ani zápisník. Kromě toho na

tebe tak divně koukal. To může znamenat, že s tou knížkou nebylo něco v pořádku – anebo s tebou,“

Znovu se na něj podívala.

Zavrčel. Tuhle návnadu jí spolknout nehodlal. „Byl jenom naštvaný, protože jsi ho rušila, to je všechno,“ odpověděl a přidal do kroku, aby dohnal matku. Buď ho Kačka schválně chce rozčílit, nebo se prostě plete. Ten člověk rozhodně vypadal, jako by něco četl. A pravděpodobnost, že se za jediný den objeví hned dvě prázdné knihy, byla tak malá, že to nemohla být pravda.

Došli k rušné křižovatce. Napravo stála stará kamenná věž, na níž se dvě postavy se zlatými přilbami chystaly odtlouci svými palicemi čas na zvoncích hodin, a několik set metrů od ní, za kolejí a jejími pozemky, stál nízký most, po němž se přecházelo přes řeku do čtvrti, kde bydleli. Blake už teď cítil, jak se blíží natěsnané domky Millstone Lane, a otřásl se.

„Dvě prázdné knihy za jeden den,“ přemýšlela Kačka nahlas. „Podle mě je v tom nějaká záhada. A jestli je, tak já ji vyřeším.“

„Vážně?“ odsekl. „Tak to budeš muset udělat beze mě.“

„Fajn,“ kývla. „To jsem taky chtěla.“

Ale Blake si její poznámky nevšímal. Už se rozhodl, že se při večeři potajmu vytratí a vrátí se do kolejní knihovny. Najde onu prázdnou knihu a tentokrát bude číst tu hádanku pořád a pořád dokola, dokud ji nepochopí.

5

Blake s obavami nahmátl baterku, kterou měl v kapse. Očekával, že se večeře bude konat jako obvykle v jídelně, která je veliká a podobá se spíš jeskyni, kde odevšad táhne a svíčky prskají; jenže tentokrát byla přeložena na rektorát, do útulnější, ale stejně honosné budovy, skrývající se v nejvzdálenějším koutě koleje. Uvažoval teď, jak a zda vůbec dokáže vyklouznout do knihovny.

Příchod osvětlovaly malé lucerničky vydávající přízračnou záři, v níž bylo sotva vidět na cestu. Za šaty ho chytaly nějaké rostliny s trnitými šlahouny a po stěnách šplhaly propletené stíny.

Před nimi stála velká budova. Hlasy z místností v přízemí bylo slyšet až sem a Blake měl chuť otočit se a utéct do klidu a míru knihovny; ale matka mu položila ruku na rameno a vedla ho dál.

„A vy dva se budete chovat slušně," sykla ještě varovně, když stoupali po kamenných schodech ke dveřím střeženým dvěma důstojnými mramorovými sloupy. „Je tady plno důležitých lidí."

Celé síni dominoval obrovitý lustr, který visel ze stropu jako fontána zamrzlého světla. Kačka se pod ním roztančila a otáčela se na patách, kdežto Blake se rozhlédl po obrazech, které i tady zdobily šanžánem potažené stěny. Na největším byl stařec na poušti, který měl u nohou nepoměrně menšího lva. Muž byl

zahalený do nachového roucha a horečně něco zapisoval do knihy, ačkoli žádná slova Blake nedokázal rozluštit. Vůbec jim nerozuměl. Ale ten světec, či kdo to byl, mu zase připomněl onoho bezdomovce a Blake znovu zauvažoval, co to ten muž vlastně četl, když na něj s Kačkou narazili. Juliet Wintersová se nerozhlížela kolem sebe, ale vedla je rovnou do malé šatny, která byla dál v chodbě. Na věšácích na stěně tu visela jako mrtví ptáci řádka černých talárů. Blake si všiml, že si jeho matka jeden vzala a pak teprve pověsila svůj kabát na uprázdněný věšák. Pověsil svou bundu na její a sáhl také po taláru, ale zarazila ho.

„Ty jsou jen pro profesory," vysvětlila mu a přehodila si černé roucho přes ramena.

Blakovi nevadilo, že se ho tahle formalita netýká – napadlo ho, že jeho matka vypadá jako rozčepýřená vrána – ale Kačka by si moc ráda byla jeden zkusila. Přejela prsty po vyšívaném rukávu a snila o tom, že je také vědkyní v Oxfordu. Odmítla si ovšem sundat pláštěnku.

Juliet Wintersová se na sebe podívala do zrcadla ve zlatém rámu a pak otevřela dveře do vedlejší místnosti. Před nimi se objevilo velké množství lidí, rozestavených většinou ve spikleneckých kroužcích, kde se diskutovalo o knihách. Blake se držel na okraji davu a pečlivě se vyhýbal konverzaci. Jednou či dvakrát do něj šťouchl něčí loket a on se omluvil, ale jinak si ho nikdo nevšímal.

Zanedlouho se ocitl před nízkou skříňkou, na níž byla připravena skupina skleniček připomínajících třpytivé drahokamy. Nedokázal odolat. Sáhl po sklence sherry, jen co se matka otočila zády. Jantarová tekutina lákavě voněla, a když ji vyzkoušel jazykem, chutnala sladce. Nebylo to nijak strašné.

Napil se víc a polkl.

Okamžitě mu v krku vzplál oheň a stoupl mu do tváří. Zašklebil se. Rychle, dřív, než ho matka stačila přistihnout, vrátil sherry na tác a zvolil bezpečnější pomerančový džus.

Ospale se rozhlédl po místnosti.

Na veliké krbové římse, která dominovala jedné ze stěn, se jako dravci usadila řádka mramorových bust, a na ostatních stěnách se o místo přetlačovaly portréty dalších vědců. Kam se otočil, hleděly na něj z temných pláten nepříjemné obličeje, jako by záviděly živým. Odvrátil se; nedokázal jejich pohledy snést.

Jako matka byla zjevně ve svém živlu. Bezstarostně klábosila s ostatními profesory, na tváři sebejistý úsměv. Otec tomu ten večer v telefonu říkal „družit se“, ačkoli matka dávala přednost výrazu „navazovat kontakty“.

Také Kačka maximálně využívala příležitosti. Stála před malým polokroužkem lidí, z nichž všichni zjevně žasli nad každým jejím slovem. Jedna dáma, podobná trochu huse, v hedvábných šatech a silně vonící po gardéniích, neustále užasle pomlaskávala. „Ano, ano, to je moc chytré, ano,“ opakovala a popotahovala se za perlový náhrdelník. Později ji zaslechl, jak říká jeho matce, že Kačka je „úžasná dívenka, na svůj věk neuvěřitelně bystrá – až na ten kabát. Ten je skutečně neobvyklý. A říkáte, že máte ještě syna?“

Zmizel v davu, aby si ho náhodou nevšimly.

Skončil u velkého okna a odtáhl cíp závěsu, aby viděl ven. Tohle by byla skvělá příležitost zmizet. V místnosti bylo hrozně moc lidí; nikdo si nevšimne, že se odtud vytratí jeden malý kluk.

Právě v té chvíli si uvědomil, že vedle něj stojí žena se stříbřitými vlasy. Smyslným hlasem, při kterém mu naskočila husí kůže, řekla: „Ty jsi určitě Blake. Já jsem Diana, manželka sira Gilese Bentleyho.“

Měl dojem, že se mu ten zvuk usazuje na zátylku jako sníh. Vzhlédl, hypnotizován tím pocitem. Neměla na sobě talár jako ostatní, kdo patřili ke koleji, ale přehodila si místo něj přes ramena krémový šál. Sepnutý ho měla malým stříbrným špendlíkem ve tvaru jemného motýla. Blake si ho obdivně prohlížel. Ta křídla, tenká jako papír, vypadala jako živá; jako by se hýbala.

Ukázala na muže ve zvláštním taláru se zlatým vyšíváním na rukávech, který stál uprostřed sálu, obklopen množstvím lidí. Blake polkl. To byl sir Giles Bentley; měl hřívu bílých vlasů, zamračené tmavé obočí a oči tvrdé jako diamanty. Ruce měl založené na prsou a právě se vztekle obořil na jiného muže – poněkud vyplašeného vědce ve špatně padnoucím obleku hnědozelené barvy. Mezi nimi stála knihovnice Paula Richardsová a snažila se je od sebe oddělit.

„Hádají se o jednotlivá vydání *Trhu skřítků,"* vysvětlila Diana Bentleyová měkce ševelivým hlasem, při kterém Blaka zase zašimralo v zátylku.

„Jakého trhu?" zeptal se, protože nechápal, co tím myslí.

„Trhu skřítků," opakovala. „To je jedna z mých oblíbených básní, napsala ji Christina Rossettiová v roce 1862. Je o dvou sestrách, které jsou v pokušení ochutnat exotické ovoce, které jim nabídnou zelináři-skřítci. ‚Kupte si, kupte si,' zpívají těm dívkám. Jedna z nich pokušení podlehne a pak zemře hlady. Jazyk té básně je úžasný. Živý a vábivý. Samozřejmě se to dá vykládat na různých úrovních."

Z toho, co mu Diana říkala, chápal Blake ještě míň a jeho pozornost se začala toulat. Ušima sice víceméně poslouchal, co mu říká, očima ale bloudil po místnosti.

Mezitím přišli ještě další členové společnosti Ex libris. Všude kolem se hovořilo o budoucnosti knih, která byla zřejmě ohrožena

v souvislosti s novým plánem převést Bodleyho knihovnu do elektronické podoby. Právě když se Blake rozhlédl, vrhl se jeden z vůdčích osobností projektu digitalizace Prosper Marchland přímo k jeho matce se dvěma sklenicemi vína v napřažených rukou.

Náhle sir Giles vztekle zařval: „Vínový! Christinin výtisk byl vínový! Vy, pane, jste ignoramus!“

Místností proběhla vlna zmatku. Malá žena středního věku se zplihlými hnědými vlasy, která vypadala, jako by zrovna slezla z koštěte, trochu nadskočila a poznamenala ke svému společníkovi hlasem, který zněl, jako když vypustíte balónek: „Ať tohle nedělá! Vždycky mě k smrti vyděsí.“

Dianu ale zřejmě ten výbuch nevyvedl vůbec z míry.

„Giles,“ pokračovala tiše a vzala Blaka za paži, „je přesvědčený, že vědci by se měli řídit jedině prvním vydáním *Trhu skřítků;* já mám ale radši pozdější verzi, protože díky těm ilustracím jsou skřítci mnohem zlověstnější, mnohem svůdnější, a tím pádem i mnohem nebezpečnější.“ Usmála se a on kývl, protože to považoval za odpovídající reakci.

Aniž by si toho povšiml, odvedla ho od okna k velkému stolu, kde bylo připraveno jídlo. Číšník tam právě odkrýval tácy plné humrů, mořských ďasů a kachen na pomerančích, doprovázených velehorami kouřící zeleniny.

Blaka ale ještě víc fascinovalo ovoce. Kromě obvyklých ananasů, švestek a broskví tu byly i věci, které ještě nikdy neviděl. Bylo tu ovoce ve tvaru hvězdy a jiné, které vypadalo jako ježatá houbička. Byly tu také nějaké oranžové bobule, částečně ukryté v listnatých klíckách, které vypadaly jako papírové lucerničky. Ty se mu obzvlášť líbily. Připomnělo mu to ten trh skřítků, který Diana Bentleyová popisovala před chvilkou.

A ona, jako by chtěla jeho dojem potvrdit, tiše zabroukala:

„Kupte si, kupte si," a přejela očima po stole. „Skvělá hostina," poznamenala ještě k Blakovi a pak se vrátila ke svému manželovi, který stál u teriny s dýňovou polévkou ochucenou koriandrem.

Blake si naložil talíř a pustil se do jídla.

„To se divím, že ti nenabídla rahat," rýpla si Kačka, která si ho v té chvíli našla. „Nelíbí se mi. Mrazí mě z ní."

Blake pokrčil rameny. „Jenom závidíš, protože si tě nevšímala."

„To určitě."

„A co je to ten rahat?" zeptal se s plnou pusou, aby změnil téma.

„Támhleto," ukázala Kačka na talíř s kostkami oranžového a fialového želé obaleného v moučkovém cukru. „V knížkách to jedí jenom záporné postavy."

„Fakt?" ušklíbl se. Nedokázal odolat pokušení – sáhl po velké třaslavé kostce a strčil si ji do pusy.

„Nejez to!" vyjekla Kačka.

Blake si okamžitě přál, aby ji byl poslechl. Chutnalo to hrozně! Z kořeněné sladkosti toho želé mu trnuly zuby. Šel si najít sklenici vody, aby to spláchl. Když se vrátil, byla Kačka zabraná do hovoru s Paulou Richardsovou, ale pořád po očku obhlížela rahat.

Aby se jim vyhnul, zamířil k ovoci. I když plod podobný hvězdě vypadal lákavě, vzal si místo něj jednu z bobulí, co vypadaly jako lucerničky, a přemýšlel přitom, jak asi chutnají. Zaváhal a pak si ji strčil do pusy.

Postarší pán za ním sykl.

Blake se obrátil, oranžovou bobuli držel mezi zuby jako dudlík. Muž se držel za tvář, jako by ho bolely zuby Podíval se na Blaka a zamrkal. „Být tebou, tak do toho nekoušu," řekl. „Chutná to jako šampon!"

Blake si kousl a zašklebil se. Bobule pukla a její dužina chutnala nejdřív sladce, pak kysele a pak zase trochu nasládle, až nakonec

zanechala v jeho ústech hořkou příchuť. Šampon pro to bylo výstižné označení. Ovoce mu zachutnalo a okamžitě sáhl po dalším.

„Říká se jim zimní třešně," vysvětloval ten muž hlubokým, laskavým hlasem. „Zní to sladce a lákavě, to ano, ale vůbec to nenaznačuje, jak příšerně chutnají! Nikdy nevěř ovoci s eufemistickým jménem, to ti říkám já."

„Mně chutnají," odpověděl nepříliš chytře Blake, i když jednu stranu úst měl podivně necitlivou.

„Ty jsi určitě Julietin syn," pokračoval ten muž, jako by Blake svou odpovědí jen potvrdil jeho slova. „Já se jmenuju Jolyon. Kdysi jsem tvou matku učil."

Podal mu ruku tak velikou a silnou, že tu chlapcovu jakoby docela pohltila. Blake cítil, jak se mu kosti v ruce tisknou k sobě, jako když se zavře vějíř, a jen stěží se mu povedlo vyprostit. Profesor beze slova zamířil k měkkému koženému křeslu v rohu místnosti, stranou od shromážděných členů společnosti Ex libris. Blake se loudal za ním, jako by ho Jolyon k sobě neodolatelně přitahoval. Sedl si vedle něj a pozorněji si ho prohlédl.

Jolyonův talár byl ošuntělý a místy roztřepený, zpod paží mu jako zacuchané pavučiny visely vypárané nitě. Pod talárem měl tvídové sako, kostkovanou košili a kravatu se skvrnou. Až na hrubé bílé vlasy, které se mu vzpínaly od hlavy v neuspořádaných hřebíncích a vlnách jako neklidné moře, vypadal spíš jako přerostlý kluk, který na sebe při hře navlékl mnoho vrstev příliš velkého oblečení. Blakovi se líbil.

Profesor chvíli zamyšleně mlčel, oči měl zavřené. Blake věděl, že by ho neměl rušit, ale v mozku mu neustále zvonila otázka a on postupně sbíral odvahu ji položit.

„Ehm, byla moje máma dobrá studentka?" zeptal se s

ostýchavým úsměvem, který se postupně rozšířil v poťouchlý.

Profesor otevřel jedno oko a záhadně odpověděl: „To záleží na tom, jak definuješ slovo dobrý."

Blake si nervózně poposedl a povzdechl. Profesor ho nutil definovat svoje slova přesněji, úplně stejně, jak to dělali jeho rodiče. Tuhle hru moc rád neměl, protože v ní právě nevynikal.

Starý muž si všiml jeho rozpaků a ustoupil. „Promiň. Tenhle trik používám, když moji studenti nepřesně formulují otázku. Občas je obtížnější položit správně otázku, než najít odpověď."

Blake se na něj tázavě podíval.

„Tehdy se tvoje matka jmenovala Juliet Somersová," vysvětloval Jolyon, aniž si uvědomoval, jak je chlapec zmatený. „Byla to schopná, chytrá a velice ctižádostivá studentka, která myslím dokončila svou disertaci včas, i přes všechnu snahu tvého otce."

Jolyon se podíval na Blakea, zda tu poslední poznámku pochopil, a setkal se s dvěma překvapivě světlýma modrýma očima, pozornýma jako zrcadla.

Trochu ho to vyvedlo z míry a pokračoval tišeji a také upřímněji, než Blake očekával: „Řekl bych, že už tehdy jí šlo víc o kariéru než o poslání. Nejsem si jistý, že milovala knížky, ale to, co v nich bylo, analyzovala velmi dobře. Ale bez té vášně bohužel nemohla být mojí nejlepší studentkou."

Bylo to divné, slyšet někoho, jak kritizuje jeho matku, a Blake se nervózně začal rozhlížet po místnosti, až ji našel. Pořád ještě si povídala s Prosperem Marchlandem, který jí teď nabízel sklenku rubínového portského. Zdálo se, že si spolu rozumějí. Možná až příliš dobře. Blake se zamračil.

„Ne, tohle označení," pokračoval Jolyon, „patřilo tvému otci. To byl můj nejslibnější student."

Blake se prudce vrátil pohledem k tváři starého pána. „Můj

táta?“ opakoval v domnění, že se přeslechl.

Profesor ho lišácky sledoval. „Ano, tvůj otec měl neuvěřitelnou fantazii. Pravda, ne vždy přesnou, ale uměl věci nahlédnout tak, jak jsem to zažil skutečně málokdy.“

Nahlédnout. To slovo rezonovalo Blakovi v mysli a připomnělo mu prázdnou knihu, kterou našel v knihovně. Objevilo se v poslední řádce básně.

Najednou začaly vysoké stojací hodiny odbíjet. Znělo to tak staře a křehce, že se Blake obával, že hodinám dojde dech dřív, než doklinkají. Sedm, osm, devět hodin... údery chraptěly jeden po druhém, doprovázené doznívající bronzovou ozvěnou.

Jolyon sledoval jeho pohled a zřejmě se lekl, když si všiml, kolik je. „Bože dobrý,“ řekl, „netušil jsem, že je tolik.“

Blake ho v tu chvíli zrovna nevnímal.

„Cože?“ řekl. Zahlédl totiž právě Kačku, jak tahá za rukáv sira Gilese Bentleyho. Stařec na ni shlédl se špatně skrývaným pohrdáním. Jeho pohled by slabšího protivníka dokázal zadupat do země. Diana stála poblíž a s mírným odstupem oba sledovala.

Jolyon se s námahou zvedl. „Omluvíš mě, doufám, když se teď spěšně vzdálím.“ Znovu mu podal ruku a tentokrát si Blake všiml, že na ní má skvrny od inkoustu. „Těšilo mě, chlapče.“

„Ehm, jo,“ řekl Blake. Bylo mu líto, že profesor odchází. Tolik věcí by se byl o svých rodičích ještě rád dozvěděl.

Muž zřejmě jeho zklamání vycítil, protože řekl: „Mám dojem, že bys mi rád položil ještě spoustu dalších otázek. Víš co? Přijď za mnou do mé kanceláře, až budeš přesně vědět, co chceš vědět.“ Zdálo se, že slovní hříčka v poslední části věty se mu líbí, protože si tiše pro sebe zachrochtal a vykročil pryč.

Ta otázka Blakovi z nějakého důvodu vyklouzla dřív, než ji stačil zarazit. Okamžitě si přál, aby byl ta slova spolkl, ale už to

bylo venku, viselo to ve vzduchu mezi nimi.

„Co je Endymion Spring?“

„Co je Endymion Spring?“ Profesor se zprudka obrátil a ohromeně na chlapce vykulil oči. Tuhle otázku zjevně nečekal.

Blake couvl. Na okamžik se mu zdálo, že v profesorově tváři rozeznal záblesk touhy – hladový pohled, který mu připomněl onoho bezdomovce před antikvariátem. Tento výraz naštěstí skoro okamžitě zmizel a vystřídal ho přátelštější pohled.

„Kdo je *Endymion Spring?“* opakoval profesor a to jméno jako by se mu chvělo na rtech. Čelo měl ještě trochu zakaboněné.

Blake kývl.

Jolyon se obavami rozhlédl po sále. „Tady na to není ani vhodné místo, ani vhodný čas,“ zašeptal nakonec, pevně sevřel dlaně dohromady a zavrtal je do záhybů taláru. „Promluvíme si o něm… později.“

S těmito slovy odspěchal, ačkoli Blake dobře poznal, jak je rozčilený; skoro totiž nevěděl, kudy ven.

Takže Endymion Spring je jméno, s jarem to nemá nic společného, uvažoval. Byl to tedy nejspíš autor té knihy, ne její název. Ale jak může někdo být autorem prázdné knihy?

To se dalo zjistit jediným způsobem. Blake bude muset jít do knihovny, najít ten svazek a rozluštit jeho hádanku. Teď, anebo nikdy.

Rozhlédl se, aby se ujistil, že ho nikdo nesleduje, a zamířil ke dveřím. Těsně předtím, než vyklouzl, ještě střelil pohledem po talíři rahatu.

Vypadalo to, že se ho nikdo nedotkl.

6

Venku bylo chladněji, než Blake čekal. Po příjemném teple rektorátu mu vzduch připadal mrazivý, skoro jako zimní, a on si zamnul paže rukama, aby se zahřál.

Cestičky v koleji zalil svým světlem měsíc a on v tom stříbřitém přítmí neohrabaně klopýtal. Všude kolem něj houstly stíny Baterku nechtěl rozsvítit dřív, než bude bezpečně ukrytý uvnitř knihovny, aby se nedostal do průšvihu, že vyklouzl sám ven.

Před ním vyrostly ambity a on spěchal k nim.

Když prošel pod prvním loubím, zastavil se. Bylo to, jako by mu pochybnost poklepala na rameno a přiměla ho obrátit se. Někdo ho sledoval.

Stál naprosto bez hnutí a pozorně poslouchal.

Nic. Ani šeptnutí.

Pak opatrně vyhlédl za sloupem a zkontroloval vchod do Staré knihovny, který byl na opačné straně nádvoří. Byly vidět jen slabé rýhy v kameni, jak se zakusují do noci. Jinak nic. Nikdo tam nebyl. Asi si to všechno jen představoval.

Pokračoval dál. Všude kolem něj stoupala do tmy schodiště a kroky – jeho vlastní – skřípaly na dlažebních kostkách a odrážely se od zdí, pronásledovaly ho ozvěnou. Vykročil rychleji.

Došel na další nádvoří a na chvilku se zastavil, aby se uklidnil.

Z budov, které ve dne důvěrně znal, teď zbyly jen nezřetelné stíny. Stromy se chvěly; byl to temný šustot, jako by se tam hemžili netopýři. Srdce mu prudce bušilo.

Zahlédl knihovnu, temnou stěnu v dálce, a rozběhl se k ní.

Zatímco se hnal po schodech nahoru, zahlédl u dveří osvětlenou klávesnici, čísla z ní svítila jako oči. Kolej už pro hlavní budovy neužívala klíče, ale moderní kódový systém. Trochu hloupé podle jeho názoru bylo, že pro všechny budovy byl kód stejný; jenže studenti a roztržití profesoři si nedokázali zapamatovat víc než jedno číslo. V každém případě měl štěstí, protože jeho matka ho donutila naučit se to číslo nazpaměť, aby on a Kačka mohli chodit do knihovny a ven sami.

Vyťukal kód – 6305XZ – a uslyšel, jak ve dveřích cvaklo. Oddechl si a vklouzl dovnitř.

V knihovně byla úplná tma, přesně jak si to představoval.

První, co zaslechl, byl tichý tikot hodin. Připomnělo mu to pomalý, rytmický tlukot srdce. Uklidnil se.

Zastínil baterku tak, aby nebyla vidět žádným oknem, a přejel jejím paprskem po hale. Knihy na policích v tom světle vypadaly stříbřitě a přízračně. Ústřední schodiště stoupalo vzhůru do úplné tmy, ale on namísto po něm vykročil do chodby po levé ruce, kolem portrétů Thomase Sternholda a Jeremiaha Wooda. Oči na něj krátce zablýskly a pak zase zmizely, jak se Blake kradl chodbou mezi knihami, kolem dalších portrétů, hlouběji do stínů.

Konečně došel k polici, kde objevil prázdnou knihu – nebo spíš kde objevila ona jeho. Ten svazek, který mu Kačka ukazovala

předtím, ležel ještě otevřený na stole; byl to takový malý ukazatel, kde má hledat.

Ale kde je ta prázdná kniha?

Domníval se, že ji dával přímo sem, na třetí polici, mezi ty dva svazky, které se teď nakláněly k sobě. Dělila je tenká spára stínu. Vsunul do mezery prsty. Nic.

Snažil se potlačit zděšení. Rozhlédl se po podlaze, ale kniha nebyla ani tam.

Kousl se do rtu. Nemohla přece už stačit zmizet!

Nešťastně přejel prsty po hřbetech, přesně jako předtím, a šeptal si pro sebe „Endymion Spring" pořád dokola, znova a znova, jako by to byla nějaká mantra, pokoušel se silou vůle knihu donutit, aby se zase objevila... ale nic se nestalo. Nebyla na podlaze a nebyla ani na polici.

Knihovna střežila své tajemství.

Právě v té chvíli někde u vchodu dopadla na podlahu kniha a zvuk se rozlehl celou halou. Blake ztuhl. V knihovně někdo je!

Instinktivně zhasl baterku a couvl ke zdi, přikrčil se do náruče mohutné knihovny. Temnota se na něj tlačila, tiskla se mu na oči, rýpala ho do žeber. Stěží dokázal dýchat.

Se srdcem až v krku poslouchal.

Každou chvilku se může ozvat nějaký krok, může se prozradit zvuk dechu... ale nikde nic. Jen děsivé, tísnivé ticho. Vteřiny na něj těžce doléhaly.

Nakonec, když to napětí nemohl už déle vydržet, rozsvítil baterku a okamžitě ji zakryl rukou, takže světlo mu prýštilo mezi prsty jako krev. V tomto skromném svitu se rozhlédl kolem sebe.

Do dálky se táhlo přítmí.

Pomalu se vysoukal ze své skrýše. Kolem všech zdí stály nehybně knihy.

Drobnými, nejistými krůčky se kradl k východu. Chodbou směrem k němu táhl průvan, až mu po zádech přeběhl mráz.

Konečně se dostal do hlavní haly. Velikýma, vyděšenýma očima se rozhlédl po stínech. Knihovnický pult tu byl, hodiny také, i vysoký katalog vedle nich, a také vozík na vrácené knihy.

Zastavil se. Pod spodní policí vozíku ležela kniha. Musela sklouznout dolů.

Zamířil k ní, ale pak zklamaně couvl. Byla to jen nějaká nudná učebnice, ne Endymion Spring.

Sehnul se, že ji vrátí na poličku – a málem leknutím umřel. Zpod rohu vozíku na něj zasvítily dvě kovově zelené koule. Odskočil.

Pak s prudkým pocitem úlevy pochopil, co to je.

Mefistofeles!

„No to snad ne!“ vykřikl. „Ty tady přece nemáš co dělat! Jak ses...“ otočil se, „Jak ses sem dostal?“

Dveře byly zavřené. Nikde nikdo.

Začal chlácholivě pomlaskávat, blížil se ke kocourovi a pokoušel se ho vylákat z úkrytu; pořád si ještě nebyl jistý, jak mohla ta tmavá šelmička uniknout jeho pozornosti. Mefistofeles ale před jeho prsty couval a pak se zasyčením, které protrhlo vzduch jako látku, vyběhl nahoru.

„No to je nádhera,“ zavrčel Blake, protože věděl, že jestli kocoura nechá v knihovně přes noc, bude Paula Richardsová zuřit.

Brblal si pro sebe, ještě když se hnal po širokých mramorových schodech za kocourem.

Galerie byla rozdělena do řady temných hlubokých výklenků.

Regály, které je oddělovaly, byly stovky let staré. V té tmě to vypadalo jako průvod mnichů – nahrbených, skloněných.

Blake procházel prostřední uličkou a hledal Mefistofela. Prkna mu skřípala pod nohama. Přejížděl paprskem baterky po policích, osvětloval stovky bledých, přízračných svazků, připoutaných ke svým stolům tlustými železnými řetězy. Jiné byly otevřené jako veliké můry a podepřené stojánky z pěnové hmoty. Aby se jim samy neobracely stránky, přidržovaly je tkaničky se závažím.

Posvítil si do rohů a nakukoval pod lavice, ale objevil v těch stínech jen změť noh.

„Vylez, ty pitomej kocoure," šeptal Blake netrpělivě. „Nemůžu tady trčet do rána!" Přímo cítil, jak vteřiny utíkají. Jeho matka si už určitě každou chvilku všimne, že zmizel, a pak bude mít pěkný průšvih.

Tamhle je!

Mefistofeles se krčil pod těžkou dřevěnou skříní v nejvzdálenějším rohu místnosti, pod obrovitým portrétem vousatého muže s obviňujícím pohledem. Horatio Middleton (1503-89). Prstem s velikým prstenem pevně svíral hřbet ohmatané knihy v kožené vazbě.

„No tak, pojď ven," lákal Blake kocoura a sehnul se, aby ho chytil. Ramenem se přitom otřel o knihovnu, až málem jednu knihu shodil.

Kocour se nejdřív odmítal podvolit, pak se ale nechal uchlácholit Blakovým falešným lichocením a vykoukl. Blake ho popadl za zátylek. Kocour zamňoukal.

Blake se ze všech sil pokoušel udržet zároveň baterku i kroutícího a bránícího se kocoura a vykročil ke schodům. „Nech toho řvaní," přikazoval Mefistofelovi. „Stejně nemůžeš nic..."

Kocour bez varování zaťal drápy do Blakova ramene, vytrhl se a

velkým obloukem odskočil pryč. Blake se ze všech sil snažil nevykřiknout bolestí a jen se bezmocně díval, jak kocour pružně přistál na všech čtyřech u skleněné skříňky a žene se po zbylých schodech dolů – a otevřenými dveřmi ven.

V Blakovi se zastavilo srdce. Cítil, jak do knihovny vane noční vzduch, omotává se mu kolem nohou, mrazí ho. Dveře byly dokořán.

„Kdo je to?“ zavolal ustrašeně a přejel baterkou mezi stíny. Směrem od něj vedly dlouhé pruhy temnoty.

„Kdo je tam?“ zkusil to znova, protože na konci chodby zahlédl něco světlejšího.

Zamířil k tomu a skoro upustil baterku. Na konci chodby, přesně tam, kde předtím stál, leželo na podlaze několik rozsypaných knih. Ale ty jen tak nesklouzly z polic; někdo je vyházel, vyplenil v náhlém hněvu. Po koberci byly rozházené útržky papíru jako kusy roztrhaného ptáka a přinejmenším jeden hřbet visel vyrvaný z desek jako utržená končetina.

Blake se zajíkl.

Chviličku stál jako přimrazený a nevěděl, co má dělat; měl pocit, že se celá knihovna kolem něj točí. Pak ho přemohla touha utéct a on se vrhl ke dveřím.

Klopýtal ze schodů dolů, hnal se přes trávník, málem upadl, jen aby už byl pryč. Nebyl tedy přece jen sám! Někdo ho do knihovny sledoval! Ta myšlenka ho pronásledovala po celou dobu, kdy se řítil kolejí, přes ambity a cestou k rektorátu. Může ještě někdo jiný vědět o Endymionu Springovi?

Okna byla zakrytá závěsy, ale na kraji jednoho z nich se objevil proužek světla, tenký jako ostří nože. Než ale Blake doklopýtal po schodech nahoru, skulinka zmizela.

Muž s brýlemi jako soví oči si nakládal kus tvarohového koláče z bufetového stolu poblíž dveří a Blake proklouzl za něj, aby se kryl. Předklonil se a lapal vyčerpaně po dechu.

Podíval se na hodinky. Uplynulo sotva třicet minut. To nic není... pokud na člověka ovšem náhodou někdo nečekal.

Blakovi stačil jediný pohled a věděl, že je zle. Má průšvih, A veliký.

Jeho matka stála u skupinky rozhádaných vědců, ale vypadalo to, že je moc neposlouchá. Ruce měla založené na prsou, pohled upřený přímo před sebe, a uvnitř doslova bublala zlostí. Její postoj to říkal dost jasně.

Blake polkl.

Kačka ho dychtivě vyhlížela a vstala, hned jak ho zahlédla. „Kdes byl?“ vyjela na něj a prorazila si cestu davem.

„Venku,“ odpověděl. Pak, protože na žádnou lepší výmluvu nepřišel, dodal: „Je tam hrozná zima. Možná bude dokonce sněžit.“

Začal si třít paže odshora a dolů a uvažoval, jestli mu bude věřit. Nevěřila. Přestal tedy předstírat.

„Jak moc se zlobí?“ ukázal hlavou na svou matku.

„Dost,“ odpověděla Kačka. „Přestala si povídat s těmi ostatními profesory.“

To bylo špatné znamení. To znamenalo, že se zlobí opravdu hodně – že už nemá slov. To bylo ze všeho nejhorší.

„Kde jsi byl doopravdy?“ zeptala se Kačka jiným tónem, zvědavějším.

„Vždyť jsem ti to říkal. Šel jsem se projít.“

Díval se, jak si jeho matka jde pro kabát. Na jeho omluvný

úsměv odpověděla ledovým pohledem. Úsměv mu skoro okamžitě zmizel z tváře.

„To jsi teda nešel," odsekla Kačka. „Byl jsi v knihovně."

„Co?"

Blake předstíral, že ji neposlouchá, ale zrudl tak, že se prozradil.

„Byl jsi v knihovně," opakovala. „Já vím, žes tam byl. Myslel jsi, že mě převezeš, že najdeš tu prázdnou knížku a že tu záhadu vyřešíš sám. Pitomče! Viděla jsem tě odcházet."

Zamračil se. „Cože?"

„Viděla jsem tě," vysmívala se. „Ty sis myslel, jak jsi nenápadný, co, ale já jsem té celou tu dobu sledovala. Jsi úplně tupý, až je to k smíchu."

Náhle se k ní zprudka obrátil: „Tak to tys byla ten někdo v té knihovně!" vykřikl. „Já tě zabiju! Já tě vážně zabiju!"

Několik lidí se obrátilo, ohromeno prudkostí jeho slov, ale on se nedokázal ovládat. Strach, který v něm vzrůstal, si našel ventil.

„Proč jsi to udělala?" hulákal. „Málem jsi mě vyděsila k smrti!"

Když se ale podíval Kačce do očí, zarazil se. Byly najednou veliké a vyděšené, sbíraly se v nich slzy. Neměla vůbec ponětí, o čem to Blake mluví.

Okamžitě si uvědomil, jakou udělal chybu. Neviděla ho odcházet; řekla to jenom proto, aby mu ublížila. Pravděpodobně žárlí, protože se mu povedlo uniknout jejímu pátravému pohledu a vyklouznout ven bez ní.

Zrovna chtěla něco říct, když se znovu objevila jejich matka, s kabátem přehozeným přes ruku. Beze slova je vyvedla ven.

„S tebou si to vyřídím potom," řekla mu mrazivým tónem, když šli za ní po zahradní cestě. Její slova zůstala viset ve vzduchu jako ledový mrak.

7

Tu noc se Blake probudil hrůzou. Kniha ho volala. Posadil se v posteli, rozsvítil a zamrkal. Pruhy na tapetě v jeho pokoji se jeden po druhém znovu objevily, jako mříže ve vězení. A pak si vzpomněl: kniha je pryč. Nenašel ji. Padl znovu hlavou na polštář s drtivým pocitem zklamání.

V jeho snu se kolejní knihovna změnila v kouzelný les. Na chodbách rostly kolem stěn vysoké stromy, jejich zářivé koruny zakrývaly strop. Knihy stály na policích vytvořených z velkých, vzájemně propletených větví. Když procházel knihovnou, k zemi se jako podzimní listí snášely červené, zlaté a jasně zelené útržky papíru.

Ptáci mu hlasitě štěbetali nad hlavou a poskakovali z větve na větev; ale pak zničehonic vzlétli do výše; bylo to jako výbuch křídel a větve – police – zůstaly náhle tiché a holé jako v zimě. Budova byla chladná a opuštěná, až na prázdnou knihu, která znova ležela na podlaze a čekala, až ji Blake obrátí.

Mefistofeles si vykračoval po chodbě proti němu a od tlamy mu visel útržek papíru jako ptačí pírko.

Blake se při té vzpomínce zachvěl, přesvědčený, že se kniha snaží s ním spojit. Pak, když si uvědomil, že se netřese jen nervozitou, ale také zimou, přelezl do nohou postele a zapnul

radiátor pod oknem. Mrzlo!

Otočil kolečkem a čekal, až se cívky zahřejí. Radiátor se podobal spíš zkamenělině; na takováhle zastaralá zařízení nebyl z domova zvyklý. Trubky se chvilku třásly a sténaly a pak se pomalu naplnily teplem. Byl to jen náznak, skoro to nebylo znát, ale pořád lepší než nic.

Aby se uklidnil, vykoukl ven skulinou mezi závěsy. Na Millstone Lané vylévaly pouliční lampy své loužičky světla a někde v sousedství zaštěkal pes. Jinak tu nebyla žádná známka života. Domy byly temné a opuštěné. Všichni spali.

Byla hluboká noc.

Blake se znova uvelebil v posteli a díval se na praskliny, které se rozlézaly po stropě jako obrovští pavouci. Znepokojovalo ho, že prázdná kniha zmizela tak brzo po tom, co ji našel. Knížka mu připadala neobvyklá, jako by mohla obsahovat cokoli. Ten papír byl schopný vyvolat v život skrytá slova, byla v něm nějaká magická síla, kterou Blake ani v nejmenším nechápal. Bylo to skoro, jako by papír sám myslel – nebo jako by v něm byl třeba džin. Nějaká skrytá moc. Ale jak by to bylo možné?

Dlouze povzdechl. Knížka byla pryč. Promeškal příležitost rozřešit její záhadu.

Zhasl a ležel dál ve tmě. Jako deka ho zahaloval pocit vlastní nedostatečnosti. A pak si v tichu svého pokoje uvědomil nějaký měkký, tajnůstkářský zvuk, jak doráží zvenčí na jeho okno. Mohl to být sníh, mohl to být déšť. Ale jemu bylo v posteli tak příjemně teplo a byl tak unavený, že nevstal a nepodíval se, co to je.

Jeho mysl se rozplynula na pokraji dalšího snu.

Byl zase v knihovně. Endymion Spring čekal, až ho vezme do ruky.

Úzkostlivě, než kniha zase zmizí, sevřel v prstech ohmatany kožený hřbet a otevřel ji. Prázdné stránky se automaticky začaly obracet až k hádance ukryté v srdci knihy:

Jak Blake odříkával ta slova, okamžitě se přenesl do zasněžené scény; byl někde jinde, skoro jako doma. Obklopovala ho bílá pole, jako stránky otevřené knihy, a v dálce se leskl zamrzlý rybníček – připomínal vodotisk zlehka poprášený sněhem.

Někdo se blížil. Za ním zaskřípaly ve sněhu kroky. Obrátil se právě včas, aby uviděl hladce oholeného muže s tváří jako ohlazené dřevo, jak se vynořuje z okraje omrzlého lesa. Muž měl na sobě kabátec s kožešinovým lemem, hnědé nohavice a kožené boty, které zřejmě neměly tkaničky. Táhl za sebou pokácený strom.

Blake si promnul oči. Listy, které muž táhl po sněhu, měnily barvu z krvavě rudé na bílou.

Na ramenou ten člověk nesl holčičku s plamenně měděnými vlasy. Měla na sobě špinavé šatičky a na punčocháčích rezavé skvrny. Na tvářích se jí leskly slzy. Její zachmuřená tvář se rozsvítila úsměvem, když uviděla Blaka, a podala mu odřenou ruku, ale její prsty prošly těmi jeho jako prsty ducha; byl to jen šeptaný dotek, ne víc než pavučinka.

Blake odstoupil a díval se, jak se muž beze slova dál plahočí kolem – dokonce i bez pohledu jeho směrem. Dvojice zmizela za

hřebenem kopce.

Náhle vedle Blaka stáli jeho rodiče. Blake je popadl rukama v palčácích, ale oni se mu vytrhli a bez jediného slova se rozběhli opačnými směry, až se ztratili ve sněhu. Blake se za nimi chtěl rozběhnout, zastavit je, ale nedokázal se rozhodnout, kterého z rodičů má následovat, a zůstal stát na místě. Z očí mu vytryskly slzy a všechno se mu začalo rozplývat před očima.

Pak ve svém zoufalství zahlédl něco žlutého. Byla tu Kačka. Kačka tak, jak chodila ode dne Velké hádky, kapuci zvednutou, aby nebyl vidět její prazvláštní uličnický účes, rozcuchané mikádo, které nikdo nedokázal zkrotit. Hleděla na něco ve sněhu a volala na něj, ať se jde podívat, ale její slova byla vytištěná na obláčcích dechu a on je spíš četl, než slyšel.

Rozběhl se k ní, ale ať se snažil, jak se snažil, nedokázal se k ní dostat. Sníh byl hluboký a vázly mu nohy. Byl připoutaný k zemi. Pak i Kačka zmizela a on se zhroutil, příliš unavený a osamělý na to, aby se někam vydal.

Hranice jeho snu se začaly měnit. Zvedl se vítr a náhle Blaka vyzvedl k nebesům jako osvobozeného sněhového anděla, a on se díval, jak se pole pod ním pořád zmenšují. A pak se mu zastavilo srdce. Protože ve sněhu, přesně na tom místě, kde Kačka zmizela, byla řádka stop.

Tvořily obrovský otazník.

Jeho sen se okamžitě rozpadl a on se řítil zpátky k zemi jako parašutista bez padáku. Hlavou narazil do polštáře.

Zoufale se pokoušel vybavit si verše básničky Endymiona Springa, ale slova se rozplývala a on se nepamatoval na nic než na ten sníh.

Obrátil se na druhou stranu a spal dál.

MOHUČ

JARO 1453

Vzbudilo mě ticho. Něco se dělo. Otevřel jsem oči a zadíval se do šera, snažil jsem se rozeznat jakýkoli zvuk, jakýkoli pohyb, ale žádný tu nebyl. Jen stříbřitý klín měsíčního světla na podlaze. Všude kolem byla tma, hustá jako samet.

Už celé měsíce spal Petr vedle mě, budil mě svým vrtěním a drbáním, trápen sny, o které se nikdy nepodělil, a blechami, o které se dělil často. A přesto jsem byl za jeho společnost vděčný. Dík medvědímu teplu jeho těla jsem se netřásl chladem za dlouhých zimních nocí, kdy se na střechách domů vršil sníh a domem táhl mrazivý průvan.

Konečně přišlo jaro. Oráči a vinaři začali zase připravovat pole a lidé chodili po tajících cestách s novou energií, protože jim na jazyku ožívala vzpomínka na čerstvé ovoce. Po dlouhé době i řeka pustila ze svého zmrzlého objetí čluny přepravující zboží po Rýnu.

Od začátku roku na nás Herr Gutenberg tlačil, abychom dokončili zkušební část Bible do frankfurtského trhu, do kterého teď zbývalo už jen pár dní. Fustovy peníze okamžitě investoval do pěti dalších lisů a ještě většího množství sazečů, které spolu s ostatními učni usadil v Humbrechthofu, prostornějším domě, kde se většinou tisklo. Petr a já jsme ovšem zůstali s ním a dělili se o postel v nejvyšším patře jeho domu. Z Petra se rychle stával nadaný tiskař a moje prsty byly stále ještě nezpochybňovanými vládci sazby.

Práce na nové Bibli pokračovaly dobře. Byl to obrovitý podnik, pro který jsme připravili tisíce liter a nesčetné archy papíru. Dokonce i při tomhle tempu by nám trvalo ještě dva roky, než bychom ten mohutný svazek dokončili. Můj mistr plánoval vytisknout nejdřív 150 knih, z toho třicet na nejjemnějším pergamenu; ale seznam předplatitelů se rozrůstal: knězi a patricijové města byli všichni zvědaví, jak náš úžasný stroj dopadne ve srovnání s dílem nejpilnějších písařů. Začínalo se dokonce šuškat o tom, že jsme ve spolku s ďáblem, protože jak jinak bychom dokázali tak rychle vytvářet stejné výtisky téhož textu? Byl to samozřejmě nesmysl. Jediné, co se za tím skrývalo, byla naše tvrdá dřina.

Herr Gutenberg měl víc práce než kdy dřív. Každý den maličko vylepšil kresbu písma, měnil šířku okrajů, experimentoval s tím, kolik řádek se mu vejde na jednu stranu. Všechno muselo být dokonalé. Očekával, že jeho Bible bude ta nejkrásnější a nejčitelnější kniha, jaká kdy vznikla; pocta jeho vynalézavosti, svědectví Božího slova a výnosné zboží, které Fustovi mnohonásobně vrátí jeho investici.

Fusta bylo častěji vidět v domě Herr Gutenberga, poblíž záhadné truhlice, než v dílně. Pro něj byla Bible pramálo důležitá. V myšlenkách se zabýval něčím docela jiným. Nepřekvapilo by mě, kdybych se byl dozvěděl, že provozuje černou magii, že tajně doufá v objevení zákonů vesmíru, protože jsem ho často vídal zabraného do starých rukopisů, které patřívaly mnichům bosákům, jak se snaží poskládat dohromady útržky starého textu: podivné čáry, runy a symboly, které většinu myslí zcela zmátly. Prsty měl začernalé od stránek, jimiž listoval, a kolem očí se mu uložily těžké stíny. Často mě sledoval, když jsem se skláněl nad svým stolem a skládal slova – občas mě zarazil napřaženou rukou,

jako by chtěl zkoumat, zda pracuji dobře. Couval jsem před jeho dotekem.

Všiml jsem si, že jeho návštěvy se řídí fázemi Měsíce; nejdéle zůstával za nocí, kdy byla úplná tma, kdy oblohu neosvětlil ani nejmenší záblesk světla. Dnes byl oknem naší ložnice vidět jen maličký srpeček, který se na své pouti nad městem tu a tam zachycoval o nějaký cár mraků. Ale i to stačilo, abych viděl, že je místnost prázdná. Petr byl pryč.

Nejdřív jsem předpokládal, že je na další ze svých nočních výprav za Christinou, tmavovlasou Fustovou dcerou. Byl do té skromné, laskavé dívky celý pryč. O náboženských svátcích, kdy se na lisu nepracovalo, bylo Petra vidět, jak obchází Fustův dům jako vyhnaný milenec – a v noci v posteli vykládal o její kráse. Ale dnes Petr s Christinou nebyl.

Odněkud z domu jsem zaslechl hlasy. Šepot. Náznaky pohybu dole v tiskárně, jako by někdo vytáhl Fustovu truhlu z úkrytu a teď ji vlekl po podlaze.

Protřel jsem si ospalé oči a plížil se ke schodům. Svíčka v železném svícnu dohořela na lojovitý oharek, který tučně, štiplavě páchl, ale nesvítil. Klopýtal jsem a snažil se najít cestu potmě. Stíny se kolem mě míhaly jako rtuť.

Sestupoval jsem pomalu a dával si pozor, abych nezpůsobil hluk. Dokonce i to nejmenší zaskřípání dřeva by mě mohlo prozradit naslouchajícím uším.

Místnost dole byla plná rudého světla. Ze schodů jsem viděl, že oheň v krbu vysoko hoří, jako fénix znovu povstalý z popela. Po stěnách se mihotaly a kroutily stíny a tančily kolem lisů jako

ďábelští služebníci.

Popošel jsem blíž.

Fust se nakláněl nad svou příšernou truhlou, kterou přitáhl k plamenům. Mumlal si nějaké zaříkávání, jemuž jsem nerozuměl, a přejel prsty po jejích bocích. Pak je obratným pohybem, jako když písař namáčí pero do inkoustu, ponořil do poháru, který mu podával Petr.

Skoro jsem omdlel. Tekutina byla tmavá a hustá jako krev.

Fust rychle přiložil ruce na hadí hlavy a každého z nich napojil kapkou tekutiny ze svých prstů. Zuby jako by se zakously do jeho kůže a pak se stiskly k sobě, jak chtěl. Víko se otevřelo.

Klamaly mě oči? Copak ty zuby nejsou jedovaté, jak jsem byl vždycky přesvědčený?

Pomaličku jsem se sunul blíž.

Lis stál uprostřed místnosti jako obludné zvíře přikované k podlaze a já jsem se protáhl pod jeho dřevěné břicho, vmáčkl se pod ochranu jeho nohou.

Fust teď z truhly vytáhl nějako světle zelenou, stříbřitou zvířecí kůži. Zatajil jsem dech. Zvedl ji ke světlu, kde okamžitě nasála záři ohně a zrudla jako západ slunce – jako bojiště prosáklé krví.

Petr ohromeně natáhl ruku, aby ji pohladil.

Fust mu srazil ruku. „Psst! Nedotýkat se," sykl. Rozložil záhyby kůže na podlahu a ponořil ruce hluboko do temného nitra truhly.

Vytřeštil jsem oči ještě víc, protože vytáhl dlouhý, nadouvající se arch papíru, který jako by se vlnil a chvěl jako živý. Byl to obrovitý kus pergamenu! Papír byl bílý jako sníh, ale netál, dokonce ani v žáru ohně, který praskal a prskal kousek od něj. Místo toho jako by kouzelná kůže do sebe nasála barvu z plamenů a zahořela ještě jasnější bělostí. Dokonce i nejlepší pergameny mého mistra vypadaly ve srovnání s ní fádně.

Sevřel jsem v prstech nohy lisu. Toužil jsem se toho zjevení dotknout.

V truhlici byly i další podobné kusy papíru – viděl jsem je, jak se v truhle vlní jako odraz měsíce na moři – ale přímo před mýma očima se i ten slabounký list ve Fustových rukou rozdělil do ještě jemnějších, tenčích membrán, které byly skoro průhledné, ale přitom jemně žilkované, jakoby stříbrným světlem. Zdálo se, že jen ten jediný list se dá rozdělit na nekonečné množství papírů. Bylo to jako zázrak!

„Ale i když je tak křehký, je prakticky nezničitelný," vysvětloval Fust a růžek papíru hodil do ohně.

Ohromeně jsem poslouchal, jak papír zlehka zasyčel, ale nevzplál, jak jsem očekával. Místo toho jako by oheň uhasil, takže z divoké červeni vybledl do zachmuřené šedi a potom zase vzplál. Ale když Fust papír z ohně vytáhl, nebyl ani trochu spálený.

Promnul jsem si oči. Nezdá se mi to všechno?

Petr se díval svému mistrovi přes rameno. „Kde jste vzal ten... ten kouzelný pergamen?" zeptal se nevěřícným šepotem.

Fust chvíli zamyšleně mlčel. Pak se usmál. Mezi zuby se mu krátce objevila špička jazyka. „Řekněme, že je to dar od jednoho obzvlášť zbožného blázna z Haarlemu."

Bez dechu jsem naslouchal vypravení o původu papíru:

Před několika lety dřív se jisty Holanďan jménem Laurens Coster procházel lesem poblíž svého domu v Nizozemí se svou vnučkou, holčičkou nejvýš pěti – nebo šestiletou. Když přišli doprostřed lesa, narazili na nádherný strom, který ještě nikdy nespatřili. K Laurentovu překvapení holčička trvala na tom, že vidí v jeho listech schovaného draka.

„A byl tam?" zajíkl se Petr.

„Nepředbíhej," umlčel ho Fust káravým pohledem. „Všechno ti

povím.“

Costerova vnučka měla velkou fantazii a sklony ke snění a vymýšlení, takže dědeček jí nevěřil. Strom mu připadal jako veliký buk. A tak, aby jí dokázal, že se mýlí, vytáhl nůž a vrazil ho hluboko do kmene – do kusu kůry, který vypadal něčím napadený – a vyzval draka, ať vyleze, nebo z něj udělá třísky na podpal. Nic se nestalo. Žádný drak se neobjevil.

„Holčičku to rozzlobilo tak, že utekla,“ pokračoval Fust a zdálo se, že má z představy dívenčina smutku potěšení. V očích mu zle plálo. „Pro slzy neviděla na cestu, takže vrazila přímo do jiného stromu a upadla. Rozplakala se a dědeček přiběhl k ní.“

Petra přestával příběh zajímat, protože se zeptal, co to má co společného s papírem.

„K tomu se dostanu,“ odpověděl Fust chladně. „Holčička si odřela loket nebo koleno, nevím přesně, ale krvácelo jí to, tolik, že jí dědeček krvácení zastavil hadříkem.“

Zvedl prst, aby umlčel Petra, který chtěl něco říct.

„To je důležité,“ řekl přísně. „Aby ji Coster potěšil, vzal ten kus kůry ze stromu, který našla, a vyřezal z něj pro ni sérii písmenek – abecedu na hraní. Víš, on to byl mistr řezbář a uměl takové věci dělat. Zabalil písmenka do zakrváceného kapesníku a odvedl ji domů. Rozhodl se, že jen co holčička usne, on se vrátí do lesa a strom podetne, protože by z něj skutečně bylo skvělé dříví do krbu.“

Fust se zadíval do Petrovy tváře. „Jenže když se vrátili domů,“ pokračoval tišeji, „Coster zjistil, že písmenka otiskla do zkrvaveného hadříku víc než jen mízu.“

Petr potřásl hlavou. „Jak to myslíte?“

„Myslím to tak, Petře,“ vysvětloval Fust, „že na látce byly otištěny nejen obrysy písmen, která vyřezal, ale celé slovo – slovo,

které jako by sestavila nějaká neviděná, vševědoucí ruka. Skutečně to bylo, jako by v tom stromě byl drak – nebo duch.“

Petr otevřel úžasem pusu. „Ale –“

„Ta písmena,“ pokračoval Fust ještě pomaleji, „oslovovala Costerovu vnučku jménem.“

Petr se zatahal za ucho, jako by špatně slyšel. „Ale jak je to možné?“

Zdálo se, že se Fust usmál. Při tom pohledu mi přeběhl po zádech mráz.

„Otevři oči, chlapče. Odpověď leží před tebou.“ Plivl do ohně.

Dračí kůže na podlaze, teď chráněná před plameny, nabyla znovu své původní stříbřitě zelené barvy, jako hromádka omrzlých listů. Znovu jsem zatoužil zabořit ruce do té lákavé látky.

„Chcete říct, že v tom stromě opravdu byl drak?“ koktal Petr. „A že ji znal?“

Fust trochu škubl rukou, aby se papír, který se mu v ruce začal rozevírat, zase složil. „Když se Coster vrátil do lesa,“ pokračoval, „našel na místě, kde byl předtím strom, hromadu chvějících se listů. Ten tvor se svíjel v mukách a smýkal svou kůře podobnou kůži po mýtině; umíral právě ohnivou smrtí. Po jeho posledních křečích zůstala země spálená a neplodná.“ Fust chvíli hleděl do ohně v krbu. Plameny syčely a vzdychaly.

„Když drak dohořel,“ pokračoval Fust, „našel Coster mezi popelem a troskami nedotčené šupiny a hromadu čistě bílého papíru – dokonalý pergamen. Pokušení popadnout ho do náručí bylo tak silné, že neodolal.“

„A Coster vám ukázal tohle?“ pokračoval Petr rozčileně v příběhu a ukazoval na temnou truhlici. „Dal vám tu dračí kůži?“

Fust zaváhal. „Řekněme, že mi jednoho Štědrého večera otevřel

svůj sklad," vyhnul se odpovědi.

Petr se v hrůze obrátil ke svému pánu. „Chcete říct, že jste mu ho ukradl? A o Štědrém večeru? Jak jste mohl!"

„Petře, chlapče pošetilý," chlácholil ho Fust. „Přestaň se snažit chovat se tak čestně. Svatouškovství ti nesluší. Ten papír z tebe udělá bohatého člověka – velice bohatého člověka, kterému budou všichni závidět."

Zavrtěl jsem hlavou. Jedna moje část toužila prchnout z místnosti, uniknout před Fustovými zlými činy; tu druhou však lákalo zůstat u ohně a vidět, jaké další zázraky ten papír dokáže. Kůže a její záře mě vábily ještě blíž.

Zdálo se ovšem, že příslib peněz Petra zaujal. Popotahoval za okraje svého kabátce, které mu Christina zazáplatovala zbytky nejrůznějších nesourodých látek.

„Tak se mi líbíš," vychvaloval ho obratně Fust. „Coster nevěděl, co se svým objevem dělat, ale já ano."

Petr na něj dlouho nechápavě zíral.

„A co s tím chcete dělat?" vykoktal nakonec. Stěží ze sebe dokázal ta slova vypravit.

Fust se zatahal za špičky svého rozeklaného vousu. „Chci spoutat sílu té kůže," odpověděl klidně. „Proměnit pergamen v knihu, která překoná dokonce i tu Gutenbergovu drahocennou Bibli."

Srdce ve mně poskočilo. Jak se někdo opovažuje soupeřit se svatým dílem mého mistra?

Petr se zatvářil ohromeně. „To nechápu."

„Mnoho měsíců jsem tu kůži studoval," vysvětloval Fust. „Patří tomu nejvzácnějšímu, nejtajuplnějšímu druhu draka – draka, který prý kdysi žil v rajské zahradě a ve své kůži má vepsána tajemství věčné moudrosti. Všechno, po čem Adam s Evou toužili – a co

ztratili – máme teď na dosah. Jen si představ, co všechno ten papír odhalí, až ho dokážeme přečíst!“

Petr se kousl do rtu. „Ale –“

„No všechno!“ vykřikl Fust jako u vytržení a zatleskal rukama tak silně, až o sebe jeho prsteny zacvakaly. „Všechna tajemství vesmíru nám budou patřit, všechna budou obsažena v jedné jediné knize!“

„Ale... ale ten papír je prázdný,“ koktal Petr. „Jak získáte ty znalosti, které hledáte?“

Fust se poťouchle usmál a jeho oči se rozběhly po místnosti. Přikrčil jsem se ve svém úkrytu ještě níž a doufal, že mě neuvidí. Oči měl těkavé jako mouchy; dosedly na každý kousek vybavení, až se nakonec usadily na zašpiněných vycpaných váčcích, jimiž jsme nanášeli barvu na sazbu. „Inkoust,“ řekl nakonec Fust. „Potřebujeme inkoust.“ Otřel si konečky prstů, dosud zašpiněné tou tmavou tekutinou, s jejíž pomocí se dotýkal hadích zubů. Petr se nervózně ohlédl po stole, kam odložil pohár. Ať obsahoval cokoli, pomalu to plnilo místnost nepříjemným pachem – kovovým jako krev.

„Jestli si vzpomínáš, draka viděla Costerova vnučka,“ začal Fust a pozvedl rezavé obočí. „Je to tak?“

Petr kývl.

„A její krev oživila písmena?“

Petr znovu kývl, ale tentokrát váhavěji.

„Copak to nechápeš? Ten papír potřebuje zvláštní druh inkoustu, aby odhalil svůj význam!“

Cítil jsem, jak mi z tváře prchá všechna barva. Také Petr zbledl.

„Krev?“ zeptal se rozechvěle. „Je to krev?“ Fust neodpověděl, jen se díval do plamenů, které se hadovitě svíjely a plazily. Oči měl rudé jako žhavé uhlíky.

„Jen si to představ," pokračoval. „Ta holčička byla tak nevinná, tak naivní, skoro až odpudivě. A přesto ona – právě ona! – měla moc přimět draka ke slovům. Moc, kterou nemám ani já. Zatím."

To poslední slovo jako by překousl mezi zuby.

„Jak to myslíte?"

„Coster svou truhlici vyrobil velice chytře," vysvětloval Fust. „Jen uviděl toho mrtvého tvora, nenaplnila ho touha, ale výčitky svědomí. Uvědomil si, že zničil jedno z nejposvátnějších Božích stvoření, zvíře obdařené věčnými vědomostmi. Stačil jeden zlovolný skutek – který měl potlačit fantazii jeho vnučky – a to bájné zvíře přišlo o život. To proto vyrobil tu truhlu tak hroznou, tak příšernou a děsivou, protože doufal, že si ji nikdo netroufne otevřít. A navrch přidal ještě tyhle zrádné hady přímo z rajské zahrady."

Petr zapomněl zavřít pusu. „Ale jak... jak jste..." Ukázal na otevřené víko truhly.

Můj pohled se znovu stočil k té děsivé schránce. Z vyřezávaných panelů se na mě mračila příšerná stvoření a pekelní démoni ronili v záři plamenů jantarové slzy. Z celé truhly sálala krutost, ale také provinilost a výčitky, smutek, ze kterého se mi svíralo srdce.

„Až dosud jsem se pokoušel čistit svou krev tamhletím," ukázal Fust na pohár na stole. „Na oklamání zámku to stačilo, ale pořád to ještě není v pořádku. Dokonce ani surmík není dost silný, aby z pergamenu vyvolal slova. Na to potřebuji něco silnějšího.

Zamával ve vzduchu začernalým prstem a já jsem konečně poznal ten pach, který se ke mně nesl. Surmík, antimon, dávivý kámen, jeden z kovů, které můj mistr používal při lití sazby, prvek tak mocný, že se o mniších říkalo, že ho pijí velká množství, aby očistili svou duši. Můj mistr mě ale varoval, že i malá dávka může

být smrtelná.

Fust zavrtěl hlavou. „Ne, ten papír reaguje na něco docela jiného. Na něco čestného, poctivého a upřímného…“

Toužil jsem utéct nahoru, zalézt pod přikrývku, protože jsem věděl, jakou strašlivou pravdu teď uslyším. „Ten papír,“ řekl Fust konečně, „se živí dětmi.“

Nebyl jsem schopen se ovládnout, v hrůze jsem couvl. Hlavou jsem se uhodil o rám lisu, až to v šeré místnosti zadunělo. Fust se s obratností lišky odvrátil od truhly a rozběhl se pohledem po nábytku v naději, že najde svou nevítanou kořist.

Zůstal jsem, kde jsem byl, a ani jsem se nehýbal. Bál jsem se dokonce i dýchat.

Když se Fust blížil k mé skrýši, vtiskl jsem se ještě hlouběji do stínů. Bál jsem se, že mě popadne za kotník, vytáhne ven a nakrmí mnou papír. Zdálo se ale, že nad svým podezřením nakonec mávl rukou a vrátil se k ohni. Zachvěl se, jako by mu byla zima.

V té chvíli jsem si všiml, že kousek ode mě leží na lavici moje pouzdro s nářadím. Tak nenápadně, jak jsem jen dokázal, jsem po něm sáhl a rozbalil měkkou kůži. Uvnitř ležela řádka lesklých kovových nástrojů a já jsem si z nich vybral ostré rydlo, abych se mohl bránit, kdyby se Fust nebo Petr moc přiblížili. Schovaný za lisem jsem se díval a čekal.

Fust teď popadl Petra za ramena a něco mu šeptal do ucha. Neslyšel jsem, co mu říkal, ale ohromila mě Petrova reakce.

„Pane! Co se děje?“ vykřikl, protože Fust se svezl na podlahu. Ve tváři byl popelavý a celý se třásl, jako by ho popadla zimnice.

Muž se držel za břicho a vydal ze sebe bolestně dávivý zvuk.

„To ten surmík," lapal po dechu. „Dělá se mi z něj zle."

„Co mám dělat?"

„Odveď mě domů. Zavři truhlu a odveď mě domů. Christina ví, jak mě léčit."

Zmínka o Christině zřejmě Petra vyburcovala k akci. Nacpal dračí kůži do truhly, kopnutím zabouchl víko a utíkal svému mistrovi na pomoc. Sklonil se, podařilo se mu Fusta neobratně zvednout a opatrně ho vedl ke schodům. Muž se potácel jako opilec.

Těsně než vyšli, ohlédl se Petr krátce po zrcadlech na zdi a ověřil si, jak vypadá. Ten večer jsem poprvé uviděl na jeho rtech upřímný úsměv. Pak si vzpomněl na antimon v šálku, rychle se vrátil a vychrstl zbytek do ohně. Z plamenů vylétl dusivý bílý oblak a oheň zhasl.

Místnost potemněla.

Zůstal jsem, kde jsem byl, a poslouchal jsem. Když jsem si byl jisty, že se už nevrátí, běžel jsem k truhle.

Místnost byla temná a chladná a já jsem skoro neviděl, co dělám. V ohni se tetelilo jen pár uhlíku. Hleděly na mě z popela jako rudé oko zvířete v zimním spánku.

Kožené pouzdro s nástroji jsem držel v ruce. Rozložil jsem si ho vedle sebe. Zoufale jsem toužil vidět, co je v truhlici. Ohmatával jsem tedy vyřezávané stěny, až jsem narazil na kulaté hlavy hadů chránících víko. Prsty se mi třásly, ale vší mocí jsem se snažil je ovládnout. Věděl jsem, co musím udělat.

Zhluboka jsem se nadechl a sjel rukama po hladkých křivkách stříbrných tesáků až k hrotům zubů. Byly ostré, chladné na dotek,

a já jsem sebou škubl, když se mi zaryly hluboko do kůže.

Přes všechno, co jsem viděl, jsem napůl čekal, že do mě pronikne nějaký jed, který mi otupí smysly, ale nestalo se nic. Po první bodavé bolesti jsem vnímal jen podivně chladivý tišivý pocit, jak se zuby napily z mých prstů.

Uvažoval jsem, jestli budu uznán za dostatečně čistého na to, abych se směl podívat dovnitř.

Netrvalo dlouho a krev přestala téct. Podle Fustova vzoru jsem pak zuby stiskl k sobě a díval se, jak se hadí hlavy jako kouzlem rozpletly a víko se otevřelo.

Oheň se rozhořel, až jsem nadskočil.

Skoro okamžitě jsem zjistil, že zuby, jichž jsem se tak dlouho bál, nepatří hadům, ale drakovi – dračí drápy trčely víkem ven, z hadích hlav. Hadi byli jen odstrašující maska; drak sám chránil truhlu a celý její obsah. Jeho spáry přečetly mé prsty – a dovolily mi vstoupit.

Dodalo mi to odvahy, a tak jsem ponořil ruce do truhly. Horní vrstva dračí kůže byla na dotek jako vrstva listů ztuhlých mrazem. Barvu měla zelenou a stříbřitou a plátky byly spojeny v nepřekonatelné brnění. Musel jsem sám sobě připomenout, že to nejsou ani listy, ani zbroj, ale skutečné šupiny! Dračí šupiny!

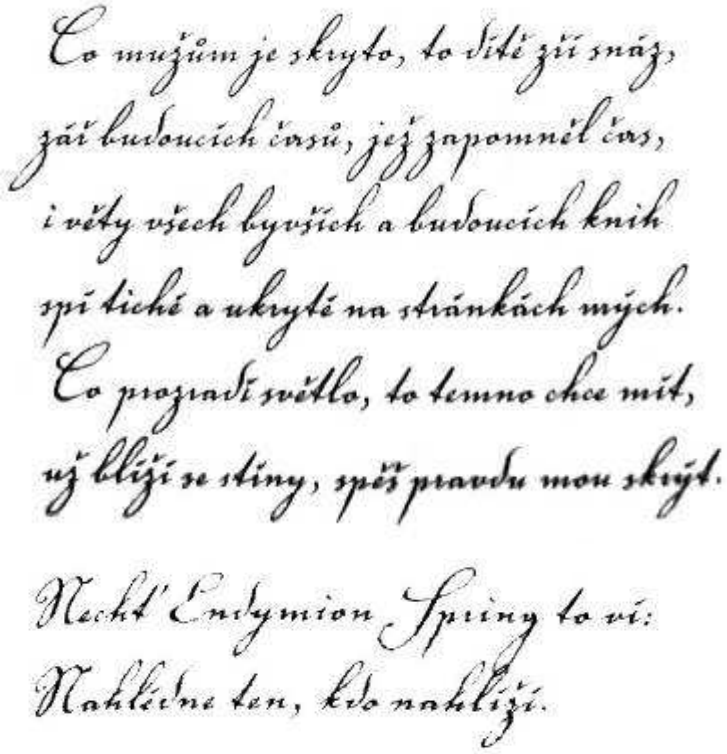
Srdce mi prudce bušilo. Tohle přece nemůže být pravda?

Pergamen vespod měkce zářil a já jsem ponořil ruce do vzdouvajícího se moře té látky. Prsty objevily hromadu papíru chladného a měkkého jako sníh, který ale mrazivě nebodal. Brněla mě kůže. Zmocnil se mě pocit obrovského bezpečí.

Chtivě jsem vytáhl několik listů pergamenu a díval se, jak je vzduch nadouvá a vlní, takže každá jednotlivá vrstvička ožívá. Skoro jsem nedokázal ovládnout své vzrušení. Membrány byly tenké jako muší křídla, ale přitom zevnitř jakoby osvětlené

jakýmsi záhadným světlem. Fascinovalo mě to, očarovalo.

A pak jsem si všiml ještě něčeho jiného. Před očima se mi začala objevovat slova jako nějaké proroctví, třpytivá, složeni z jemných stříbrných pavučinek. Kde se tu vzala? Rychle jsem je přečetl, abych se dozvěděl, co mi sdělují:

Naskočila mi husí kůže. To bylo přece moje jméno! Drak oslovoval mě osobně, právě tak, jako před pár lety Costerovu vnučku. Ruce se mi roztřásly.

Viděl jsem i jiná slova, jiné zprávy, které se objevovaly na listech papíru, jež se mi rozkládaly v rukou. Vyvstávaly na pergamenu náhodně a každá představovala malá dvířka k moudrosti, miniaturní knihu. Bylo to úžasnější než všechno, co

jsem si kdy představoval – mnohem rychlejší než lis Herr Gutenberga. Celá království rostla a zanikala na několika stránkách a zanechávala za sebou odkazy slov. Toužil jsem sledovat každou novou stezku, každé papírové schodiště, zjistit, kam vedou, ale náhle se moje nadšení změnilo v strach.

V mozku se mi zrodilo podezření, jako kdyby za mnou do místnosti vstoupil stín. Není snad tohle to, po čem Fust celou dobu toužil? Aby před ním odpovědi na záhady světa ležely jako otevřená kniha? Na magickém pergamenu se objevovala další slova, jako by prosakovala kůží, šířila se do obsahu truhly. Nebylo to k zastavení!

Okamžitě jsem pochopil, jakou chybu jsem udělal. Otevřel jsem obrovskou pokladnici znalostí – knihu knih, která nemá a snad ani nemůže mít konec. Ale jak ji dokážu znova zavřít?

Do místnosti se vkradl závan nočního vzduchu a přejel mi po zátylku. Dveře dole se otevřely a od nich se blížily dvojí kroky, ne jen jedny. Petr nebyl sám, Fust se vrátil s ním.

Zděšeně jsem sevřel papír pevněji. A obrovský list, který jsem držel, na to odpověděl tím, že se rychle zmenšoval, skládal se na menší a menší dílky. Obrovský arch papíru brzo nebyl víc než knížečka – kousek papíru, který se mi snadno vešel do dlaně.

Popadl jsem pouzdro s nástroji, rychle jsem vyházel jeho obsah a místo něj jsem dovnitř nacpal ten kousek papíru, obtočil jsem kolem kožené tkanice, jak nejlépe a nejpevněji jsem uměl, a doufal jsem, že tak aspoň tuhle svrchní vrstvu čarovné kůže vyrvu z Fustova vlastnictví.

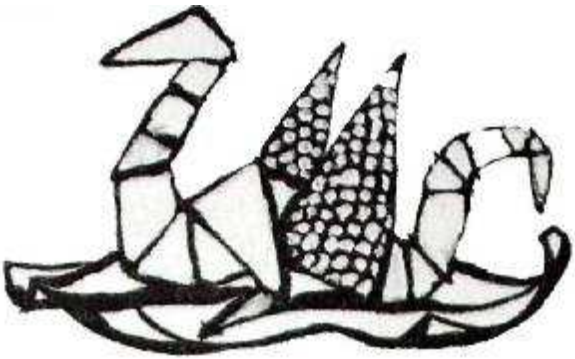
Slova na zbytku papíru se zázrakem zastavila, jako by zamrzla. Připomínala stíny pod ledem, byla sotva viditelná pod bělí papíru, ale prakticky nerozluštitelná. Možná že tyhle spodní části papíru nedokážou bez té svrchní svá tajemství odhalit vůbec? Možná to

ještě dokážu napravit? Musel jsem doufat.

Fust už byl skoro tady.

Rychle jsem zavřel víko truhly, takže vypadala zase tak, jak ji tu nechal, pak jsem tak tiše, jak jsem dokázal, posbíral z podlahy rozházené nástroje a přeběhl přes místnost ke schodům, složený papír schovaný pod plátěnou noční košilí. Z ohně zbyla jen slabá rudá záře.

Cítil jsem, jak mě Fustův pohled ve tmě hledá, ale to už jsem byl na schodech a spěchal jsem zpátky do ložnice, ke svému osudu – už zase jsem byl zloděj.

OXFORD

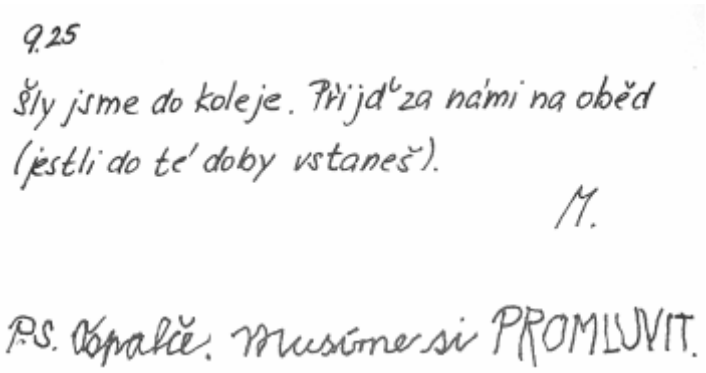
8

Blake si zamnul čelo a natáhl se po hodinkách, aby zjistil, kolik je. Věděl, že zaspal; nebyl si jen jistý, jak moc. Srdce se mu zděšeně rozbušilo. Bylo o víc než dvě hodiny později, než měl vstávat! Jeho matka bude zuřit.

Okamžitě byl vzhůru, honem se nasoukal do oblečení, které nechal na podlaze, a zoufale se snažil vymyslet nějakou výmluvu.

Zdála se mu spousta divných snů. Nepamatoval si je všechny, ale celou noc mu prolétaly hlavou zvláštní představy, jako kdyby oživla nějaká děsivá obrázková knížka. V jedné scéně třeba hladoví skřítci prchli ze svých stránek a pokoušeli se pohltit knihy v knihovně, kterou nikdy předtím neviděl. Měli hltavé, obžerné tváře s příšernými zuby – vypadaly jako ostrá červená semena granátových jablek – rvali jimi papír a rozmělňovali slova na prášek. Zachvěl se při té vzpomínce a uvažoval, kde se ta scéna asi vzala.

Dům se zdál znepokojivě tichý a on se plížil dolů po schodech jako lupič a snažil se nedělat hluk. Po matce a sestře nikde ani stopy. Kuchyň byla prázdná, a dokonce i obvyklá hromada krabic s obilnými lupínky na kuchyňském stole, z nichž si on a Kačka někdy stavěli zeď, aby se na sebe nemuseli dívat, byla uklizena. Lístek na stole potvrdil jeho podezření.

9.25
Šly jsme do koleje. Přijď za námi na oběd
(jestli do té doby vstaneš).
M.

P.S. Kopalče: Musíme si PROMLUVIT.

Blake roztrhal lístek na tenké proužky a zahodil je do koše pod výlevkou. Se svojí sestrou rozhodně o ničem mluvit nehodlal. Je jenom zvědavá jako obvykle. Horší ale bylo, jak to navléknout s matkou. Na lístku nebylo nic, co by mu zvedlo náladu, žádné „Dobré ráno, Blaku“ ani „Těším se na tebe, máma“. Byla to nejkratší zpráva, jaká se dala napsat – pokračování včerejšího mlčení. Bude muset na oběd dorazit s předstihem, aby se vyhnul dalšímu průšvihu.

V té chvíli se otevřela a zase zaklapla schránka na dveřích.

Blake se překvapeně ohlédl. Až na pár letáků, obvykle reklam na indické rychlé občerstvení, jim do Millstone Lane ještě nikdy nikdo nic neposlal.

Vyšel do haly s nadějí, že mu otec třeba konečně napsal. Ale pak se zprudka zastavil. Na rohožce hned za dveřmi ležel kus jasně červené látky. Byla sbalená tak, že tvořila váček, konce měla shrnuté a pevně svázané. K látce byl přidělaný lísteček, utržený cár papíru popsaný nejistým rukopisem: „Chlapci, který tu bydlí.“

Blake polkl. Okamžitě se podíval po dveřích, ale uviděl jen malý skleněný měsíček, který zářil nad klikou – špehýrku. Podíval se skrz ni ven, ale nikdo tam nebyl.

Aby se přesvědčil, odemkl dveře a vyšel před dům.

Nepříjemně mrholilo, olejnatá vlhkost měnila listy na cestě v

kluzký kompost. Ve vzduchu byl mokře cítit podzim. Ale až na otužilého běžce, který pár bloků odtud klusal přes Millstone Lane a mířil k řece, byla ulice docela prázdná. Bylo obyčejné zářijové dopoledne.

Blake si chvíli třel paže, protože ho mrazilo, pak zavřel dveře a pečlivě za sebou zamkl.

Zlehka na látku poklepal nohou. Uvnitř se nic nepohnulo.

Ucítil teď něco divného – blátivý, chlupatý pach, z kterého mu zaškubalo v nose. Bylo to cítit jako divoké zvíře.

A pak mu to došlo. Ten kus látky patřil tomu psu, kterého viděl před antikvariátem. Byl to ten červený šátek!

Rychle se sehnul a sebral ho. Byl neuvěřitelně lehký. Blake dokonce zapochyboval, že je uvnitř vůbec něco zabaleného. Šátek mu připadal podezřele prázdný.

Držel balíček opatrně, jako by to byla bomba, po špičkách došel do kuchyně a položil ho na jídelní stůl. Opatrně uvolnil uzel a nakoukl dovnitř. Instinktivně uskočil.

Co to je?

Na první pohled to připomínalo velikou kobylku nebo nějaký mrtvý hmyz. Na dně váčku se choulila přízračná vnější kostra, pokrytá stovkami trnitých rýh či jakýchsi šupin. Napůl očekával, že ten tvor vyskočí do výšky nebo se po něm vrhne, ale nestalo se nic. Tvor byl mrtvý.

Blake se s bušícím srdcem pomalu vrátil ke stolu a tentokrát balíček rozvázal pořádně.

Nebyla to kobylka, ale ještěrka s dlouhým ocasem, jen o něco větší než jeho dlaň. Každá nožička končila ostrými drápky, připravenými roztrhat nic netušící kořist na cáry. Opatrně do ní šťouchl prstem. Zakolébala se tam a zpátky; byla neškodná. I když šupiny pokrývaly její tělo jako brnění, působila měkce a lehce –

jako slupka. Vzal ji do ruky a uvědomil si, že je poskládaná z papíru.

Proběhlo jím zvláštní, smyslné zachvění a v hlavě se mu rozbřesklo. Srdce mu začalo bušit. Věděl přesně, odkud ten papír pochází... z Endymiona Springa!

Prohlédl si šupinatého tvorečka pozorněji, vzal ho do roztřesených prstů. Byla to určitě ta nejsložitější skládačka origami, jakou kdy viděl.

Chviličku uvažoval o tom, že ji rozloží, aby zjistil, jestli jsou na papíře ještě nějaké další informace. Ale neměl to srdce krásnou ještěrku zničit. Mezi šupinami neprosvítaly žádné inkoustové skvrny a pochyboval, že by uvnitř něco našel, kdyby ji rozebral. Spíš se zdálo, že sám ten předmět představuje zprávu: pozdrav, pozvání, nebo možná i stopu. Ale co to znamená?

Obrátil ještěrku v rukou a nečekaně tak uvolnil mechanismus, který rozbalil dva svitky papíru po obou stranách zvířecího těla. V rukou se mu rozevřela skoro neviditelná pergamenová křídla. Byla hladší a pevnější než hedvábí, ale přitom skoro průsvitná. Zvedl je ke světlu. Zevnitř zářila síť jemných žilek – přesně jako v té knize, kterou včera našel v knihovně.

Ztěžka polkl, dýchal rychle a přerývaně.

Ten tvor nebyl ještěrka, ale papírový drak; drak poskládaný z toho nejnádhernějšího papíru, jaký kdy viděl; papíru, který jako by s ním přímo komunikoval; papíru, který ho snad mohl spojit se samotným Endymionem Springem. Ale nevysvětlovalo to nic.

9

Blake byl tak zaujaty svým objevem, že skoro zapomněl na čas. Naštěstí mu ho připomněl žaludek; hladově zakručel, jako by v dálce zahřmělo, a Blake si uvědomil, že musí na schůzku s matkou. Ta by mu dala, kdyby promeškal nejen snídani, ale i oběd.

Popadl v kuchyni jablko a hnal se nahoru přichystat. Když míjel pokoj své sestry, ucítil v pravé ruce slabý pohyb, jako by se mu drak snažil vymknout. O kůži se mu otřely šupiny.

Podíval se na dračí skládačku a pak na zavřené dveře. „Koukej, ty jsi můj, ne její," napomenul přísně tvorečka. Já se o tebe s nikým dělit nebudu."

Položil draka na noční stolek.

Snědl jablko, vyčistil si zuby, potom popadl bundu, kterou přehodil přes opěradlo židle, a hodil si přes rameno batoh. Pak si vzpomněl na psí šátek a utíkal pro něj zpátky dolů. Nacpal ho vedle zapomenutých úkolů, které mu jeho učitel dal, aby na nich v době své nepřítomnosti ve škole pracoval. Uvažoval o tom, co asi řekne tomu bezdomovci, jestli ho potká. Vzal v hale náhradní klíč z háčku a vyšel ven.

Pršet už přestalo, ale vzduch byl ještě vlhký a chladný. Studený vítr rozháněl mraky, trhal je jako chomáče vlny. Blake si vrazil

ruce do kapes a zamířil k řece.

O dvacet minut později míjel antikvariát, před kterým včera odpoledne viděl bezdomovce. Až na turisty v barevných větrovkách byla ulice prázdná. Po muži ani jeho psu nebylo nikde ani stopy.

Blake se zklamaně díval, jak nějaký mladý muž přerovnává v přeplněné výloze hromadu knih. Najednou ho něco napadlo. Možná by dokázal najít tu knížku, která se mamince líbila, když byla malá, a koupit ji pro ni jako dárek – jako omluvu za včerejší večer. Věděl, že hádce se nevyhne, ale po tomhle by mu určitě odpustila snáz.

Podíval se na hodinky a usoudil, že má právě tak dost času knížku najít; věděl, že je o motýlech. Když to pak vezme poklusem, stihne to do společné jídelny za matkou právě včas. Už neuvažoval dál a vešel.

Nad ním zacinkal zvonek a on se na chvilku rozpačitě zastavil ve dveřích, protože přesně nevěděl, kam jít. Obchod byl delší a užší, než čekal, a všechny stěny byly přeplněné knihami. Nesourodé svazky přetékaly z polic i na podlahu, kde vyrůstaly sloupce nadměrně velkých knih v pevných vazbách jako primitivní skalní útvary. Až na muže, který přerovnával ve výloze otrhané paperbacky, byl obchod zřejmě prázdný.

„Promiňte," začal tiše Blake, „kde –"

„Romány vepředu, literární věda vzadu, historie za rohem," vysypal ze sebe muž, aniž vzhlédl. „Příroda, řemesla a takovej ty babičkovské věci, co tě asi nezajímají, nalevo, první vydání zamčená pod sklem, aby na ně nemohly takové špinavé dětské

prsty, jako máš ty, moderní jazyky, klasika a dětské knihy v patře."

Blake ohromeně poslouchal, jak muž tohle všechno odříkal jedním netrpělivým dechem. S každým přídavkem vyvalil oči trochu víc a pohled mu těkal po neuspořádaných policích. Pořád ještě nevěděl, kam jít.

„Ty jsi ještě tady?" zeptal se muž, když vycítil, jak je chlapec zmatený. Tentokrát se zvedl. Nebyl o mnoho vyšší než Blake, měl husté a ježaté obočí, které uprostřed srůstalo, jako by se praly dvě housenky, a na sobě vybledlé tričko se jménem rockové skupiny, o které Blake nikdy předtím neslyšel: The Plastic Dinosaurs. Kolem krku se mu jako líná krajta vinula ručně pletená šála a duhové konce splývaly až k zemi.

Blake couvl, protože měl najednou pocit, jako by se ocitl v nějaké scéně z Alenky v Říši divu, což byla Kaččina oblíbená knížka.

Muž vycítil jeho obavy a zvlídněl. „Co pro tebe můžu udělat?" zeptal se přívětivěji. Ústa se mu roztáhla v úsměvu a Blake si uvědomil, že muž jen předstíral, že je mrzutý a protivný jako skřet.

Vzápětí se rozpomněl na to, co mu matka říkala o knize, kterou mívala ráda, a pokusil se ji co nejlépe popsat.

„Nevzpomínám si, že by tady byla nějaká dětská knížka," podrbal se muž na zátylku. Je samozřejmě možné, že jsme ji mezitím prodali – knížky ve výloze se tu obvykle moc neohřejí – ale všechno, co tady dnes ráno bylo, jsem uložil pod Nové přírůstky. Nijak podrobně jsem je neprohlížel. Já mám radši science fiction."

A jako by chtěl svá slova dokázat, ukázal na sloupec knížek, který právě naskládal do výlohy. Měly stříbřité obálky a vypadaly jedna jako druhá.

„Ehm, děkuju," řekl Blake a zamířil k oddělení, které mu muž ukázal.

Sehnul se nad nimi a pustil se do práce. Vypadalo to, že to bude těžší, než čekal. Věž hnědých knih se tyčila nad jeho hlavou skoro do stropu. Některé svazky byly vytržené z desek a držela je pohromadě gumička, jiné zase měly stránky samou skvrnu, a jen je otevřel, páchly tabákem nebo vlhkými kostely. Jiné zase měly ozdobné desky a okraje zlacené tak, že vypadaly jako jemné pramínky vlasů. A pak, až skoro u podlahy, byly knížky v jasně barevných papírových přebalech. Ty vypadaly nadějněji a on si k nim klekl, aby je podrobněji prohlédl.

Postupně si uvědomil, že těsně za jeho zády někdo stojí. Opíraly se o něj černé kalhoty, nad hlavou mu tikaly drahé hodinky. Blakovi to bylo nepříjemné; přesunul svůj batoh před sebe a chránil ho tělem, aby ten člověk náhodou nerozšlápl papírového dráčka, který byl uvnitř.

Muž se pomalu, ale jistě probíral hromadou knih, vytáhl několik svazků, ale pak je s nespokojeným zavrčením zase vrátil na poličku. Zřejmě věděl, co hledá.

Pak se jeho ruce jako dravci snesly kolem Blaka na knihu, kterou se právě chystal prohlédnout.

„Počkat," ohradil se Blake. „Tu jsem zrovna..."

Když vzhlédl, uvědomil si s leknutím, že za ním stojí sir Giles Bentley. Muž se na něj chladně zamračil z výšky a jeho obočí se sešlo jako temné bouřkové mraky.

Blake okamžitě zmlkl a ostatní knihy zakryl tělem. Sir Giles pohrdlivě odfrkl a dál listoval knihou, div jí listy nevyrval, a očima zkoumal text.

Blake sáhl po další knize.

Zarazilo ho tiché šustění v jeho batohu. Podíval se dolů. Vršek

ruksaku sebou škubal. Už se chystal ho pootevřít a nahlédnout dovnitř, když si všiml napůl skrytého svazku vzadu na polici, která k němu byla nejblíž. Sir Giles ji asi svými bezohlednými pohyby shodil za poličku a kniha tam uvízla.

Malými prsty po ní sáhl a vyprostil ji.

Papírový drak v jeho batohu se okamžitě utišil. A Blakovi přeběhl po zádech mráz. Na rozdíl od Endymiona Springa nebyla tahle kniha teplá, chlácholivá ani lákavá, ale tenká, ohmataná a vázaná v černé kůži, a zdála se být zlověstná jako náhrobní kámen. Na deskách se objevilo pár skvrnek plísně jako lišejník na zdi a do kůže byl slabě vtisknutý symbol podobný dýce, stín stínu.

Blake vyděšeně knihu otevřel. Zlověstné F se mu kmitlo před očima jako útočící dýka a jemu ztuhla krev v žilách. Iniciála, natištěná růžovou barvou, přecházela ve slovo tvořené ostrými patkovými písmeny:

F bylo stejné jako symbol na deskách.

První část názvu Blake poznal. Faust. Nebyl to ten, o kterém matka včera mluvila, ten čaroděj, co prodal duši ďáblu? Ona byla přece přesvědčená, že nějak souvisí se ztracenou knihou vědomostí, s tou, kterou doufal najít jeho otec, dokud mu to sir Giles neznemožnil.

Blakovi se třásly prsty. Co to vyhrabal?

Na špinavé předsádce byl vybledlým hnědým inkoustem, který působil spíš jako zaschlá krev, uvedený seznam jmen. H. Middleton, L. de la Croix, J. Fell, N. Hart... předchozí majitelé knihy. Blake podle jednoho ze zapsaných dat – MDCLXVI –

usoudil, že knížka musí být stovky let stará.

Náhle mu vyschlo v ústech a on se nechtě otřásl, jak knihou listoval.

Svazek sám byl ve špatném stavu. Mnoho stránek někdo vytrhal a na jejich místě zbylo jen pár nerovných útržků, pokrytých šedými skvrnami, které se šířily po celé knize jako neštovice. Otlučené desky byly cítit vlhkou hlínou, jako by se kdysi někdo pokoušel knihu zakopat.

Občas se jeho oči zastavily na útržcích textu, ze kterých se pokoušel slátat dohromady příběh. Bylo to obtížné. Vety byly zpřetrhané a neúplné. Jedna pasáž ho ale zaujala:

Ve své prostotě hoch nalezl podi
knihu, ježto, ačkoli prázdná jest, převzác
poznání obsahuje. Dle mého jest to
o níž Ignatius pravil, že vstoupila na
zádech Ďáblových. Tichý hoch se obává
jsem našel způsob, jak nahlédnout

Blakovi se rozbušilo srdce. Mysl mu horečně pracovala. Nebyl Ignatius ten mnich z výzkumné práce jeho rodičů? Ten, který tvrdil, že se do Oxfordu nějak dostala kniha zapovězených znalostí? Mohla by tahle děsivá knížka opravdu být jedním z kousků skládačky?

Chtěl číst dál, ale uvědomil si, že mu sir Giles nahlíží přes rameno.

„Já jsem tu byl první," utrhl se na něj. „Najděte si jinou."

Sir Giles se ale neomluvil ani neustoupil.

Blake svíral *Faustbuch* vší silou. Tuhle knihu mu přenechat nehodlal. I když ho plnila obavami, bylo mu jasné, že je určitě

důležitá. Cítil to v kostech. Papírový drak ho k ní přitáhl a teď, když ji Blake držel v rukou, se tvoreček ani nehnul.

Blake pomalu listoval knihou a nakonec našel cenu, zlehka poznamenanou tužkou na vnitřní straně desek. Srdce se mu sevřelo. Stála víc, než kolik měl.

Sir Giles nad ním číhal jako vosa, připravený vrhnout se po knížce hned, jak ji Blake vrátí na poličku. Jeho prsty svíraly vzduch.

Blake se rozhodl smlouvat. Šel k pultu, odkud teď muž s Plastovými dinosaury dohlížel na obchod, „Chtěl bych koupit tuhle knížku," řekl, „ale –"

„Ale co?" zeptal se muž zostra, protože tušil, že je v tom nějaký háček.

„Ale nemám u sebe dost peněz," přiznal Blake. „Tohle je všechno, co mám."

Vyklopil na pult obsah svých kapes. Cizí mince, které jeho severoamerickým prstům pořád připadaly těžké a nezvyklé, se chvilku točily a tancovaly a pak se sesypaly na skromnou hromádku. Moc toho nebylo.

„Kolik je tam napsáno?" zeptal se muž, který zjevně neměl v úmyslu být velkorysý.

„Dvacet liber."

„A ty máš kolik?"

Blake rychle v duchu počítal. „Devět liber osmdesát tři," odpověděl rozpačitě a poškrábal se na nose.

Muž stiskl rty.

„Ale vždyť se rozpadá!" vykřikl Blake. „Nejspíš vůbec nemá žádnou cenu! Prosím, je to důležité."

Prodavač se tvářil skepticky. Pomlaskával a začal se škrábat na zátylku, odkud mu sklouzla pletená krajta. Nakonec otevřel desky

a přečetl název knihy. Proti své vůli se rozesmál.

„'Faustbuch, pravdivá historie, jak ji dosvědčuje jeden z věrných služebníků Božích.' To je dost těžké čtení, nemyslíš?“ řekl.

„Snad,“ pokrčil rameny Blake, ale vzdát se nehodlal. Honem pátral v mysli po alternativách. „Kdybyste byl ochotný počkat, tak bych mohl –“

„ – zaplatit těch dvacet liber hned teď,“ dokončil sir Giles větu a zprudka položil na pult poskládanou bankovku. „Ale pro sebe,“ dodal, „ne pro toho kluka.“

„Ale to není fér!“ rozkřikl se Blake.

„Pane, ten chlapec tu byl dřív,“ odpověděl muž poctivě, i když Blakovi bylo jasné, že ho peníze lákají. Olízl si koutek úst a jeho oči se vrátily k bankovce, jako když si žába vyhlíží mouchu.

„To je možné,“ odstrčil sir Giles Blaka stranou, „jenže ten kluk si v žádném případě nemůže dovolit ji koupit... leda by ji chtěl ukrást.“

Vražedný pohled sira Gilese varoval Blaka, aby ani nepípnul. Možná si ho přece jen pamatuje z té včerejší večeře...

Blake zaťal pěsti, ale mlčel.

„Víte co, já vám povím, jak to uděláme,“ vzal sir Giles situaci do svých rukou. Vytáhl z peněženky ještě jednu bankovku. „Já vám dám dvakrát tolik, než co za ni chcete. To je moje konečná nabídka. Jak ten kluk správně říkal, je ve strašném stavu.“

„Ale –“ hlesl Blake prosebně.

„No tak, no tak,“ řekla Diana Bentleyová, která se náhle vynořila za svým manželem a chlácholivě položila Blakovi ruku na rameno. „Neměl by ses zabývat špinavými starými knížkami. Ono je to nejspíš nakažlivé.“

„To bylo... to bylo pro mámu,“ lhal Blake v naději, že zapůsobí

na její city. „Chtěl jsem ji tím překvapit."

Soucitně se na něj podívala. „To je od tebe milé," zabroukala. „Ale já si myslím, Blaku, že tvoje maminka by dala přednost nějaké méně zaneřáděné knížce. Co kdybys jí místo toho koupil květiny?"

Na rtech jí zahrál úsměv.

„Ale já myslím, že to může být důležité," bezmocně namítl Blake.

„Tahle rozpadající se věc?" Přejela po deskách prstem v rukavici, jako by si nechtěla umazat jemnou pleť. „To určitě ne. Giles rád opravuje staré knihy. Dá jí novou vazbu a novy život.

Sir Giles nesouhlasně zavrčel. „Proboha, ženská, ty s tím klukem naděláš!" Znovu se obrátil k muži za pokladnou. „Tak co?"

Prodavač pod soustředěným útokem černého obočí sira Gilese očividně slábl, díval se z muže na chlapce a zase zpátky. „Beru," prohlásil nakonec, popadl bankovky a strčil je do pokladny, než si to zákazník stačí rozmyslet.

Pak pokrčil rameny, podíval se na Blaka a řekl. „Promiň, kamaráde, ale knížky jsou dneska byznys."

„Nesmutni," chlácholila Blaka Diana, pomohla mu s batohem na záda a vyprovodila ho ke dveřím obchodu. „Kdybys tu knížku chtěl zas vidět, můžeš koneckonců přijít k nám." Usmála se tomu nápadu. „Ano, Giles má úžasnou sbírku. Musíš se u nás zastavit."

10

Blake došel zbytek cesty do koleje s poraženecky nahrbenými rameny. Nejenže zaspal, ale ztratil prázdnou knihu – a teď další, která také mohla být důležitá. Nic mu nevychází!

Kopal do listí, které přes noc napadalo, a ani jednou nezvedl hlavu, dokonce ani když vklouzl do malých dřevěných dveří v mohutné bráně střežící kolej sv. Jeronýma a ze zvyku si to namířil rovnou do vrátnice.

„Máš tady vzkaz," volal na něj honem Bob Barrett a sehnul se pro něj. „Se tvým jménem!"

„Díky," odpověděl Blake zachmuřeně a vzal si obálku, aniž se na ni podíval.

„Ale no tak, nemůže to přece být tak zlé. Co se –" V tu chvíli zazvonil telefon a Bob se odmlčel a zvedl ho. Blake využil příležitosti a beze slova odešel. Teď neměl nejmenší chuť s někým mluvit.

Bez nadšení mávl rukou na pozdrav a vykročil ke knihovně. Mefistofeles okamžitě vyskočil, protože doufal v pomstu za včerejší večer.

„Kocoure pitomá," zavrčel Blake, když zvíře odskočilo. Zastavil se, aby si utáhl tkaničky.

Koutkem oka uviděl Paulu Richardsovou, jak pobíhá po knihovně a podává z polic to i ono. Vypadala trochu jako tančící derviš, tornádo aktivity. Ani s tou se mu nechtělo setkat, pro případ, že by ho podezírala, že má něco společného s včerejšími zničenými knihami, a tak zamířil k lavičce pod stromem na druhém konci trávníku, kde mohl na matku a sestru počkat sám.

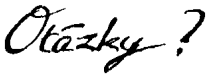
Sedl si na lavičku, posázenou korálky dešťových kapek, a obrátil dopis v rukou. Dával si přitom pozor, aby ho nenamočil. Pár dalších zlomyslných dešťových kapek prošustilo mezi listím a přistálo mu za krkem, ale bylo to to nejsušší místo, které našel.

Obálka byla z tuhého bílého papíru a na sobě měla kolejní erb: kroužek hvězd kolem rytířské rukavice, která místo meče třímala naostřený brk. A na obálce bylo skutečně okázalým, krouceným písmem napsáno:

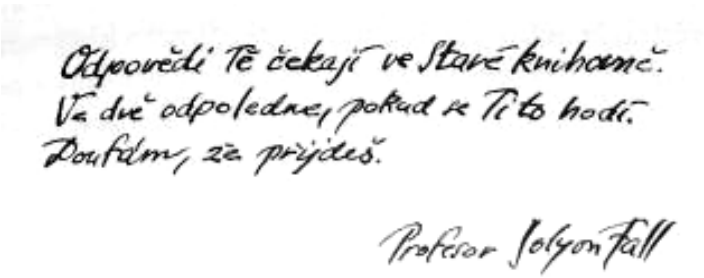
Přemýšlel chvilku, co znamená to Esq., ale ať už to znamenalo cokoli, připadal si díky tomu titulu najednou významný a důležitý, skoro jako by sám byl rytířem. Trochu se narovnal.

Otevřel obálku. Uvnitř byl zkratkovitý vzkaz stejným ozdobným rukopisem:

Vzhlédl s podezřením, že ten anonymní autor mu čte myšlenky. Hlava mu skutečně přetékala otázkami.

Obrátil pozvánku a na druhé straně byly další instrukce.

Blakovi se po tváři rozlil úsměv. Nejenže se dostane dovnitř do Staré knihovny, ale možná se dozví i tajemství prázdné knihy! Situace začala vypadat růžověji.

Natáhl krk, jestli ze svého místa nezahlédne Starou knihovnu, ale nad ambity byla vidět jen špička věže, částečně zakrytá listím. Ale i tak jím projela příjemná vlna vzrušení.

Vzápětí se ale tvrdě vrátil do reality, protože na druhém konci trávníku uslyšel hlas své sestry. První překážka: jak získat od matky dovolení. Pustí ho tam? Podle toho, jak držela v ruce aktovku, hodlá asi strávit celé odpoledne v Bodleyho knihovně. To mohlo znamenat jen jednu věc: z něj bude zase chůva.

Povzdechl, a v té chvíli z větví sjela sprška dešťových kapek, jako by s ním soucítila, dopadla na pozvánku a inkoust se rozpil.

„Máma má přístup k e-mailu," ohlašovala Kačka, jakmile se přiblížila natolik, že na něj dokřikla. „Skvělý, ne?"

„No jo, skvělý," odpověděl bez nadšení. Zvedl se a zjistil, že má na zadku džínů mokrou skvrnu ve tvaru srdce. Kačka se zahihňala.

Blake věděl, že jeho matka našla v Bodleyho knihovně jeden málo známý rukopis a chce se co nejdřív spojit s profesorem

Morganem, šéfem své katedry, a požádat o povolení prodloužit si pobyt v Oxfordu. Tajně doufal, že kolej nevyhoví její žádosti o instalaci internetové přípojky v její kanceláři, protože pak by nemohla o prodloužení požádat tak snadno; teď se ale zdálo, že to nejspíš tak dopadne.

„Teď můžeme tátovi každý den mailovat," pokračovala Kačka vesele. „Už jsem mu psala a ptala jsem se, jestli už dodělal některý ten svůj nový obrázek. Třeba si to teď zrovna čte. Je to, jako by byl tady s námi!"

„To tedy není," odsekl Blake. „Je na druhém konci světa, jestli sis toho nevšimla."

Kačka vesele poskakovala dopředu a neslyšela ho; jeho matka ale ano. Probodla ho pohledem ostrým jako špendlík, až se přikrčil. Bylo mu jasné, že nezapomněla na potíže, které včera večer způsobil, a rozhodl se jít napřed. Zamířil k jídelně.

Blakův otec už několik měsíců pracoval doma, protože ho unavovalo věčně se štvát, a tak odešel od firmy ve městě, pro kterou pracoval. Blakovi to tak bylo milejší; těšila ho otcova společnost a větší dávka pozornosti, kterou s Kačkou dostávali, zatímco matka se soustřeďovala na svou kariéru. Těsně předtím, než odjeli do Anglie, ale Blake slyšel otce, jak si zoufá, že jeho grafické návrhy dají docela nový smysl pojmu „čisté plátno". Uvažoval teď, jestli otci Kaččin e-mail spíš neublíží.

Uvažoval, jestli má také tátovi napsat, když si všiml, že se matka dívá na kartičku, kterou držel. Ukázal jí své jméno na obálce.

„Je to od profesora Jolyona," rozhodl se promluvit první. „Chce, abych za ním odpoledne přišel."

„Opravdu? Proč?" Vyslovila to nedůvěřivě.

„To vlastně nevím," zalhal.

„Můžu taky jít za profesorem Jolyonem?" vložila se do toho

najednou Kačka. „Prosím!“

„Ne!“ odsekl Blake.

Matka se na něj káravě podívala.

„Ale jí do toho nic není!“ protestoval. „Pořád se do všeho plete.“

„Au! Nech toho!“

„Skoro jsem se tě nedotknul!“

„To teda jo!“ Kačka se zlostně rozvzlykala a srazila mu ruku.

Jeho matka ho popadla za zápěstí a zastavila ho. „Tak dost,“ prohlásila. „Budeš se chovat slušně!“

Blake v jejích slovech vycítil závažné obvinění a vykroutil se z jejího sevření. Utekl jí vzhůru po schodech do jídelny.

Zmáčkl těžkou železnou kliku na obloukových dřevěných dveřích a vstoupil do obrovské, dubovým dřevem obložené síně plné lavic a dlouhých dřevěných stolů, které vyhladily celé generace hodujících učenců. V pravidelných rozestupech rozlévaly své loužičky slabého světla malé lampičky s mosaznými nožkami a červenými stínítky, které vypadaly jako muchomůrky. Ve vzduchu visela teplá masová vůně, jako šťáva z pečeně.

Na vyvýšeném pódiu v čele sálu, obklopen oslnivě barevnými mozaikovými okny, stál přepychový stůl se stříbrnými příbory, láhvemi vody a mísami čerstvého ovoce. Erb z barevné skleněné vitráže nad ním zářil jako slunce a vrhal na ubrus barevné skvrny. Tam sedali profesoři, ale Juliet Wintersová ne. To byl jeden z ústupků, které musela udělat, aby s sebou mohla mít děti.

Juliet se toužebně podívala k „vysokému stolu“, jak se profesorským místům říkalo, a Kačka s Blakem se zatím hádali.

„Ale ona se mnou nemůže,“ stěžoval si pořád ještě Blake. „Profesor Jolyon pozval mě. Na té pozvánce je moje jméno, ne její.“ Věděl, že fňuká, ale nemohl si pomoci.

„Já vím, že je,“ kývla jeho matka unaveně, „ale to je to

nejmenší, co můžeš po včerejšku udělat. Potřebuji něco dodělat v Bodleyho knihovně a hodilo by se mi – bylo by od tebe hezké – kdyby ses o Kačku pár hodin postaral. Koneckonců dnes ráno jsem se svého pravidelného programu moc držet nemohla…“

Blake zavrtěl hlavou a div nezakvílel. Takhle to dopadalo den co den. Pořád se staral o svou mladší sestru – a to i když se ničím neprovinil, nezaspal, nevykradl se v noci ven.

Mlčky se postavili do fronty a nechali si naložit zapékané hovězí s ledvinkami. Pak šli za Kačkou ke stolu uprostřed místnosti, který vybrala, hned vedle části, která byla oddělena lanem a určena pro členy společnosti Ex libris. Ze zdí na ně hleděla galerie žen s vosím pasem, v šatech pošívaných drahokamy, a puritánských mužů v temných talárech, kteří měli bledé, kazatelské tváře.

Matka každému nalila trochu vody ze džbánu, který stál na stole. Všechny sklenice byly plné skvrn a škrábanců, ale vybrala ty nejčistší.

Blake viděl, že ji něco trápí, něco ještě závažnějšího než jeho chování, protože chvilku točila vodou ve své sklenici, jako by v tom lesknoucím se víru chtěla rozpustit myšlenky. Pak pomalým, ztěžklým hlasem, který zněl závažněji než jakýkoli tón, který kdy použila, začala: „Paní Richardsová mi dnes ráno říkala, že včera večer někdo v knihovně vyházel z polic nějaké knihy. A nejen vyházel – ničil je, trhal na kusy.“

Postavila sklenici na stůl a upřeně se na něj podívala. „Blaku, prosím tě, řekni mi, že s tím nemáš nic společného.“

Kačka ho nespouštěla z očí a žvýkala s otevřenými ústy.

Blaka šokovalo to, co matka naznačila. „Samozřejmě že ne!“ vybuchl a tváře mu zahořely hněvem a ponížením. Pohlédl na obraz Nathaniela Harta (1723-1804), melancholického muže v

kněžském rouchu s krepovatou parukou na hlavě. Jeho portrét jako by ho soudil.

„Blaku, podívej se na mě."

Blake se přinutil vrátit se pohledem ke stolu. „Ne, nic o tom nevím," odpověděl důrazněji.

„To je vážná věc, Blaku," poklepala matka prstem na svůj tác. „Víš určitě, že jsi včera při té své procházce neviděl nic divného?"

Slyšel v jejích slovech číhavé podezření a odvrátil se. „Ne, přísahám, že nevím, kdo to udělal," řekl a snažil se ovládnout hlas. „Dole v knihovně jsem nikoho neviděl, fakt."

Okamžitě si uvědomil, že udělal chybu. Přiznal, že byl v knihovně. Pravda mu vyklouzla dřív, než tomu stačil zabránit, a on se napil vody, aby zakryl svůj zmatek.

Jeho matka v zoufalství zavřela oči. „Blaku," povzdechla. „Já jsem vážně doufala, že do toho nejsi zapletený."

Překvapeně vzhlédl. Jak to myslí?

Podíval se na Kačku, která ve svém soustu objevila kousek ledvinky a teď ho prsty lovila ven.

Matka zavrtěla hlavou.

„Koukej," pokračoval rozčileně. Ve spáncích mu bušila krev a jeho tvář byla ještě jasněji rudá. „Mrzí mě, že jsem ti přidělal starosti, fakt, ale vážně nevím, co se s těmi knížkami stalo! Já jsem byl tou dobou nahoře. Snažil jsem se chytit kocoura, protáhl se dovnitř za mnou."

Kačka se zvědavě dívala z jednoho na druhého.

Jeho matka chvíli seděla mlčky. „No, pro všechny případy," řekla po dlouhé, významné pauze, „myslím, že bude lepší, když tě Kačka odpoledne doprovodí. Třeba by tě mohla trochu naučit zodpovědnosti."

Kačka zajásala, ale Blake v duchu zakvílel a bodl vidličkou do

jídla. Kolem okrajů talíře se mu už vytvořil kroužek vystydlé šťávy a les převařené brokolice povadl a vychladl. Zaútočil na nafouknutou pokličku z těsta, zakrývající zapečené maso.

Když konečně vzhlédl, podrážděně zjistil, že se k nim kolébá Prosper Marchland. Z jednoho ušního lalůčku se mu houpala stříbrná lebka.

„Tak tohle jsou ti tvoji dva?“ prohlásil profesor s neupřímným úsměvem a důvěrně popleskal Kačku po hlavě. Instinktivně si zvedla kapuci pršiplášťě a zamračeně odvrátila tvář. „Jak na ně tak koukám, není to s nimi lehké.“

Kudrnatý profesor, stále ještě v kožené bundě, mrkl na Blaka. Blake chladně odsunul tác; chuť k jídlu ho přešla.

Juliet Wintersová poznámku ignorovala.

„On je vážně celý jeho otec,“ pokračoval profesor, kterého to ani v nejmenším nevyvedlo z míry. „Jak se vlastně má Christopher?“

Blake ztuhl.

„Dobře,“ odpověděla podrážděně Juliet Wintersová a v ramenou jí bylo znát napětí. „Je pořád stejný.“

„Aha,“ odpověděl profesor. Pak si vedle ní bez varování dřepl a začal jí šeptat do ucha něco, co Blake nezachytil. Kožená bunda napínala své kluzké svaly. Juliet Wintersová poslouchala a odhrnula si přitom z očí pramínek šedých vlasů. To podvědomé dívčí gesto Blaka rozčílilo a on si odkašlal.

Prosper Marchland vzhlédl jako upír vyrušený při sání. „Neboj, jenom zvu tvoji maminku na kávu.“ V úsměvu mu zazářily lesklé zuby. „Je to úplně nevinné. Pojď klidně taky, jestli chceš.“

Blake se snažil neuhnout pohledem, ale prohrál.

„Tak jak?“ pokračoval profesor vítězně opět k Blakově matce. „Ve tři tam co minule?“

Blake cítil, jak se v něm vzmáhá hněv a odpor. Otevřel ústa, aby protestoval, ale všiml si, že jeho matka se dívá na hodinky. Přejela pohledem po obou dětech a pak rychle odvrátila zrak. Kačka je sledovala zpod okraje své kapuce a její tvář byla neproniknutelná.

„Tak dobře," souhlasila Juliet. „Jen na kávu."

„Nic jiného by mě ani ve snu nenapadlo," podotkl profesor sladce a vykročil do sekce vyhrazené členům společnosti Ex libris.

Bylo tam teď už víc než šedesát vědců nejrůznějšího věku i národnosti a horlivě diskutovali o knížkách. Blake slyšel jejich hlasy jako vzdálené hřmění. Měli na sobě všichni skoro stejné roláky a plátěné kalhoty a připomínali spíš lovce chystající se na výpravu – i když byli vyzbrojeni bifokálními brýlemi a katalogy vzácných knih, ne zbraněmi. Blake jim ale stejně nevěřil. Od své matky věděl, kam až jsou vědci ochotni zajít, aby chránili své zájmy.

Probodl profesorova záda pohledem.

„Ale co – Jolyonovi určitě nebude vadit, že se o vás postará o něco déle," odpověděla jeho matka klidně. „A jestli ne, sejdeme se jako obvykle v kolejní knihovně."

11

Blake přecházel sem a tam dlouhým loubím před Starou knihovnou. Chladný déšť tiše pleskal do listů platanu, který rostl v atriu vedle něj, a po schodištích se jako duch toulal mrazivý vítr. Přikrčená dřevěná dvířka, rozmístěná v pravidelných intervalech po ambitech, vedla do tajných místností.

Když Blake před pěti minutami zaklepal na těžké dubové dveře, nic se neozvalo a už si začínal nešťastně myslet, že Jolyon na své pozvání zapomněl. Nervózně začal přejíždět prsty po řadách špičatých zubů vyřezaných kolem vchodu, rozhlédl se po figurách s tvářemi mnichů, přikrčených v rozích temného trámového stropu.

Právě v té chvíli se za rohem ozvaly spěšné kroky a objevil se Jolyon, nahrbený a udýchaný. Měl na sobě stejné ošoupané sako a kravatu se skvrnami od polévky jako včera.

„Omlouvám se, že jdu pozdě," lapal po dechu. „V knihovně včera večer došlo k určité nepříjemnosti a Paula Richardsová mě požádala, abych odhadl škodu." Říkal to přerývaně, jak mu stačil dech. „Bohužel to byla asi další návštěva nočního ničitele knih."

„Ničitele knih?" opakoval polekaně Blake.

Vzhlédl do tváře, která vypadala hrbolatě jako skalní útes, ale změkčovaly ji rozježené trsy vlasů. Jolyonovy oči byly obklopeny

hlubokými klínovitými vráskami.

„To jsou mizerové, kteří trhají knihy," sípěl profesor. „Vytrhávají ze starých knížek mapy a ilustrace a prodávají je." Znova se zhluboka nadechl. „A Svatý Jeroným jich bohužel za ta léta zažil víc než dost."

Blake odvrátil tvář. Na rozdíl od profesora se domníval, že ví dost přesně, co pachatel hledal.

Jestli si Jolyon všiml jeho rozčilení, nekomentoval ho. „Ale to teď nechme," mávl rukou. „Musíme probrat jiné věci. Důležitější věci."

Blakem projel záchvěv vzrušení jako elektricky výboj a přikoval ho na místě.

Jolyon se na něj rozzářeně usmál. „Jsem rád, že jsi mohl přijít, chlapče. A tohle, jestli se nepletu, je určitě tvoje sestra –"

„Kačka," představil ji Blake. Stála kousek stranou, dívala se na zachmuřené nebe a myslela na kdovíco. Od oběda byla podivně tichá. „Ale doopravdy se tak nejmenuje. Jenom jí tak všichni říkají kvůli tomu kabátu."

Starý pán se choval, jako by jméno bylo celkem logickým důsledkem žlutého pršiplášt. „Aha, chápu," řekl spokojeně.

„Rád tě poznávám, Kačko."

Ostýchavě se na něj usmála, jako by si nebyla jistá, jestli má jeho bodrému chování věřit nebo ne.

„Byl bych přišel sám," vysvětloval Blake rychle, „jenomže jsem ji dostal od mámy na starost. Doufám, že vám to nevadí."

„To je v pořádku, chlapče, v úplném pořádku," odpověděl profesor vlídně. Položil chlapci chlácholivě ruku na rameno, které pod tím lehkým tlakem trochu pokleslo. „Kačka možná v té naší tajemné záhadě sehraje svou roli. Vypadá na výjimečnou osobu."

Blake byl Jolyonovi vděčný za to, že s ním jedná jako rovný s

rovným, ale nepotěšilo ho, že na profesora sestra už stačila udělat dojem svou inteligencí. Vždyť dokonce ještě ani nic neřekla!

Než ale stačil něco namítnout, profesor vytáhl z kapsy kalhot staromódní klíč a zasunul ho do zámku v železem pobitých dveřích. „Jdeme?“ zeptal se.

Blake se díval, jak se těžké dřevěné dveře se skřípěním otevírají. Vzápětí protáhl tvář. Před sebou měl úzkou krátkou chodbičku, která končila zaprášenou, nepoužívanou skříní. Před ní stál jako stráž kbelík a mop.

„Stará knihovna se dnes bohužel už moc nepoužívá, leda jako přepychová komora na košťata,“ podotkl profesor posmutněle, protože vycítil chlapcovo zklamání, „ale já můžu s potěšením říct, že moje pracovna je pořád ještě jedno z nejlépe střežených tajemství koleje.“ Poklepal si ze strany na nos a zamrkal. „Tudy.“

Ve stínu se schovával vybledlý gobelín, který se dal uprostřed rozhrnout. Za ním bylo ukryté schodiště, které se vinulo kolem zdí do výšin čtyřhranné věže. Profesorovy nohy už mizely za první zatáčkou a ztrácely se ve tmě.

„Je to docela výška,“ zavolal shora, „ale stojí to za to, uvidíte. Bývala tady kapitula, tady se mniši scházeli k oficiálním setkáním.“ Jeho hlas ztichl do šepotu.

Blake druhou výzvu nepotřeboval. Vběhl na kamenné schody, bral je po dvou a připadal si jako horolezec, který šplhá zevnitř po mušli. Kačka ho následovala opatrněji a přejížděla přitom prsty po nerovných stěnách. Neměla ráda uzavřené prostory a tady nebyl ani provaz nebo zábradlí, kterého by se mohla přidržet. Stoupala po kluzkých, ošlapaných schodech hodně opatrně.

Když Blake vyběhl až nahoru, na chvilku se zastavil, aby popadl dech, a pak se ohromením až zajíkl. Tohle byla určitě ta nejmagičtější místnost v celém Oxfordu! „Páni,“ vydechl a s

úžasem se rozhlédl kolem sebe.

Ve středu místnosti stál jediný rýhovaný sloup, který se rozevíral jako deštník a podpíral nízkou klenbu stropu, jež se nad nimi vznášela jako složitá pavučina vytesaná ze zlatého kamene. Malými kulatými okny byl výhled z výšky na celou kolej – na krajinu vížek, cimbuří a břidlicových střech, obývanou národem chrličů, a na oblohu, na které se sbíraly bouřkové mraky.

Místnost působila stejně jako její obyvatel – byl tu úžasný chaos. Všude byly knížky: ve sloupcích naskládané na stole, opřené o nohy stolu, položené pod lampami a vybalancované na stoličkách. Dokonce i na křeslech ležely knihy, podobné spícím kočkám, a Blake uvažoval, jestli si má sednout na ně, neboje zdvořile odložit stranou. Jenže kam by je dal? Nikde nebyl ani čtvereční centimetr volného místa. Knížky se válely po zemi, jako by je tam srazil vír četby.

Blake se rozhlédl, kam by si pověsil bundu, ale nic podobného nenašel. Složil ji tedy, přehodil ji přes ruku a batoh si přitiskl těsněji k sobě. Papírový drak uvnitř se nehýbal.

Jolyon se nabídl, že Kačce pomůže z pláštěnky, ale ona odmítla.

„Nikdy ji nesundává," vysvětloval Blake, který si sedl vedle sestry na pohovku zavalenou knihami. Odstranil jednu dvě knížky, které mu překážely, a položil je na nebezpečně vratký sloupec jiných knih na podlaze. Jolyon se usadil proti nim v křesle, které mělo místo nožek lví spáry a vypadalo spíš jako trůn, a on sám v něm působil jako vypravěč nebo hodný král. Oknem za jeho zády pronikl dovnitř zatoulaný paprsek světla, který postříbřil obrysy jeho postavy a způsobil, že některé knihy se zaleskly jako zlato.

„Tak mi řekněte něco o Endymionovi Springovi," požádal Blake okamžitě. Už se nemohl dočkat, až odhalí tajemství prázdné

knihy.

Tady ve své pracovně se už profesor zdaleka netvářil tak vyplašeně, když to jméno uslyšel. Ale jestli Blake čekal nějakou přímou odpověď, nedočkal se jí. Starý pán zvedl prst se skvrnami od inkoustu.

„Trpělivost, chlapče," zarazil ho. „Nejdřív bych rád věděl, jak ses o něm dozvěděl ty. Zaslechl jsi někoho, jak o něm mluví – třeba tvoje maminka?"

Blake zavrtěl hlavou. „Ne, nikdy se o něm ještě nezmínila."

Jolyona to zřejmě překvapilo. „Víš to určitě?"

Blake o té otázce chvilku přemýšlel. „Ne... aspoň myslím, že ne," odpověděl už méně jistě.

„A co včera na té večeři?" pokračoval profesor. „Nemluvil tam o něm někdo?" Tuhle otázku položil opatrněji, jako by kolej byla plná lupičů spřádajících plány, jak dostat knihu do rukou.

„Ne," zavrtěl Blake hlavou, zamračil se a poposedl. Divil se, proč mu profesor klade tolik zvláštních otázek. Možná pochybuje o tom, že by malý kluk mohl najít takovou knihu, jako je Endymion Spring? Rozhodl se, že to zkrátí, „Ne, našel jsem knížku, která měla to jméno na deskách, včera v knihovně; ale nebyla to obyčejná knížka, protože v ní nebyla žádná slova. Tak mě večer napadlo, že se vás na ni zeptám."

„Ach," vydechl profesor tiše, sotva slyšitelně. Po tváři mu přelétl vyhýbavý výraz.

Blaka jeho reakce zmátla. Opatrně se zeptal: „Je ta knížka důležitá, pane profesore?"

Jolyon ho dlouze, mlčky pozoroval. Pak kývl: „Ano, Blaku, je hodně důležitá."

Blakovi naskočila husí kůže.

Kačka, na kterou závažnost profesorova tónu udělala dojem, se

konečně také ozvala: „Bylo v ní kouzelné zaříkávání.“

„Ale nebylo,“ opravil ji rychle Blake. Pak tišeji dodal: „Nebylo to zaříkávadlo.“

„Spíš hádanka, viď?“ podotkl Jolyon a pozvedl ježaté obočí.

„Jak *to* víte?“ vytřeštil na něj Blake v úžasu oči, ale starý muž se na něj jen vážně díval. Nezdálo se, že by chtěl své tajemství prozradit.

„Nejdřív mi pověz, jak jsi tu knížku našel,“ požádal Blaka a naklonil se k němu, aby mu neušlo ani jediné slovo.

Blake mu pomalu začal vyprávět o včerejším odpoledni. Rozhodl se, že se nezmíní o tom, že přejížděl prsty po hřbetech knih, to pro případ, že by to profesor neschvaloval, stejně jako jeho matka. Ještě by ho nakonec mohl obvinit, že poškodil včera večer ty knihy, a Blake se nechtěl dostat ještě do větších potíží.

„A dokázal jsi přečíst, co bylo uvnitř?“ zeptal se profesor, jakmile Blake se svým vyprávěním skončil. Pozorně si chlapce prohlížel. Světle modré oči byly studené jako led.

„No jasně,“ odpověděl Blake, který to považoval za samozřejmé. „Nejdřív jsem myslel, že je ta knížka prázdná, ale pak jsem našel pár slov úplně uprostřed, vlastně v místě, kde by je člověk ani nečekal.“

Profesor se naklonil ještě blíž. „A co tam bylo napsáno?“ zeptal se se zatajeným dechem.

Blake se kousl do rtu. Cítil, jak se do něj zarývá profesorův pohled. Takhle, usazený na svém trůně, mu Jolyon připomínal ony učence z kolejních portrétů. Všechno záviselo na tom, co mu teď odpoví. Jenže Blake, ať se snažil, jak chtěl, si nedokázal vzpomenout, jak přesně ta básnička v Endymionu Springovi zněla. Slova mu unikala.

„Já nevím,“ přiznal nakonec. Zatahal se za límec, který jako by

se zmenšil. „Nepamatuju si to pořádně. Bylo tam něco o ročních obdobích. Že se ta knížka rozpadne, když se něco nestane.“ Tvář se mu zkřivila soustředěním. „Jenomže já nevím, co se mělo stát. Nepamatuju si to přesně. Nedávalo mi to smysl.“

„A já jsem je neviděla,“ dodala Kačka. Připadalo jí důležité se o tom zmínit.

„Ty sis tu hádanku už znova nepřečetl?“ ptal se dychtivě Jolyon. „Ta slova už se ztratila?“

Blake se podíval na své prázdné prsty. „Já už tu knihu nemám,“ přiznal. „Zmizela.“

„Ach bože.“

Profesorův hlas ztichl, jako by se propadal podlahou. Blake cítil, jak napjaté očekávání mizí z místnosti, jako by spolu četli nějakou zajímavou knihu a ta se náhle sklapla uprostřed věty. Do střechy začal bubnovat déšť a to ještě posílilo Blakovy nepříjemné pocity. Celá místnost náhle působila pochmurně.

„Mrzí mě to,“ začal se omlouvat právě ve chvíli, kdy v dálce zaburácel hrom. Profesor ale odbyl jeho omluvy mávnutím ruky. Blake si nebyl jistý, jestli toho lituje nebo se zlobí. „Nevěděl jsem, co mám dělat,“ pokračoval nešťastně, „tak jsem tu knížku vrátil na poličku. Myslel jsem, že si ji z knihovny nesmím odnést.“

„Ne, ne, to bylo samozřejmě správné,“ připustil profesor a zahleděl se na koberec plný knih tak, jako by mu něco nesmírně cenného právě vyklouzlo z prstů a on hledal, kde to je. Zamyšleně si přehodil jednu dlouhou nohu přes druhou a zase ji vrátil zpátky.

Blaka náhle napadlo ještě něco. „Ale potom, co jsem s vámi včera večer mluvil, jsem se ještě vrátil ji hledat,“ řekl. „Podle toho, co jste říkal, mi připadala důležitá.“

Profesor okamžitě zvedl hlavu.

„A?“

Blake se podíval na potemnělou postavu naproti sobě. Sklopil oči. „Ale už jsem ji nenašel," zamumlal zachmuřeně. „Vrátil jsem se k té polici, kde předtím stála, ale teď byla pryč. Zmizela. Někdo ji musel vzít."

Rozhostilo se znepokojené ticho, hlubší a temnější než dřív. Kačka se v pološeru s obavami podívala po svém bratrovi. Seděla na krajíčku pohovky a nervózně se vrtěla.

Ale Blakovi nadělala větší starosti profesorova další otázka: „Blaku, víš docela určitě, že ta knížka tam nebyla, když ses včera večer do knihovny vrátil?" zeptal se vážně Jolyon. Křeslo pod ním trochu zaskřípalo, jak se naklonil dopředu, aby dodal svým slovům důraz.

Blake otevřel ústa, aby odpověděl, ale profesor ho zarazil zdviženým prstem. „Dobře to uvaž. Je to důležité."

Znělo to znepokojeně.

Blake zavřel oči a pokoušel se znova si tu scénu představit. Viděl paprsek své baterky, jak se chvěje ve tmě a osvětluje řady pozorných, mlčenlivých knih. Viděl ty dva svazky na polici na konci chodby, jak se naklánějí k sobě, a štěrbinu stínu mezi nimi...

„Ano, docela určitě," odpověděl. „Byla pryč."

„A sledoval tě někdo?"

Při té otázce přeběhl Blakovi mráz po zádech. „To je právě ono," přiznal nervózně. „Někdo tam opravdu byl." Profesor na něj okamžitě upřel oči.

„Kdo?"

Kačka vedle něj zrychleně dýchala otevřenými ústy.

„To já nevím," odpověděl nešťastně Blake. „Byla tma. Nic jsem neviděl. Kocour se protáhl dovnitř za mnou, tak jsem ho nahoře chytal. A tou dobou se to stalo."

„Ty knihy dole?" pobídl ho jemně profesor.

Blake kývl. V krku měl najednou knedlík, a když polkl, bolelo to. „Když jsem přišel dolů, byly ty knížky už na podlaze," odpověděl. „Všude ležely vytrhané stránky, přesně tam, co jsem předtím našel Endymiona Springa. Vypadalo to, že někdo tu prázdnou knihu hledal. Ale já jsem tam nezůstal. Chtěl jsem jenom honem zmizet. Utíkal jsem zpátky na večeři."

„Ano, to bylo jistě rozumné," připustil s povzdechem profesor. „Hlásil jsi knihovnici, co jsi viděl?"

„Ne. Nechtěl jsem mít průšvih. Kromě toho se máma už tak dost zlobila."

„Aha." Jolyon chvilku mlčel. Blakovi bylo jasné, že si v skrytu duše přeje, aby on byl býval o něco statečnější, aby chvilku počkal, aby přistihl viníka při činu. Profesor zamyšleně spojil špičky prstů před ústy.

Blake ho nechtěl rušit, ale proti své vůli se dál omlouval: „Moc mě to mrzí, pane profesore. Nechtěl jsem, aby to takhle dopadlo. Vážně ne. Jenom jsem chtěl najít tu prázdnou knihu, to je všechno." Hlas se mu chvěl.

Starý pán se ale usmál. „Nikdo tě z ničeho neviní, chlapče," řekl laskavě a jeho vrásky už nevypadaly tak přísně.

„Ty nejsi ten typ, co by ničil knihy. To já vím. Prostě jsi narazil na něco, na něco..." hledal správné slovo, „na něco mnohem většího, než si umíš představit. Endymion Spring si tě musel vybrat z nějakého důvodu."

Blake na něj nevěřícně zíral. „Z nějakého důvodu?" opakoval pro sebe, ale Kačka si rychleji uvědomila něco jiného.

„Ta *knížka* si vybrala *jeho*?" vyhrkla nevěřícně.

„Ano, jsem přesvědčený, že ano," odpověděl Jolyon vážně.

„Ale to přece nejde," vykřikla. „Je to jenom knížka!"

„Ne, Kačko, Endymion Spring není jenom knížka," opravil ji

Jolyon přísně.

„Jak to myslíte?“

„Shodou okolností je to jedna z nejlegendárnějších a nejžádanějších knih na světě a v nesprávných rukou může být hodně nebezpečná.“

Blake zvedl hlavu a měl pocit, jako by mu na ramena náhle dopadlo veliké břemeno.

„Nebezpečná?“ zeptal se, shrbený tím pocitem zodpovědnosti.

„No ano. Knihy jsou mocné,“ odpověděl Jolyon. „A jak víš, tahle kniha má určité zvláštní schopnosti.“

„Ale vždyť si to Blake všechno vymýšlel,“ protestovala Kačka. „Já jsem stála hned vedle něj, když to našel. A v té knížce nic napsaného nebylo, to vím určitě.“

„Ale bylo,“ odsekl Blake. „Přísahám, pane profesore. Něco jsem uvnitř viděl.“

„Ano, já ti věřím,“ pokýval starý pán hlavou. „A jestli to, co říkáš, je pravda, myslím to, jak kniha varovala, že se rozpadne, když se něco nestane, obávám se, že zničení toho svazku – a všeho, co představuje – je velice blízké. Což je katastrofa, když vezmeme v úvahu, že se rozhodla znova objevit až teď.“

„Znova objevit?“ opakovaly obě děti najednou.

„Ano,“ pokýval vážně Jolyon. „Nejsi první, kdo byl vybrán. Před tebou se to stalo i jiným, Blaku. A mnozí další zase hledali marně…“

„Byl jste to vy?“ zeptala se Kačka rychle. „Vy jste tu knihu našel?“

Profesor se na ni smutně usmál. „Ne, bohužel tě musím zklamat, Kačko. Nebyl jsem to já.“ Poprvé se v jeho tváři objevil skutečně hluboký smutek. „Párkrát jsem ji zahlédl, to ano,“ připustil tiše, „ale naštěstí jsem to nebyl já, koho si vybrala.“

Chvilku čekal, až dětem jeho slova dojdou, a pak dodal: „A toho, koho si vyvolila, skoro zničila.“

12

Blake ze sebe nedokázal vypravit ani slovo. Dělalo se mu hrůzou špatně. Co to vlastně našel? Nebo spíš, co to ztratil?

Jen seděl a poslouchal, jak Kačka za něj vyslovila otázku, kterou měl na jazyku: „Co se stalo?“

„To je na dlouhé povídání,“ řekl Jolyon a obě děti dostaly strach, že jim to neřekne. *To je na dlouhé povídání* byl způsob, jak jim něco nevysvětlit, výmluva, proč jim nevyprávět o minulosti. Takhle se obvykle jejich rodiče vyhýbali těžkým nebo nepříjemným otázkám.

Profesor ale jen uvažoval o tom, co může – nebo nemůže – říct. Na chvilku jeho tvář potemněla obavami a pak, jako by ho pořád ještě bolelo na to vzpomínat, začal vyprávět.

„Bylo to už hodně dávno,“ začal hlubokým, neuspěchaným hlasem a promnul si oči. „Byl jsem členem společnosti, která se věnovala studiu a rozboru knih. Jmenovala se Libris.“

„To je ta stejná, co je tady teď?“ zeptala se Kačka. „Ta, co byla dneska v jídelně?“

Po rtech mu přelétl úsměv. „Bystrý postřeh, mladá dámo,“ poblahopřál jí. „Společnost *Ex* libris, jak se nazývá teď, je vysoce vážené společenství vědců, knihovníků a sběratelů knih z celého

světa, kteří se věnují uchovávání knih. Tedy všichni až na Prospera Marchlanda, to je praporečník nové technologie, která hrozí tím, že z tištěného slova udělá přežitek. Jmenuje se digitalizace."

Vyslovil to slovo, jako by mluvil o osobním nepříteli. „Ale zpočátku nás bylo jen pár, spojovala nás vášeň pro knihy," vzpomínal vlídněji.

„Jaké knihy?" chtěla vědět Kačka.

„Jen ty nejlepší. Ty první, ručně tištěné knihy skutečných mistrů tiskařského lisu: Johanna Gutenberga, Petra Schoeffera a Aida Manutia."

Blakův pohled zneurčitěl. Chtěl, aby profesor své vyprávění uspíšil, aby řekl, co bylo dál, ale Jolyon mluvil pomalu a s velkým důrazem, jako by každé slovo mělo svůj zvláštní význam.

„A pak jednoho dne," poznamenal, „ten nejtišší z našich členů, opravdový snílek, našel knihu nepodobnou všem ostatním."

„Endymiona Springa," vydechl Blake.

Profesor kývl. „Přesně tak. *Endymiona Springa.* Legendární knihu, v jejíž existenci do té doby nikdo z nás nevěřil. On byl jediný, kdo do ní mohl nahlédnout. Pro nás ostatní to byl uzavřený svazek, pouhá maketa, jejíž tajemství byla zamčená dvěma sponami, které neměly žádný viditelný zámek a které se otevřely jedině pod jeho dotekem. Kniha si samozřejmě svého vlastníka dobře vybírala; musela. Koneckonců byla klíčem k něčemu mnohem mocnějšímu..."

Blake úžasem otevřel ústa. „Ale – ale ty spony byly zlomené, když jsem ji viděl já," přerušil profesora. „To znamená, že se do ní mezitím musel dívat ještě někdo."

Profesor k tomu nic neřekl. Jeho oči se ztratily ve stínu jako dvě malé, temné jeskyně. Když znova začal vyprávět, byl jeho hlas

starší, vzdálenější.

„Nějakou dobu jsme se scházeli a naslouchali tomu, co kniha Endymiona Springa vyprávěla," vzpomínal. „Ale ovzduší našich schůzek se brzo změnilo. Kniha nás začala varovat před stínem, před silou, která hrozí pohltit nejen knihu, ale celý svět."

Kačka obrátila oči v sloup, ale Blake byl příběhem fascinovaný. Připomínalo mu to duchařskou historku, která byla pořád děsivější a děsivější. Lapal každé slovo.

„Mladík, který knihu našel, měl zvláštní hlas, jako plamen svíčky," vzpomínal Jolyon. „Chvěl se a třepetal, jako by znal tu temnotu, kterou jeho slova vynášela na světlo. Začal nás varovat před Osobou ve stínu."

„Osobou ve stínu?" opakoval rozechvěle Blake.

Jolyon kývl. „Co jsme si ale tehdy neuvědomili," řekl zlověstně, „byla skutečnost, že onen stín patří jednomu z nás. Měli jsme mezi sebou zrádce, někoho, kdo už tehdy měl černé srdce."

Zastavil se, jako by ho minulost stále děsila.

Blake se zachvěl, protože ho napadlo, jestli to nebyla právě tahle osoba, kdo ho včera večer sledoval do knihovny.

„Nějakou dobu nás kniha spojovala," pokračoval profesor smutně. „Pak nás jednoho dne rozdělila. Endymion Spring i jeho majitel zmizeli a my jsme se už víc nedozvěděli."

Jeho slova se začala vytrácet, jako když z uhašené svíčky stoupá kouř.

„Ale jak to skončilo?" zeptal se úzkostně Blake a rozhlédl se po místnosti, která mu náhle připadala plná zvědavých stínů.

„To nevím," odpověděl profesor zachmuřeně. „To se ještě uvidí. Jak se zdá, příběh se stále píše."

Blake zmateně zavrtěl hlavou. „Já to nechápu. Co mohla prázdná kniha chtít ode mě? Jsem jenom kluk. Co s ní mám dělat -

jestli ji vůbec ještě najdu? Nemůžete mi pomoct, pane profesore? Řeknete mi, co mám dělat?“

Starý pán si ho chvíli prohlížel a pak prohlásil: „Endymion Spring ti věří, Blaku. Ty už budeš vědět, co máš dělat.“

Blake znovu pocítil ono zvláštní vzrušení – byl to stejný povznášející pocit, jako když prvně vzal do ruky tu knihu v knihovně nebo dnes ráno toho papírového draka – ale pak se ho zmocnila nová obava. On přece není nic zvláštního. To Kačka je ta výjimečná; všichni si to myslí.

„Já jenom nechápu, proč je ta knížka tak nebezpečná,“ zeptala se teď sestra, jako by mu četla myšlenky. „Vždyť to nedává smysl.“

Profesor se na ni podíval moudrýma sovíma očima. „Endymion Spring je pozoruhodná kniha,“ začal opatrně. „Je plná náznaků a proroctví, která hrozí zkázou všeho, co dnes víme – nebo myslíme, že víme – o světě. Nejenže předpovídá budoucnost, ale také znovu vypráví o minulosti. Dokonce má i vést k legendární knize znalostí, k Poslední knize.“

„K Poslední knize?“ opakoval Blake pochybovačně. Profesor kývl.

„Neposlouchej ho,“ řekla Kačka. „Jenom si to vymýšlí a dělá si z nás legraci. O žádné poslední knize jsem nikdy neslyšela.“

Jolyon na ni chvilku lhostejně hleděl a pak řekl: „Poslední kniha je známá pod mnoha názvy, Kačko: Kniha písku, Zrcadlo nekonečna, Kodex věčnosti. Možná jsi slyšela o některé z nich?“

Kačka zavrtěla hlavou, stále ještě nepřesvědčena.

„Je to kniha, která celá staletí unikala lidem a vzpírala se definicím; kniha, která předchází všem ostatním, ale přesto je všechny přežije; kniha, která na svých stránkách skrývá celé knihovny; kniha, která má dokonce moc vdechnout slovům život.“ Tohle téma bylo profesorovi zjevně blízké, protože jeho oči teď

plály stěží skrývanou vášní. „Literatura je plná narážek na ni a skrytých náznaků, kde je kniha ukrytá.“

Blakovi divoce bušilo srdce. „Ta Poslední kniha,“ řekl rozčileně. „Je to ta, co jsem ji včera našel v knihovně?“

Profesor se smutně usmál. „Ne, Blaku. Endymion Spring k ní jenom vede. Je to něco jako klíč nebo mapa; jeden dílek skládačky. Průvodce. Jeho zprávu může ovšem číst jen hrstka vyvolených.“

„Třeba já,“ vydechl Blake a skoro nevěřil vlastním uším.

„Ano, Blaku, třeba ty,“ potvrdil Jolyon a Kačku to rozzlobilo.

„Ta knížka si měla vybrat mě,“ zabručela pro sebe. „Já už bych věděla, co s ní.“

„Ale proč já?“ zeptal se Blake znova. „Proč by se ta knížka spojila zrovna se mnou? Vždyť já ji ani nechtěl!“

Jolyon si ho chvilku prohlížel. „Možná to samo o sobě je důvod,“ odpověděl záhadně.

Kačka se do toho vložila: „Ale kdo to je Endymion Spring? Co my víme, třeba to byl jenom nějaký podvodník?“

„Hm,“ broukl profesor, „dobrá otázka.“

Blake, který si opíral hlavu v dlaních, se na něj podíval mezi prsty. „Nevíte to?“ zeptal se nešťastně.

Profesor zase spustil oponu slov. „Endymion Spring je spíš stín než skutečná osoba,“ řekl, „spíš šepot než hlas. Někteří vědci pochybují o tom, že vůbec existoval,“ Pak, když viděl Blakův zoufalý výraz, dodal: „Já osobně myslím, že to byl tiskařský šotek neboli ďáblík.“

Blake polkl a doufal, že špatně slyšel. „Ďáblík?“ zeptal se. „Jako čert?“ To slovo mu moc nešlo z pusy.

Jolyon se zeširoka usmál. „Ne, nemá to nic společného s tím, co si představuješ, Blaku. Tiskařsky ďáblík, tak se prostě říkalo učňům, často mladým chlapcům – kteří v patnáctém století

pracovali v prvních tiskařských dílnách. Učili se tisknout knihy, což byla činnost tou dobou stále ještě považovaná za Černé umění. Proto se jim říkalo ďáblíci."

„A co holky?" ptala se rychle Kačka.

„Je mi líto, ale o žádných nevím," odpověděl Jolyon dobromyslně.

„Chcete říct, že Endymion Spring byl kluk jako já?" ozval se Blake s novým nadšením, protože cítil okamžitou spřízněnost s onou záhadnou postavou, která snad žila před stovkami let. Jeho a Endymiona Springa spojoval jejich věk, i když je oddělovala celá staletí.

„Ano, já jsem přesvědčený, že Endymion Spring byl kluk, právě jako ty, Blaku, a že pracoval v první a nejslavnější tiskařské dílně vůbec, u Johanna Gutenberga."

„Kdo byl Gutenberg?"

„Počkej, ukážu ti ho," řekl profesor. Vstal a přešel třemi rychlými kroky místnost. Za pár vteřin byl zpátky s velkou hnědou knihou, kterou otevřel a ukázal dětem.

„Johann Gutenberg byl první, kdo tiskl knihy z ruční sazby," vysvětloval a ukázal na rytinu muže s mrožím knírem a dlouhými vousy. „Rozdělil abecedu na jednotlivé kovové litery, asi jako kdybys rozebral psací stroj, a sestavoval je pak do dřevěného tiskařského lisu, takhle, a tiskl z nich knihy."

Zatímco profesor vysvětloval, jak Gutenbergův lis fungoval, Blake si prohlížel jeho portrét. Gutenberg měl na sobě těžký plášť s hranatými přezkami na bocích a podobal se trochu tomu bezdomovci, kterého viděl před antikvariátem.

Profesor teď obrátil na další stránku, na níž byl portrét jiného muže.

„Kdo je tohle?" zeptal se Blake, kterému to temné zachmuřené

obočí a rozeklané vousy byly okamžitě protivné.

„Tohle," sledoval Jolyon jeho pohled, „je Johann Fust, muž, který měl finanční podíl na Gutenbergově podniku. Podle všeho to byl bezohledný člověk."

Blakovi přejel po zádech mráz. Fustova přísná, vyzývavá tvář jako by se na něj mračila i přes všechna ta století. Z nějakého důvodu se mu v batohu začal hýbat papírový drak. Pokusil se ho umlčet nohou, stiskl batoh mezi kotníky, ale profesor si naštěstí zřejmě ničeho nevšiml.

„Byla to ošklivá záležitost," vysvětloval Jolyon posmutněle. „Zrovna když Gutenberg dovedl tiskařský lis k dokonalosti a vyrobil jednu z nejkrásnějších knih historie vůbec, dvaačtyřicetiřádkovou Bibli, zrušil Fust jejich dohodu a začal se s Gutenbergem soudit o celý jeho majetek, čímž ho v podstatě připravil o všechny peníze a uvrhl ho do chudoby."

„Ale proč?" zeptal se Blake.

„To nikdo neví jistě," podotkl profesor neochotně, „i když po několik staletí se povídalo..."

Zavřel knihu a drak v Blakově batohu se uklidnil. Blakovi bylo jasné, že celý ten příběh má temnější stránku, než starý pán přiznává, protože se profesor na chvíli zamyšleně odmlčel.

Nakonec tichým, vážným hlasem řekl: „Slyšel jsi něco o Faustovi?"

Blake se zachvěl, protože si vzpomněl na tu mrazivou knihu, kterou našel v antikvariátě – a o kterou ho pak připravil sir Giles. „Máma o něm bádá," řekl. „Je to čaroděj, který zaprodal duši ďáblovi."

Jolyon kývl a upřel na chlapce oči. „Někteří lidé věří, že Fust byl vlastně původní Faust," pokračoval opatrně, „že uzavřel smlouvu s ďáblem právě v době, kdy Gutenberg dělal pokusy s

tiskařským lisem. A když vezmeš v úvahu, jakou moc a znalosti údajně Endymion Spring viděl v Poslední knize není to možná náhoda."

Blake vytřeštil oči na profesora a žaludek se mu sevřel ledovým strachem. „Takže je vážně důležité najít tu prázdnou knihu," řekl skoro šeptem.

„Rozhodně," souhlasil Jolyon. „Ne všichni věří v Endymiona Springa, ale ti, kdo ano – a společnost Ex libris je takových plná – se nezastaví před ničím, jen aby ho získali. Kdyby věděli, že jsi tu knihu držel v ruce, Blaku, nebo třeba jen že jsi ji viděla, Kačko, mohl by váš život být ohrožen."

V té chvíli se dole ozvalo hlasité zabušení na dveře a všichni tři sebou trhli.

Jolyon se vzpamatoval první. Přitiskl prst na ústa, aby naznačil, že rozhovor skončil, a zavolal, že je otevřeno.

Společně poslouchali těžké kroky, stoupající po točitém schodišti k nim. Za okamžik se objevil ve dveřích stín.

„Nebyla jsem si jistá, kam se děti poděly," prohlásila Juliet Wintersová vesele, „tak jsem si říkala, že se po nich podívám tady. Doufám, že vás neobtěžovaly."

Když si pak všimla jejich polekaných tváří, zeptala se: „Co je to s vámi? Tváříte se, jako byste viděli ducha!"

13

Blake seděl v profesorově pracovně přeplněné knihami a přemýšlel. Zatímco si v hlavě srovnával všechny věci, které se dozvěděl, jeho matka přisedla na boční opěradlo pohovky a nadšeně vyprávěla o své práci. Vypadala v překvapivě dobré náladě, jako by všechno bylo zase v pořádku, ale Blake si v duchu říkal, jestli vůbec ještě někdy všechno v pořádku bude.

„Vidím, že vaše pracovna se nezměnila ani v nejmenším," podotkla k Jolyonovi a hrála si přitom s okrajem Kaččiny kapuce. Pak oběma dětem vysvětlila, že právě do téhle místnosti chodívala před mnoha lety na konzultace.

Blake ji zvědavě sledoval; potěšilo ho, že mluví tak šťastně a uvolněně, ale nebyl si jistý, co tu změnu způsobilo.

Všimla si, že se na ni dívá, a najednou luskla prsty.

„Málem jsem zapomněla," řekla a sáhla do přední kapsy své aktovky. „Tohle jsem ti cestou sem koupila."

Podala mu malou igelitku s velkým bílým nápisem ŽIJTE MNOHOKRÁT – KUPTE SI KNIHU. Uvnitř byl román v měkké vazbě.

„Doufám, že se ti to bude líbit," řekla. „Je to o chlapci, který zažije v Oxfordu úžasné dobrodružství. Doporučil mi to prodavač. Říkala jsem si, že pak budeš mít možná menší chuť podnikat

nějaké hlouposti sám.“

Blake přejel prsty po obálce a zalistoval knihou. Líbila se mu ta zaprášená, papírová vůně nové knihy. Občas se očima náhodně zastavil na některém odstavci. Skoro okamžitě věty zaujaly jeho představivost, přitahovaly ho.

Nevěděl, co říct. Překvapila ho tím, že se omluvila první,

„Mrzí mě, že jsem na tebe včera tak vyjela,“ řekla. „Zpanikařila jsem, když jsem tě na té večeři nemohla najít. To, že trávím spoustu času prací, ještě neznamená, že si vás nevšímám. Rozumíš?“

Po tváři mu přelétl veselý, vděčný úsměv a on kývl.

Usmála se. „Jenom mi prosím tě slib, že už nezmizíš, ano?“ řekla a dala mu na čelo polibek, který voněl kávou.

„Dobře, slibuju,“ odpověděl automaticky. „Dík za tu knížku.“

„Není zač.“

Kačka natahovala krk, aby viděla na obálku, ale když jí titul ukázal, vyplázla jazyk. „To už jsem četla,“ řekla. „Mohla bych ti zkazit radost a říct ti, jak to dopadlo, kdybych chtěla.“

Jejich matka teď vyprávěla Jolyonovi o tom, co dělala v knihovně. „Myslela jsem, že Oxford už pokročil do jednadvacátého století,“ vykládala zlehka, „ale koukám, že pořád trvá celé dny, než se k člověku dostanou ze skladiště zrovna ty knížky, které si nejvíc chce přečíst. Ale přinejmenším jsou v čítárnách e-mailové terminály a CD-ROMy.“

Podle toho, jak to popisovala, vypadala Bodleyho knihovna jako obrovský labyrint knih. Knihovna, postavená před stovkami let, byla domovem milionů a milionů svazků, z nichž mnohé byly uloženy na celé kilometry dlouhých policích v podzemí. Uměl si představit chodby, táhnoucí se dál a dál pod městskými ulicemi jako kořeny, každou z nich plnou vzácných zaprášených knih.

„Můžeme se někdy jít podívat tam dolů?“ zeptal se nadšeně. „Hrozně rád bych viděl, kde se ukládají knížky.“

„To nepřichází v úvahu,“ odpověděla maminka s předstíranou přísností. „Knihovníci by byli bez sebe, kdyby do skladišť vstoupil někdo bez dovolení. Zvlášť malý kluk, který ani nemá čtenářskou legitimaci. Je to přísně zakázané.“

Podívala se na něj a on jí úsměv ostýchavě oplatil. Skutečně to vypadalo, jako by všechno bylo zase normální; nejen jako před včerejším večerem, ale před Velkou hádkou. Takhle mladě a uvolněně se nechovala už hodně dávno.

Na okamžik dokonce zapomněl i na Poslední knihu a zívl. Čelist se mu roztáhla jako guma... a pak se zase zprudka zaklapla.

Zničehonic si vzpomněl na schůzku, kterou matka měla s Prosperem Marchlandem. Náhle cítil obavy a podezření. Je tohle důvod její dobré nálady?

Kačka mávala nohama jako neklidným kyvadlem a už by byla nejraději odešla. Její matka si toho všimla a podívala se na hodinky.

„No, myslím, že je načase se vrátit,“ omluvila se. „Ještě jednou díky, že jste se o ně postaral. Já vím, že jich je občas až nad hlavu.“

„Ne, ne,“ ujistil ji profesor. „Bylo to pro všechny velice zajímavé. A poučné.“

Kačka rychle vstala a utíkala po schodech dolů, ale Jolyon vztáhl ruku a poklepal Blakovi na rozloučenou na rameno; Blake to němé sdělení dobře pochopil. Bylo to pozvání, aby se do Staré knihovny vrátil, když – nebo až – bude potřebovat pomoc. Nemusel té záhadě čelit sám.

Než odešli z koleje, zastavila se matka ve své pracovně, aby si vytiskla článek, který psala: „Faustovské spiknutí“. Zatímco z tiskárny lezly nekonečné listy papíru, Blake využil příležitosti a

napsal otci. Nebyl si jisty, co mu chce říct. To všechno co se stalo, se slovy vyjádřit nedalo. V mysli se mu svářilo příliš mnoho myšlenek. Nakonec napsal:

Tady všechno ok. Máma mi koupila knížku, tak jsem rád.
To se snad už na mně nezlobí. Zas brzo napíšu.
Ahoj, Blake

Prsty mu ztuhly, když ucítil, jak mu matka čte přes rameno. Uvažoval o tom, jestli se má zmínit o Endymionu Springovi, kdyby o něm otec náhodou slyšel, ale rozhodl se nechat si své tajemství zatím pro sebe.

„Na M-Ě nezlobí, ne na M-N-Ě," opravila ho matka.

„Já vím," zalhal, vrátil se a slovo opravil. Podrážděilo ho to tak, že chvilku uvažoval, jestli se nemá zmínit o Prosperu Marchlandovi, ale rozhodl se, že to neudělá. Povídálky nemá nikdo rád.

Jen se matka otočila zády, spěšně přidal dovětek: „Škoda, že tu nejsi."

Nebylo to o nic lepší než pohlednice, ale otec bude aspoň vědět, že na něj myslí. Kliknul na ikonku „odeslat" a představil si, jak se zpráva skoro okamžitě objeví na obrazovce počítače tisíce kilometrů daleko. Kupodivu mu tím ta vzdálenost připadala ještě větší.

Blake zjistil, jaký je důvod matčiny dobré nálady, skoro hned, jak se vrátili do Millstone Lane. Univerzita souhlasila s prodloužením jejího výzkumného pobytu. Zůstane v Oxfordu ještě

na další semestr po Vánocích.

„Teď můžu dokončit výzkum pro svou knihu," vykládala nadšeně. „Ta mi hodně pomůže v kariéře."

Blake neodpověděl. Vyběhl nahoru a zavřel se v pokoji, zabouchl za sebou a sedl si na postel, záda opřená o zeď. Hleděl na mříže svého vězení. Co to znamená pro něj? Má se vrátit zpátky k otci, nebo zůstat s matkou v Anglii?

Domů... připadalo mu, že to slovo už vlastně nic neznamená.

Napadlo ho, jak se asi cítí Kačka, ale ta zmizela ve svém pokoji, jakmile přišli domů. Nejspíš je uražená, protože on dostal dárek. No, ať si je, pomyslel si. Kniha mu teď připadala jako úplatek, trik, pokus přimět ho zapomenout, jak se mu stýská po otci. Už ji nechtěl číst. Bezohledně jí mrskl přes místnost a díval se, jak prudce dopadla ke koši. Její obal se rozevřel ve hřbetu jako zlomené křídlo a několik stran se pomačkalo. Hleděl na ni přes záclonu slz.

Jak mohl být tak hloupý? Měl mít rozum a matce nedůvěřovat. Té záleží na jediné věci – na její práci. Všechno bylo zase jako vždycky.

Už druhou noc po sobě nemohl Blake spát. Seděl na posteli, paže založené na prsou, a přemýšlel.

Venku déšť bičoval okna a on se díval, jak se stromy kolébají a ohýbají pod nárazy větru a bouře. Každý poryv smýkl po ulici další karavanou opadaných listů. Po stěnách pokoje a po stropě se míhaly veliké, zlobné stíny, občas ho udeřily do obličeje. Po tvářích mu stékaly horké slzy.

Bylo už po půlnoci. Před hodinou slyšel maminku, jak opatrně

přechází chodbou ke Kaččiným dveřím, jak je krátce otevírá a pak přechází k jeho vlastním dveřím. Blake v duchu mapoval její pohyby. Cítil, jak stojí na opačné straně dveří, jen pár metrů daleko, ale přitom na druhém konci světa.

„Jdi pryč!“ chtělo se mu křiknout a v duchu jí zakazoval vstoupit, ale zároveň toužil, aby se na něj přišla podívat, aby ho utěšila a přikryla jako malého chlapečka. Nakonec se vrátila do svého vlastního pokoje a on si připadal ještě nešťastnější a osamělejší než předtím.

To se mu zatím stalo jen jednou, v den Velké hádky. Byl pátek, začínal dlouhý víkend a on ho hodlal strávit sladkým nicněděláním; ale oba rodiče byli doma o několik hodin dřív než on, stáli v kuchyni a mračili se na sebe. Cítil ve vzduchu mezi nimi nevyslovené nepřátelství – jako když se sbírá bouře.

A pak zničehonic propukla.

Jeho matka na otce zavrčela, jako když zahřmí, a vyprskla sprosté slovo, které od ní ještě nikdy neslyšel, ústa rozšklebená vztekem. Obvinění létala místností jako kulky, odrážela se od zdí, dopadala na nábytek. On i Kačka utekli. Vzduch se zdál křehký jako sklo. Hrozil popraskáním.

Někteří jeho kamarádi žili jen s jedním rodičem a on chvíli uvažoval, jestli tohle je ono – jestli tohle je den R pro jeho vlastní rodiče. Zacpal si uši a snažil se vůbec si tu možnost nepřipustit. Nedokázal se přinutit, aby to slovo vyslovil celé: rozvod mu připadal tak definitivní, tak osudový jako smrt.

A pak nastalo strašidelné ticho, kdy už rodičům došla slova. Chodili po domě s opuchlýma očima, jako by se poprali, ne pohádali; ale byl to Blake, kdo se cítil potlučený a zmlácený.

Konečně zazvonil telefon, vybuchl do ticha. V té chvíli si Kačka šla pro svou pláštěnku, tu, kterou od té doby nesundala.

Podíval se na dveře své tmavé oxfordské ložnice. Měl by za ní zajít. Už si ani nevzpomínal, kdy naposled se jí zeptal, jak se cítí. Možná, že spí a ani netuší, že se rozpadá svět.

Koutkem oka zahlédl papírového draka, kterého pro jistotu položil na noční stolek. Skoro na něj zapomněl. Ale byl tam a připomínal mu jeho poslání. Musí najít Endymiona Springa. Jenže on vůbec nevěděl, kde začít.

Zase už měl chuť dráčka rozložit, podívat se, jestli v něm není nějaká tajná informace; tvoreček byl ale příliš krásný na to, aby ho zničil. Kromě toho byl Blake příliš unavený. Hlavu měl plnou ospalých myšlenek, z nichž žádná nedávala smysl. Vztáhl ztěžklou ruku, zhasl noční lampičku a pak se pomalu znova uvelebil v posteli. Zvuky bouře zuřící za oknem ho začaly pomalu ukolébávat do spánku.

Přivřenýma očima vyhlédl z okna. Slyšel, jak déšť bubnuje na okno jako neklidné prsty, viděl strom v zahradě, jak se rytmicky kolébá ve větru. Chvíli se na něj díval, fascinován jeho pohyby. Listy, pozlacené pouličními lampami, se třásly a třpytily – jako by si tam ve větru upravoval šupiny zlaty drak.

Usmál se pro sebe. Ano, v tom stromě by klidně mohl být drak, pomyslel si ospale a přivřel oči ještě víc. Před zraky se mu pomalu formovala silueta: špičaté, listům podobné uši, čenich s rohem, silná černá křídla, stočená jako větve. Každý list mohl být šupinou a tam to černé místo okem. Dokonce tu byl i tenký, šupinami pokrytý ocas, visící z nejnižších větví jako šlahoun břečťanu.

Ano, v tom stromě by klidně mohl být drak, který se chystá rozevřít křídla a odletět. Protahuje se, kroutí a čistí se ve větru. Každým okamžikem může vydechnout podzimní plamen a vznést se k nebi...

Ale než si tím mohl být jistý, usnul.

MOHUČ

JARO 1453

Vzbudil jsem se z neklidného spánku. Petr ležel vedle mě na zádech, ruce zamyšleně složené na prsou. Takhle v měsíčním světle vypadal jako jedna z těch soch na katedrále na opačném konci města, vzor klidu a smíření. Ale i přes tu vnější vyrovnanost byla jeho mysl divokým kotlem, kde se to vařilo plány, jak dostat mne – a dračí kůži – tak daleko od Mohuče, jak to jen půjde.

Slyšeli jsme, jak dole Fust chodí tam a zpátky jako zvíře, jak prohrabává obsah truhly, kterou jsem přednedávnem otevřel. Uvažoval jsem, jestli našel ta spící slova napsaná mou krví.

„Ty si vůbec neuvědomuješ, cos udělal," zavrčel Petr konečně a jeho slova v pokoji duněla výhružně jako hromobití. Předstíral jsem, že spím, ale on mě šťouchl do zad. Obrátil jsem se a s překvapením uviděl, že má oči zvlhlé slzami. On se skutečně bál, ale zda o mne, nebo o sebe, to jsem poznat nedokázal.

„Toho nezastaví nic. Ty – ten papír, já nevím, co jsi s ním provedl, ale všechno jsi zkazil. Nejsi tady v bezpečí."

Podíval jsem se na něj zděšeně.

„Fust to ví," pokračoval. „Ta slova ještě pořádně nerozezná, ale jsou tam, tím si je jisty. Říká, že jsi udělal něco, čím jsi kůži zabránil odhalit, co v ní je. Ale on na to přijde, to mi věř. A pak budeš v nebezpečí. Všichni budeme v nebezpečí."

Chvilku mlčel, jako by uvažoval o té děsivé pravdě, kterou

musel vyslovit. „Jemu nejde jen o ty vědomosti, ale o moc. Chce být jako Bůh a zaprodá se ďáblu, jen aby to dokázal. Nic mu nesmí stát v cestě. Dokonce ani já."

Slyšel jsem v jeho hlase zklamání a bolest a uvědomil jsem si, že Fust podvedl i jeho. Zneužil ho. Svůj náhlý záchvat zimnice jen hrál, aby dostal Petra z místnosti a umožnil mi vyjít z úkrytu a odemknout truhlu. Celou tu dobu věděl, že tam jsem, a pečlivě mi předvedl, co dělat. Byla to zkouška a já jsem do té pasti jako hlupák vlezl!

„Musíš odtud," řekl pak Petr. To byla slova, která jsem chtěl slyšet ze všeho nejméně. Div jsem se při té myšlence nepřikrčil. Nechtěl jsem být zase sirotek.

Petr si přečetl bezmocnou prosbu v mých očích. „Ty nemáš ponětí, čeho je Fust schopný," pokoušel se mě přesvědčit. „Použije jiné děti – nejen tebe – aby odhalil ta slova v papíru... když to nepůjde jinak. Udělá cokoli, aby dosáhl moci. Musíš jít a celou tu zatracenou kůži vzít s sebou! Je to jediné řešení."

To už jsem se chvěl – a nejen zimou.

Nebyl jsem schopen klidně ležet, takže jsem vstal a potichu došel k oknu ložnice, zasazenému vysoko ve stěně. Stál jsem na stoličce a hleděl na klidně spící město. I když přišlo jaro, vršky okolních domů byly v noci stále postříbřené stopy zimy. Střechy se nakláněly ke katedrále jako mrazivé vlny vzpínající se proti skále. Uvědomil jsem si, že Mohuč byla odjakživa mým domovem. Nechtěl jsem odtud odejít.

„Dračí kůže se nedá spálit ani zničit," uvažoval Petr nahlas. „To nám už předvedl. Takže ji musíme ukrýt někde, kam se Fust nedostane, kam nemůže. Ale kam?"

Ohlédl jsem se po Petrovi, který se díval do stropních trámů. Všiml si, že ho sleduji a že se v noční košili třesu zimou, soucitně

nadzvedl přikrývku a pustil mě k sobě. Po špičkách jsem se vrátil k posteli a schoulil se k jeho teplému, ochranitelskému tělu. Byl pro mě jako bratr.

„Já Herr Gutenbergovi pomůžu s Biblí," sliboval. Přitáhl mi deku těsněji k ramenům a překulil se na bok, „ale ty musíš pryč, čím dřív, tím líp. Kam, na to přijdeme. Možná po Frankfurtu... do té doby tě budu chránit."

Zívl. I přes nepříjemnou situaci, ve které jsem byl, nedokázal udržet oči otevřené a za chvilku spal. Já jsem byl ještě ustrašenější a zoufalejší než dřív. Poslouchal jsem jeho dech, který stoupal a klesal v pravidelných vlnách. Ztrácel se v jiném světě, ve světě snů, kam jsem za ním nemohl.

Petr má Christinu. Herr Gutenberg svůj lis. A co zbývá mně? pomyslel jsem si.

Abych se utěšil, sáhl jsem pod matraci a přesvědčil se, že pouzdro s nástroji je ještě bezpečně tam, kam jsem ho před chvílí uložil. Když se mé prsty znova dotkly sněhově měkkého materiálu dračí kůže, projelo mnou zachvění. Na okamžik jsem se uklidnil a utišil.

Neuvědomil jsem si ale, že se kůže už připravuje na dlouhou cestu, která ji čeká. Papír se pomalu sám vsával do koženého obalu mé sady nářadí a dračí spáry se magicky ovíjely kolem předních okrajů balíčku jako zámek, chránící jeho drahocenné tajemství.

Otevřel jsem knihu, která se nedala zavřít, začal jsem příběh, jehož konec byl v nedohlednu. Byl to příběh, v němž jsem nechtěl hrát. Přesto měl Petr pravdu: Musím odejít. Jediná otázka zněla... kam?

Odpověď jsem našel o pár dnů později. Frankfurt přetékal lidmi. Na neklidné řece kotvily těžké lodě, které přiváželi kupce z daleké ciziny, kdežto obchodníci a tovaryši zaplnili blátivé silnice vedoucí k městským bránám a ucpali brány svými vozy a kárami. Venkované a řemeslníci z okolí, shrbení pod náklady dřeva a slámy, přecházeli ztěžka most, aby vztyčili stánky na dlážděném náměstí. A kněží a bohatí měšťané se mezi tím vším procházeli, jako by to neviděli, a jako pyšní ptáci předváděli své přepychové šaty.

Petr se po nich toužebně díval. „Jednou si budu moct dovolit takovýhle plášť," zašeptal, když kolem prošel šlechtic v jasně zelené pláštěnce zdobené králičí kožešinou.

Lidé se odevšad scházeli k radnici – k řádce vysokých štítových domů ve staré čtvrti poblíž tržiště. Na zdech pleskaly praporce a vlajky a ve vížkách zvonily radostně a slavnostně zvony a svolávaly poutníky do chrámu, dřív než se vrhnou na trh.

Dole, ve velké kamenné síni, si zlatníci, stříbrníci a řemeslníci všech možných druhů připravovali své stánky. Mezi českým sklem, italskými oleji a vlámskými látkami tu ležely brože, prsteny a slánky z těch nejvzácnějších kovů. Výběr byl ohromný. Tolik bohatství jsem nikdy neviděl. Petr se toulal mezi stánky s látkami, tvářil se jako fascinovaný milenec a přejížděl prsty po štůčkách plátna, brokátu a hedvábí. Nakonec se mu zalíbila taštička z mačkaného karmínového sametu – dárek pro Christinu – a hladil ji jako exotické zvíře, než se konečně rozloučil s mincemi, jimiž ji zaplatil. Stála ho skoro všechno, co měl.

„To jí musí dokázat, že ji miluju," prohlásil, když jsem šel kolem.

Mně byly milejší vůně linoucí se z protějšího konce síně a vydal jsem se k tomu lákavému koutku, kde snědí kupci vytvořili celé

vzdálené pobřeží zaplněné ovocem a vůní. Rohy, pytle a váčky plné zázvoru, šafránu, anýzu a mandlí ležely vedle lepkavých datlí ze severní Afriky, které se mi lepily na patro, když jsem je zvykal.

Právě jsem přičichl k ohnivě červenému prášku, který mi v nozdrách zažehl plameny, když mi Petr poklepal na rameno a zamával mi před očima několika stříbrnými mincemi.

„Herr Gutenberg říkal, že se máme pobavit," prohlásil s úsměvem. „A já vím, jak je můžeme utratit." Obočí mu poťouchle zatančilo na čele a on mě postrčil ke dveřím.

Ohlédl jsem se na stánek svého mistra – postavil si ho hned vedle člověka ve směšném kohoutím hábitu, který nabízel štůčky kůže pro vazbu knih. A po druhé straně mohutný muž s bradavicemi na nose prodával krvavé obrázky svatých mučedníků poutníkům, kteří se v horlivé zbožnosti na takové věci dychtivě vrhali.

Bible od samého začátku trhu přitahovala velkou pozornost. Fust musel doslova odhánět kupce, kteří se strkali a rámusili jako prasata u koryta, jen aby si mohli prohlédnout kvalitu tisku.

„To je úhlednější než od písaře," slyšel jsem jednoho říkat „Nepotřebuju skla!" A zamával ve vzduchu hranatými kostěnými brýlemi, jako by můj mistr vykonal malý zázrak. „Jak dosahujete takových výsledků?" chtěl vědět jiný, vzal do ruky vzorek papíru a podržel ho proti světlu, které sem proudilo úzkými okny.

Fust smetl jeho prsty. „Můžete obdivovat, ale nesahejte," sykl. Jeho pohled se přes síň setkal s mým a já jsem sebou cukl. Celou cestu z Mohuče mi dýchal na záda a snažil se přijít na to, proč ještě nedokáže číst z magických papírů ve své truhle. Bál jsem se, že brzo objeví stránky v mém pouzdru na nástroje, které jsem teď nosil pořád u sebe, a uškrtí mě.

„Ale vždyť ta slova jsou napsaná obráceně," namítal třetí, kysele

se tvářící muž s popelavými rty. Prohlížel si kus sazby, kterou jsem připravil speciálně na ukazování. „Co je to za ďábelský vynález? Se slovem Božím se takhle zacházet nesmí!“

Víc jsem už neslyšel. Petr mě popadl za loket a táhl po schodech nahoru.

Venku bylo boží dopuštění, až jsem si musel zastínit oči. Akrobati skákali a kutáleli se po náměstí, zubaři a šarlatáni zbavovali zubů a peněz zranitelné a slabé a obchodníci vyvoláváním upozorňovali na divoká a úžasná zvířata, přivezená výhradně pro tuto příležitost: nelétavé ptáky s ošklivým krkem a mohutná tažná zvířata s ohromnýma ušima a kůží jako vrásčití starci. Vzduch byl plný pachů a hluku, chaosu a zmatků.

Mimo síň se Petr změnil v malého chlapce. Poskakoval v davu, sebral pouličnímu prodavači malé kulaté bochánky chleba a chvilku s nimi žongloval, než se do nich zahryzl a utekl před mužovým rozčileným křikem.

Chvilku jsme se bavili tím, že jsme přeskakovali sudy a svinuté provazy v uličce bednářů – pět takových krátkých uliček vybíhalo z tržiště jako pět prstu z dlaně – a bez dechu a vyčerpaní jsme pak skončili před domem, který měl barvu zaschlé býčí krve. Stál na několika dřevěných sloupech jako žena, která se snaží neušpinit si sukně.

Kousek odtud byl morový dům, potemnělá budova označená železnými kříži nad okny se zavřenými okenicemi. Jeden druhého jsme pobízeli, ať si troufne a postaví se před jeho děsivou fasádu, než napočítá do deseti; poskakovali jsme přitom na jedné noze, abychom zažehnali zlý pohled gorgony vyřezané do dřevěného

štítu nade dveřmi. Biřic nás ale zahnal s tím, že máme mít větší úctu k mrtvým.

V dálce se činili kameníci, kteří zvyšovali věž katedrály, a my jsme se šli podívat blíž. Město dunělo bušením dlát a kladiv. Z oblohy sněžily úštěpky kamene. Dlouhé žebříky, svázané provazy, kličkovaly tam a zpátky po stěně budovy a složitý systém kladek a kol se otáčel ve vzduchu a vytahoval košíky opracovaných kamenů nahoru k zedníkům, kteří na ně čekali na úzkých lávkách vysoko nad zemí. Pomocní dělníci s náklady malty pobíhali po žebřících nahoru a dolů jako mravenci.

Jen z pohledu na ně se mi točila hlava. Stačil jeden špatný krok a celá ta konstrukce půjde k zemi rychleji než babylonská věž. Bezpečí u lisu mi bylo mnohem milejší... Ta vzpomínka mi připomněla dračí kůži a nutnost dostat se od Fusta tak daleko, jak to jen jde, a náhle se mi zdálo, že se město kolem mě rozpadá. Nemělo smysl jen tak stát a bavit se.

Petr mě popadl za loket. Vrátili jsme se na tržiště, přivábeni vůní jídla. Bylo tu tolik možností, že jsme nevěděli, co si vybrat. Nakonec jsme si každý dali jeden proslulý frankfurtský párek a dlouho jsme si pak olizovali mastnou šťávu ze zápěstí. Na věži chrámu svatého Mikuláše se ozvalo falešné zatroubení ohlašující, že přistál někdo důležitý, a tak jsme se tam vydali; cestou jsme stále ještě přežvykovali párky. Nebylo to daleko, a tak jsme dorazili právě včas, abychom viděli, jak se směrem k celní věži nese jako labuť trojstěžňová loď z Nizozemí.

Na břeh vystoupil kulatý člověk, následovaný průvodem sluhů, kteří všichni nesli truhlice plné látek. Byla to rozhodně majestátní a úctyhodná postava.

Petr se až zajíkl a pak se nešťastně podíval na malou sametovou taštičku, kterou koupil Christině. „Nic moc to není, co?“ řekl. Měl

jsem co dělat, abych mu zabránil hodit ji do vln.

V přístavu čekal nového návštěvníka bělovlasý starý pán. Uklonil se tak hluboko, až jsem se bál, že políbí zem před cizincovýma nohama. Společně pak přešli přes ulici do jedné z nejhonosnějších hospod ve Frankfurtu, do Saalghofu, kde byli ubytováni ti nejvýznamnější hodnostáři – to bylo něco jiného než obecní hostinec, kde strávíme dnešní noc já a Petr. Už nás to představení nebavilo, a tak jsme se vrátili do staré čtvrti, kde jsem se ztratili v bludišti úzkých pokroucených uliček. Měli jsme už žízeň a lesk zbylých mincí v Petrově dlani mu rozsvítil v očích jiskru.

„Pojď za mnou," řekl, protože zahlédl nedaleko hostinec.

Hospoda U Ovečky nebyla tak nevinná, jak naznačovalo její jméno.

Byla to temná díra, vmáčknutá do rohu zarostlého nádvoří a obklopená rozpadajícími se domy, které sem nepropustily slunce. Studna uprostřed dvora dávno vyschla a byla teď zahlcená odpadky.

Petr se jako vořížek se staženým ocasem nenápadně přišoural ke dveřím hospody a vklouzl dovnitř.

Místnost byla plná dýmu. Lidé hráli kostky a dámu na velikých převrácených sudech a na podlaze klouzala sláma. Nechtělo se mi ani dívat dolů, ale následoval jsem Petra, který se propletl davem a objednal dva džbány jablečného vína u hospodského, který se podobal spíš kanci než člověku – místo zubů měl tesáky.

Popadli jsme své kysele vonící nápoje a zamířili jsme do zadní místnosti, kde nebyl takový rámus a zmatek jako vpředu. Místnost

byla prázdná, až na nějakého odrbaného pobudu ležícího v koutě v louži zvratků. Petr si ho nevšímal, ale došel k jedné lavici a začal vykládat o svém oblíbeném tématu: o Christině. Hlas se mu naplnil touhou, kdykoli se o ní zmínil, a já jsem hleděl nabručeně do svého pití a nechával si nozdry zamořovat pachem hnijících jablek. Nechtěl jsem si připustit, že žárlím.

„Jo, mladá láska," zamručel ten člověk v rohu a podíval se na nás zakaleným pohledem. „Nikdy nemůžete věřit ničímu srdci." Petr přerušil svůj popis Christininy krásy a zamračil se.

„*Amor vincit omnia,"* pokračoval cizí muž hlasem, který naznačoval, že toho má příliš vypito. „Je to jenom hromada drštěk, jestli chceš něco vědět." V jeho hlase byl slyšet cizí přízvuk a já jsem mu nerozuměl moc jasně.

Petr ale v tom přízvuku něco rozpoznal a zadíval se na muže pozorněji. V šatech se mu usadily závěje špíny a tvář měl samou černou šmouhu. Vypadalo to, jako by hodně času prospal v polích – nebo na podlahách náleven.

„Láska mluví falešnou řečí," pokračoval opilec hlasitě ve svém trpkém monologu. „Políbí tě na jedno ucho, pak se obrátí, zasyčí a do toho druhého tě uštkne..."

„Tak dost!" Petr uhodil svým kovovým džbánkem o stůl před sebou. „Co ty víš o lásce, příteli?" Říkal to zle.

„Hodně," odsekl muž se samolibým úsměvem, při němž se ukázalo, že mu chybí několik zubů. „Srdce mi puklo víckrát, než kolik roků jsi na světě... chlapečku."

Petr urážku přešel, ale naklonil se ke mně a zašeptal mi něco do ucha. Pak jsem si všiml, co ten člověk drží. V rukou svíral malou hnědou knihu v kožené vazbě. Vyčuhovala z ní tenká stuha, podobná pramínku vlasů nebo krysímu ocasu – záložka.

To byla vzácnost. Jen málo lidí dokázalo číst knihy, tím méně si

mohlo dovolit nějakou koupit. Buď byl ten člověk zloděj, nebo zbídačený učenec, který měl smůlu. Ti bývali obvykle nejchudší.

Podíval se po nás, protože ucítil váhu našich pohledů. „Tohle je příběh dvou milenců," řekl a ukázal knihu, kterou držel v prstech. „Piccolominiho nejnovější spis. Oplzlý a hrubý, ale určitě by tvému mladému kamarádovi vrátil barvu do tváří."

Ukázal hlavou na mě a já jsem se proti své vůli začervenal. Muž si toho nevšímal. Z krku mu jako ropucha vyskočilo kyselé říhnutí.

„Smím?" zeptal se Petr a obratně prolistoval stránky knihy, prohlížel slova, posuzoval rukopis. „Odkud jdeš, příteli?" zeptal se jiným tónem.

„Odsud i odjinud," zněla odpověď. „Chvíli jsem byl v Londýně, předtím v Oxfordu."

Petr nastražil uši. „Kde?"

„V Oxfordu." Muž svými tupými prsty začal črtat do špíny mapu svých cest. Kolem něj vyrůstala řada věží a vížek. „O tom městě jsem nikdy neslyšel," namítl Petr.

„To mě nepřekvapuje. Jsi ještě mlíčňák." Petr ztuhl z té urážky.

„To je možné, ale to město, o kterém mluvíš, kde to přesně je?"

„Na severu, přes vodu. Jednoduchá cesta to není, to mi věř."

„Je to sídlo učenosti?"

„Jen Paříž ho překoná."

„A mají tam knihovnu?"

Muž zvedl hlavu; uvědomil si, že našel posluchače. Sevřel jsem pevněji svůj džbánek, protože jsem vycítil, kam to dohadování míří. Cizinec si všiml, jak jsem nesvůj, a potácivě se zvedl.

Vmáčkl se mezi nás. „Kupte mi ještě pití a já vám řeknu všechno, co chcete vědět." Zamával na Petra svým prázdným džbánkem. „Jmenuju se William."

Podíval jsem se po Petrovi, který svíral v dlani zbylé mince. Nedokázal odolat touze dozvědět se víc. Odešel do vedlejší místnosti a vrátil se s dalšími třemi džbánky jablečného vína.

Cítil jsem, že mi i první stačil zamlžit mozek, a tak jsem druhý přistrčil Williamovi, který ho do sebe nalil na jeden lok. Otřel si ústa rukávcem a pak nám začal vyprávět o univerzitním městě Oxfordu. Slova mu proudila z úst skoro tak snadno, jako víno proudilo dovnitř.

Říkal, že býval studentem teologie a žil počestně a v chudobě, když dívka jménem Moll zažehla vášeň v jeho srdci a oheň v jeho slabinách. Z nějakého důvodu se to nelíbilo proktorům, kteří v noci pročesávali město a dohlíželi na řád a disciplínu, a jeho s hanbou vyhodili z univerzity. Pak, když se o tom dozvěděla dívčina rodina, musel William prchat, aby si zachránil holý život, protože ho pronásledoval dav opilých měšťáků, jak jim říkal. Od té doby se nemůže na nic soustředit, putuje od knihovny ke knihovně a živí se jako písař. Ty knihy, které nemohl opsat, si odnesl s sebou v hlavě.

„I kdyby mě život naučil jenom jednu věc," prohlásil, „není nic tak věrného a pravdivého jako psané slovo."

„A ta knihovna v Oxfordu," pobízel ho Petr, „je velká?"

Williamovy oči nabyly zasněného výrazu. „Truhlice plné knih; koleje přecpané rukopisy; vazači knih neustále připravují nové... Tomu se nic nevyrovná!" vyprávěl. „Teď se zrovna staví nová budova, aby bylo kam uložit sbírku Humfreyho, vévody z Gloucesteru, Bůh mu dej klidné spočinutí." Neohrabaně se pokusil naznačit přes svůj špinavý kabátec znamení kříže. „Určitě to bude nová Alexandrie, největší sídlo učenosti severozápadně od Říma!"

„Vážně?" pronesl pochybovačně Petr.

Mně se tomu také nechtělo věřit. Věděl jsem, že knihovnu v

Alexandrii postavili Řekové proto, aby tu shromáždili všechny rukopisy a svitky světa. Byla to nejúžasnější, nejvznešenější sbírka knih v historii. Ale to, co pilní knihovníci stovky let shromažďovali od procházejících cestovatelů, bylo nakonec ztraceno v pekelných plamenech. Mnoho největších lidstvu známých děl se proměnilo v dým jako oběť toho nenasytného čtenáře, ohně. Uvědomil jsem si ale, že i teď existuje možnost, že by je dračí kůže mohla vzkřísit.

„A kdybychom chtěli zkusit tu knihovnu najít?“ zeptal se Petr a já jsem se roztřásl.

„Stačí jít podél břehů Temže od toho velkého vředu Londýna a nemůžete ji minout,“ radil William. „Cestoval jsem hodně, ale podobné město jsem ještě neviděl.“

A tím William dospěl ke konci svého příběhu. S posledním omluvným říhnutím se svezl na kolena a pak zůstal ležet na zemi jako hromádka hadrů. Petr a já jsme přemýšleli o jeho informacích o samotě.

Zvenčí sem dolehl hluk trhu. To nám připomnělo naše povinnosti, a tak jsme neradi vyšli z pivnice a vrátili se za Herr Gutenbergem a za Fustem na radnici.

Ten večer, ve společné noclehárně hostince, kde jsme byli ubytováni, se ke mně Petr obrátil.

„To místo, o kterém mluvil William,“ šeptal. „Tam musíš jít.“

Ta slova mě bodla do srdce. Věděl jsem, že Petr sotva může jít se mnou, ale představa, že mám opustit Mohuč – a cestovat sám – to na mě bylo příliš. V očích mě zaštípaly slzy a já jsem se otočil tváří k bledému, chrápajícímu cizímu člověku, který ležel vedle

mě, aby si toho Petr nevšiml. Dlouhé společné lůžko bylo plné páchnoucích, nemytých těl.

Fust a Herr Gutenberg si jako mnoho bohatších kupců vybrali lepší ubytování o pár ulic dál a nechali nás, ať se o sebe postaráme sami.

„Jinak to nejde," pokračoval Petr. „Uvažoval jsem o tom všem. Když jsem v Paříži opisoval knihy, narazil jsem na staré rčení: List se nejbezpečněji ukryje v lese. Jak by někdo mohl najít jediný list mezi tolika stromy?"

Zavřel jsem oči a snažil se představit si tu scénu. Kdykoli jsem všechny ty listy skoro už spočítal, vítr se pohnul a trochu zahoupal větvemi. Byl to šílený úkol, který by trval věčně,

Petr mi položil ruce na ramena. „Chápeš mě? Nejlepší způsob, jak tu dračí kůži nechat zmizet, je v knihovně. Papír se ztratí v labyrintu slov, v lese knih. Fust ho nikdy nedokáže najit."

Neochotně jsem kývl. Moje pouzdro s nářadím už dokončilo svou magickou přeměnu v malou knihu, která jako by znala svůj osud. Hnědou koženou vazbu, která na sobě měla vytištěné moje jméno, hlídal zámek v podobě dračích tesáků které bránily papírům uvnitř pohnout se a prozradit svá tajemství. Možná, že ty zbylé archy v truhle udělají totéž?

„Knihovna svatého Viktora je příliš blízko," pokračoval Petr; myslel tím opatství, kde se sám cvičil jako písař. „Tam by tě Fust mohl snadno sledovat a knihu by objevil co nevidět. Tu zná až příliš dobře. Ale ta knihovna v Oxfordu je neznámá. Možná je ještě větší... Rozhodně je dost daleko, Fust tě nikdy nenajde."

Ta myšlenka se mi zaryla do srdce. Roztřásl jsem se. Když jsem si pak vzpomněl, jak se Fust krade ke mně stále blíž od té chvíle, co jsem truhlu otevřel, jako bych držel v ruce klíč ke všemu, co chtěl, věděl jsem, že Petr má pravdu. Musím odejít. Neměl jsem

jinou volbu než obětovat vlastní štěstí a zachránit tu kůži.

OXFORD

14

Vzbudily ho škrábavé zvuky. Něco se pokoušelo dostat dovnitř. Blake otevřel oči a v panice ze sebe strhl přikrývku, protože si vzpomněl na maskovaného draka, kterého před pár hodinami zahlédl v koruně stromu. Nohy měl zapletené do prostěradla, ale podařilo se mu vyprostit a zadýchaně se přitiskl zády ke zdi. Uchopil polštář, přidržel ho před sebou jako štít a vyhlédl z okna.

Nikdo tam nebyl. Nikdo se nepokoušel dostat dovnitř. Promnul si oči. Větve nejbližšího stromu připravila noční bouře o všechno listí a drak, pokud tam nějaký byl, odletěl. Nejspíš si s ním jen zahrála jeho představivost.

Pozorně poslouchal, jestli něco nezaslechne, ale slyšel jen, jak mu v uších tepe krev. Pak se odněkud zvenčí znovu ozvalo to tiché škrábání.

Připlížil se blíž k oknu a vyhlédl ven. U vrátek do zahrady stál pes. Ježatý šedý pes s tenkým ocasem. Škrábal sloupek, jako by ho vybízel, aby šel dolů. Blake si prohrábl vlasy rukou a uvažoval, co dělat.

Pak koutkem oka zahlédl něco žlutého, jak to běží od vchodu k zahradním vrátkům. Kačka! Jak to, že je vzhůru tak brzo?

Ohromeně zamrkal. Pes zavrtěl ocasem, jako by ji celou dobu

očekával, a pak jí olízl tvář, když se k němu sklonila, aby ho pohladila.

A pak si vzpomněl. Pes patřil onomu bezdomovci, kterého viděl před antikvariátem. Rozhlédl se po chodníku, jestli někde neuvidí tu podivně oblečenou postavu, ale nikde ho nezahlédl.

Co má dělat? Bylo příliš brzo na to, aby budil matku, a věděl, že by bez jejího vědomí neměl vycházet z domu; ale ten pes přece nemůže být nebezpečný...

„Kačko!“ sykl a bezmocně se díval, jak vykročila za psem k hlavní ulici, jako by měli ten výlet naplánovaný. Ani jednou se neohlédla.

„Káčo jedna pitomá!“ ulevil si bezmocně a odskočil od okna.

Nesměl ztrácet čas. Natáhl na sebe stejné odřené džíny, mikinu s kapuci a špinavé ponožky ze včerejška a rychle si zavázal tkaničky, div si nezašmodrchal i prsty. Popadl ze židle bundu a přeběhl ke schodům; pak si vzpomněl na psí šátek a vrátil se pro něj.

Ještě jednou vyhlédl z okna. Kačka byla už skoro na rohu ulice. Za chvilku mu zmizí z očí.

„Kruci, kruci, kruci,“ vrčel, když se hnal ze schodů. Popadl z háčku náhradní klíč – Kačka si ho nevzala – a vyběhl ven. Ráno bylo chladné, mrazivé, plné mléčně bílého světla jako láhve s mlékem, o které málem zakopl za dveřmi. Kačku viděl kousek před sebou jako jasně žluté slunce, které se probíjí mlhou. Blake za ní utíkal a v duchu ji přitom proklínal. Nezdálo se, že by hodlala počkat.

„Kačko!“ křikl, když přešla hlavní ulici a pokračovala za psem dolů z krátkého svahu k řece, jen se jí krátké nožky míhaly. Prudce zabrzdil, aby se vyhnul přijíždějícímu autobusu, který rozstříkl na chodník vějíř vody, a pak s napjatými nervy vyrazil za

ní.

„Co to sakra děláš?“ zavrčel na ni, když ji u řeky konečně dohnal. „Jsi hluchá nebo co?“

Popadl ji zprudka za paži a obrátil ji k sobě. Oči měla tmavé a opuchlé, s temnými kruhy, jako by plakala.

„Co se stalo?“ zeptal se ohromeně.

„Pusť mě,“ řekla mdle a pokusila se mu vykroutit. Nakonec se jí to povedlo.

„Koukej, na tohle nemám kdy,“ protestoval. „Musíš být zpátky, než se máma vzbudí.“

„Já nikam nejdu,“ prohlásila vzdorovitě a pevně se rozkročila. Pes zmateně zakňučel a zavrtěl ocasem.

Blake zavrtěl hlavou a kopl do země. „Neblázni. Máma bude pěkně zuřit, jestli zjistí, že jsi pryč.“

Zatahal ji za kabát, ale ona vysoukala paži a nechala mu v ruce jen rukáv. Pustil ho.

„No, jak chceš,“ rozmyslel si to. Udělal dva dlouhé kroky směrem k silnici a pak se ohlédl. Normálně to fungovalo, normálně to jeho sestra nevydržela a šla za ním. Tentokrát ale vykročila opačným směrem.

„Proboha,“ ulevil si a rozběhl se za ní.

„Chlapeček se bojí, co?“ pošklebovala se.

„Nebojím,“ bránil se, „ale mama bude zuřit, jestli nebudeš doma dřív, než vstane.“ Ohlédl se přes rameno na tmavý břečťanem porostlý dům, který bylo trochu vidět skulinou mezi stromy. Stál nad úzkým ramenem, které se oddělovalo od řeky. Vedle něj kotvila stará dřevěná pramička.

Kačka neřekla nic.

„Vážně ti nic není?“

„Není.“

Vůbec to tak ale neznělo. Znovu se na ni ustaraně podíval.

„No dobře, nemohla jsem spát," přiznala nakonec. „Myslela jsem na tu prázdnou knihu a na to všechno, co nám povídal profesor Jolyon, a pak jsem slyšela, jak ten pes škrábe na dveře, a napadlo mě, že... no, že by to třeba mohlo být důležité. Tomu bezdomovci se možná něco stalo."

Pes si je s nadějí prohlížel a ocas jako by měl na klíček. Bez červeného šátku vypadal starší a opelichanější, než si ho Blake pamatoval, a chlapci ho bylo líto. Nejspíš je chudák hladový.

„A neměli bysme říct mámě, kam jdeme?" zeptal se ve snaze zachovat aspoň nějaké zdání zodpovědnosti.

„A ty to víš?" ušklíbla se.

Blake se bezmocně rozhlédl kolem sebe a pokrčil rameny. Na severní straně řeky stála řada hranatých loděnic, ukrytých v mlze, a napravo se do dálky táhlo opuštěné hřiště. „Nevím," řekl nakonec, „ale můžeme jí říct aspoň o tom psovi, a možná taky o tom bezdomovci. Mohla by nám pomoct – jestli se mu vážně něco stalo."

Kačka zavrtěla hlavou. „Zbláznil ses? Nikdy by nás nepustila. Tohle je naše jediná šance."

Blake se kousl do rtu. Na tom něco bylo. Jejich matka by s takovouhle výpravou za úsvitu nikdy nesouhlasila, ať by byla sebedůležitější.

„Ale co když je to past?" napadlo ho, protože si v mysli přehrál Jolyonovo varování. Možná jsou oba v nebezpečí,

„No jasně. Pes se nás pokouší unést! Zkrátka, řekni mámě, že ses mě pokoušel zadržet," řekla Kačka a znova vyrazila za psem, který ji vedl.

Blake zůstal, kde byl. Byl přesvědčený, že ten bezdomovec ví něco o Endymionu Springovi. Možná by jim mohl dokonce

pomoci ho najít? Ale jeho metody byly hodně neobvyklé a Blake si nebyl jisty, jestli mu může věřit.

„No dobře, tak ale honem, jo?“ řekl a dal se do klusu, aby ji doběhl. Nehodlal připustit, že má strach – obzvlášť před sestrou ne – ale nechtělo se mu vracet domů bez ní. Přinejmenším by ji mohl bránit, kdyby se něco stalo.

„No jo, jasně,“ řekla a vydala se napřed. Proti svému přesvědčení ji následoval.

Dál od města byla mlha hustší a labutě pluly směrem k nim po vodě ve stříbřitých klínech jako přízračné baletky. Na veslaře i běžce bylo ještě příliš brzo, a tak byli na blátivé stezce sami. Proplétali se kolem promáčených polí a dalších loděnic, kde jednotlivé koleje ukládaly své dlouhé závodní lodě a vesla.

Blake viděl, že mlhavá silueta městských budov se vzdaluje za alejí stromů na protějším břehu řeky. Vížky a kupole se rozplývaly v kalném světle. Ale on byl přesvědčený, že tam někde, uvnitř toho impozantního panoramatu, je ukryté tajemství Endymiona Springa, a on byl odhodlán ho objevit, ať to stojí, co to stojí. I kdyby to znamenalo otevřít každou knihu a využít každou stopu, dokud ji nevypátrá.

Bláto jim mlaskalo pod nohama a při chůzi mu cákalo na džíny. Kačka měla dost rozumu, aby si natáhla holínky, ale byla jí zima. Ranní chlad pronikl jejím tenkým pršiplášťem a ona se zachvěla.

Nabídl jí velkoryse svou bundu a ona to přijala s vděčným pousmáním. Neřekla ale nic, upírala oči kupředu, myšlenky kdovíkde.

Závidí mu, protože si Endymion Spring vybral jeho? Nebo i ona slyšela, co matka včera říkala – že ještě ani po Vánocích nebudou rodina – a chtěla se pomstít tím, že zmizí?

Nebyl si jisty, co si má myslet, ale byl vděčný za její společnost; ten pocit ho překvapil, ačkoli jí o něm nic neřekl.

Šli dál mlčky.

Za nimi se rozcinkal celý sbor zvonků, odbíjejících čas. Čtyři, pět... šest hodin. Směs cinkání a bimbání kroužila nad městem jako hejno kovových ptáků. Blake zvedl kapuci mikiny, vrazil ruce do kapes a nahrbil ramena.

Svět mu takhle časně ráno připadal neskutečný jako sen. Mlha visela na stromech po obou stranách řeky jako cáry spánku a spouštěla své stříbřité výhonky do kalné vody. Všiml si, že se slunce pokouší proniknout oparem, ale je příliš slabé. Skrz mraky bylo vidět jen bledě zlatý kroužek. Na podrážkách měl nalepené hroudy bláta, že vypadaly jako kopyta.

Právě když už začínal mít chůze dost, všiml si v dálce malé vesničky na temeni kopce nad úzkým průplavem a uslyšel hučení vody na jezu. Znělo to jako vodopád. Tabule hlásala, že vcházejí do Iffley Lock, cyklisté že mají sesednout a psi se mají držet výhradně na krátkém vodítku.

Bezdomovcův pes si tabule nevšímal, ale vedl je přes kamenný most k asfaltovému pruhu s pečlivě udržovanými záhonky po stranách. Děti se rozhlédly. Voda, která vtékala do zdymadla, byla hluboká, černá a plavalo na ní listí a smetí. O kus dál po řece plul proti proudu jasně barevný člun a ve vzduchu za sebou nechával šmouhy černého, jakoby uhelného kouře.

A pak ho uviděli.

Bezdomovec seděl na nejnižším z kamenných schodů vedoucích dolů k vodě. Několik kachen se pralo o kousky chleba

který házel do proudu. Všiml si dětí, ale nevstal.

„Co uděláme?“ šeptl Blake.

„Jdeme za ním, ne?“

„Já tam dolů nejdu,“ pohlédl na shrbenou mužovu postavu Blake. „Může to být nebezpečné. Jestli s námi chce mluvit, ať přijde nahoru.“

Nervózně čekali, zatímco muž dál krmil ptáky. Blakovi se ulevilo, když na protějším břehu uviděl ještě dalšího člověka – správce zdymadla, který kontroloval kotviště a ostatní vybavení, přes rameno přehozené smotané lano. Všiml si jich a zvedl ruku na pozdrav.

„Té se bát nemusíte,“ křikl přes vodu a ukázal na psa. „Ta vodítko nepotřebuje. Je hrozně hodná.“

Při těch slovech se bezdomovec poněkud ztuhle zvedl a vykročil po schodech vzhůru k dětem. Blake cítil, jak jím proběhl záchvěv strachu, a postrčil Kačku za sebe, aby ji chránil. Muž měl na sobě stejný odřený hábit a chlupatou noční čepici jako minule. Byl vysoký, šlachovitý a v ruce držel hůl – trochu připomínal čaroděje.

Muž a chlapec si mlčky vyměnili pohledy; po dlouhé rozechvělé chvíli je cizí muž odvedl k malé mýtině za skupinou stromů poblíž zdymadla; bylo to místo, kde si mohli v soukromí promluvit. Blake se ohlédl, aby se přesvědčil, že správce zdymadla je stále ještě sleduje, to pro případ, že by potřebovali pomoc.

Muž zamával.

I Kačka zřejmě už ztratila počáteční odvahu. Nejspíš se stejně jako Blake v duchu divila, proč vlastně nejsou doma pod peřinou a tvrdě nespí. Tady se jim může stát cokoli a nikdo se to nedozví. Opatrně šli za mužem mezi tenkými, holými stromy.

Uprostřed mýtiny byly zbytky ohně a Blake si sedl na jedno z

polen, narovnaných vedle něj. Hromada větví připomínala velikého doutnajícího dikobraza a on se přisunul blíž, vděčný za to teplo. V nose ho zaštípal ostrý pach kouře.

Pes se usadil vedle něj, položil mu šedivý čenich na koleno a podíval se na něj smutnýma očima.

Chlapec pohladil psa po hlavě a muž zatím vybíral další dřevo na oheň. Na opačné straně mýtiny byla přes další hromadu dřeva přehozená celta a Blake usoudil, že tu ten muž asi táboří často. Mezi listím na zemi leželo pár plechovek a odhozených pokrývek zatížených cihlami.

Bezdomovec přistoupil k ohni a přitiskl na zbytky uhlíku náruč větví. Hromada zasyčela a trochu zapraskala, ale nevzplála. Pokrčil rameny a posadil se proti dětem, ale zase ne moc blízko. Zjevně je nechtěl polekat. Hábit se mu rozevřel a Blake fascinovaně zíral na tucty kapes protínajících jeho podšívku. Z některých z nich trčely svitky papíru jako zkumavky, v jiných se hranatě nadouvaly knihy. Měl v tom kabátě celou přenosnou knihovnu. Blake by byl strašně rád věděl, jaké knihy to jsou, ale muž neřekl nic a trpělivě čekal, až Blake promluví první.

Chlapec uvažoval, kde začít, pak si odkašlal a položil otázku, která ho zajímala nejvíc:

„Kdo jste?“

15

Muž chvíli o otázce uvažoval, ale neřekl nic. Pak Blake, aby nějak vyplnil to ticho, vyslovil myšlenku, která ho předtím napadla: „Jste Johann Gutenberg?“

První reagovala Kačka. „Zbláznil ses?“ rozchechtala se. „Samozřejmě že to není Gutenberg! Gutenberg umřel před víc než pěti sty lety, pitomče!“

Blake se zarděl. Mužova ústa ale kupodivu změkla úsměvem. Blaka překvapilo, jak velká to byla změna. Bylo to, jako by někdo vzal zmačkaný papír a uhladil ho, takže se odhalil uvnitř ukryty pozdrav.

Oči neznámého už nevypadaly tak vzdálené a odtažité, ale znova se v nich objevil život – na rozdíl od ohně, do kterého znova šťouchl svou holí.

Muž otevřel ústa, aby něco řekl, ale žádný zvuk z nich nevyšel. Blake pozorně poslouchal, ale vypadalo to, že mužův hlas vyschl a bylo slyšet jen vzdálený zvuk dechu. Znovu zavřel ústa, aniž řekl jediné slovo.

Blake se zamračil. „Prosím?“ řekl. Domníval se, že možná špatně slyšel, ale neznámý jen zavrtěl hlavou a přitiskl si prst na rty. Jeho oči se ale usmívaly.

Blake se obrátil k sestře: „Myslíš, že má hlad?“

„Neblázni," řekla. „Nejspíš už strašně dávno s nikým ne mluvil. Třeba ztratil hlas."

Blake o tom chvíli uvažoval. Může někdo opravdu zapomenout mluvit? To musí být strašné. Kousl se do rtu. Muž zjevně čekal, že Blake bude vědět, odkud začít, jak celý rozhovor vést, jenže jemu útočilo na mysl příliš mnoho otázek a nevěděl, kterou z nich položit první.

„Díky za toho draka," řekl konečně. Muž smekl čepici a podrbal se v rozježené kštici pod ní.

„Za jakého draka?" zeptala se Kačka.

Blake zapomněl, že ona o něm neví. „Za draka, kterého mi včera dopoledne nechal u nás doma," odpověděl.

„Cože?" vyjekla. „To je ale nesmysl! Co to má být, ten tvůj drak? Nic takového jako draci přece neexistuje. Jak to mohl donést…"

„Myslím origami, skládanku draka, kterého udělal z takového speciálního papíru," přerušil ji Blake. „Z takového, jako byl v té knize, co jsem našel."

„Proč jsi mi to neřekl?" vykřikla uraženě Kačka. „Mohla jsem ti pomoct!"

„Žádnou pomoc jsem nepotřeboval. Kromě toho jsem sám přišel na to, co to znamená."

„Fakt, jo? No tak, co ten drak znamená, Einsteine?"

„To znamená, že se ho máme – že *já* se ho mám – zeptat na tu prázdnou knihu."

Muž kývl, ale ani Blake, ani Kačka si toho nevšimli. Mračili se na sebe a začali se hádat.

„A na co přesně se ho teda budeš ptát?"

„To nevím," odpověděl chabě. „Ono mě něco napadne, jenom co mě přestaneš vyrušovat,"

„No jasně. Ty bys nevěděl, co máš říct, i kdyby ti tu otázku

napsal, pitomče. Jen si poslož."

„Koukej, ty jsi nenašla tu prázdnou knihu a nedostála jsi papírového draka, tak se starej o svoje. Tohle se tě netýká."

Sáhl do kapsy džínů a vytáhl psí šátek. Začal si ho obtáčet kotem prstů, jako když si boxer obaluje klouby u ruky páskou. „Jenom žárlíš," zavrčel a střelil po sestře pohledem.

„Jo? A na co jako?"

„Na tu knihu, co jsem našel."

„Myslíš tu, co jsi ztratil," připomněla mu. „Nebo jsi na to taky zapomněl?"

„Jasně že ne."

Věděla, že má navrch. „Ta kniha si nejspíš uvědomila, že se spletla," provokovala, „a zase se schovala, než ji najde někdo jiný."

„Tím chceš jako říct co?"

„Že jsi moc hloupý, než abys tu záhadu rozluštil sám," odsekla.

„To si myslíš ty."

„Jo, a jsem chytřejší než ty."

„Víš ty co, vůbec nejsi tak chytrá, jak si myslíš," odsekl vztekle a vstal ze své klády. „Jsi jenom pitomá holka v pitomý pláštěnce, co si myslí, že když ji bude pořád nosit, tak spolu máma s tátou zůstanou. Jenomže nezůstanou, uvidíš! Rozvedou se a my potom budeme muset bydlet každý na jiné straně oceánu. Pak budeš spokojená, co, protože už mě nikdy nebudeš muset vidět! A Endymion Spring si stejně vybral mě, tak se s tím už smiř."

Věděl, že bodá do citlivých míst, ale nebyl připraven na její reakci. Kačka vypadala, že se jí chce kýchnout, ale pak se její tvář zkrabatila v pláči. Okamžitě k ní vztáhl ruku, ale ona odstrčila jeho neohrabané pokusy o omluvu a zakryla si tvář dlaněmi. Kolébala se dopředu a dozadu a vzlykala.

Takhle plakat ji ještě neviděl – nebo aspoň ne ode dne Velké

hádky. Jeho slova otevřela hlubokou a nebezpečnou ránu.

Muž je sledoval s výrazem potlačené něhy ve tváři, jako by dobře znal bolest a utrpení, které může kniha způsobit. Ale při zmínce o Endymionu Springovi vstal a přistoupil k nim. To jméno zapadlo jako klíč do zámku a vyburcovalo ho z jeho nečinnosti.

Stále ještě nepromluvil, ale sedl si mezi ně a sáhl do jedné ze svých objemných kapes. Vytáhl starou ohmatanou knihu – tu, kterou četl před antikvariátem. Nebyla prázdná, jak Kačka Blakovi tvrdila, ale plná hustě tištěných slov ze špičatých černých písmen a malých ilustrací andělů, koster a ďáblů – a také mužů pracujících na tiskařských lisech, jaké jim včera ukazoval Jolyon. Některé stránky byly zčásti vytržené, na jiných byly ošklivé nahnědlé skvrny. Kniha se rozpadala.

Kačka přestala plakat a vzhlédla.

Nakonec bezdomovec dolistoval na několik prázdných bílých stránek, které měl vložené skoro na konci knihy. V porovnání s blátivě hnědým papírem, který jim předcházel, byly tyhle stránky čisté jako padlý sníh; byl to nejjemnější biblový papír protkaný stříbřitými žilkami.

Blake se zajíkl. „Odkud to máte?“ zeptal se, protože si okamžitě uvědomil, že se dívá na část Endymiona Springa.

Místo odpovědi muž ukázal na jednu z prázdných stran, kde se před Blakovýma očima začínalo něco vytvářet. Bylo to, jako by někdo dýchl na zrcadlo a na zamlžené sklo napsal vzkaz. Objevily se čáry – zpočátku velmi slabé, ale pak tmavší, jak se objevovala stále větší a větší část obrazu. Bylo to jako škrábnutí na kůži, než se naplní krví. Chlapec ohromením vytřeštil oči.

„Co tam je?“ vypískla Kačka. „Řekni mi to!“

„Ty to nevidíš?“ zeptal se překvapeně.

„Ne. To tištěné ano, ale tohle ne,“ přiznala a sedla si na kraj

klády. „Je to jako ta prázdná kniha, vždyť jsem ti to říkala.“

Mluvila znepokojeně a stále ještě trochu závistivě, ale její zvědavost byla silnější.

Blake si nebyl jisty, jak to zjevení popsat. Byl to starý strom, který měl v listech podivné zvíře. Viděl ho zcela jasně a natáhl ruku, aby se ho dotkl. Tvor jako by vycítil jeho přítomnost a nervózně pohodil hlavou ze strany na stranu. Pak před jeho pátravým prstem uhnul.

A pak, snad po jeho dotyku, se zvíře zachvělo a zmizelo. Strom byl už pouhou vzpomínkou na stránce, jen obrysem, který slábl a slábl, až docela zmizel.

Blake zatajil dech. „Co to bylo?“ zeptal se nakonec, protože ho napadlo, že to vypadalo jako ten drak, kterého viděl včera ve stromě.

„Co co bylo?“ vykřikla Kačka.

„Myslím, že drak,“ odpověděl už méně jistě. „V koruně stromu. Něco se stalo. Nerozumím tomu. Vůbec to neodpovědělo na mou otázku.“

Ani Kačka nevěděla, co měl ten obrázek znamenat, ale slíbila, že k tomu pak v knihovně zkusí něco najít. Poznamenala, že Blake možná dokáže číst ze zakletých knih, ale ona se přinejmenším může něco dozvědět z těch opravdových.

Blake ji ale neposlouchal. Podíval se na starého muže. „Jak jste to – jak to ta kniha – udělala?“ zeptal se, ale muž byl duchem na míle daleko, hleděl na knihu, jako by viděl ještě něco jiného.

Blake se podíval na knihu. Byla prázdná.

„Kdo jste?“ zeptal se znova. „Jak se jmenujete?“

Muž jako by se probral ze sna. Setřásl nějakou vzpomínku a otočil knihu dopředu, kde špinavým nehtem podtrhl částečně smazané slovo.

Blake se zamračil. Slabiky mu vázly v krku jako rybí kosti. Jak se má tohle vyslovit?

„Podle tohohle se jmenuje –“ začal.

„Tohle přečíst dokážu, ty chytrej,“ přerušila ho podrážděně Kačka.

Odstrčila jeho hlavu stranou a chvilku se dívala na mužovo jméno. Pak vzhlédla a usmála se.

„Těší mě, že vás poznávám, Psalmanazare.“

Blakovi se tvář nakrabatila ohromením. Psalmanazar? Co je to za jméno? Připomínalo mu to anděla nebo džina. „Vy jste čaroděj nebo tak něco?“ zeptal se nakonec.

Psalmanazar se usmál, ale zavrtěl hlavou.

„Tak jak jste věděl, že se máte spojit zrovna se mnou?“ zeptal se Blake, než mu Kačka stačila skočit do řeči.

Psalmanazar nalistoval konec knihy, kde na Blaka čekalo několik slov, psaných inkoustem slaboučkým jako šmouha popela. Ale ani tahle zpráva moc smyslu nedávala. Přeříkával si slova pro sebe, ale jejich smysl rozluštit nedokázal.

„No tak,“ rýpla do něj Kačka. „Co tam je?“

Přečetl řádky nahlas:

Mlčení skončí – slunce se blíží.
Dej na má slova – stín cestu kříží.

„To je divné," dodal. „O slunci se mluvilo i v té druhé hádance. Je to jako nějaký pokyn nebo varování."

„A taky o tom stínu," připomněla zlověstně Kačka, „na ten nezapomeň."

Blake se otřásl, protože si vzpomněl na Jolyonovo přísné varování před Osobou ve stínu – před člověkem, který se nezastaví před ničím, jen aby získal Poslední knihu.

Právě chtěl něco říct, když si všiml, že následující strana byla z Psalmanazarovy knihy čistě vyříznuta, snad proto, aby z ní její majitel mohl složit papírového draka.

Z náhlého popudu se zeptal: „Tahle zpráva se objevila tuhle, když jsme vás viděli před antikvariátem?"

Muž se zatvářil potěšené a kývl.

Tak takhle to bylo! Ten papír – papír Endymiona Springa – mu musel nějak říct, aby zvedl hlavu od knihy. Ale proč?

Blake si ještě jednou přečetl hádanku. Představa, že Osoba ve stínu – možná tatáž, před kterou je varoval Jolyon – číhala před antikvariátem, ho vyděsila a on se podezíravě rozhlédl kolem. Ale viděl jen pár listů, jak se chvějí na okolních stromech,

„Zeptej se, co máme dělat dál," pobídla ho netrpělivě Kačka, která vycítila jeho váhání. Sklonila se a podrbala psa, který ji pak šťouchl čenichem do ruky, aby pokračovala. Měl uši jako teplé hedvábné rukavice a ona je láskyplně hladila.

„No dobře, ale musíme si pospíšit," řekl Blake a pohlédl na hodinky.

Psalmanazar přidržel stránku otevřenou a Blake zopakoval Kaččinu otázku: „Co máme dělat dál?"

Hleděl na stránku snad celé věky, ale neobjevila se žádná nová zpráva ani pokyn. Stránka zůstala prázdná.

„Nic," vzdal se nakonec naděje. „Nic tam není. Asi to neumím."

„Možná ta kniha neumí předvídat budoucnost," napadlo Kačku. „Možná na to musíme přijít sami..."

Ale to nebyla pravda. Kniha už předpověděla mnoho věcí. A když nic jiného, Jolyon jim říkal, že papír Endymiona Springa v sobě obsahuje odpověď na všechno. Jen jim teď nechce pomoci.

Když si Blake tohle uvědomil, připadal si zrazený. Měl tolik otázek, na které potřeboval znát odpověď, tolik věcí potřeboval vědět, a kniha mlčela.

„To je ono!" zvolal najednou a luskl prsty „Někdy je těžší položit otázku, než najít odpověď."

„Cože?" ptala se nechápavě Kačka.

„To mi říkal profesor Jolyon," vysvětloval. „Nemůžu pokládat neurčité otázky, jako třeba ‚Co se stane v budoucnosti?'. To je moc všeobecné. Musím se ptát konkrétněji. Pak nám třeba kniha pomůže."

Chvilku si sestavoval otázku v hlavě a pak se zeptal jasněji a jistěji: „Kde je ta prázdná kniha, kterou jsem v úterý našel v knihovně?"

Kačka zvědavě vzhlédla. Psalmanazar ale pevněji sevřel knihu. Klouby prstů mu napětím zbělely, až svítily mezi špínou. Co tu změnu způsobilo? Blake se na něj po straně podíval, ale mužova tvář byla obrácená ke knize a její vyraz neproniknutelný.

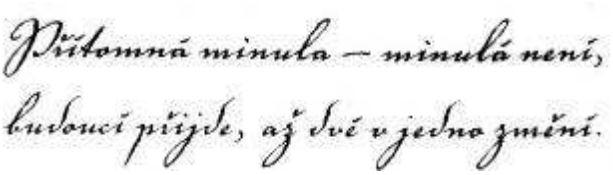
Chlapec sledoval jeho pohled směrem ke knize.

„Něco se tam objevuje," zašeptal, „ale jenom slabounce. Nemůžu to rozeznat."

Podíval se blíž. V ústech měl sucho. „No to je nádhera, další hádanka," zoufal si, když konečně rozeznal slova.

„Honem, přečti mi to," naléhala Kačka. „Já jsem na tyhle věci dobrá. Pomůžu ti."

Blake chvilku mlčel a pak, protože na smysl hádanky nemohl přijít, přečetl řádky nahlas. Vypadaly tak jednoduché a přitom složité:

Zakvílel: „Tahle je ještě divnější než ta první, co jsem viděl!“

Kačka si ale opakovala slova pořád dokola, aby si je zapamatovala. Rty se jí hýbaly a nos sebou škubal – jako když králík okusuje vzduch. Blake se díval na ni a pak zase na knihu a ze všech sil se snažil ta slova prohlédnout, ale nedokázal to.

„Já to nechápu,“ přiznal nakonec. Černá ofina mu spadla přes oči.

Zvedla ruku, aby ho umlčela. „Já myslím ano.“

Řekla to tak tiše, že ji Blake skoro neslyšel.

„Cože?“

„No, nerozumím všemu,“ opravila se, když se k ní nevěřícně otočil, „ale podstatu chápu. Přinejmenším asi vím, jak máme objevit Poslední knihu.“

„Cože?“ žasl ohromeně Blake. „Jak?“

„Přečti tu básničku ještě jednou,“ řekla, „ale dávej si tentokrát pozor na dlouhé a krátké samohlásky.“

Blake zavrtěl hlavou. „Co v tom je za rozdíl?“

„Ono to všechno závisí na tom, co je sloveso a co přídavné jméno,“ prohlásila záhadně jako sfinga. „Hrozně na tom záleží.“

Začala znova hladit psa. „Tak to udělej,“ přikázala.

Blake udělal, co mu řekla. Ale ani po Kaččině radě mu ta slova mnoho smyslu nedávala. Přítomnost, minulost a budoucnost byly

beznadějně zamotané, jako uzel. Ať se snažil jak chtěl, rozplést je nedokázal.

„Ještě pořád to nechápu," řekl.

„No, ta kniha, na kterou se teď díváme, se rozpadá," řekla právě ve chvíli, kdy se z Psalmanazarovych prstů sesypalo na zem pár dalších útržků papíru jako spálené můry. „Takže její užitečnost minula nebo právě teď míjí. To vysvětluje první část: Přítomná minula."

Blake se na ni díval s podezřením.

„A tu knihu, kterou jsi našel v knihovně, tu nemáš, tak to je ta druhá," pokračovala. *„Minulá není.* Nic konkrétnějšího ti říct nemůže. Takže zbývá Poslední kniha, ta, o které nám povídal profesor Jolyon, ta nejmocnější ze všech. To je ta, co na nás ještě pořád čeká – až ty ostatní dvě knihy dáme dohromady!"

Vzhlédla a očekávala gratulace, ale Blake se zamračil

„Ale jak to máme udělat?" fňukal. „Ani nevíme, kde ta první kniha je. Je to na nic!" Kopl do země, až odlétla větvička. Praskla jako kost.

„Já vím," odpověděla nejistě jeho sestra, „ale určitě ji brzo najdeme."

Blaka tím moc nepřesvědčila. Podíval se na hodinky. „Pojď, musíme jít. Máma bude zuřit."

„Zeptej se nejdřív, kdo je Osoba ve stínu," řekla.

Blake zbledl. Srdce měl až v krku. Právě na tuhle jedinou otázku odpověď znát nechtěl. Zděšeně se k ní obrátil.

„No tak," pobídla ho. „Je to logické." Dál projížděla prsty psí srst a předstírala, že se nebojí.

Blake kývl, ale nic neřekl. Stromy kolem jako by se tiskly blíž a navzájem se přidržovaly větvemi. Zbylé listy se chvěly.

Blake se kousl do rtu, ale uvědomil si, že se pomalu šourá blíž k

prázdnému papíru, který Psalmanazar přidržoval prsty. Roh jedné stránky sebou škubal.

Blake se zhluboka nadechl a vyřkl slova, která ho děsila nejvíc: „Ukaž mi tvář Osoby ve stínu."

Okamžitě zavřel oči se strachem, co uvidí, až je zase otevře. Bylo to jako sfouknout svíčky na narozeninovém dortu a přát si, aby se něco nestalo. Několik vteřin počkal a pak pomalu a nerad oči otevřel.

Cítil, jak mu odvaha odtéká z těla po páteři, jako když taje rampouch.

Zděšeně se díval, jak po stránce víří kaluž černého inkoustu, jako když se barvivo rozpouští ve vodě, jak bojuje s bílým papírem. Bitva jako by trvala věčně, přetahovaná mezi světlem a stínem, ale nakonec byla stránka úplně pokrytá stínem – jako při zatmění. Pak se ze tmy začala vynořovat postava, stín, který se zvětšoval, ale byl stále stejně nejasný. Byla to spíš maska nebo silueta, která víc skrývala než odhalovala.

I přes svůj strach se Blake podíval blíž.

Cítil, že hledí do tváře zlu, ale nedokázal říct, kdo – nebo co – to je. Stín jako by po něm sáhl a pohltil ho. Srdce a plíce se mu naplnily chladem. Zornice se mu rozšířily jako díry v tenkém ledu. Nedokázal odtrhnout oči od papíru.

Zničehonic pes zavrčel a Psalmanazar knihu upustil... právě ve chvíli, kdy si Blake už myslel, že začíná rozeznávat tvář. Kniha dopadla na zem, kde se rozsypala v hromádku papíru. Kouzlo bylo zlomeno.

„Co se stalo?" zeptal se Blake zděšeným šepotem.

Temné mručení ve psím hrdle zesílilo v zavrčení a pes se se zježenou srstí přikradl před Kačku, aby ji chránil svým tělem, svým křehkým brněním žeber.

Blake za sebou uslyšel nějaké zvuky a otočil se. Uviděl běžce a lidi se psy, jak přecházejí po mostě k náplavce. Život šel dál jako obvykle.

„Já tomu nerozumím," řekl se strachem. „Co se děje?"

„To ty," odpověděla konečně Kačka roztřeseně. „Něco se s tebou stalo. Zničehonic jsi strašně zblednul. A v očích ti tak divně svítilo. Co jsi v té knize viděl?"

Blake se bezmocně obrátil k Psalmanazarovi, který se mu ale vyhnul pohledem. Hleděl do dálky, jako by se už nemohl dočkat, až bude pryč.

„Byl tam obličej," vysvětloval ustrašeně. „Ve stínu. Ale nevím, kdo to byl. Mohl to být kdokoliv."

Nedokázal se přimět říct víc. Třásl se, jako by mrak zakryl slunce a vrhl na celou zem stín. Ve vzduchu byla náhle cítit zima.

Skupinka stála chvilku bez hnutí, ale Kačka nakonec ticho porušila. „Já chci domů."

Blake kývl. Nemohl se dočkat, až bude od té mýtiny co nejdál. Stále ještě ochromený strachem se sehnul, aby posbíral zbytky Psalmanazarovy knihy, která se při pádu poškodila ještě víc. Hřbet praskl a několik stránek leželo rozházených a potrhaných na zemi. Desky v jeho rukou působily podivně prázdné a bez života, jako by držel jen vzpomínku na knihu – nebo ducha.

„Psalmanazare, co jsem to provedl?" zoufal si, když zjistil, že i magický papír vyklouzl ven. Zděšeně se rozhlédl kolem. Pak ho uviděl. Mezi stromy byl velký arch prázdného papíru, zachycený ve větvích jako dětský drak. Utíkal ho vymotat.

Když se zase dotkl papíru Endymiona Springa, vrátila se mu trocha naděje. I přes svou nepraktickou velikost se papír úhledně složil do série mnohem menších stránek, do skoro miniaturní knížky, která se mu snadno vešla do dlaně. Pospíchal s ní k

Psalmanazarovi. Muž si ji ale odmítl vzít. Místo toho zlehka složil Blakovy prsty kolem okrajů sešitku. Co chtěl říct, bylo jasné: Blake si má papír nechat.

Blake zmateně strčil papír do kapsy. „Ehm, děkuju," zamumlal, protože vlastně nevěděl, co jinak říct. Cítil se, jako by dědil velikou odpovědnost. I tak ale jeho srdce prudce bušilo a v žilách mu kolovalo známé chvění. Na oplátku podal Psalmanazarovi šátek, který on okamžitě uvázal psovi kolem prošedivělého krku.

Když se chystali k odchodu, Kačka popadla bratra za paži. „Na něco jsme se knihy nezeptali," řekla. Jak se jmenuje ten Psalmanazarův pes?"

Blake měl chuť se smát, ale za nimi se ozval slabý, roztřesený hlas: „Jmenuje se Alenka."

Obě děti se polekaně obrátily. Psalmanazar se na ně provinile usmíval a zjevně byl ze svého znova nalezeného hlasu nesvůj. „Vyhrabávala králičí noru," pokračoval se zarezlým a obolavělým hrdlem. „Připadalo mi, že se to k ní hodí."

Kačka a Blake na něj chvilku pochybovačně zírali a nevěřili svým uším; když se pak už neozval žádný další zvuk, otočili se a vykročili na dlouhou zpáteční cestu do města.

Zbytek cesty šli mlčky a oba mysleli přesně na totéž; v Psalmanazarově hlase bylo něco podivně povědomého, takže jim připadal jako ozvěna hlasu, který už slyšeli. Ale nezmínili se o svých podezřeních jeden druhému. Jeho mlčení bylo nakažlivé.

16

Když Blake zahýbal do Millstone Lane, čekal, že se tam budou tlačit policejní auta. Očekával televizní kamery namířené na jejich dveře a sousedy, jak vykládají reportérům, že se děti těch cizinců beze stopy ztratily. Nebylo tam ale nic. Žádné megafony, žádné televizní štáby, žádné červenobílé policejní zábrany kolem jejich zahrady. Ulice byla prázdná. Většina lidí odešla do práce, jejich auta byla pryč, láhve s mlékem už přede dveřmi nestály. Bylo to, jako by se nic zvláštního neudálo.

Blake se podíval na hodinky. Byli pryč skoro dvě hodiny... o dvě hodiny déle, než měli. Měl strach, jak zareaguje jejich matka. Každým krokem se přibližovali k nevyhnutelné hádce. Blake se připravil na nejhorší. Už nebyl hrdina na výpravě za magickou knihou, ale malý kluk, který je v průšvihu, protože tajně utekl z domu.

„Nezapomeň, co jsem ti řekla," připomněla Kačka, která vycítila jeho obavy. „Přistihl jsi mě, jak tajně utíkám z domu. V žádném případě neříkej nic o Psalmanazarovi a o prázdné knize. To by nepochopila."

Od chvíle, co zahlédli hlavní ulici, zkoušela si pořád dokola stejnou výmluvu. Když se přiblížili k domovu, ráda přebírala

velení; to je nejspíš u nich v rodině taková ženská vlastnost. No, klidně ať to vezme na sebe, jestli chce, pomyslel si; jemu to vadit nebude.

Šel za ní po cestičce přes zahradu a zasunul klíč do zámku. Otevíral velice pomalu. Bylo to jako opatrně slupovat náplast a čekat, jestli se rána pod ní zhojila, nebo je pořád ještě zanícená a bolavá.

Utrpěl ošklivý šok. Matka seděla zhroucená na spodním konci schodiště naproti dveřím. Vypadala jako hadrová panenka. Na krátký děsivý okamžik si myslel, že omdlela, ale pak zvedla hlavu, podívala se na něj unavenýma, oteklýma očima a v něm se sevřelo srdce. Tohle bylo horší než obyčejný průšvih.

„Ehm," řekl, protože nevěděl, jak začít.

Jeho matka zvedla jedno obočí a čekala na pokračování.

„Ehm," zaváhal znova a cítil, jak se mu zrychluje tep.

„To je moje vina," vložila se do toho náhle Kačka. „Chtěla jsem utéct, ale Blake šel za mnou a přesvědčil mě, ať se vrátím. Já jsem nechtěla!"

Chrlila to ze sebe tak rychle, jako by se bála, že se ní pravda vzpříčí, když se odmlčí nebo zaváhá.

Blake ji ohromeně poslouchal a pak si všiml, že matka se na něj dívá, zda je to pravda, že ho zkouší jedním ze svých tázavých obočí. Podíval se na Kačku, která hleděla přímo před sebe jako zeď. V jednom koutku oka jí zlehka poškubávalo, ale mohlo to být mrknutí, slza, dokonce i vzteklý tik. Nepřesvědčivě kývl.

Jeho matka zaklela.

Nastalo nepříjemné ticho; pak Juliet Wintersová dlouze povzdechla. „Co mám s vámi udělat?" zeptala se nakonec zoufale.

Kačka třela jednu holínku o druhou a Blake si prohlížel schody za matčinými zády. V duchu chtěl utéct nahoru a zmizet, stejně

jako ta kniha.

„Umíte si vůbec představit, jaký jsem měla strach?“ řekla matka a její hlas se ze všeho nejvíc podobal vrčení. „Co vás to proboha napadlo, někam si odejít a nic mi neříct? Kde jste vlastně byli?“ Přejela po něm pohledem – zablácené džíny a rozcuchané vlasy – a Blake se odvrátil a zrudl. „Je z vás cítit kouř. Co jste dělali?“

„Mrzí mě to,“ řekl nepřesvědčivě.

„Tak tebe to mrzí?“ vyjela na něj. „To je všechno?“ Podívala se na strop a znovu zaklela.

Blake zavřel oči, krev mu bušila ve spáncích a on se snažil obrnit proti příštímu slovnímu útoku.

„Myslela jsem si, že ty, Blaku, budeš zodpovědnější,“ pokračovala matka mrazivě. „Jiná země, nádherné město, nová šance. Mohl ses toho tolik naučit. Ale jediné, čeho se od tebe dočkám, jsou potíže. Od vás obou!“ Zamračila se postupně na oba, oči měla opuchlé a rozhněvané. „Nejdřív zmizíš večer, a teď i ráno. Co to vlastně děláte? Co to má být za hru?“

Ani jedno z dětí nic neřeklo. Blakovi se v hrdle vzpříčil chuchvalec citů. Byl v pokušení všechno přiznat – říct ji o Endymionu Springovi, o Poslední knize, dokonce i o Osobě ve stínu – ale její příští poznámka ho umlčela.

„Chceš, abych tě poslala domů?“

„Ano,“ odpověděl Blake dřív, než se stačil zarazit.

Kačka se k němu okamžitě vyplašeně obrátila a on si ochranitelsky položil ruku na kapsu, ve které ukrýval arch Psalmanazarova papíru.

„Ne,“ opravil se zmateně.

Jeho matka ho probodla pohledem. „Tak jak to tedy je?“ utrhla se na něj. „Otec, nebo já?“

Blake měl pocit, že se pod ním rozevřela země, a zoufale se

snažil do té propasti nespadnout. Hodiny na stole v hale odtikávaly vteřiny a čekaly na jeho odpověď. Nevěděl, co má říct. Bylo to skoro, jako by si jeho matka přála, aby si vybral otce.

„Já nevím," vyrazil ze sebe nakonec. „Totiž jo... vlastně ne... já... já... já prostě nevím! Já jenom chci, abyste byli s tátou zase spolu jako předtím, než jsi začala pracovat od rána do večera a táta dal výpověď, aby mohl být s námi!"

Jeho matka dlouhou, strašnou chvíli mlčela. Blakovi se třásly ruce, a aby to zamaskoval, zaťal je v pěst.

„Tak tohle sis myslel?" řekla konečně. Její hlas byl teď jiný. Poraženecký, nevzrušený. „No, možná jsme ti to měli říct."

Blakovi se podlomila kolena.

Pak se dozvěděl pravdu. Jeho otec před několika měsíci přišel o místo a ona musela začít pracovat ještě víc, aby rodinu uživila. Blake zarýval nehty do kůže tak hluboko, až mu na dlaních vytvořily fialové půlměsíčkové podlitiny. Třásl se.

Matka si všimla jeho reakce a řekla. „Vážně, Blaku, neměl bys takhle utíkat. Vyděsili jste mě. Mohlo se vám cokoli stát. Bez tebe bych byla ztracená – bez vás obou."

Slova, která dodala pak, sotva slyšel. Mluvila náhle jako dítě. „Prosím, já nechci přijít ještě i o vás."

Instinktivně k ní přistoupil a objal ji.

„Moc mě to mrzí," zašeptal, a tentokrát to myslel vážně.

17

Co bylo dál, to Blakovi trochu splývalo. Matka jim řekla, ať se jdou přichystat; ona potřebuje strávit zbytek dne v Bodleyho knihovně. „Vážně musím něco udělat."

Kačka i Blake poslušně odběhli nahoru.

V koupelně se Blake podíval na svůj obraz v zrcadle a zamračil se. Co na něm může Endymion Spring vidět? Není přece žádný hrdinský typ. Je jen hubený kluk s žebry jako radiátor a nestejnýma očima, kterými se nikdy nikomu nedíval do tváře. Měly totiž tu nepříjemnou vlastnost, že se měnily podle jeho nálady; když byl rozčilený nebo měl starosti, byly světle modré, ale potemněly, když se zlobil. Jeho otec je přirovnával k mokrým oblázkům. Přál si, aby tu táta byl a popsal je teď; jejich odstín byl záhadný.

Vydrhnul si obličej, připlácí vlasy k hlavě a snažil se přitom vymazat svoje pocity pochybností a neúspěchu, a pak se šel do svého pokoje převléknout do čistého.

Prohlížel si právě papírového draka, obracel ho kolem dokola a porovnával ho s tím kusem Psalmanazarovy knihy (hodily se k sobě dokonale), když uslyšel, že se blíží matka. Honem schoval draka pod polštář, popadl batoh a pokoušel se vypadat zaměstnaně.

„Tak jdeme," pobídla ho. „Odvedu vás do kolejní knihovny kde

na vás může paní Richardsová dohlédnout. A bez mého dovolení se odtamtud ani nehnete. Je to jasné?“

Blake poslušně kývl a vstal. Měl jen taktak čas nacpat balíček Psalmanazarova papíru do kapsy, než ho vystrkala z pokoje. V hale se skoro srazil s Kačkou. Střelila po něm pohledem, ale Blake si jí nevšímal a spěchal ze schodů, stále ještě celý rozbolavělý z toho, co se stalo ráno.

Vyběhl ze dveří, aniž počkal na matku nebo na sestru.

Matka je odvedla přímo do knihovny, kde jim vybrala místa hned u kanceláře. Paula Richardsová ale pobíhala uličkou sem a tam a chystala se na invazi společnosti Ex libris, jejíž členové požádali o možnost prohlédnout si kolejní sbírky.

Kdykoli šla kolem dětí, střelila po nich pohledem, ale nezastavila se, aby se usmála nebo jim něco řekla; měla zřejmě na práci jiné věci. Blake v duchu uvažoval, jestli ho podezřívá z toho, že se tuhle večer ochomýtal po knihovně a poškodil ty knihy, které ležely na podlaze. Její výraz rozhodně nebyl moc přátelský.

Otevřel batoh a vytáhl pracovní listy, které mu dal učitel, aby na nich v době své nepřítomnosti pracoval. Zatím se je ze všech sil snažil ignorovat, ale teď ho matka varovala, že mu bude úkoly každý večer kontrolovat – aby se ujistila, že nenabere ještě větší zpoždění. Kačka samozřejmě všechny svoje úkoly už dávno dodělala.

Opřel se lokty o stůl a pokusil se soustředit. Bylo to těžké. Kačka mu četla přes rameno a bubnovala prsty o opěradlo jeho židle. Cítil, jak mu ty vibrace lezou po zádech jako pavouk.

„Jdi pryč," řekl a odstrčil její ruku.

„Můžu ti pomoct."

„Já nepotřebuju pomoct." Díval se na slova, ale neviděl je. „Nemyslíš, že už jsi těch průšvihů způsobila až dost?"

Kačka chvilku váhala a pak pohrdlivě řekla: „No, jestli mě nepotřebuješ, tak já se půjdu porozhlídnout, co ještě dokážu najít k Endymionu Springovi."

Její slova ho bodla a Blake musel sebrat všechno svoje sebeovládání, aby jí to neoplatil. Opřel si hlavu do dlaní a zabodl oči do slov před sebou. Najděte v následujících odstavcích gramatické chyby... Povzdechl si a pak začal kroužkovat všechny chyby, které dokázal najít.

O pět minut později vzhlédl. Koho zajímá s a z a čárky před *nebo,* když je kolem celá knihovna a každá z knih ho vábí svými tajnými znalostmi? Prohlížel si řady polic. Kdo ví, jaké informace ty knihy obsahují? Nedokázal odolat; vstal, aby se podíval zblízka.

Matka je usadila přímo uprostřed sekce historie. Každý krok ho unášel o jedno dvě desetiletí dál do minulosti. Byly tu svazky tlusté i tenké, staré i nové. Vypadalo to, že minulost je nerozluštitelná záhada, která se neustále přepisuje.

Jedna z knih ho zaujala. Na rozdíl od ostatních měla smetanovou barvu a kolem sebe měla ovázanou červenou hedvábnou stuhu jako pásek. Na deskách žádný název neměla, ale když ji otevřel, bylo na přední straně vytištěno ozdobnými písmeny, která mu připomínala mořské koníky, slovo BESTIÁŘ . Odnesl si ji zpátky ke stolu.

Uvnitř byla spousta ilustrací. Prazvláštní tvorové s modrými a stříbrnými šupinami, zlatou srstí a složitými jazyky, které jim vlály z tlam jako praporce, se na něj dívali jako exponáty ze středověkého panoptika. Některá zvířata znal – byly tu hyeny, lvi,

pelikáni a sloni – ale mnohá další byli podivní kříženci s koňskými těly, obrovskými křídly a s drápy ostrými jako břitvy. Nic takového ještě nikdy neviděl. Při troše štěstí už jsou dneska vyhynulá.

Pomalu obracel stránky. Kolem každého tvora byl natištěný krátký popis jeho znaků a charakteristik. Bylo to psáno stejným špičatým typem písma, který se mu těžko luštil, ale postupně začal zjišťovat, že některá zvířata jsou nebezpečná, zatímco jiná, třeba jednorožec, naopak lidem prospívají – dokážou léčit nebo mají magickou sílu.

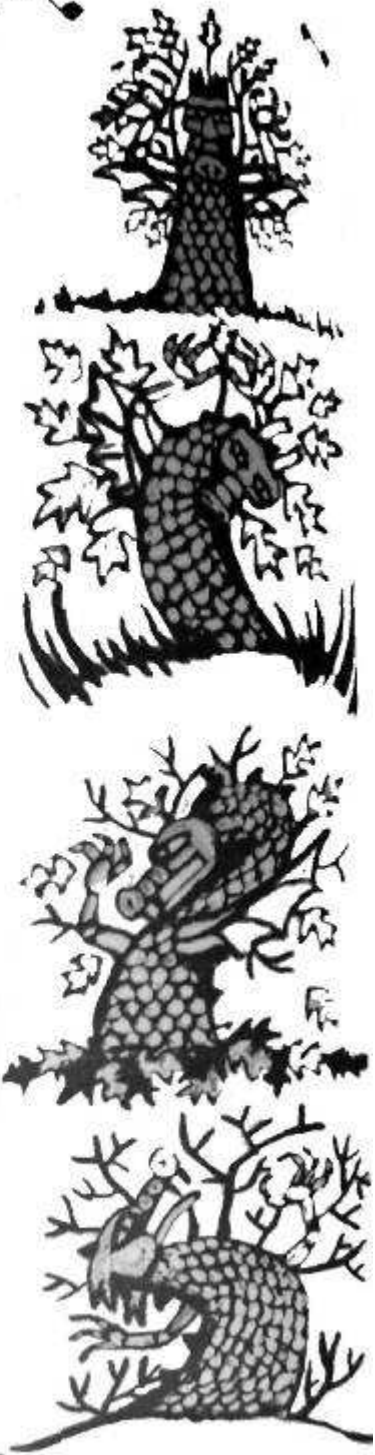
Nalistoval zvláštní kapitolu o dracích a zarazil se. Na stránce před ním byly čtyři stromy a v každém z nich dobře maskovaný drak. Stromy byly vymalovány jasnou zelení, lesklým zlatem, temnou červení a stříbrem, podle ročních období. Ten čtvrtý byl skoro neviditelný, na zimním pozadí se téměř ztrácel. Nemohl věřit svým očím; ti draci byli právě takoví jako ten tvor, kterého si představoval včera v noci, drak ve stromě... to zvíře, které mu dnes ráno ukázala Psalmanazarova kniha. Srdce se mu rozbušilo.

Pečlivěji si přečetl nápis kolem:

Stromový drak jest onen přepodivný tvor, jehožto kůže má prý obsahovati dvojaký div, totiž nesmrtelnost a moudrost, jaké člověk nepoznal ode dne, kdy Eva požila jablko ze stromu nejposvátnějšího a zapovězeného. Halíť on se v plášť neviditelnosti, takže ho člověku zříti možno není, neboť mění barvy dle časův ročních; pakli by ale člověk zvířete tohoto přec jen spatřil, moci nabude tak nesmírné, že rovným Bohu se stane a pozná Zlé i Dobré...

tromový drak jest onen přepodivný tvor, jehožto kůže má prý obsahovati dvojaký div, totiž nesmrtelnost a moudrost, jaké člověk nepoznal ode dne, kdy Eva požila jablko ze stromu nejposvátnějšího a zapovězeného. Halíť on se v plášť neviditelnosti, takže ho člověku zříti možno není, neboť mění barvy dle časův ročních; pakli by ale člověk zvířete tohoto přec jen spatřil, moci nabude tak nesmírné, že rovným Bohu se stane a pozná Zlé i Dobré...

Proběhl jím záchvěv vzrušení. Tenhle Stromový drak vy padal skoro přesně jako Poslední kniha, o které jim vyprávěl Jolyon – měl moc, pro kterou Fust zaprodal svou duši. Mohou ty dvě věci spolu nějak souviset? Má ten drak něco společného s magickou knihou, kterou našel?

Rozhlédl se chodbou, protože ho napadlo, že by to mohla vědět Kačka, ale nikde ji neviděl. Zmizela. Popadl batoh a šel ji hledat.

Proběhl skrz sekci filosofie a vstoupil do Mandevillova sálu, plného starých map a globusů, ale po jeho sestře jako by se slehla zem.

Právě se chtěl nenápadně vyplížit nahoru, jestli třeba nešla na galerii, když ho něčí ruka popadla za rameno. Obrátil se. Byla to Paula Richardsová.

„Kampak jdeš?“ zeptala se přísně. Ukázal na galerii.

„Kdepak, Blaku,“ zavrtěla hlavou. „Dneska ne. Nepřipustím, abys tam dělal nějaké neplechy, až budou členové společnosti Ex libris zkoumat Jeronýmův kodex.“ Ukázala na skleněnou skříňku v půli schodiště a varovně zakývala prstem.

Blake se provinile zarděl a obrátil se k odchodu. Pak úplnou náhodou zahlédl Kačku, jak se snaží co možná nenápadně přeběhnout přes trávník směrem k ambitům. Co tam dělá?

Naštěstí je přerušil Mefistofeles, kterému se znova povedlo protáhnout se do knihovny a teď se pokoušel proběhnout knihovnici kolem nohou. „Jedeš!“ rozkřikla se za něj a okamžitě se po něm vrhla. „Ty tady taky nemáš co dělat!“

Kocour vzal její útok jako hru a rozběhl se po schodech nahoru, paní Richardsová za ním.

Blake, který se náhle ocitl bez dozoru, vyrazil ke dveřím. U hlavního pultu byla jen pomocná knihovnice s rozcuchanými vlasy, která pilně zakládala katalogové lístky a prsty jí přitom

míhaly po kartotéce jako spěchající stonožky. Byla tím tak zaujatá, že si ho vůbec nevšimla. Blake co nejtišeji otevřel dveře a vyklouzl ven.

Kačku nebylo těžké najít. Seděla se zkříženýma nohama uprostřed atriové zahrady vedle Staré knihovny a vypadala hrozně malinká v porovnáním s obrovitým Žvahlavovým stromem, který nad ní rozkládal své měděné větve jako křídla, stejně jako kdysi, když pod ním sedával Lewis Carroll. Vypadala ve svém žlutém pršiplášti tak malá a zranitelná, ze pocítil nutkání ji chránit. Prošel pod obloukem vchodu a zamířil k ní.

Zarazil se. Před ní ležela otevřená malá knížka – veliký bílý motýl slunící se v trávě. Upřeně na ni hleděla, zabraná v úvahách. Srdce se mu rozbušilo. Kačka našla Ztracenou knihu!

„Cože? Jak?“ Stál nad ní a nebyl schopen souvislé věty. Hrdlo mu svíral nečekaný nápor hněvu a žárlivosti.

„Chtěla jsem ti to říct,“ odpověděla, „ale nevěděla jsem jak.“

Blake měl tváře úplně rudé vzteky.

„Chtěla jsem ti to říct,“ začala znovu a otřela si nos do rukávu, „ale čím dýl jsem ji měla, tím víc jsem chtěla tu záhadu vyřešit sama.“

Zvedla obličej a on v jejích očích viděl svůj vlastní odraz – velkou siluetu zastiňující slunce.

Nevěděl, co říct. Vařilo se to v něm překvapením, podrážděním, ale také úlevou. Víc než co jiného chtěl tu prázdnou knihu zase držet v rukou a cítit, jak se mu stránky otáčejí v prstech. Pokoušel se uklidnit.

„Jak dlouho ji už máš?“ řekl nakonec a sedl si vedle ní.

„Vrátila jsem pro ni hned potom, co jsi ji našel,“ popotáhla. „Šel jsi do vrátnice, vzpomínáš? Trvalo to jenom chvilinku. Byla přesně tam, kdes ji nechal. Chtěla jsem vědět, proč mi ji nechceš ukázat.“

Zalistovala stránkami, které, jak Blake viděl, byly všechny prázdné.

„Žádné hádanky jsem tam nenašla," pokračovala. „Už jsem ji prolistovala aspoň stokrát. Držela jsem ji proti světlu; uvažovala jsem i o tom, že ji natřu citrónovou šťávou, aby se objevilo tajné písmo; dokonce jsem na ni zkusila i nalít inkoust, ale nic nepomohlo. Inkoust na papíře vůbec nedrží. Slova nejsou vidět. Jak ji čteš ty?"

Podívala se na něj a on si uvědomil, že poprvé za celý život se od něj skutečně potřebuje něco dozvědět.

Potíž byla v tom, že vlastně netušil, jak jí to vysvětlit.

„Nevím," připustil po pravdě. „Ta slova si tě prostě najdou. Jinak se to popsat nedá."

Napadlo ho, jestli se mu Kačka nevysměje, ale nestalo se to. Smutně se usmála a knihu mu podala. „Je tvoje," řekla.

Cítil, jak se mu do prstů nahrnula krev, jen se knihy dotkl. Všechen hněv a žárlivost z něj opadly. Okamžitě pocítil spřízněnost s Endymionem Springem, tiskařským učněm, který ji držel v rukou před mnoha staletími. Kůže ho brněla.

Kniha se mu srovnala v ruce, právě tak jako poprvé, a stránky se začaly obracet, jako by se chystaly vyprávět mu příběh. Srdce mu poskočilo vzrušením.

Kačka se s očekáváním dívala hned na bratra, hned zase na knihu. „Tohle mně neudělala," řekla závistivě.

Blake ji neposlouchal. Přímo před ním se otevřela stránka uprostřed svazku. Zatajil dech, přesvědčený, že se znovu objeví první hádanka, kterou viděl. Ale nic tam nebylo. Papír zůstal prázdný.

„Vidíš něco?" zeptala se Kačka, která vycítila jeho zklamání.

Zavrtěl hlavou, neschopen slova.

„Víš určitě, že jsi na správné stránce? Co kdybys třeba…“

„Jasně že jsem na správné stránce,“ utrhl se na ni. „Není to na nic! Je pozdě! Nikdy jsem ji neměl spustit z očí!“ Jeho hlas se rozléhal podloubím.

Podrážděně knihu zabouchl, ale ona se jakoby odrazem znova otevřela. Zase mu ale ukázala prázdnou stránku.

„Koukej!“ ukázala náhle Kačka.

Uprostřed knihy, kde byly archy papíru svázány, se začala uvolňovat malá smyčka niti, jemná jako křídlo vážky.

„Ne! Netahej za ni!“ vykřikl, když si všiml, jak se k nitce blíží sestřiny prsty. Velice opatrně popotáhl – vypadalo to spíš jako šlacha nebo jako tenoučká struna ze střívka než jako nit – a díval se, jak se pod jeho dotekem uvolnila.

„Co se to děje?“ zajíkla se Kačka. V uchu cítil její dech.

„Já nevím.“

„Myslíš, že se ta kniha rozpadá?“

„Ne. Myslím, že ne. Tohle je jiné.“

Dívali se mlčky, jak se ze hřbetu ven vydral i druhý a třetí uzel, jako když rozkvétají květy.

Najednou Kačku něco napadlo.

„Honem. Máš ten papír, co ti dal Psalmanazar?“

„Proč?“

„No protože podle té hádanky se ty dvě knížky musejí spojit a pak najdou tu třetí. A to se možná zrovna teď děje… třeba máš kousky té skládačky dát dohromady.“

„Možná,“ připustil pochybovačně Blake, Srdce mu ale prudce bušilo, když sáhl do kapsy a vylovil úhledně poskládaný arch papíru. Ležel mu v dlani jako malý sešitek; když ho přiblížil ke knize, začal se papír chvět. Blake ho opatrně položil dovnitř. Zapadl tam dokonale.

Uvolněná vlákna se okamžitě začala protahovat novými záhyby papíru a všívat Psalmanazarův arch do kožené vazby knihy. Pak jako kouzlem uzly zmizely pod hřbetem a kniha se zprudka zaklapla, jako by povolilo péro. Byla zase celá.

Svazek zůstal zavřený jako škeble chránící perlu.

„A je to," podotkl Blake s obavami.

„A teď nám určitě ukáže Poslední knihu," nadšeně předpovídala Kačka. Nedočkavě se vedle něj kroutila.

Blake byl opatrnější. „Já nevím. Čekal jsem, že Poslední kniha bude trochu jiná. Že bude větší a nápadnější."

Prohlédl si pochybovačně ošoupanou hnědou knížku a pak, zrovna když už se málem vzdal naděje, znovu ožila a její stránky se začaly přetáčet jako větrník. Blake cítil na tváři jemný vánek.

Nakonec se papír uklidnil a před ním náhle ležela nehybná, mlčenlivá stránka. Blake na ni s očekáváním pohlédl, zvědavý, co uvidí.

Krev mu ztuhla v žilách.

Stránka před ním byla černočerná, skoro neproniknutelná, jako by knihu a všechno, co obsahovala, zahalil plášť noci. Jen v pravém horním rohu papíru zářil malý světlý srpeček jako dorůstající měsíc. Blake se zhluboka nadechl. V temnotě byla bíle vyleptána jen dvě slova:

Vidím vás

18

„Co to znamená?“ zašeptala vyděšeně Kačka.

„Nevím,“ odpověděl Blake a podezřívavě se ohlédl do temného podloubí za nimi. „Možná ta knížka cítí, že se něco děje. Podle mě je to nějaké varování.“

Strom za nimi se trochu zachvěl a po zemi se roztančily neklidné stíny. Po pravici měli zamčené dveře do Staré knihovny, jejichž lví zuby byly vyceněny a jako by bezhlesně řvaly. Ze střechy kaple se na ně upřeně dívala řada chrličů a šklebila se.

Z okna poblíž se ozval zvuk, jako by najednou vzlétla stovka ptáků a zapleskala křídly. To účastníci konference někde v koleji odměnili potleskem právě dokončenou přednášku.

Blake se náhle otočil k sestře. „Počkej. Chceš říct, že tohle vidíš?“

„Jo, ale tohle není Endymion Spring, ne?“ řekla nejistě, oči rozšířené strachem.

„Ne, asi ne.“ Blake se pohledem vrátil k černé stránce a její přízračná zpráva ho znovu roztřásla. „Možná je s námi nějak ve styku Osoba ve stínu. Třeba nás zrovna teď vidí.“

„Ale to přece není možné,“ namítla Kačka. „Nikdo nevěděl, že tu knihu mám. Nikomu jsem to neřekla, přísahám!“

„No, ale teď Osoba ve stínu určitě ví, že ji máme,“ odpověděl

vážně Blake. „A vsadím se, že ten někdo po nás brzo půjde a pokusí se ji dostat.“

„Co budeme dělat?“ vyjekla Kačka, která začala propadat panice.

Blake znehybněl. „Já nevím.“

„Můžeme to říct profesoru Jolyonovi,“ navrhla. „Třeba by nám pomohl.“

Blake se tvářil pochybovačně. „To podle mě není zrovna dobrý nápad.“

„Proč?“

„Protože má pracovnu tamhle nahoře,“ řekl a ukázal na věž Staré knihovny, která se tyčila nad nimi. Její sluncem zalitá horní okna vypadala jako zrcadla, odrážely se v nich rychle se blížící temně stříbřité mraky. „Třeba se na nás teď zrovna dívá.“

Kačka ztěžka polkla.

„Já nevím,“ opakoval Blake a naskočila mu husí kůže. „Nevím, komu můžeme věřit.“

Stránka před ním se pohnula

„Ty, počkej,“ řekla Kačka. Přejela růžovým prstíkem po papíře a obrátila jeden roh.

Blake se obával, že hodlá nakaženou stránku vytrhnout, a tak zvedl ruku, aby ji zarazil.

„Ne, koukej na ten roh,“ řekla rozčileně. „Kousek knihy ještě chybí.“ Nadzvedla okraj papíru nehtem a on viděl, jak to myslí; scházel malý polokruh, jak někdo utrhl roh stránky. Pod tou malou rankou bylo vidět dokonalý, nedotčený list vespod.

„Jak se to stalo?“ ptal se zděšeně. „To ty?“

Kačka se urazila. „Jasně že ne! To je ta stránka, co ti dal Psalmanazar. Možná ji nějak proklel – nebo si kousek nechal pro sebe.“

Její fantazie pracovala naplno. „Třeba nás pomocí toho kousku špehuje!“

Ušklíbl se. „To přece nejde,“ řekl. „Takhle knížky nefungují.“

„Prosím tě!“ mávla rukou. „Tohle je sotva normální knížka, no ne? Třeba ten papír má i jiné vlastnosti, o kterých ještě nevíme.“

Chvilku o tom uvažovala. Pak vytřeštila oči.

„Třeba Osoba ve stínu vidí, co děláme, kdykoliv knížku otevřeme,“ chrlila ze sebe. „Třeba někdo z té prázdné knihy utrhl kousek už dávno a nechal si ho, aby do té knížky viděl, a jen čekal, až ji najdeš. Možná, že když jsi tuhle Endymiona Springa našel, nevědomky jsi mu něco prozradil – a proto tě někdo sledoval do knihovny...“

Kačka chtěla svůj nápad rozvíjet dál, ale v té chvíli se po trávníku přikradl stín a dopadl na ně. Blakovi se taktak povedlo ukrýt knihu do ruksaku, než vzhlédl.

Paula Richardsová se na ně rozzlobeně mračila.

„Tady jste,“ houkla na ně. „Všude vás hledám. Vy jste horší než ten kocour!“

Netrpělivě zatleskala a oni se oba zvedli a snažili se setřít si z kolen skvrny od trávy. „Na tohle já vážně nemám čas. Slíbila jsem vaší matce, že na vás dohlédnu.“

Jako zločinci se za ní vrátili do knihovny.

U stolu, kde Blake předtím pracoval, stála povědomá vysoká postava. Jolyon.

Blake ztuhl.

Podezřívavě si profesora prohlédl; od vrásčité tváře po konečky

dlouhých prstu s inkoustovými skvrnami, svírajících krémovou knihu, kterou Blake nechal ležet otevřenou na stole. A pak se Blakovi málem zastavilo srdce. Bylo to, jako by všechna krev, která mu kolovala v těle, náhle obrátila směr; zem se mu rozhoupala pod nohama.

Profesor měl na palci černou modřinu, skoro přesně stejného tvaru jako chybějící růžek knihy.

Starý muž vzhlédl a všiml si, jak na něj Blake hledí s otevřenými ústy. Přes čelo mu přelétl mrak a Blake pevněji sevřel batoh, aby chránil knihu uvnitř; nechtělo se mu přiblížit se s ní k profesorovi. Odvrátil oči, aby se vyhnul jeho upřenému pohledu.

Jolyon ale už viděl dost. Vsunul mezi stránky bestiáře kousek papíru, knihu zavřel a zlehka ji postrčil k Blakovi. Pak gestem odvedl paní Richardsovou stranou.

Blake se díval, jak odcházejí mimo doslech. Věděl, že se baví o něm. Jolyon ukázal na tu část knihovny, kde někdo vyházel knihy z polic, a zašeptal jí něco do ucha. Knihovnice zavrtěla hlavou, obrátil se a podívala se na Blaka.

„Tak do práce," pobídla ho rychle.

Blake se podíval na hromadu pracovních listů, čekajících na jeho pozornost. Pro jednou mu domácí úkoly připadaly jako nejbezpečnější volba. Stále ještě se nevzpamatoval z šoku způsobeného tou temnou zprávou z knihy Endymiona Springa.

Přerovnal před sebou papíry a začal zakroužkovávat všechny chyby, které našel; působilo mu zvláštní potěšení lapat chyby jiných. Nechtěl si přiznat podezření, která se mu vkrádala do mysli. Černá stránka mu pronikala do myšlenek. Mýlil se ve svém otci, v matce, dokonce i v Kačce... a možná se tedy mýlí i v Jolyonovi. Možná opravdu nemůže věřit nikomu.

Nechal hlavu skloněnou k práci a ani jednou od ní nevzhlédl –

ani když si Paula Richardsová přinesla těžký sloupec knih a usadila se vedle něj, ani když se Jolyon na odchodu z knihovny protáhl kolem něj jako stín.

Blake si připadal jako jedno z těch zvířat lapených v Bestiáři. On a Kačka seděli každý na jednom konci tmavého leštěného stolu a nemohli spolu ani mluvit, natož si vyměňovat dopisy. Paní Richardsová si občas něco poznamenala do bloku a on nervózně poposedl. Její pero nesouhlasně skřípalo po papíře a Blake si představoval, že odškrtává nějakou jeho novou chybu nebo zločin, který spáchal.

Černá stránka provokovala jeho představivost a znepokojovala ho. Potřeba zjistit, jestli se slova změnila nebo jestli na něj čeká nová zpráva, byla neodolatelná. Jenže pohledu Pauly Richardsové se uniknout nedalo. Její obvykle přátelské zelené oči, teď zvětšené za brýlemi, připomínaly masožravé rostliny – a on byl moucha, zvolna pohlcovaná v klícce jejích řas.

Poklepal tužkou o pracovní list a rozhlédl se. Vedle něj rostla malá hromádka knih, jak Paula Richardsová prohledávala nejrůznější referenční práce, které se zmiňovaly o Christině Rossettiové, té básnířce, o níž Diana Bentleyová mluvila na recepci. Po zlatém hřbetě jedné z knih šplhali ďábelští skřeti a démoni, kdežto jiná měla obyčejné desky švestkové s inkoustovými skvrnami. Tu nechala Paula Richardsová otevřenou a Blake rozeznal malinkaté vpisky na okrajích, natěsnaná drobounká slova, která vypadala jako staromódní vyšívání.

Jen kousek od jeho lokte ležel Bestiář, který Jolyon založil svým

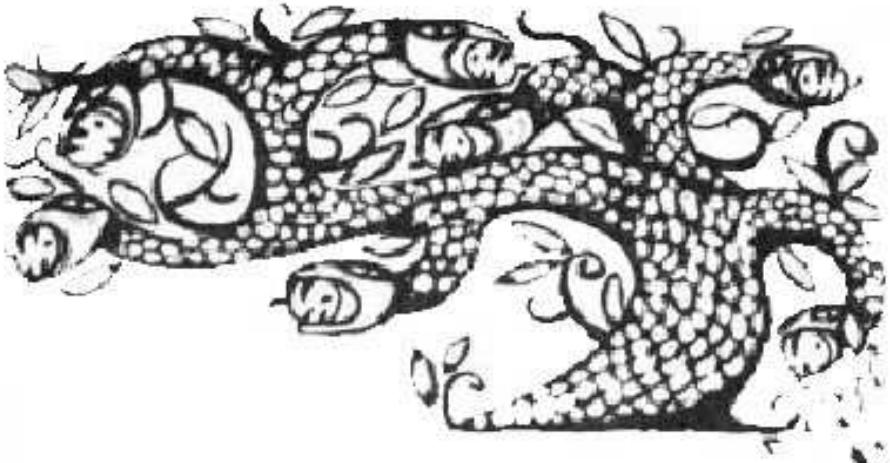
papírkem. Pomalu, aby to Paula Richardsová neviděla k ní přisunul prsty a přitáhl si hladký bílý svazek k sobě.

Kačka ho pozorně sledovala. Knihovnice byla naštěstí tak zabraná do svých výzkumů, že si ničeho nevšimla, Blake otevřel knihu tak nenápadně, jak jen mohl. Jolyon nečetl tu pasáž o Stromových dracích, ale úplně něco jiného. Zachvěl se, když to slovo poznal: Psalmanazar. Zamrkal. Ale ne, bylo to jiné slovo, i když zvláštně podobné: Salamandr. Vedle slova byl obrázek dalšího stromu – tentokrát plného větví zakroucených jako hadi. Každá větev končila hlavou s tesáky, která se pokoušela spolknout jablko. Blake pozorně přečetl popis:

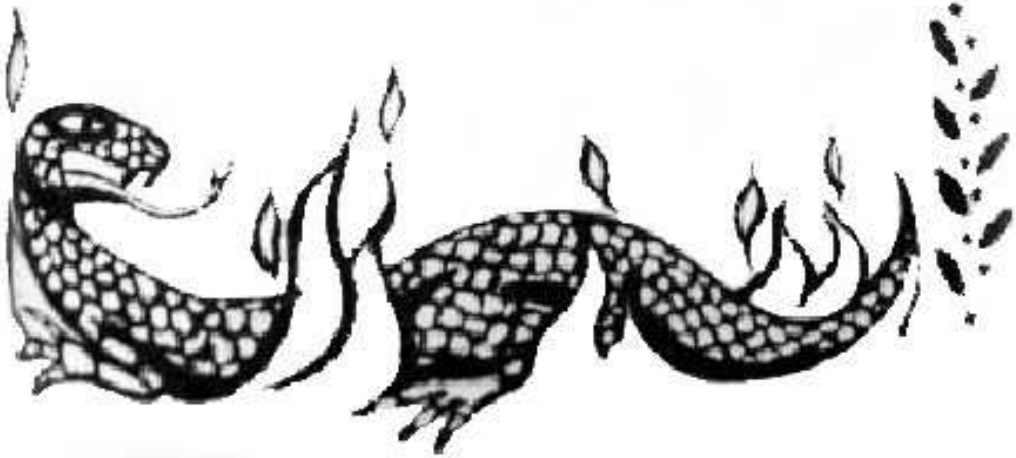
Salamandr, vládce veškera tvorstva, ohni nepodléhá, neboť plameny svým tělem udusí, aniž by jeho kůže poškozena byla. Nutno však na pozoru se míti, neb zvíře toto tajný jed obsahuje, po němž stromoví ovocného plody kyselými se stanou. Pakli jed ve studni či prameni vypuštěn jest, vodu jich zkazí, takže ten, kdo by ji požil, zemře.

Blake se zmateně zamračil. Proč se ho Jolyon pokoušel upozornit zrovna na tohle? Salamandr vypadal jako podlé, nedůvěryhodné zvíře, ale vůbec se nepodobal tomu drakovi, kterého viděl. Pak si všiml záložky, která oddělovala salamandra od nejbližšího souseda v abecedě – slona.

Obrátil ji a to, co uviděl, ho překvapilo ještě víc.

Salamandr, vládce veškera tvorstva, ohni nepodléhá, neboť plameny svým tělem udusí, aniž by jeho kůže poškozena byla. Nutno však na pozoru se míti, neb zvíře toto tajný jed obsahuje, po němž stromoví ovocného plody kyselými se stanou. Pakli jed ve studni či prameni vypuštěn jest, vodu jich zkazí, takže ten, kdo by ji požil, zemře.

JOLYON FALL

je srdečné zván na plenární přednášku na paměť
40. výročí založení společnosti Ex Libris

Čí touha smrtelníka?
*První vydáni a zakázané ovoce**

Sir Giles Bentley
Někdejší Nejvyšší správce Bodleyho knihovny

Kolej Všech svatých
Pátek 1. října, 20.15 h

**Zároveň Vás zveme na číši vína*

Blakovi se zrychlil dech. Jolyon to tu musel nechat proto, aby to on našel. Chtěl, aby Blake zítra večer přišel na přednášku, ale proč? Blake nedokázal odhalit, oč profesorovi jde. Mysl mu horečně pracovala. Když na přednášku půjde, možná se dozví víc o počátcích společnosti a třeba i zjistí, kdo tenkrát před těmi lety prázdnou knihu našel. A co víc, možná odhalí i to, kdo po ní toužil, čí srdce už tehdy bylo černé. V ústech mu vyschlo, když uvažoval o těch možnostech.

Kačka natahovala krk, aby viděla, co je zač ten papír, co Blake drží, a on ho otočil směrem k ní tak, aby si toho Paula Richardsová nevšimla. Rychle si ho přečetla a zeširoka se usmála.

Věděl přesně, co ten vyraz znamená: budou se muset dostat do koleje Všech svatých, ať už s matčiným souhlasem, nebo bez něj. Byla to příležitost objevit minulost a možná i vyřešit svou vlastní záhadu.

Dostat dovolení nebylo tak těžké, jak čekali.

Juliet Wintersová se vrátila z Bodleyho knihovny v mizerné náladě. Tentokrát se zlobila na knihovníky a ne na děti. Knihy o Faustovi, které pro svůj výzkum potřebovala, si vyžádal jiný vědec a ona strávila většinu odpoledne tím, že se je snažila vypátrat.

„Koho by napadlo, že se z ničeho nic bude tolik lidí zajímat o Fausta," řekla unaveně, když čekali na autobus. „Nejenže jsem se tím zdržela, ale navíc je možné, že na stejném tématu pracuje ještě někdo jiný. Budu muset zabrat ještě víc, abych svoje objevy publikovala první." Zavřela oči a unaveně si zamnula čelo.

Autobus se zaskřípěním zastavil a Juliet Wintersová dopadla na

jedno z nejbližších sedadel uprostřed. Kačka a Blake se uvelebili hned za ní – jako dobrý a zlý anděl, každý za jedním ramenem.

„Jestli potřebuješ víc času, nám to nevadí," začala Kačka ochotně na nejbližším semaforu. „Jsme pozvaní na přednášku. Můžeme tam jít a ty můžeš zítra večer pracovat v knihovně."

Říkala to svým nejchlácholivějším tónem, jako hypnotizér, aby matku ukolébala do falešného pocitu bezpečí. Blake nepoznal, jestli to funguje, nebo ne. Matka měla zavřené oči.

„Budeme hodní, vážně, slibujeme."

To zabralo. Matka byla okamžitě vzhůru.

„Co je to za přednášku?" zeptala se podezřívavě.

„Sira Gilese Bentleyho. O sbírání knih."

„Tuhle jsi o tom mluvila," dodal rychle Blake. „Říkala jsi, že tam můžeme jít."

„Nic takového jsem neříkala."

Blake jí ukázal pozvánku.

Juliet Wintersová se zamračila. „Proč se o to tak najednou zajímáte?"

„Profesor Jolyon si myslel, že nás to třeba bude zajímat," vysvětloval Blake, „A taky Kačka se chce na něco zeptat."

„Sira Gilese?" podivila se matka a zamračila se na silný papír. „Kolej Všech svatých není vhodné místo pro děti. Kromě toho je to pozdě večer."

„Ale my jsme pozvaní!" protestovala Kačka. „Nemůžeme profesora Jolyona zklamat. Počítá s námi."

„Hmm, to tedy nevím," podotkla matka, stále ještě nepřesvědčena.

Autobus se zprudka zakolébal, jak se vyhýbal stařík ovi potácejícímu se na ještě starším kole, a Juliet ztratila nit.

„Já dám na Kačku pozor," naléhal Blake, který si všiml, že už

přijíždějí k Millstone Lane. Natáhl se a stiskl tlačítko k výstupu. „Můžeme se pak sejít před Bodleyho knihovnou. Není to tak pozdě. A kromě toho tam bude profesor Jolyon. Může na nás ten večer dohlédnout."

Usmál se zeširoka, ale Kačka mu poklepala na rameno, aby ho varovala, že to nemá přehánět.

„No, já nevím," zamumlala matka ospale, když autobus zastavil a dveře se otevřely. „Trochu víc času na práci by se mi rozhodně hodilo, navíc v knihovně mají tenhle týden otevřeno dlouho do večera..."

Blake věděl, že mají už skoro vyhráno. Ještě jednou postrčit a mělo by to stačit. „Jen si představ, kolik toho za tu dobu stihneš."

„No dobře, tak tedy jděte," vzdychla Juliet Wintersová, stále ještě trochu s obavami. „Zvlášť jestli vás Jolyon pozval."

„Díky! Jsi skvělá!"

Oba se s úsměvem rozběhli k domu; matka se ale mračila.

„Určitě to zvládnete?" zavolala za nimi, protože si zřejmě vzpomněla na to, co vyvedli ráno. „Nelíbí se mi představa, že vás tam nechám samotné."

„Neboj," prohlásily děti dvojhlasně. „Nic se nemůže stát."

Ten večer se Kačka a Blake sešli v Blakově pokoji.

Blake věděl, co musí udělat, ale vůbec se mu do toho nechtělo. Papírový drak byl příliš krásný a příliš složitý, než aby ho zničil; ale musel přesně dodržet instrukce z Psalmanazarovy knihy a všechny části prázdné knihy spojit. Drak byl jen dalším dílkem skládanky.

S těžkým srdcem vytáhl zvířátko zpod polštáře, kde ho nechal, a začal rozkládat jeho četné šupiny. Sklady rychle mizely, jako by je svým dotykem vyžehlil, a drak se brzo změnil ve veliký arch prázdného bílého papíru, tvořeného nesčetnými jemnými membránami hladké kůže. Zavlnil se ve vzduchu jako jemná plachta. Byl živý.

Blake už sebejistěji papír skládal, dokud se z něj nestala malá složka, která se mu vešla do dlaně. Pak ho zasunul do knihy vázané v kůži, zavřel ji a čekal, až Endymion Spring vykoná své kouzlo. Cítil, jak se mu kniha mezi prsty chvěje, jak neviditelná vlákna začínají znovu vázat stránky dohromady...

A pak bylo po všem. Kniha ležela bez pohnutí.

„A je to," zašeptal, když otevřel desky. Chvějícími se prsty obracel stránky; netrpělivě hledal, co mu kniha poví.

Nic. Stránky byly prázdné – až na tu temnou skvrnu uprostřed knihy, kde ho stále děsila ta dvě děsivá slova Osoby ve stínu.

„Vidím vás," přečetla Kačka zklamaně. Zhoupla se na paty a povzdechla si. „Nic se nezměnilo. Co budeme dělat teď?"

Blake zavrtěl hlavou, ale mlčel. Na stránce před ním se objevilo ještě něco, něco, co jeho sestra neviděla. Skoro knihu upustil.

Až slunce na stínu pohledem spočine,
knihy pak vzdá se, sic polovic zahyne.
Dříve se nezhojí temnoty prokletí,
než Větské kruhy se přikryjí pečetí.

Sám Endymion Spring to ví:
Nahlédne ten, kdo nahlíží.

Zvlášť dvě slova ho fascinovala a nechtěla mu vymizet z mysli. Škrtila ho, zaznívala mu v hlavě jako strašlivý refrén: Dětské krve, dětské krve, dětské krve… Buď on, nebo Kačka zemrou; instinktivně to věděl, jako by Endymion Spring vešel do místnosti a zašeptal mu to do ucha.

„Co se děje?“ zeptala se Kačka. „Potíš se.“

„To nic,“ zalhal a zavrtěl hlavou, aby tu strašnou myšlenku zahnal. „Pojď radši spát.“

Cítil, že některé věci je lépe nevyslovit nahlas.

MOHUČ

JARO 1453

Bez varování kolem okna přeběhl ďábel a začal se uprostřed ulice groteskně točit a tančit. Petr a já jsme vyběhli před dům, abychom to viděli. Ďábel dělal ocasem oplzlá gesta a posmíval se každému, kdo se přiblížil.

Za chvilku ho už obklopil dav dětí a začal ho popichovat. Ďábel podklouzl pod jejich nataženýma rukama a prchal ke katedrále. Za ním se neslo volání a hvízdání.

Skoro okamžitě poté začalo městem obcházet procesí nechutných koster – tváře napudrované, oči začerněné a na prsou namalovaná žebra – klepat na dveře domů a vyzývat živé, aby se přidali k mrtvým.

„Pojďte všichni, pojďte ven!“ prozpěvovaly, tloukly holemi o hole a poskakovaly ode dveří ke dveřím. „Přišel čas! Každý bude souzen!“

Občané Mohuče jako poslušné ovce vycházeli z hrazděných domů, aby se připojili k průvodu, a všichni měli namířeno stejným směrem: na hřbitov za městskými hradbami. Někteří byli oblečeni ve falešném přepychu králů a královen, který si ušili zvlášť pro tuhle příležitost, kdežto jiní si zakryli tvář maskami a své běžné šaty si oblékli naruby. Ti bláznivější si pověsili na krk zvonce a bučeli jako dobytek, kdežto malé děti třískaly hrnci a pánvemi a jásaly – nebo plakaly. Polonazí akrobati metali salta ulicí, mávali mnohobarevnými praporci a připojovali se smíchem ke všeobecné

vřavě a zmatku.

Mezitím hudebníci začali hrát. Dudy, violy, loutny a lyry skytaly a drnkaly a dav zpíval madrigal, co mu stačily hlasivky:

Z popela popely z prachu prach,
hrály papež, rytíř nebo vrah,
před Bohem všichni rovni jsou,
ať vezou se, či pešky jdou.
Kupec či právník, žebrák, mnich,
skloní se ve dnech posledních.
Všem udeřila hodina,
poslední soud se začíná.

V odpověď zaduněly stovky kroků, jak se shromáždění pomalu sunulo ke hrobu a nezadržitelně pochodovalo městem. Poslední soud začal.

Za mnou se objevil Herr Gutenberg.

„Ty se nepřidáš k oslavám?“ zeptal se a položil mi ruku na rameno. „Říká se, že to přináší smůlu, neúčastnit se Tance smrti.“

Otočil jsem se. Normálně bych se rozesmál jeho nepatřičnému oblečení – od hlavy k patě byl zabalený do červených a žlutých čtverců jako harlekýn – ale teď jsem měl těžké srdce. Pokrčil jsem rameny. Věděl jsem, že můj čas v Mohuči se krátí a že se nesmím vrátit. Pro mne skutečně nastal Soudný den.

Venku na ulici se řezník s prasečím rypákem na čele strkal se služkou. Tanec smrti pokračoval.

„Nečekejte, neváhejte," vyzývali zpěváci, „sousedovi ruku dejte..."

Lidé na ulicích se popadli za ruce a začali se vinout jako had přeplněným městem. Byl to jeden z největších jarních svátků. Okna a dveře byly ozdobené květinovými věnci, které svou nadějeplnou vůni mísily do výraznější vůně masa, které se opékalo někde v dálce. Herr Gutenberg přešlapoval dopředu a dozadu v jakémsi dupáku, který si sám vymyslel a jehož rytmus se naprosto neshodoval s hudbou, a chystal se přidat k tanci, ale já jsem ho zarazil napřaženou rukou.

Podíval se na mě. „Vypadáš, jako by se blížil tvůj konec," řekl a jeho ustaraný hlas byl plný soucitu. „Co se stalo?"

Přidřepl vedle mě a ukázal na veselé tváře davu. „Tohle je oslava, Endymione. Měl bys být šťastný. Tanec smrti je jen připomínka toho, čeho se nám dostalo a za co máme vyjádřit svou vděčnost. Není se čeho bát."

Pohladil mě láskyplně po hlavě. Mé rty se okamžitě začaly chvět, jako by chtěly promluvit.

„Nevšímejte si ho," prohlásil náhle Petr, popadl mě za loket a vlekl mě zpátky do domu. „Nemá ještě hotový kostým, to je všechno. Ještě ho musíme trochu upravit. Já to zařídím." Jeho ruka mě držela jako svěrák.

Herr Gutenberg vzhlédl. „Tak si pospěšte," řekl. „Zvlášť ty, Petře, nesmíš přijít pozdě."

Petr kývl s výrazem určitého uspokojení. Jemu a Christině se dostalo letos té cti ztvárnit nejdůležitější role celé oslavy, Adama a Evu, jejichž úkolem je odvést mrtvé na hřbitov a pak jim zazpívat o jejich smrtelnosti. Až se těla všech obyvatel Mohuče spojí v symbolické smrti, sestoupí Bůh a celý dav vzkřísí. A pak začne skutečné veselí: tanec a hodování dlouho do noci.

A já už u toho nebudu....

„S námi si nedělejte starosti," řekl Petr. „Sejdeme se u městských bran."

Bezmocně jsem se díval, jak Herr Gutenberg kývl a vykročil. Jeho dlouhá vousatá tvář se skoro okamžitě ztratila v moři poskakujících, tančících hlav. Neměl ani tušení, že já se od hrobu nevrátím. Musel jsem sevřít víčka, aby mi z očí nezačaly kanout slzy.

„Na," vtiskl mi Petr do ruky mělkou dřevěnou misku. „Hodí se ke tvému vzhledu – a taky ti umožní po cestě žebrat. Budeš potřebovat každou pomoc, kterou ti kdo nabídne."

Zamrkal na mě ve snaze mě rozveselit a pak poodstoupil, aby si prohlédl své dílo.

Ostýchavě jsem se podíval do zrcadla na zdi. Hleděl z něj na mě stařec. Petr mě oblékl jako nejchudšího žebráka v celém křesťanstvu. Přes malé přihrbené tělo jsem měl přehozený jutový plášť s dlouhou špičatou kápí, podobnou šaškovské čepici, která mi volně visela dolů. Oči jsem měl nepřirozeně kulaté a velké, záda pokřivená.

Změna mého vzhledu jen posílila mou zlou předtuchu. Měl jsem namířeno do Oxfordu. Přede mnou se rozkládala neznámá krajina; mrazivé oblasti severu; záhadná města na západě a východě; násilničtí Turci někde na jihu; a nekonečná vodní plocha obklopující ostrov, který jsem potřeboval najít. Nohy se mi třásly, jako bych už byl na moři.

Doufal jsem, že mě Petr doprovodí – hodně toho procestoval a mohl by mě chránit před hrdlořezy a lapky – ale podcenil jsem

jeho lásku ke Christině. Ona byla to největší lákadlo ze všech. Petr byl zavázán jejímu otci... přinejmenším do doby, než se osamostatní a bude moci požádat o její ruku. Slíbil mi, že se postará o Herr Gutenberga a bude ho chránit, kdyby bylo potřeba.

Popadl jsem krátkou dřevěnou hůl – napůl oporu, napůl zbraň – a následoval Petra ke krbu.

Od chvíle, co jsme se před čtyřmi dny vrátili z Frankfurtu, jsme si tenhle okamžik několikrát zkoušeli, ale teď, když opravdu přišel čas, to nebylo o nic snazší. Přistoupili jsme oba k otevřené truhle se stejně nepříjemným pocitem.

Volné archy dračí kůže jako by dobře věděly, jaká daleká cesta je čeká, a prošly neuvěřitelnou proměnou – odtáhly se od hadích zubů a samy se svázaly do úžasné knihy, která vypadala strašně těžká, ale byla přitom neuvěřitelně lehká. Chránil ji novy zámek s dračími zuby a brnění ze stříbřitě zelených šupin. Fusta ta změna fascinovala, ale nedokázal tu náhlou metamorfózu vysvětlit. Neměl tušení o mém blížícím se odchodu. Ani z jejích stránek ještě nedokázal číst; příběh začínal, ale končil v půli věty; objevovaly se v ní recepty na elixíry, ale chyběla v nich jedna nebo dvě klíčové přísady, bez nichž nedosáhly své plné síly; a všechny brány k budoucnosti zůstávaly zamčené... přinejmenším do chvíle, než Fust objeví, že ztracený arch nosím ve svém pouzdře na nástroje. A to byla jen otázka času.

Petr nahlédl do truhly a na otevřená okna narážely zvuky zvenčí jako příboj.

„Kéž bychom měli jinou možnost," vzdychl, uchopil nádhernou knihu z dračí kůže a zavěsil ji do improvizovaného postroje, který mi připevnil na záda, takže jsem byl ještě hrbatější než předtím. Pouzdro s nástroji, o kterém nevěděl ani Petr, bylo bezpečně ukryto za mým páskem.

Vyhýbal se mi pohledem, ale pracoval soustavně a metodicky, utahoval mi látkové popruhy kolem těla a všechno pak znovu přikryl mým hrubým žlutým pláštěm. Své myšlenky si nechával pro sebe, jako by slova byla známkou slabosti.

Snažil jsem se představit si Fustovu tvář, až příště nahlédne do truhly a zjistí, že dračí kůže tam není. Jeho hněv bude jistě nesmírný! Zachvěl jsem se při té představě. Bude mě pronásledovat až na konec světa, bude svou knihu hledat? Budu se vůbec někdy moci navrátit do Mohuče?

Kolena se mi podlomila, ale Petr mě podepřel.

„Jsi připravený?“ zeptal se se smutným úsměvem – bylo to zatím jeho nejbratrštější gesto. Než jsem stačil odpovědět, zvedl mi kápi pláště, takže jsem neviděl do stran, jen přímo před sebe. Myslel si, že tak nespatřím slzy v jeho očích.

Ale já jsem je viděl.

Překvapila nás Christina, která se hnala po ulici k nám. Vlasy měla tak rozcuchané, že bylo jasné, jak je rozčilená.

„Otec to ví!“ překřikovala všeobecný jásot. „Snažila jsem se mu to zatajit, ale ví to! Běží za vámi!“

Prodírala se davem, prorážela si cestu mezi tanečníky. Petr jí dal úkol zaměstnat Fusta, než se já připravím k odchodu; ale on, neustále ve střehu, z ní vypáčil pravdu. Jeho žárlivost a podezřívavost byly bez hranic. Už teď jsme ho viděli na druhém konci ulice, jak se prodírá davem. Christina se k nám dostala dřív jen čirou silou vůle.

Srdce se ve mně málem zastavilo. Horečně jsem se rozhlédl napravo i nalevo, zoufale hledal nějaký únik, ale nohy jsem měl

jako z gumy. Ze všech stran na nás narážela těla. Z dálky se ozval křik: „Zloděj! Zloděj!“ Fustův hlas si nešlo splést.

„Honem! Není čas!“ ječela Christina. „Musíš jít!“ Jako vyplašená slepice začala od sebe rozhánět lidi zdviženými sukněmi, ale tím je jen ještě víc rozdráždila.

Petr měl naštěstí plán. Popadl mě za paži a postrčil mě mezi slavící dav.

„Honem! Dělej, že tancuješ,“ křikl na mě, když nás obklopil vír maskovaných králů, královen, rytířů a šašků. Pokoušel jsem se bezúspěšně napodobit jeho poskakování a přešlapování, ale tempu jeho kroků jsem nestačil. Předstíral jsem úsměv – ale uvnitř jsem byl ztuhlý hrůzou. Usmíval jsem se jako smrtka.

Fust se rychle blížil, rozhrnoval davy ošperkovanýma rukama.

Ale i náš plán začínal účinkovat. Lidé rozpoznali dvě hlavní postavy, Adama a Evu, jak tančí směrem k nim; většina jásajících se zastavila a ukazovala na ně.

„Nač tady čekáte?“ vykřikl Petr a nejbližším přihlížejícím přikázal zahájit oficiální průvod ke hrobu. „Jdeme!“

Ta slova jako by obyvatele Mohuče probudila z očarování. Dav zajásal a vrhl se za námi, tancoval v našich stopách, a všichni mířili stejným směrem: ke hřbitovu na okraji města. Cizí lidé před námi uskakovali, aby nás nechali projít, a pak začali tleskat a poskakovat za námi, přidávat se ke všeobecné karnevalové atmosféře. Na ulici bylo boží dopuštění.

„Stát!“ slyšel jsem křičet Fusta, kterému se do cesty stavělo stále víc lidí. „Nechtě mě projít, hlupáci! Ukradli mi knihu!“

Ohlédl jsem se. Fust se ve své ješitnosti oblékl jako papež, jeden z nejpřednějších účastníků průvodu. Někteří si ho dobírali a vtipkovali na jeho účet, jiní se mu ale klaněli a uhýbali z cesty, aby Jeho Svatost mohla projít. Proud těl ho spíš přinášel blíž, než co

jiného.

Christina cítila, že kolísám, a tak mě ještě pevněji popadla za druhou ruku a společně jsme se hnali ulicemi a uličkami, sbírali jsme další přihlížející. Točila se mi hlava, lapal jsem po dechu a držel jsem se svých zachránců, kteří mě táhli do stínu veliké růžové katedrály a pak po dlážděné ulici k Severní bráně.

Náhle nás z městských hradeb přivítala triumfální fanfára, jako by na nás útočila armáda mosazných andělů. Hudebníci pobíhali na předprsních, tančili a hráli na své nástroje. Dostihly nás plameny apokalypsy! Rohy a trumpety se blýskaly v slunečním světle a dlouhé rudé a zlaté praporce, jimiž byla ozdobena brána, se vlnily jako hedvábné plameny. U vysoké věže s malými vížkami na vrcholu a poblíž hřbitova se už shromáždil velký dav. Jen jsme se objevili, všichni začali zpívat.

Fust nás pronásledoval a nezdálo se, že by se chtěl vzdát. Jeho křik nás honil jako štěkot lovecké smečky.

Zoufale jsem hledal kolem sebe Herr Gutenberga, ale v tom zmatku tváří jsem ho nikde neviděl. Hnali jsme se davem dál.

Před námi se tyčila veliká dřevěná brána a za ní vchod na hřbitov. Když si nedáme pozor, brzo nás to vtáhne dovnitř uvízneme tam. Pak nás Fust chytí docela určitě.

Petr a Christina zřejmě došli ke stejnému závěru. Bez varování mě bezohledně odhodili do moře čekajících paží. Odrážel jsem se a vznášel od jednoho člověka k druhému, dokud jsem nepřistál, potlučený a bez dechu, poblíž obřích kamenných hradeb na městské straně zdi. Byl jsem tak vyčerpaný, že jsem se musel popadnout za žaludek a pokoušel jsem se znova popadnout dech. Kniha na zádech mi najednou připadala příliš těžká; celé tělo mě bolelo. Než jsem vzhlédl, Petr a Christina byli pryč, hřbitov je pohltil.

Na okamžik jsem zůstal stát, kde jsem byl. Lidé všude kolem mě křičeli, tančili a tleskali, ale já jsem neslyšel jejich písně ani necítil jejich radost. Byl jsem otupělý hrůzou. Nečekal jsem, že mě Petr odhodí tak hrubě, tak neosobně, že se ani slovem nerozloučí. Věděl jsem, proč to udělal – aby mi dal čas uniknout – ale stejně jsem si připadal zrazený. Nechtěl jsem, aby to takhle skončilo. Pomalu jsem si nadhodil své břímě a začal jsem se proplétat davem ven. Pro slzy jsem neviděl na cestu.

Okolní jásající patrně vycítili mou náladu, protože ztichli. Dav postupně umlkal, jako by se jím proplétal had. Bláznivé řinčení hudby z hradeb ztichlo.

Fust byl tady.

Stál jen kus ode mě, pátral mezi diváky, hledal mě. Krčil jsem se u stěny a snažil jsem se být neviditelný. Nenechal se oklamat Petrovým úskokem. Musel mě vidět prchat. Šel si pro knihu...

Zatajil jsem dech. Dav se mezi ním rozestupoval v rozechvělém kruhu, překvapený naléhavostí jeho jednání – bylo jasné, že tohle není jeden z nich, nevinný přihlížející. Oči měl zúžené v temné čárky a nozdry se mu chvěly, jako by byl divoké zvíře, které mě chce vyčenichat.

Naštěstí nějaký statečný hornista prolomil ticho nevhodím říhnutím a davem proběhl nervózní závan smíchu. Fust se zastavil a zamračil se na kruh tváří kolem sebe.

„Hlupáci," vyprskl. „Teď se smějete, ale nemáte ponětí co přijde!"

Nesmělé hihňání ztichlo. Petr, oblečený jako Adam, s nahou hrudí, vstoupil do arény. Statečně se postavil proti svému pánovi. Za ním vešla i Christina a věrna své roli Evy ho svůdně objala kolem pasu. Dav souhlasně zahučel.

Fust v kostýmu papeže na ně ukázal obviňujícím prstem.

„Vy!“ sykl a skoro nedokázal ovládat svůj hněv. „Vy dva za to všechno můžete! Je to vaše vina!“

Několik diváků to považovalo za součást představení a zasmálo se.

Fust, bez sebe vzteky, se k nim obrátil a zabodl ošperkované prsty do vzduchu. „Hlupáci!“ obvinil je znova. „Všichni jste zatracení hlupáci!“

Tím ale jen přispěl ke všeobecnému veselí. Lidé si začali papeže dobírat, urážet ho a vysmívat se mu.

Petr a Christina okamžitě zvedli ruce, aby ten rámus utišili. Pak tiše, smutně začali zpívat:

Z popela popely z prachu prach,
král, papež, rytíř nebo vrah,
kdo hodoval, teď drží půst.
Svou duši dá nám Johann Fust...

Fust se na ně znechuceně podíval a pak, když mu došly všechny důsledky, jeho rty se zkroutily do úšklebku.

„Ne! Nejdu! Nedonutíte mě!“

Petr a Christina – jako Adam a Eva – opakovali verš s důrazem na Fustovu roli papeže, význačného člena průvodu, který má být první odveden ke hrobu. Zatímco zpívali, vynořila se odněkud smečka koster a plížila se k nim, připraveni zmocnit se své první oběti. Jak bude Fust jednou odveden ke hrobu, bude tam muset poslušně počkat – mrtev – dokud všichni občané Mohuče nebudou ležet vedle něj, od nejvznešenějšího rytíře po nejchudšího žebráka. Na konci toho symbolického tance sestoupí Bůh a všechny je vzbudí s jejich dřímot... jenže to já už budu bezpečně ten tam.

Kostry jedna po druhé přistoupil k Fustovi, uklonily se mu a

vyzvaly ho, aby se zúčastnil tance smrti.

Fust začal být hysterický. „Ne! Nejdu! Nikdy! Nesmíte mě odvést!“

Běhal od jednoho konce davu k druhému, prosil lidi, ať ho nechají projít, rval se s nimi, ale diváci teď tvořili stěnu těl, která ho nepropustila.

Petr a Christina přicházeli blíž a blíž.

Fust se ještě jednou pokusil utéct, ale poťouchlý démon, který vytušil potíže, ho zezadu nakopl do zadku, až Fust upadl. Po kolenou, jako batole, které neumí chodit, se pokoušel utéct před svou dcerou a před svým budoucím zetěm.

Kostry mu zase zastoupily cestu.

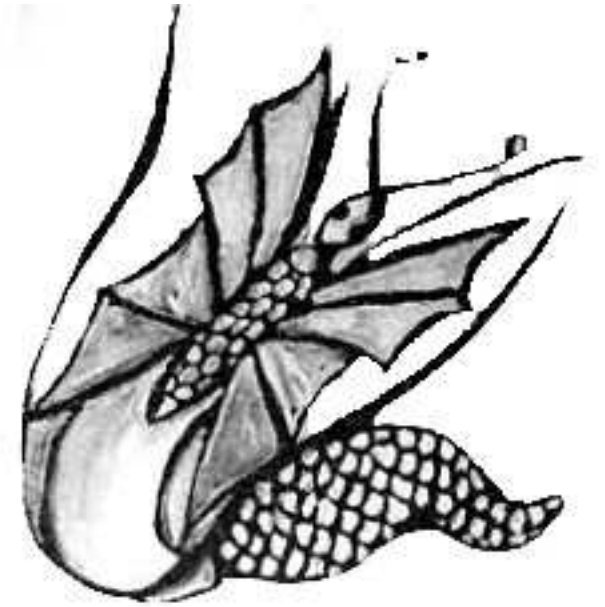
Petr a Christina lhostejně hleděli na Fusta, který teď nebyl víc než dítě. Kostry ho popadly za ruce a nohy a táhly ho pryč, i když se zoufale bránil potupě smrti. Dav pochvalně řval, jako by se sama země otevírala – a hudebníci nahoře na hradbách znovu sáhli po svých nástrojích. Naposled jsem Fusta viděl, jak leží na zemi v říši mrtvých, pevně přidržovaný armádou ďáblů a démonů, kteří ho nutí zůstat bez pohnutí u otevřeného hrobu. Zoufale se kroutil pod jejich kopyty a spáry ve snaze dohonit mě a vyrvat mi knihu.

Petr a Christina zavrtěli hlavami a rozhlédli se po okolních tvářích, koho dalšího by vybrali k Tanci smrti. Toužil jsem, aby mezi mořem hlav zvolili mě, ale přinutil jsem se vykročit opačným směrem.

Slepě jsem klopýtal mezi rozvášněnými davy – opomíjený žebrák, zatížený břemenem na zádech – a pomalu jsem se probíjel do ochranného stínu veliké katedrály. Ohlédl jsem se jen jednou, to když Petrův hlas přehlušil dav jako sbor andělů:

„Nazí jsme přišli a odejdem nazí,
kdo jiným poroučely v blátě se hází
Štěstí ať provází na prašných cestách
chlapce, jenž odchází z velkého města…“

Obrátil jsem se a vykročil náhle posmutnělými ulicemi vstříc své budoucnosti.

OXFORD

19

Blake byl nesvůj. Zvedl se vítr a hnal listí na stěny pozamykaných kolejí, které se nad ním tyčily jako mohutné stíny. Chrliče se držely na římsách domů vytesanými spáry a ze střech na něj shlíželi andělé. Mířil temnými ulicemi města ke koleji Všech svatých.

Kačka klusala za ním. „Máš s sebou Endymiona Springa?“ zeptala se rozčileně.

„Jasně že mám,“ odpověděl, „ale nemluv o tom, ano? Nikdo to nesmí vědět, dokud nezjistíme, kdo to je Osoba ve stínu.“

„A pak co?“

Byla to úplně prostá otázka, ale jeho zarazila. Tohle netušil.

„Nevím,“ odpověděl nejistě.

Vedle nich z ostrůvku zahrady uprostřed dlážděného náměstí vyrůstala obrovská budova podobná velikému bubnu, s potemnělými okny a stříbrnou kupoli – Radcliffe Camera. Přímo za nimi byla Bodleyho knihovna, mohutná kamenná koruna s okny rozzářenými jako klenoty. Někde v horní čítárně, za řadami rozsvícených lamp, pracovala jejich matka.

Až dosud Blake čekal, že mu někdo – Jolyon, Psalmanazar, možná dokonce Kačka – řekne, co má dělat, ale teď měl pocit, že nemůže věřit už nikomu. Bylo na něm, aby záhadu rozřešil.

Zdálo se, že dokonce i Endymion Spring ho opustil. Kniha ho celý den dráždila svým mlčením. Černá strana tam dosud byla a varovala ho před Osobou ve stínu, ale nebylo tam ani stopy ani po té první hádance, kterou viděl, ani žádné náznaky budoucnosti.

Nalevo už se objevily působivé stěny koleje Všech svatých, její minaret podobný bodláku a typické věže utopené ve stínu. Za jejími branami byla další knihovna, síň podobná kapli s řadami a řadami v kůži vázaných knih, k nimž se chodilo po točitých dřevěných schodištích. Vypadalo to, že celé město je postaveno jen z knih. Naskládané jedna na druhé, vyrovnané bok po boku, zapadaly do sebe jako cihly a vytvářely obrovskou pevnost četby, labyrint slov. Dokonce i pod ním teď byly kilometry knih v tunelech pod zemí. Celá univerzita byla jedna obrovská knihovna. Poslední kniha mohla být schovaná kdekoli.

Endymion Spring v jeho batohu se najednou zavrtěl a uhodil ho do beder.

„Počkej," řekl Blake, „musím se kouknout." Popadl Kačku za loket a postrčil ji k velké staromódní lucerně, která visela z držáku na stěně proti kostelu Panny Marie.

Vítr nabíral na síle a strany prázdné knihy se prudce otáčely tam a zpátky jako posedlé, míhaly se mu před očima tak rychle, že nepoznal, jestli obsahují nějaké nové informace. Jednou či dvakrát měl dojem, že zahlédl slova, ale mohly to být i šmouhy, stíny, cokoli. Lampa vrhala na kamenné budovy neklidné stíny jako podzimní listí.

Náhle nedalekou uličkou prolétl poryv větru a vyrval mu knihu z rukou. Skoro mu ulétla vzhůru ke kostelu, ale ještě se mu povedlo přitisknout ji k hrudi jako vystrašeného ptáka, dřív než se mu stačila vytrhnout. S bušícím srdcem zastrčil knížku zpátky do batohu. Nebylo bezpečné cokoli riskovat – ne teď, ne tady, ne,

pokud jsou členové společnosti Ex libris tak blízko.

„Co se děje?“ vykřikla Kačka, ale vítr popadl její hlas do své pěsti a vrhl ho někam daleko do ulice.

„Já nevím! Ta knížka se zřejmě něčeho bojí.“

„Blaku, mně se to nelíbí,“ fňukala Kačka. „Mám strach.“

„Já vím. Já taky.“

„Třeba je to všechno chyba,“ napadlo ji. „Třeba jsme tu knihu neměli sebou brát.“

„Ale to jsme přece museli,“ namítl. „Nechat ji někde jen tak taky není bezpečné. Už ji nikdy nespustím z očí.“

Pokusil se na sestru povzbudivě usmát, ale posedla ho hrůza. Ta chvějící se kniha ho vyděsila. Osoba ve stínu na ně třeba čeká hned za rohem. Endymion Spring jim možná radí, aby šli jinudy.

„Neboj,“ opakoval. „To bude dobré. Všechno dobře dopadne, uvidíš.“ Vítr mu vracel slova do hrdla.

Všiml si dvou dlouhých zlatých ručiček na věžních hodinách nad nimi. Právě se přehouply přes osmou. Přednáška za chvíli začne. Musejí si pospíšit.

Vzal Kačku za ruku a vedl ji na hlavní třídu, kde byl vchod do koleje. Kolem projížděly autobusy, až se chodník otřásal. Ještě jednou se podíval na oblohu, zda ho uklidní, ale noc jako by se na něj mračila – jako ta černá stránka v jeho knize. Přes měsíc přeběhlo několik cárů mraků.

Kolej střežily úzké dveře zasazené do ozdobných dřevěných vrat. Byly zlehka pootevřené, ale přístupu bránil železný řetěz. Kolej Všech svatých byla pro návštěvníky zjevně uzavřená.

Blake se rozhlédl po nějakém zvonku, na který by zazvonil, ale

viděl jen tři potemnělé sochy, které se na něj mračily shůry. Jedna se oháněla jablkem a žezlem, druhá arcibiskupským křížem a třetí se tyčila nad ostatními jako Bůh a soudila všechny, kdo prošli kolem.

Z druhé strany dveří na ně náhle zavrčel nějaký hlas: „Co chcete?“ Škvírou mezi dveřmi a zárubní vykoukl obličej, který by mohl patřit chrliči.

„Přišli jsme na přednášku,“ vysvětloval Blake nervózně. „Společnosti Ex libris.“

„Jo na přednášku?“

„My jsme členové,“ zalhala Kačka.

„Vy jste členové,“ opakoval muž zachmuřeně. „A to myslíte, že vám budu věřit? Na to jste trochu malí.“

Kačka se mu chystala od plic sdělit, co si o něm myslí, ale Blake ji šťouchl loktem, aby mlčela. Kolem přerachotil autobus. Jen drnčení utichlo, dodal rozumněji: „Máme pozvánku.“

Vrátný sundal buřinku a zašťoural se krátkým prstem v uchu, jako by špatně slyšel. Po stranách plešaté hlavy mu trčel živý plot šedivých hlasů. „Nebudu otevírat žádným dětem,“ prohlásil nakonec. „A už vůbec ne cizincům, co mě jenom zdržujou.“

Udělal pohyb, jako by jim chtěl zabouchnout dveře před nosem.

„Ale my vážně máme pozvánku!“ vykřikla rozčileně Kačka. „Ukaž mu ji, Blaku.“

Blake neochotně vytáhl pozvánku z kapsy bundy, pečlivě zakryl profesorovo jméno palcem a ukázal ji vrátnému. Ten na ni zblízka zamžoural.

„Společnost Ex libris, jo? Tak mi ukaž, čí jméno je tam doopravdy.“

Blake neochotně odlepil palec od horní části pozvánky.

„Tak profesor Jolyon Fall? No to je pro mě veliká čest, že vás poznávám, pane.“ Vrátný nepříliš obratně naznačil poklonu. „Ale jste trochu moc mladý, ne?“

„Tak dost!“ ozvalo se náhle za nimi zostra. Děti se překvapeně obrátily. Diana Bentleyová, oblečená celá do bílého, stála ve tmě jako socha, jen vítr jí kolem hlavy rozfoukával pár pramínků šedých vlasů jako elektrické výboje.

Pohrdlivě se na vrátného zamračila. „Jsou tu se mnou a tady je moje pozvánka.“ Podala mu ji. „A teď otevřte.“

Vrátný kývl a poslušně odstranil řetěz. Děti vešly za Dianou dovnitř.

Když prošli klenutým průchodem do předního nádvoří, Diana si je se zájmem prohlédla.

„Tohle je ale skutečně překvapení,“ podotkla. „Ráda tě vidím, Blaku, a tohle je určitě tvoje sestra –“

„Kačka,“ představil ji Blake.

Diana se usmála. „To je moc... roztomilé.“ Vybírala si to slovo jako sladkost, do které se zakousne.

„Ten vrátný mi byl milejší,“ zamumlala zamračeně Kačka, ale Blake na ni sykl, aby mlčela.

„Buď ráda, že jsme vevnitř,“ připomněl jí. „Chovej se slušně.“

Ze všech stran je obklopovaly tlusté kamenné zdi, které ztlumily zvuky města. Bylo tu ticho jako v hrobce. Po pravici se tyčily siluety dvou vysokých věží, které svými špicemi zachycovaly mraky. Před nimi se rozkládal malý obdélníkový trávník, ve dne jasně zelený, ale teď v noci černý – jezero temnoty obehnané stříbrnou cestou. Na protější straně obdélníku stála

kaple a v jejích slabě osvětlených oknech se vznášeli přízrační bosí svatí.

Diana se tu zřejmě vyznala. Vedla je kolem trávníku a po krátkém schodišti do příšeří krypty pod kaplí. Každý zvuk se ozvěnou vracel a vzduch byl ztuchlý a zaprášený. V šerých stínech Blake rozeznal řady nevysokých sloupů nesoucích tíži nízkého klenutého stropu, pod nímž bylo uloženo několik sarkofágů.

„Co je tohle?“ zeptal se ostýchavě a vzal Kačku za ruku. Diana se ale tiše zasmála, vklouzla mezi ně a vedla je k nádvoří ukrytému v zadní části koleje. Zastavila se před těžkými dřevěnými dveřmi, napůl zakrytými popínavou rostlinou, sáhla po kulaté železné klice a otevřela je.

Vešli do dlouhé místnosti se stropem ze začernalých trámů. Protější stěně dominoval velký gobelín. Na něm bílý jelen obratně skákal vyšívaným lesem, plným bledých stromů a drobných vyšitých květů, věčně pronásledován štěkajícími psy – jejich otevřené tlamy slintaly už stovky let.

V přední části místnosti stálo pódium a pod ním už sedělo mnoho lidí. Když se otočili, Blake uhnul pohledem.

Diana ho ale postrčila dopředu. „Máme tu nováčky,“ hlásila vesele. „To jsou děti doktorky Juliet Somersové, Kačka a Blake.“

Ozvalo se mumlání, spíš překvapené než souhlasné, ale jen na Prospera Marchlanda, pohodlně rozvaleného v přední řade, jejich vpád zřejmě žádný dojem neudělal. Diskutoval právě o přednostech digitálního papíru a elektronického inkoustu se skupinou šedovlasých učenců vedle sebe.

„Všechny knihy světa na dosah ruky,“ vysvětloval jim právě. „Žádný rozpadající se papír a vybledlý tisk. To je univerzální knihovna.“

Blake si všiml nedaleko stojícího sira Gilese Bentleyho, jak celý

rozhovor poslouchá. Rukama svíral hrdlo láhve s vínem, jako by ji chtěl zaškrtit.

„Nesmysl!“ zahřímal konečně. „Nic nemůže nahradit pocit, který člověk má z pěkně svázané knihy. Tištěné slovo je posvátné.“

Blake proti své vůli ztuhl, ale profesora v kožené bundě to napadení vůbec nevyvedlo z míry. „Nebuď takový staromilec, Gilesi,“ odpověděl klidně a s úsměvem. „Je to vynález hodný samotného Gutenberga.“

Sir Giles si ho chladně změřil. V té chvíli konečně se zavrzáním povolila zátka a on začal nalévat červenou tekutinu do připravených sklenic.

Diana si šla prohlédnout řádku starých knih na velkém leštěném stole vedle pódia. Blake ji následoval; byl rád, že se může zajímat o něco jiného než o probíhající spor. Diana měla rukavice až k lokti, v nichž její ruce vypadaly jako dvě lilie s dlouhými stonky. Napadlo ho, že je asi musí mít každý, kdo chce sáhnout na knihy sira Gilese. Musejí mít nesmírnou cenu. Na špičkách prstu měla jemnou šmouhu prachu, jako by se dotkla pylu z květů.

Toužil vzít knihy do ruky – některé měly zámky, desky jiných byly posázeny drahokamy – ale cítil na sobě pohled sira Gilese, který rozdával shromážděným členům společnosti sklenice vína. Rozhodl se, že si počká na dovolení.

„Měj oči na stopkách,“ zašeptal Kačce, která se k němu přitočila. „Musíme zjistit, kdo původně tu prázdnou knihu našel – a co je ještě důležitější, kdo se ji snaží získat teď.“

Bylo tu tolik tváří. Blake některé z nich znal z večeře, ale mnoho dalších se vynořilo z oxfordského labyrintu jen pro tuto příležitost. Většinou to byli vědci jako jeho matka, mluvili mnoha jazyky a v rukou drželi tlusté zápisníky, připraveni dělat si

poznámky. Mluvili tiše, jako by byli v knihovně – nebo v chrámu, kde se uctívají knihy.

Uctivou atmosféru ale brzo narušil sir Giles, který zazvonil na mosazný zvonek na pódiu a vyzval všechny, aby se posadili. V sále to zašumělo očekáváním.

Diana Bentleyová přivolala Kačku a Blaka vedle sebe do první řady. Sedli si, nervózní a zároveň vzrušení.

Schůzka společnosti Ex libris právě začínala.

20

Sir Giles v bohatém taláru se zlatou výšivkou na rukávech zaujal místo za řečnickým pultem a pronikavýma modrýma očima se rozhlédl po místnosti.

„Nejprve dovolte, abych vás všechny srdečně pozdravil při této významné příležitosti," oslovil oficiálně členy, „čtyřicátém výročí založení původní společnosti Libris." Ozval se zdvořilý potlesk. „Tehdy byl večer velmi podobný tomu dnešnímu, krátce po začátku podzimního semestru, a několik z nás se sešlo v kolejní knihovně, abychom se dopátrali nejvzácnějších knih světa..."

Blake se zachvěl očekáváním. Měl pocit, jako by se vrátil v čase a měl se zúčastnit stejné honby za pokladem. Endymion Spring se naštěstí v jeho batohu uklidnil a už na sebe neupozorňoval.

„...a toto poslání trvá dodnes. Vidím, že jsme získali i nové členy," změřil si děti přísným pohledem, „lituji ale toho, že někteří z našich zakládajících členů se dnešní schůzky zúčastnit nemohou."

Po rtech mu přelétl náznak úsměvu a Blake cítil, že jeho slova mají i hlubší, zlověstnější vyznám.

Právě v té chvíli vrazil do sálu Jolyon. „Omlouvám se, že jdu pozdě," prohlásil, „ale nečekaně jsem se zdržel. Narazil jsem na dávného člena, který mi, Gilesi, mimochodem *říkal*, abych tě

pozdravoval.“

Sir Giles odpověděl chladným, odmítavým pohledem. Obočí mu zastínilo tvář.

Profesor si toho ale nevšímal. Zachytil Blakův pohled a kývl. Chlapec se automaticky zarděl a odvrátil se. Přitiskl nohy na batoh vedle své židle a připadal si mezi tolika autoritami na vzácné knihy obzvlášť podezřelý a zranitelný.

Sir Giles počkal, až se Jolyon usadí.

„Jak jsem říkal,“ pokračoval zvysoka, když si mohutný profesor našel místo vedle Pauly Richardsové o několik řad dál, „všechny srdečně vítám. A využiji hned této příležitosti a připomenu všem zúčastněným, aby se podepsali do knihy kterou teď pan Fox-Smith právě připravuje u dveří. Mnozí z vás vědí, že do této knihy se podepisujeme už od oné první schůzky před čtyřiceti lety, a tak nám bude i nyní ctí zaznamenat úspěch a růst společnosti, zasvěcené uchovávání tištěného slova, tím, že do ní dnes zahrneme i jména vaše.“ Blake se zavrtěl a natáhl krk, aby viděl, o čem je řeč. Mladý muž v proužkovaném obleku pozvedl silnou knihu plnou podpisů, které vypadaly jako stuhy. Pak ji položil na stojan u dveří. Blake šťouchl do Kačky loktem. „Tu knihu musíme vidět,“ zašeptal. „Bude…“

„Pst!“ sykla nějaká žena za ním.

Sir Giles začínal svou přednášku. „A teď už tedy k věci,“ řekl a poklepal na složku poznámek na pultíku, „tedy k důvodu, proč jste tady. K mé přednášce *Čí touha smrtelníka? První vydání a zakázané ovoce…*“

Zatímco sir Giles zdlouhavě vykládal o historii sbírání knih, o lidech, kteří toužili po vzácných svazcích nebo se vloupali do knihoven, aby hledali ztracená nebo zapomenutá díla, Blake se nervózně vrtěl. Ostatní členové společnosti uctivě poslouchali se

skloněnými hlavami, v pauzách diskrétně pokašlávali, ale on se nemohl dočkat, až bude moci nahlédnout do rejstříku u dveří. Tam se možná konečně dozví, kdo byl ten, který první našel Endymiona Springa... a také ta osoba, která číhala ve stínu a toužila po něm.

Ohlédl se přes rameno a přistihl Jolyona, jak se na něj dívá s vědoucím výrazem. Zarděl se a odvrátil.

Konečně sir Giles zatleskal a ohlásil: „A teď několik mých osobních pokladů."

Po místnosti začaly kolovat knihy a odevšad se ozývaly obdivné výkřiky, jak se vědci nořili do tištěných slov, která tak dobře znali. Tiché potěšené mumlání přecházelo v užaslé nadšení. Blaka překvapilo, že nejokázaleji ze všech si knížky prohlížel Prosper Marchland; hladil desky, mazlil se se stránkami a dokonce i přidržel papír proti světlu jako znalec dobrého vína. Teprve pak se začetl do slov na stránce.

Blake už se začínal vzdávat naděje, že se k němu knížky někdy dostanou, když mu sir Giles hodil na klín rukavice. „Obleč si je, jestli máš chuť na něco sahat," zavrčel a temné obočí se mu znovu spojilo. „Děti a knihy se k sobě nehodí."

Blake chtěl zrovna začít protestovat, když mu Diana šeptla do ucha, že rukavice mají jen chránit knihy před kyselostí kůže.

„Vidíš, já je potřebuju taky," řekla s úsměvem. To ho trochu uklidnilo a on si je poslušně navlékl, zastrčil prsty do dlouhých hadovitých jícnů. Nebyl si jistý, jestli se mu ten pocit líbí; bylo to, jako by měl na konci každého prstu zavázané oči.

Ale když se k němu knihy konečně dostaly, byl Blake nadšený, že je drží. I když to byly takové poklady, z mnohých těch svazků stoupaly malé obláčky prachu, až se mu chtělo kýchnout. Před očima mu defilovaly výtisky *Tragické historie doktora Fausta,*

Ztraceného ráje a *Uloupené kadeře* – změť slov a zlověstných černobílých ilustrací. Kačka se mu dívala přes rameno a závistivě mu dýchala za krk. Sir Giles jí zakázal čehokoli se dotýkat.

Diana mu pak podala tenkou zelenou knížku ozdobenou zlatými spirálami. „To je *Trh skřítků,"* zamumlala mu do ucha. „Skřítci vypadají milí a neškodní, jenže nejsou. Mají opravdové drápy a ostré zuby..."

Blake bez dechu otevřel desky a uviděl spoustu tvorů s kočičími tvářemi, ptačími zobáky a lasiččí srstí, kteří na sobě měli velké klobouky a dlouhé kabáty. Usmívali se, vrčeli a žadonili, jak se pokoušeli svést dvě mladé dívky, aby okusily z jejich košů ovoce. „Kupte si, kupte si," zpívali v refrénu, který se táhl celou knihou jako cestička z křemínků a vedl ho dál do příběhu.

„Je to úplně bezpečné," předla Diana. „Když tě to trochu vyděsí, stačí jen knihu zavřít a nebezpečí zmizí. To je na knížkách to úžasné."

Nebyl si jist, jestli s ní souhlasí – některé knížky s člověkem zůstávají ještě hodně dlouho po tom, co je dočte; zdržuji se v nevymetených koutech mysli – ale chtěl na ni udělat dojem. Vycítil, že Diana věří v moc knih právě tolik jako on. Čte je dětskýma očima. S dětskou magií.

Sir Giles ovšem jeho úvahy přerušil. „Co je tohle?" vyštěkl. „Další kniha? Tahle není moje." Zvedl do výše červenavý svazek s inkoustovými skvrnami na deskách.

Zaskřípala židle a Paula Richardsová vstala. Blake se ohlédl. „Dovolila jsem si přinést jednu z lákavějších knih ze sbírek Koleje svatého Jeronýma," oslovila přítomné. „Je to vlastně shoda okolností. Jedná se o další výtisk *Trhu skřítků.*"

„Ano, a pěkná ukázka nakladatelské práce devatenáctého století," kývl sir Giles, obrátil pár stránek a začal odborně hodnotit

její cenu.

„Úplně jsem zapomněla, že ji vlastníme," přerušila Paula Richardsová panovačného muže v půli věty, „dokud mi ji nepřipomněla vaše náhodná poznámka. Udělalo to na mě dojem. Zjevně toho o sbírkách naší knihovny víte hodně."

V jejím tónu nebylo nic zlomyslného, ale Blakovi se zdálo, že soukromě sira Gilese z něčeho obviňuje. Byl snad on tou osobou, která se nedávno vloupala do knihovny a vyházela knížky z polic? Byl on tím ničitelem knih?

Učenec se na ni chladně zamračil, ale neřekl nic. „Naše sbírky pro vás patrně mají nějaký zvláštní význam, sire Gilesi, že jste se s nimi tak dobře seznámil."

„Přirozeně že se zajímám o všechny oxfordské knihovny," opáčil sir Giles.

Úsměv Pauly Richardsové získal trochu významnější podtón. „Ano, ale tohle je velice vzácná kniha. Je to ten výtisk *Trhu skřítků,* který si Christina Rossettiová nechala pro sebe, ten, který jí na její výslovné přání nechali nakladatelé svázat do červené kůže, i když všechny ostatní byly modré. Musím vám gratulovat. Tahle kniha je jediná svého druhu. Není mnoho lidí, kteří vůbec tuší, že existuje – ale vy jste to věděl."

Blake se ani nehýbal. Mohla klidně popisovat Endymiona Springa, ale ulevilo se mu, že mluví jen o dětské knize. Přesto ho ale překvapilo, když si všiml, jak se Paula Richardsová po straně usmála na Jolyona, jako by o jejím obvinění předem věděl a podporoval ji. Zjevně se mezi nimi odehrávalo něco, čemu Blake nerozuměl. Pořád proti své vůli uvažoval, jestli jde opravdu o Christinu Rossettiovou. Bylo by možné, že i sir Giles, stejně jako Jolyon, ví o Endymionu Springovi?

„No, díky za poklonu," řekl sir Giles a mírně se uklonil. V očích

měl ale vztek a čelo mu ještě nápadněji zrudlo.

Podíval se na hodinky – a to gesto po něm opakovalo mnoho lidí v místnosti. „Myslím, že jsem už mluvil dost dlouho, ale rád zodpovím jakékoli další otázky nebo soukromě ohodnotím jiné knihy. Tímto považuji dnešní schůzku za ukončenou."

Ozval se krátký potlesk a pak lidé spěchali do zadní části místnosti, aby dopili zbývající sklenice vína.

Bylo už po deváté a Blake s Kačkou měli jen pár minut na to, aby nakoukli do rejstříku u dveří, než se budou muset sejít s matkou u knihovny. Vyrazili jako střela, probíjeli si cestu lesem dospělých nohou a rukou.

Netrpělivě čekali, až se několik starších členů společnosti do knihy podepíše, a pak se po ní vrhli. Blake listoval stránkami zpátky, propadal se v čase, díval se, jak se mu před očima míhají řádky a řádky podpisů.

Najednou mu na rameno dopadla čísi dlaň. „Máš se podepsat na stránku s dnešním datem, ne čenichat v minulosti," řekl známý hlas.

Blake se otočil a zjistil, že se na něj usmívá Prosper Marchland. Profesor mu poklidně vzal knihu a obrátil zpátky na stránku, jasně označenou hedvábnou záložkou. Na stole vedle něj leželo drahé plnicí pero, tlusté jako doutník, a on ho vzal do ruky a podepsal se. Dokončil podpis tahem, za jaký by se nemusel stydět ani Zorro, pak podal pero Blakovi a díval se, jak se Blake i Kačka pečlivě podepisují pod něj.

„Tak, a teď jsou vaše jména navždycky zaznamenána pro budoucnost," řekl a sklonil se k Blakovi tak blízko, že chlapec ucítil kolem jeho krku kravatu kořeněné vůně vody po holení. „Stejně jako těchhle nešťastníků z prehistorie."

K Blakovu ohromení profesor obrátil na úplně první stránku,

kde byla nad řádkou vybledlých podpisů přilepena černobílá fotografie. Měl jen pár vteřin na to, aby si zrnitý obrázek prohlédl, ale jako fotoaparát zaznamenal tváře a jména. Část záhady byla rozřešena.

„Ale mlčte o tom," šeptl Prosper Marchland jako zlobivý žáček a pak s veselým úsměvem vykročil zpátky mezi členy společnosti Ex libris.

Blake se s překvapením obrátil ke Kačce. I ona se tvářila užasle nad tím objevem. Na fotografii byla skupina mladých studentů ve staromódních šatech, kteří stáli před regálem knih. Mohlo to být v kterékoli oxfordské knihovně. Většina z nich prkenně zírala do objektivu, tváře vybledlé časem, účesy směšně zastaralé; ale čtyři postavy ho okamžitě zaujaly.

Jolyon se tyčil nad ostatními studenty, obr s rozbouřeným mořem vlnitých vlasů a už tehdy v ošoupaném obleku. Do něj byla zavěšená půvabná dívka s koketním úsměvem a hladkými černými vlasy, a za nimi, oblečený v nákladném smokingu, stál prkenně rozložitý muž, který připomínal sira Gilese, jen s náznakem knírku nad horním rtem. A až docela napravo obrázku, skoro až za jeho okrajem, stál ještě někdo, spíš ostýchavá šmouha – ale neposlušné vlasy a obnošený plášť se daly okamžitě rozpoznat.

Psalmanazar. Ztracený člen společnosti Libris.

21

Blake ještě vrtěl hlavou, když spěchali temnými ulicemi k Bodleyho knihovně. „Koho by napadlo, že Psalmanazar byl jeden ze zakladatelů společnosti," řekl. „To on určitě před těmi lety našel Endymiona Springa. Rád bych věděl, co se stalo."

Kačka chvilku zamyšleně mlčela. „Ale pořád ještě nevíme, kdo je Osoba ve stínu," podotkla pak zachmuřeně a její dech se ve vzduchu zatřpytil jako lamety, „Mohl to být kdokoli z nich."

Nebo někdo úplně jiný, pomyslel si Blake. On a Kačka byli obklopení spoustou dospělých, zabraných do svých knihomolských vášní.

Nedávno lilo a pouliční lampy rozlévaly na chodník louže elektrické krve. Zahnuli za roh do Broad Street a spěchali ke vchodu do Sheldonova divadla, temné budovy s kupolí vedle knihovny, kde se měli sejít s matkou. Nad nimi trčelo do tmy tmavé zakroucené zábradlí, zakončené řadou hrubě otesaných kamenných hlav; velicí vousatí muži hlídali slavnostní síň za sebou. Blake si nebyl jistý, jestli mají představovat císaře nebo filosofy. Hleděli slepě do noci a mračili se nad hlukem, který se linul z pivem rozjařené hospody na protější straně ulice.

Kačka a Blake chvíli tiše seděli na krátkém schodišti a uvažovali o tom, co se ten večer stalo. Byla zima a oni se tiskli k sobě a

snažili se jeden druhému ukrást trochu tepla. Na teď už bezmračném nebi se chvěly hvězdy. Po jejich matce nebylo ani stopy.

Blake se zavrtěl. Kniha se znovu hýbala, bouchala ho do kříže, upoutávala jeho pozornost.

Ohlédl se. Za ním nebylo nic, jen budovy, teď už temné.

„To je divné," řekl.

„Co je divné?" vzhlédla Kačka. Shrnula si kapuci, aby ho jasněji viděla.

„Ta knížka se zase chová divně. Tohle dělala před tou schůzkou, ale proč teď? Měla by se cítit bezpečně."

Blake opatrně sundal batoh z ramene a pootevřel ho – jen o kousíček. Nakoukl dovnitř.

Kniha se krčila v hloubi batohu jako zvíře v pasti, poplašený stín, který jako by se propadal k zemi, přitahován magnetickou silou.

„Co je s ní?" nakoukla mu Kačka přes rameno.

„Já moc nevím. Ale mám pocit, jako bych tam měl těžítko. Nebo cihlu. Je hrozně těžká." Zamračil se. „Skoro jako by mě táhla tam dolů."

Ukázal na chodník.

„Myslíš do kanálu?"

Blake se zarazil a pokoušel se na to přijít. „Ne, myslím do země," vysvětlil.

Najednou se mu rozbušilo srdce a do hlavy se mu nahrnula krev. Cítil se vzrušením jako opily. Vstal, protože nevydržel sedět. „Já myslím," začal a s každým slovem si byl jistější, „že i Endymion Spring chce, abychom šli tam, kde jsou uložené všechny knihy – pod knihovnu, do toho skladiště, o kterém nám máma říkala. Poslední kniha musí být schovaná někde hluboko v Bodleyho

knihovně!“

Právě v té chvíli se objevila jejich matka a tvářila se spokojeně.

„Tak co, dozvěděli jste se něco nového?“ zeptala se.

Kačka a Blake se po sobě kradmo podívali.

„Jo, spoustu,“ řekli.

Později v noci, když už leželi v posteli, zazvonil telefon. Zvuk se vznesl do patra a zaklepal všem třem na dveře, ale oni tvrdě spali. Kačka měla hlavu zavrtanou pod polštářem a zdálo se jí o Alence; Blake sebou neklidně házel, protože ho trápila další noční můra, která ho pronásledovala temnými chodbami skladiště Bodleyho knihovny; a Juliet Wintersová se převalila na prázdnou polovinu postele a natáhla ruku, aby vzala telefon, který dál nezvednutý zvonil.

Tisíce kilometrů daleko položil Christopher Winters telefon, krátce se zamyslel a pak vytočil jiné číslo.

„Taxislužba,“ ozvalo se na druhém konci.

„Dobrý den, potřebuju odvézt na letiště.“

22

Blake se nemohl dočkat. Vzbudil se už před několika hodinami. Listoval Endymionem Springem a snažil se odhalit jeho tajemství, ale nic nového se neobjevilo. Jak on, tak Kačka byli vzhůru a oblečení dávno předtím, než se s nimi matka přišla nasnídat, a do Bodleyho knihovny skoro utíkali a táhli ji za sebou.

„Co to do vás vjelo?“ zeptala se, protože jim skoro nemohla stačit.

Blake a Kačka neřekli nic, jen se na sebe usmáli. I když se Blakovi do duše vkrádal strach, zároveň se chvěl nedočkavostí a ještě ho pobízela kniha, která mu v batohu poskakovala a škubala sebou. Prošel branou čtyři sta let staré knihovny na dlážděné nádvoří opevněné jako hrad, s řadou starých, železem pobitých dveří. Protáhl se kolem hejna turistů, kteří se tu už teď shromáždili, aby si vyfotografovali sochu hraběte Pembroka, hrdě stojící na mramorovém podstavci, a došel ke hlavnímu vchodu. S námahou otevřel těžké skleněné dveře a vešel.

S úžasem se zastavil.

Před sebou měl nádhernou síň zalitou nadpozemským světlem. Štíhlé sloupy podpíraly zdobený strop pokrytý jemně vypracovanými listy, erby a anděly, tesanými z téhož krémového

kamene, který plnil celý Oxford zlatými odlesky. Jemné kamenné výčnělky se spouštěly ze stropu jako nádherné krápníky.

V protějším rohu stála veliká dřevěná truhlice, ozdobená malovanými ptáky a květy, chráněná složitým systémem zámků. Blake uhodl, že sem se patrně kdysi ukládaly univerzitní poklady, v té době, kdy knihovna rozšiřovala svou sbírku knih.

S úžasem se rozhlédl a měl pocit, že přeskočil stovky let a ocitl se ve středověkém Oxfordu. Až do morku kostí mu pronikal sytý vlhký pach učenosti.

Po pravici viděl malý obchůdek plný drobností pro knihomoly a suvenýrů s námětem koček pro dnešní turisty, a vlevo byla šatna na kabáty a tašky, kterou střežil první ze dvou hlídačů. Blake pečlivě vyzpovídal matku, jak to v knihovně vypadá. Dozvěděl se, že jsou tu dvě schodiště, která vedou nahoru do obdélníkových čítáren, kde pracují vědci. Obě schodiště hlídají strážní, kteří kontrolují při vstupu čtenářské průkazy, aby se ujistili, že nic z drahocenných univerzitních sbírek se při odchodu neztratí. Nebude tak lehké dostat se nepozorovaně dovnitř, jak myslel.

„Sejdeme se tady asi za dvě hodiny," řekla jim matka. „Pak můžeme něco zajímavého podniknout. Dneska se zavírá brzo."

„Nespěchej," odpověděli, „nebudeme daleko."

Podívala se na ně varovně, protože to v ní okamžitě vzbudilo podezření. „Jen buďte opatrní," řekla a vykročila k jižnímu schodišti. Ukázala vrátnému čtenářsky průkaz a vydala se po schodech nahoru.

Zatímco mířila k Horní čítárně v nejvyšším patře knihovny Kačka a Blake šli k obchodu se suvenýry a předstírali zájem o to, co se tu dá koupit. Byly tu utěrky s motivem knih, šátky s motivem knih, kravaty s motivem knih a dokonce i knihy s námětem knih.

V zastrčeném koutě místnosti seděl u malého stolu další hlídač, kousek od druhého schodiště, které mizelo v šeru. To si děti vybraly jako nejsnazší cíl. Jako agenti listovaly pohlednicemi a plakáty a celou dobu vrátného pečlivě sledovaly a snažily se vymyslet nejsnazší cestu do skladiště.

Matka Blakovi říkala, že u severního schodiště je speciální výtah, který celý den vozí knihy ze skladiště nahoru a zase zpátky. Když si někdo v čítárně objedná knihu, knihovník jako krtek utíká dolů a probíhá mezi těmi kilometry polic, až ji najde. Koutkem oka Blake zahlédl uprostřed schodiště čtvercovou šachtu obehnanou drátěným pletivem. To určitě musí být ono. Srdce mu rozčileně bušilo. Vydali se správným směrem.

Vrátný vyhlížel nevrle, měl dva laloky po stranách brady, strniště a vlasy popelavé barvy. Mračil se na hodinky a počítal minuty do přestávky na svačinu. Před ním na stole ležela částečně vyluštěná křížovka.

Občas kolem něj prošel některý student nebo vědec, odepínali si z nohavic kalhot skřipce a z hlav si sundávali cyklistické helmy podobné broukům. Ukázali vrátnému čtenářský průkaz a rychle vystoupili po schodech. Ti, kteří odcházeli, si museli nechat nahlédnout do tašky, kdyby náhodou chtěli propašovat ven nějakou vzácnou knihu.

Po patnácti minutách čekání se Kačka přišourala k Blakovi. Vypadala ustaraně.

„Jak se dostaneme dovnitř?“ ptala se. „Vypadá, jako že se moc přemluvit nedá.“

Blake předstíral, že si prohlíží těžítko s hranatými středověkými písmeny polapenými pod sklem jako hmyz v jantaru. Podíval se na vrátného, který sroloval noviny a vzniklým obuškem poklepával o hranu stolu. Vedle něj stála termoska.

„Třeba se brzo budou střídat a pak se třeba dolů protáhneme," řekl.

Na Kačku to dojem neudělalo. „To je všechno?" ušklíbla se. „To je celý tvůj plán?"

„Máš snad lepší?"

„Co kdybych mu řekla, že potřebuju na záchod?" navrhla. „Někde uvnitř nějaký musí být."

Chytla se dlaněmi mezi nohama a začala se pohupovat nahoru a dolů.

„Ty vážně potřebuješ?"

„No, musí to tak vypadat, ne?" zavrčela.

„Tak jo," kývl Blake pochybovačně, „zkusit se to může."

Došli spolu k vrátnému, který se na ně zamračil. „Dál smějí jen čtenáři," varoval je automaticky. Rozložil noviny a snažil se vypadat zaměstnaně.

„Mohla by jít na záchod?" zeptal se Blake a ukázal na Kačku. „Hrozně se jí chce."

Vrátný se tvářil, že neslyší. Přečetl si legendu ke křížovce, odpočítal čtverečky a pak se pokoušel vymyslet slovo, které by se tam hodilo.

„Prosím vás," opakoval Blake. „Ona už hrozně potřebuje."

Kačka zkřížila nohy a zatvářila se nešťastně.

„Nejbližší veřejné toalety jsou v knihkupectví přes ulici nebo hned za rohem v tržnici," odpověděl vrátný, aniž vzhlédl.

Kolem prošla studentka, ukázala mu průkaz a spěchala nahoru. Děti se závistivě dívaly, jak mizí ve výšce.

„Dál smějí jen čtenáři," opakoval vrátný.

„Prosím vás, pane," zkusila to tentokrát Kačka. „Já fakt hrozně potřebuju čurat." Po tváři jí přelétl bolestný výraz. Dokonce i Blake by jí to byl uvěřil.

„Přes ulici nebo...“

„Nebo taky tady, jestli si nedáte bacha!“ vybuchla Kačka zvýšeným hlasem.

Vrátný upustil pero a ohromeně na děti zíral.

„Víte,“ pokusil se Blake zmírnit situaci, „my nesmíme z knihovny ven. Máma pracuje nahoře a řekla nám, ať tu zůstaneme, než ona si něco zjistí. Bude se strašně zlobit, když tu nebudeme, až se vrátí. Prosím vás, bude to jenom chvilka.“

Kačka zavřela oči, jako by už to mohla každým okamžikem pustit. Muž se nervózně zavrtěl.

„Prosím!“ žebronila Kačka. „Budu hned zpátky.“

Vrátný se podíval na hodinky a zavrčel. „No tak běž.“ Podíval se na svou nerezovou termosku. „Ale pospěš si. Za pár minut mi končí směna.“

„Můžu jít s ní, jestli chcete,“ nabídl se Blake.

„Tak jo. Běžte oba,“ štěkl vrátný. Spěšně je odvedl ke schodišti a ukázal jim správný směr. „Dámské jsou nahoře vlevo a pánské, to pro ten případ, že taky potřebuješ, mladíku, jsou dole. Hlavně o tom nikomu neříkejte. A v žádném případě nechoďte nikam, kam nemáte. Nechci kvůli vám Přijít o místo.“

„Děkujeme, pane,“ zavolali oba a vyrazili každý jiným směrem.

Blakovi stačil jeden pohled na vlhký, ulepený záchod a rozhodl se, že na Kačku počká radši venku.

Chodil tam a zpátky zešeřelou chodbou tak, aby ho vrátný neviděl, za starou drátěnou výtahovou šachtou. Občas kolem projel tmavý stín podobný krabici a za sebou táhl lano, které vypadalo jako smyčka oprátky. Po zdech se pohybovaly přízračné

stíny.

V polovině chodby byly těžké dřevěné dveře s několika kovovými pásy. Vypadaly staře a nepřístupně. Vybledlá tabulka s černými písmeny naznačovala, že na druhé straně je schovaného něco důležitého: NEVSTUPOVAT.

Jemné zatahání z batohu, který si Blake schoval pod bundu pro případ, že by ho vrátný chtěl prohlížet, ho přesvědčilo. Jako vytrvale naléhající ruka ho postrkovalo ke dveřím. To nemohl být omyl: Endymion Spring ho vede. Rozhodl se tam podívat.

Nenápadně uchopil velkou železnou kliku a stiskl ji. Napadlo ho, jestli tím snad neuvede do provozu nějaký alarm, ale nic se nestalo. Dveře se otevřely celkem snadno, jako by na něj celou dobu čekaly. Směrem dolů před ním vedla vybílená chodba jako umělá králičí díra. Srdce mu bušilo a kolena se třásla.

Uslyšel nějaké hlasy a spěšně zavřel dveře. Venku v obchodě se suvenýry nahradil vrátného mladík s kaštanovými vlasy, který teď přátelsky klábosil se dvěma turisty ve stejných větrovkách, kteří nahlíželi na schodiště a vyptávali se na velikost knižních sbírek.

„Miliony a miliony knih," ujišťoval je, „všechny jsou uložené na policích dole pod zemí..."

Blake se schoval za výtahovou šachtu a držel si palce, aby se předchozí vrátný zapomněl zmínit o dvou dětech, co šly na záchod.

Podíval se na hodinky. Jeho sestra byla už pryč hodně dlouho. Co ji tam zdrželo?

Právě v té chvíli zaslechl, jak shora tiše poskakují kroky.

„Cos tam tak dlouho dělala?" sykl, když se Kačka konečně objevila. Vypadala spokojená sama se sebou. Popadl ji za loket a odtáhl z dohledu vrátného.

„Měl bys to vidět nahoře," řekla bez náznaku omluvy. „Jsou tam

úchvatné modrozlaté dveře, a v té síni za nimi jsou stovky starých knih. Ale fakt hodně starých. Je to, jako by tam byl ještě jeden svět. To je určitě sbírka lorda Humfreyho... je úžasná!“ Dotkla se prsty drátěné klece a zadívala se nahoru do přítmí.

„No tak pojď,“ pobídl ji. „Už vím kudy.“

Rozhlédl se, jestli je čistý vzduch, pak opatrně otevřel dveře a vešel.

„Kam jdeme?“

„Tam dolů.“ Ukázal na dlouhý bílý tunel a nervy mu už zase začaly cukat rozčilením. Kačka za ním vešla do chodby a on rychle zavřel dveře. Zapadly s definitivním, nečekaným cvaknutím.

Polkl. Tak tohle se jim tedy povedlo! Tohle už nebylo jako plížit se pozdě v noci po koleji, teď neprávem vstoupili na zakázané území a porušili kdovíkolik pravidel. Budou v pěkném průšvihu – jestli je někdo chytí.

Ale kniha ho jasně vedla tímhle směrem. Cítil ji, jak v jeho batohu pleská a šustí, jak se touží osvobodit.

Endymion Spring se vracel domů.

23

Kačka šla první.

„Na co čekáš?“ zeptala se. Její hlas se dunivě rozléhal v klaustrofobické chodbě.

Blake se rozhlédl s neurčitým zklamáním. Čekal vlhké katakomby plné plesnivějících knih a mumifikovaných pavouků. Tohle ale vypadalo spíš jako nemocniční chodba. Bezpečná a dezinfikovaná. Dokonce i na podlaze byl speciální nesmekavý povrch. Vedle nich se po stěně táhla železná klec plná zakroucených propletených kabelů. Byl by rád věděl, k čemu jsou.

Na konci tunelu byla malá železná dvířka a Kačka na ně přiložila ucho jako bankovní lupič, když vykrádá sejf, aby zjistila, jestli se za nimi něco hýbe. Když nic neslyšela, opatrně dveře otevřela a nakoukla dovnitř.

Police, police a zase police. Na všechny strany od nich se rozbíhaly police – jako bludiště.

Společně se vplížili do vedlejší místnosti a přikrčili se u vysoké kovové skříně. Nikde neviděli skoro ani jednu knihu. Místo nich tu po všech stranách stály stejné šedé kartónové složky, každá převázaná šňůrkou.

Blake se rozhlédl kolem sebe.

Pod nimi byla kovová mřížka, kterou viděli dolů, do dalšího

patra – a ještě do dalšího. Podíval se skrz škvírky. Červené a zlaté svazky matně svítily natěsnané na policích jako uhlíky v ohništi. Labyrint byl nekonečný. Vznášeli se na jedné lávce z veliké železné pavučiny. Už teď se přestal orientovat.

Vzduch byl trochu zaprášený a hučely tu nějaké stroje. Všude kolem slyšel cvakání teplotních čidel, detektorů kouře a bezpečnostních systémů dohlížejících na sbírky. A pod tím vším bylo slyšet neurčité dunění, mechanické hřmění. Myslí mu proběhl obrázek Minotaura, napůl býka a napůl člověka, jak tahá hromady knih srdcem knihovny.

Nad jejich hlavou křižovaly strop měděné trubky jako složitý vodovod. Měl občas pocit, že v trubkách slyšel papírové šustění, jako by tam lezla spousta hmyzu, ale tu myšlenku rychle zahnal. Nejspíš si to jen představuje. Knihovny vedou trvalou válku se škůdci, Bodleyho knihovna určitě nic podobného ve svých skladištích nepřipustí.

Jedna pochybnost ho ale neopouštěla. Není tu někde kamera průmyslové televize, která sleduje jejich počínání? Zpola očekával, že ho vrátný popadne za rameno a vytáhne ho z úkrytu... ale nic se nestalo. Nikdo nepřišel. A zdržovali se tady už dost dlouho. Jak se zdálo, skladiště nebylo pod dozorem.

I tak se chvíli ani nepohnul, snažil se zorientovat a vymyslet nějaký plán. Kačka přejížděla prsty po kartónových deskách; byla v pokušení je otevřít a zjistit, jaké poklady obsahují.

„Co uděláme teď?“ zeptala se konečně a poposunula se k němu.

„Já nevím.“ Díval se, jak na rozvodné desce nad jeho hlavou blikají zelená a červená světýlka. Zastav, běž, zastav, běž… „Asi začneme hledat Poslední knihu.“

„Zbláznil ses?“ Ukázala na okolní police. „Nevíme ani, jak vypadá. To přece nejde!“

„Ale jde," zvýšil Blake hlas. Byl rozhodnutý se nevzdat. „Prázdná kniha nás dovedla až sem. Teď nás povede i zbytek té cesty."

„Jak?"

Neodpověděl. Místo toho shodil bundu a batoh, vytáhl prázdnou knihu a přiklopil ji dlaněmi.

Kačka vrtěla hlavou. „A co jako myslíš, že udělá? Vznese se a ukáže nám, kam máme jít?"

„Možná." Touhle dobou by ho už nepřekvapilo nic. „Prostě počkáme, co se stane."

Opatrně zvedl jednu dlaň z desek. Prázdná kniha jako motýl roztáhla svá papírová křídla a vyzkoušela si vzduch. Stránky se pomalu zavlnily. Vzduch naplnil chvějivý zvuk.

Blake zatajil dech a poslouchal.

Odněkud z okolních polic se ozvalo podobné třepetání jako odpověď – byl to ten šustivý zvuk, který slyšel předtím. Skoro okamžitě následovaly podobné zvuky z výšky i z hloubky. Za chvilku už se stejně ozývaly stovky tisíc knih v celé knihovně. Blake se s úžasem rozhlédl kolem sebe. Vzduch ožil knihami! Každá předávala tajemství: Endymion Spring se vrátil!

Kačka, která sundala z blízké police jednu lepenkovou krabici, přestala rozvazovat její tkanici a podívala se na Blaka. Pak se hladově vrhla na obsah.

Uvnitř byla kniha v žalostném stavu, s hodně poničenou koženou vazbou, a rejdila ve svém lepenkovém obalu jako zdivočelý hmyz. Vydávala suchý šustivý zvuk – jako šváb – a horečně obracela stránky.

Ten hluk Kačku polekal, takže krabici zabouchla a okamžitě znovu zavázala tkanici. Knihu tím sice umlčela, ale ne dřív než prázdná kniha v Blakových rukách odpověděla ještě naléhavějším

převracením listů.

Blake nevěřil svým očím. Ty knihy spolu hovořily.

Najednou mu Kačka sykla do ucha: „Pozor! Někdo jde!“

Přitiskl knihu k hrudi a utišil ji.

„Kde?“ zeptal se se strachem a napínal uši, aby něco zaslechl i přes bubnování krve ve svých ušních bubíncích. „Já nic neslyším.“

Kačka zvedla prst.

Blake to uslyšel také. Krátké, šouravé kroky, doprovázené nemelodickým hvízdáním.

Přikrčili se ještě víc a čekali.

Nakonec se objevila žena s vlasy rozježenými na všechny strany. Vezla vedlejší chodbou vozík naložený knihami a občas se zastavila, aby některou zařadila na polici. Naštěstí pro Kačku a Blaka měla na uších sluchátka, která bzučela jako rozčilené masařky. Nebylo divu, že ten rozruch neslyšela.

Děti se po sobě nervózně podívaly, když se k nim přiblížila, a pak si oddechly, když je minula. Nechala dosud naložený vozík stát, otevřela dveře do podzemní chodby, ani se nerozhlédla a zmizela.

Jen byla pryč, Blake pustil prázdnou knihu, stiskl její stránky prsty a zašeptal: „Prosím tě, ukaž nám, kam máme jít, ale buď zticha, jo? Ve skladišti může být víc lidí.“

Tentokrát se papír zavlnil pomaleji a před Blakem se rozložil jeden obzvláště velký arch. Čáry podobné žilkám, které viděl předtím, byly patrné, ale tentokrát byly osvětlené zevnitř, jako by mu kniha sama rozsvěcovala cestu, kterou se má dát.

Tak tohle tedy bylo ono! Ta znamínka byla něco jako mapa. Sledoval, jak se čáry ohýbají a navzájem protínají, jak se větví do nečekaných směrů, než se konečně zastavily – odhadl, že přibližně tam, kde se teď schovávají.

„Tak co?“ dýchala mu Kačka do ucha, protože ona neviděla, jaká trasa se odhaluje.

Neřekl nic, ale čekal, až papír naznačí další část cesty. Na stránce před ním se rozsvěcovalo světlo a odkrývalo další část knihovny – úzkou čáru obklopenou sítí polic. Opatrně vyrazil tím směrem.

„Hele, kam jdeš?“

„Pojď za mnou,“ přikázal tiše, aniž se obrátil, „Myslím, že musíme jít tudy.“

Kniha je vedla skrz řadu vzájemně propojených regálů do dlouhé, špatně osvětlené chodby a pak dolů po železném schodišti, které pod jejich kroky řinčelo. Blake varoval sestru, aby byla zticha, a pak prošel odřenými dřevěnými dveřmi na jejich konci a vešel do dalšího sálu s kovovými mřížemi místo podlah a se spoustou knih.

Takhle hluboko pod zemí byl vzduch ztuchlý a páchlo to tu křídou. Na některých knihách ležela jemná vrstva prachu, jako by je nikdo celé věky neotevíral ani se jich nedotkl, kdežto jiné zase nesly stopy až příliš pilné činnosti – byly svázané provázky jako mumie, aby z nich nevypadl vnitřek. Police byly ze silného černého železa a táhly se do dálky. Kousky kůže se válely po podlaze jako krovky mrtvých brouků.

Kačka jela prsty po hřbetech knih, a mapovala tak jejich cestu stále do větších hloubek knihovny. Od prstů se jí drolily žmolky prachu.

Blake začínal úplně ztrácet ponětí, kde jsou. Nějakou dobu ho už znepokojoval zarezlý, skřípavý zvuk, který je pronásledoval

mezi regály. Čím šli dál, tím byl zvuk silnější – jako by se po zemi plazil mechanický had. Cítil, jak se mu chloupky na rukou vztyčily jako antény a jak jím probíhají záchvěvy strachu.

A pak to uviděl. Veliké motorizované zvíře číhalo jen kousek od něj, ve volném prostoru v hloubi knihovny.

Veliká bronzová kola se otáčela pořád dokola jako neúnavná kolečka hodin, občas posílala krabice z tlustého plastu, některé naložené knihami, po běžícím pásu vedle sebe. Přístroj sténal a vrzal; byl to sice prastarý přežitek, ale ještě sloužil; knihy se objevovaly a mizely, vezly se ze skladiště vysoko nahoru do čítáren a pak zase zpátky.

„Honem," popadl Blake Kačku za zápěstí a vrhl se k temnému průchodu mezi dvěma stěnami regálů. „Někdo tady nedávno byl."

V papírovité vrstvě prachu kolem stroje se otiskla řada stop jako taneční kroky.

Blake se s bušícím srdcem přikrčil mezi řady polic plných knih. Ze zářivek nad nimi visely šňůry s vypínači a cvrnkaly ho do hlavy, ale on se rozhodl jít raději potmě – nepozorovaně. Se skloněnou hlavou kráčel dál úzkou chodbou, veden jenom prázdnou knihou, která vydávala měkké, bezpečné světlo.

Asi v polovině tunelu se zastavil. Knihy se nad ním tyčily jako neporazitelná armáda; regály se na něj tiskly. Ale z nějakého důvodu čára na mapě končila.

Kačka ho zatahala za rukáv. „Co se děje?"

Blake si dřepl a rozhlédl se oběma směry. „Já nevím. Možná kniha zabloudila."

Když se zadíval do šera, uviděl, že na podlahu dopadá slabý kruh světla. Kousek od něj zářila nad malým dřevěným psacím stolem holá žárovka. Kousek od stolu stála otlučená dřevěná židle s ohmatanými područkami.

Blake zatajil dech. Kousek od židle bylo něco temného – nějaký stín, přitisknutý ke kovové skříni plné knih.

I Kačka si toho všimla. „Kdo to je?“ zašeptala s vytřeštěnýma očima.

Blake zavrtěl hlavou a vzal ji za ruku. Měl co dělat, aby se ovládl a neutekl. Pozorně se na postavu zadíval.

Ten stín nejevil žádné známky života. Vůbec se nehýbal.

Blake nahlédl do knihy. Mapa velice slabě naznačovala, že další cesta leží za tou postavou. Po zádech mu začal stékat pot, cítil to. V ústech mu vyschlo. Neměl na vybranou. Musel opatrně blíž.

Kačka ho popadla za kraj bundy. „Ne, nechoď,“ zafňukala.

„Musíme,“ sykl.

Celý roztřesený se plížil blíž.

Ze stínu se vyklubal černý plášť – hábit s kapuci, pověšený na háčku na boku kovového regálu.

Blake si oddechl, ale jeho smysly byly v pohotovosti. Někdo tady nedávno seděl. V koženém sedáku byl důlek. Přejel po něm prstem. Židle byla teplá!

Neztrácel čas, zatahal Kačku za rukáv a oba se hnali na konec chodby, aby byli co nejdál od toho přízraku, který v židli předtím seděl.

Kniha se zřejmě vzpamatovala a táhla je další temnou chodbou dolů, kolem hromady rozbitého nábytku a skrz řadu stále užších regálů do srdce bludiště. Pak se zastavili před velikou ocelovou stěnou. Slepá ulička.

Blake se zmateně podrbal na hlavě.

„Já to nechápu,“ řekl. „Mapa ukazuje přímo dopředu, ale to nejde.“ Znovu si prohlédl odbočky a zatáčky na své mapě, ale opravdu zřejmě všechny vedly na tohle místo.

„A v čem je problém?“ zeptala se Kačka. „Tak projdeme skrz,

ne?“

Nevěřícně se na ni podíval. „Jak?“

Obrátila oči v sloup. „To jsi tohle ještě nikdy neviděl?“ Zaklepala na ocel, která dutě zařinčela. V pravidelných rozestupech byla do kovové stěny zasazená malá kulatá držadla jako volanty, takže stěna vypadala jako řada trezoru.

„To je posuvná knihovna,“ vysvětlovala Kačka. „Setři se tím místo. „Co myslíš, jak jinak by knihovníci zvládli pořád větší množství knih?“

Okázale otočila prvním držadlem a tím uvolnila západku. Ozval se ostrý kovový zvuk, jako by někdo vystřelil, a oba odskočili. Ostatní kola se automaticky začala otáčet po směru hodinových ručiček; Blakovi to připomínalo závod spěchajících pavouku.

Jako by někdo zhluboka vydechl, kovové části se uvolnily a rozjely se od sebe na železných kolejích. Před nimi se otevřela řada souběžných regálů plných knížek – bylo to jako zrcadlové bludiště, všechny vypadaly stejně.

„Vidíš?“ prohlásila Kačka a otřela si ruce do žluté pláštěnky „Úplně jednoduché.“

„Tak kterou chodbou teda půjdeme?“ zeptal se podrážděně Blake.

„Co já vím? Ty máš tu knihu.“

Podíval se do mapy. Endymion Spring ukazoval průchod u zdi, v samém rohu knihovny. Dalo se tam jen taktak protáhnout, ale když Blake s Kačkou se drželi těsně za sebou, prošli. Popadli se přitom za ruce jako vystřihované panenky.

Na konci chodbičky skutečně našli neoznačené dveře, zakryté zčásti závěsem z pavučin. Byly zjevně hodně staré – v kamenné zdi knihovny skoro nebyly vidět.

Blakovi prudce bušilo srdce; celá knihovna jako by se kolem něj

chvěla. Kniha začala být rozčilená, zmítala se mu v rukou, divže se nevrhla ke vchodu.

Blake odhrnul pavučiny, které se mu lepily na kůži jako cukrová vata, a uvolnil tak cestu.

Před sebou měl kamenný portál s omšelými zuby, právě takový, jaký hlídal vchod do Staré knihovny v koleji svatého Jeronýma. Mlčky, ohromeně na něj hleděl. Byl to spíš přízrak dveří, napůl zapuštěný do podlahy.

Kačka ho popadla za rukáv.

„Mně se to nelíbí," řekla vyděšeným šepotem. „Už bysme asi neměli chodit dál."

Blake ale sahal po dveřích; spíš ho tam postrčila kniha než vlastní odvaha. „Neboj. Endymion Spring je s námi," řekl a snažil se, aby to znělo statečně.

Roztřesenými prsty stiskl kliku, nebo spíš její kostru. Povolila pod jeho rukou s křehkým cvaknutím, jako když praskne kost. Dveře se velice pomalu otevřely.

Ze dveří se vyvalil závan páchnoucího vzduchu a Blakovi po celém těle naskákala husí kůže. Z chodby byl cítit vlhký, chladný pach hlíny, který mu zahltil nozdry.

Nervózně nahlédl do prázdna.

Točité schodiště odtud vedlo prudce dolů, do temnoty. Pár kamenných schodů se skvrnami mechu, to bylo všechno.

Měl chuť utéct, ale kniha ho táhla blíž, přitahovala ho neodolatelně do stínu, její stříbřitou záři ta dusivá tma docela překryla. Blake potřeboval víc světla.

Pak si vzpomněl.

Ohmatal si vpředu bundu a brzo našel, co hledal: válcovitý předmět uložený v jedné z kapes. Jeho baterka. Zapomněl ji tam po té události v kolejní knihovně.

Usmál se a vytáhl ji; měl co dělat, aby udržel zároveň světlo i knihu. Kaččina tvář vedle něj vypadala jako zděšený úplněk.

Otočil se k jámě a díval se, jak tenký paprsek světla padá po starých schodech dolů. Ani teď ještě neviděl na dno.

„Zas točité schodiště, to mám radost," zavrčel a cítil, jak se mu Kačka věší na loket. V očích měla vlhko.

Zachvěl se a vkročil do stínu. Bylo to jako brodit se tůňkou osvětlenou měsícem; temnota mu sahala k pasu jako ledová voda.

„Ne!" vyjekla Kačka polekaným, křehkým hláskem. „Já tam dolů nechci. Tohle už není legrace." Věšela se na něj, až ho štípala do kůže.

„Ale neblázni," zabručel. „Musíme tam!"

Kniha ho vlekla dolů, táhla ho jako závaží. Potápěl se do tmy.

„To bude dobré," pokoušel se ji uklidnit. „Já tě budu chránit."

Hlas se mu zlomil a on musel hodně bojovat se strachem, který ho škrábal v krku. Natáhl se po ní, aby ji podepřel, ale ona svou zpocenou dlaní ucukla.

„Ne, já nechci," opakovala znovu a couvla. Po tvářích jí stékaly slzy.

„Koukej," začal, „mně se to taky vůbec nelíbí, ale nemáme na vybranou. Poslední kniha je blízko, já to cítím. Ona chce, abychom ji našli."

„Já mám strach."

„Já vím, já taky," přiznal, „ale přísahám, že nedovolím, aby se ti něco stalo." Tma mu pronikala výš a výš do nohou; mrazilo ho z ní. Zuby mu cvakaly. Nesměli se zastavovat. „Nic se nám nestane, když budeme držet spolu."

Kačce se třásl spodní ret, ale nakonec kývla. Přišourala se ke schodům jako malé dítě, které zkouší špičkou nohy vodu v bazénu. Křečovitě se držela kapuce Blakovy bundy, div ho

nezaškrtila.

Společně vkročili do tmy.

24

Schody prudce, spirálovitě klesaly. Nakonec se objevila nerovná podlaha z udusané hlíny. Ve vzduchu byl cítit vlhký mech. Blake měl chviličku dojem, že se ocitli na hřbitově, v relikviáři pro ostatky mrtvých nebo zapomenutých knih. Klidně tu někde můžou být kosti Endymiona Springa, napadlo ho a při té myšlence se zachvěl.

Až na křehký obdélník světla, který padal jako závoj k zemi ze stránek otevřené knihy v jeho rukou, byla celá místnost potemnělá. Přejel paprskem baterky po okolí, zahnal stíny. Staré sloupy podpíraly nízký, kulatý strop, odkud jako lepkavé lustry visely pavučiny. Všude kolem stály otevřené truhly podobné vypleněným hrobům. Kolem zdí se táhly primitivní police, ale ty popraskaly a rozpadly se na třísky už před stovkami let. Většina jejich obsahu se rozsypala na zem.

Všude, kam se Blake podíval, byly knihy: přízračně bílé svazky v obyčejných obalech, ze kterých postupně začala vycházet stejná zelenavá záře jako z Endymiona Springa. Truhly byly plné archů papíru a na starých podstavcích ležely papíru celé stohy, tak těžké, že se nedaly zvednout, a celé zaprášené. Vypadalo to tu spíš jako v kryptě než jako v knihovně.

V pravidelných rozestupech kolem byly černé průchody

připravené pustit je dál. Blake nakoukl do hlubších, temnějších místností, přerývaně při tom dýchal. Byli obklopeni pláství komůrek, podobných kobkám.

Kačka zvedla jeden z velkých foliantu. „Je prázdný," broukla tiše a zase ho pustila. Ta zaprášená rána zaduněla i v ostatních místnostech a vzduchem zaševelil papír. Knihy jako by šeptaly nezemský refrén – *Endymion Spring,*

Blake se polekaně obrátil. Oči měl temné, zorničky rozšířené.

Roztřeseně přidržel prázdnou knihu před sebou a použil její světlo jako lucernu, která by ho vedla. Bylo to účinnější než jeho baterka; v tomhle osvětlení rozeznal na podlaze stopu lesknoucího se papíru.

Kačka šla za ním, a aniž to věděla, zanechávala na policích a knihách, jichž se dotkla prsty, stopy podobné ptačím.

Kniha se náhle v jeho rukou zatřásla a padla k zemi, jako by reagovala na jeho rostoucí pocit nejistoty. Její uklidňující světlo zhaslo. Místnost se ocitla v naprosté tmě.

Kačka mu zaryla prsty do paže. „Blaku!" zaječela, až se poličky rozechvěly.

Blake horečně prohledával místnost paprskem své baterky a pokoušel se najít prázdnou knihu.

Tadyhle je! Malý kožený čtvereček ležící vedle nekonečných stohů jemného bílého papíru. Sehnul se pro ni.

Srdce mu vyskočilo až do krku. Kniha se otevřela na stránce s mapou, podle které předtím šli, ale na tom černém předělu uprostřed knihy.

Přízračný vzkaz tam pořád byl, ale změnil se – i když ne moc. Blakovi ztuhla krev v žilách,

Světlo baterky se chvělo nad strašnými slovy:

Čekám vás

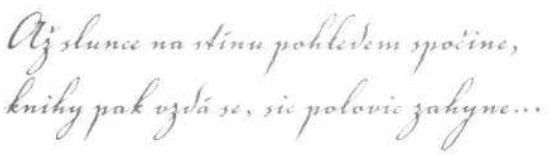
Náhle se stíny zdály zlověstnější, děsivější, a on se rozběhl pryč.

Slepě prchal okolními místnostmi, nesledoval už trasu, kterou mu ukazovala kniha, vybíral si cestu sám. „Dělej!“ křikl a popadl Kačku za ruku.

„Co v té knížce bylo?“ volala a ze všech sil se pokoušela mu stačit

Neodpověděl, ale táhl ji za sebou, hnal se bezhlavě do tmy. Zoufale bloudil, zahnul jedním směrem, pak druhým, kolem řad tichých, pozorně čekajících knih. Světlo baterky poskakovalo po zdech.

Myslí mu také proběhla hádanka, kterou viděl před pár dny:

Její význam mu tady, v temných hlubinách knihovny, připadal ještě děsivější.

Postupně se prostředí okolo nich změnilo. Přímo před nimi zářila jasně osvětlená místnost – maják v dálce. Nebo past. Blake neměl čas uvažovat. Krev mu bušila do spánků. Hnal se ke světlu.

Všude kolem něj se znovu ozval slabý ševelivý zvuk, jako když šustí listí, a jemu se zrychlil tep. Tohle musí být ta správná cesta. Knihy se spolu domlouvaly.

Vrazil do osvětlené místnosti a zprudka se zastavil. Žádný jiný východ tu nebyl. Komora byla kruhová, kolem stěn měla knihy. Uprostřed místnosti se otevírala jen hluboká jáma v podlaze a z ní vycházelo všechno to světlo.

Zastínil si oči, opatrně se přiblížil a nahlédl dovnitř…

Pod podlahou se do všech stran rozkládala další knihovna, celý

vesmír četby. Veškerý ten třpytivý prostor vyplňovaly knihy, stejné svazky v obyčejných bílých deskách, postavených na soustředných policích, jež se táhly kolem stěn té kruhové šachty jako šroubovice, propojené dlouhými tenkými žebříky. Zdálo se, že množství knih v téhle bezedné šachtě je nekonečné.

Zděšeně couvl. Hlava se mu točila. Jak může mezi tolika svazky najít Poslední knihu?

Endymion Spring v jeho rukou klidně ležel, jako by se dostal tam, kde chtěl být. Co má Blake dělat?

Knihy kolem něj vlnily listy, jako by na něco čekaly.

A pak si něčeho všiml. Daleko dole v té úzké šachtě byl drobný stín, skoro neviditelné semínko temnoty v zářivé stěně světla.

„Tamhle dole něco je," řekl Kačce. „Nějaké černé místo. Podle mě tam chybí kniha. Půjdu se podívat."

Kačka zpanikařila. „Ne! Nechoď!" Křečovitě ho popadla vzadu za batoh. „Já tam s tebou nemůžu. Mám strach."

„Neblázni, já nemám na vybranou!"

„Ale máš! Nemusíš tam. Můžeme dělat, že jsi tu knížku nikdy nenašel. Můžeme se vrátit."

Blake zaváhal, pak se mu ale Endymion Spring v rukou pohnul a pobídl ho maličko blíž k okraji šachty. Chtěl, aby Blake sešplhal dolů, mezi regály knih. Vedl ho.

Blake se znovu podíval na ten malý, nenápadný svazeček ve své dlani. Jeho spolehlivé světélko mu znovu vrátilo sebedůvěru. Endymion Spring ho sem nepřivedl pro nic za nic. Jolyon mu říkal, že mnoho lidí hledalo Poslední knihu, ale marně. Tohle byla jeho šance. Byl si jistý, že Poslední kniha je někde blízko – skoro na dosah.

„Musím to zkusit," prohlásil nahlas, už rozhodnutý.

Odstrčil Kačku stranou, mlčky sundal batoh a bundu a položil

je vedle jámy na zem poházenou papíry. Pak zastrčil prázdnou knihu mezi tričko a pásek džínů a baterku si dal do kapsy. Cítil na kůži neklidné třepetání papírů Endymiona Springa – skoro jako by mu tlouklo ještě jedno srdce.

„Půjdu najít Poslední knihu," řekl. „Ty se na mě můžeš koukat odtud, ano?"

Kačka nervózně přešlapovala.

„Hlavně nikam nechoď. Počkej, až se vrátím."

Upřela na něj veliké vyděšené oči, ale neřekla nic.

„Slib mi to!" vyštěkl na ni.

Poslušně kývla a ucouvla od jámy.

Blake se zhluboka nadechl. Jeho mysl se soustředila na skulinku tmy tam dole – co asi obsahuje – přistoupil k okraji šachty a špičkou nohy se natáhl po prvním příčli žebříku. Opřel si pevně nohu a přehoupl se dovnitř.

Kačka začala fňukat.

„To bude dobrý," řekl jí ještě naposledy. „Za chvilku jsem zpátky."

Popadl po stranách žebřík a začal pomalu sestupovat. Dělal malé kroky, nedíval se dolů. Příčle byly tak blízko u sebe, že o ně skoro klopýtal. Vypadalo to, jako by je udělali před staletími; dřevo bylo nerovné, občas na sobě mělo kus kůry – byla to spíš polínka než pořádné příčle. Sestupoval opatrně, pevně svíral příčky svázané jakýmisi šlahouny. Třásl se po celém těle.

Tu a tam se zastavil a podíval se nahoru, aby se ujistil, že je Kačka v pořádku. Její hlava byla ještě taktak vidět, malé žluté slunce, zastíněné narůstající stěnou knih.

Sestupoval níž, ignoroval strach, který mu rozechvíval nervy. Prsty ho bolely, svaly měl napjaté a zuby odhodlaně zaťaté. Endymion Spring mu pod páskem vibroval a pobízel ho dolů.

Blake mrknul po tmavém místě pod sebou. Už se blížilo.

Všude kolem něj šeptaly čekající knihy jako listí ve větru. Zvědavě vytáhl jednu z okolních polic, zavěsil se za žebřík loktem a zalistoval stránkami. Nebyly prázdné, jak čekal, ale obsahovaly velkou spoustu slov, napsaných stříbřitou průsvitnou září, jako by zamrzla nebo uvízla v ledu. Vypadalo to, že knížek je nekonečné množství; všechny byly z téhož měkkého, magického papíru jako Endymion Spring a všechny čekaly na představivost nějakého čtenáře, až uvolní to, co je uvnitř napsáno. V mysli se mu otevřely padací dveře. Náhle pochopil pojem nekonečna.

Podíval se dolů. Jen kousek od něj byla ta temná škvíra, kterou zahlédl z výšky, místo, které rozdělovalo nekonečnou stěnu knih. Nejdřív si myslel, že je to možná černý zápisník vázaný v kůži, kniha odlišná od ostatních, ale teď si uvědomil, že je to malý otvor – škvíra v srdci knihovny. A prázdná kniha ho zřejmě vedla právě k ní.

Sklouzl ještě o pár příček níž, až skoro spadl. Konečně byl ve stejné úrovni jako ta černá škvíra na polici. Cítil, jak ho Endymion Spring pobízí blíž, jeho neodolatelná touha spojit se s ostatními knihami přitahovala blíž i Blaka. Vytáhl prázdnou knihu z jejího úkrytu za páskem. Část jeho já se s ní nechtěla rozloučit, ale jak pomalu přibližoval ruku s knihou ke štěrbině, nebylo už na světě síly, která by ji dokázala zadržet. Endymion Spring se vrhl mezi ostatní svazky a dokonale tam zapadl.

Ostatní knihy, které dosud tiše šuškaly, náhle zmlkly. Vzduch se zachvěl očekáváním. Celá knihovna jako by čekala právě na tuhle chvíli, jako by teď byla v sázce stabilita šachty i její věže knih.

Z ničeho nic se vzduch rozechvěl, papír se zlehka roztřásl. Pak se náhle zvedla oslepivá bouře knih, svazky z polic začaly vířit

kolem něj, pohltil ho papírový maelström. Létaly mu kolem hlavy, otíraly se mu o ramena, klovaly ho do paží a nohou, papírem ho řezaly do kůže, vrhaly se k malé štěrbině kam před chvilkou zastrčil Endymiona Springa.

Vykřikl hrůzou a přitiskl hlavu k příčli žebříku, aby se chránil. Bál se, že se něco strašně zvrtlo. Zavřel oči před tou metelicí otáčejících se, vířících stránek. Měl pocit, že shora zaslechl zaječení, ale rámus kolem něj ho skoro ohlušoval a on nemohl dělat nic jiného než se co nejpevněji držet, zatímco mu knihy létaly kolem obličeje, pleskaly kolem těla a nechávaly se strhnout papírovým tornádem.

A pak, jako po prudkém lijáku, se všechno náhle uklidnilo, vzduch byl svěží. V tichu se zatřepetalo už jen pár útržků papíru. Žebřík pod ním se zakolébal.

Blake opatrně otevřel oči. Tma byla děsivá. Neobratně sáhl do kapsy, vylovil baterku a posvítil si kolem sebe.

Hnědá ošoupaná kniha – Endymion Spring – stále ještě stála na polici, jako by se nic nestalo. Ale když Blake přejel baterkou po hladkých stěnách šachty nahoru a dolů, zjistil, že ostatní knihy jsou pryč. Šachta byla holá jako horský sráz po sesuvu.

Opatrně se natáhl po zbylém svazku. Byla tohle ona? Byla to ta legendární Poslední kniha? Jméno Endymion Spring na poškrábaných kožených deskách bylo ještě vidět.

Váhavě uchopil hřbet do prstů a zlehka si knihu přitáhl. Poznala jeho dotek a okamžitě mu vklouzla do dlaně. Zlomená spona se mu pevně sevřela kolem malíčku a jím projel stejný nervózní záchvěv vzrušení. Bez ohledu na to, že paže, na níž visel, ho už hrozně bolela, knihu otevřel.

Stránky už nebyly prázdné, ale pokryté malinkými bločky slov, které se otevíraly jako neviditelné dveře, jen na ně dopadl jeho

pohled, vedly ho do různých příběhů, v různých jazycích... každé papírové schodiště mu přinášelo nové dobrodružství. Tu a tam se zarazily, často v půli věty, těsně předtím, než odhalily nějakou úžasnou pravdu, a on přeskočil na jiné téma. Množství informací bylo neuvěřitelné. Každá stránka byla rozdělená do nekonečného množství tenkých, nezničitelných blanek.

A pak se mu zastavilo srdce. Obrátil poslední zářivý list a našel to, čeho se děsil nejvíc: černou stránku. Ještě tam byla, zlověstná záložka v samém srdci svazku. V porovnání s úžasnou bělí okolního papíru, čistotou jeho slov, byl tento stín jako mrazivá prázdnota, které nelze uniknout – černá díra, která vysávala z knihy všechno dobro do své nepřítomné duše. A nahoře na stránce byl ten utržený kousíček.

Kniha stále ještě nebyla úplně celá.

Z ničeho nic si Blake vzpomněl na Kačku. Vzhlédl. Nahoře na konci studny ji neviděl.

Na čele mu vystoupil studený pot. Sevřel knihu v dlani a lezl po žebříku nahoru, jak nejrychleji mohl, kolem prázdných polic, zoufale se snažil udržet se na nerovných dřevěných příčlích. Vyčerpaně se přehoupl před okraj jámy a lapal po dechu.

„Kačko," zašeptal. „Našel jsem ji! Našel jsem Poslední knihu! Ale je jiná, než jsme mysleli..."

Zarazil se. Nepřišla žádná odpověď.

„Kačko," opakoval a zamířil baterkou do stínů. „Už můžeš vylézt."

Místnost, osvětlená jen slabou září Poslední knihy byla prázdná. Proběhl baterkou i zbylé rohy. Nic. Knihy na policích a papíry na podlaze zmizely. Na zemi byla vidět jen stopa v prachu.

Sebral svou bundu a batoh, odhozené na druhém konci místnosti, a natáhl si je. Pak začal hledat svou sestru.

„Kačko! Kde jsi?“ zavolal, ale jeho hlas se v temné nesmírnosti knihovny změnil v křehký šepot. Horečně prohledával ostatní místnosti. Našel stopy prstů, které Kačka zanechala na prázdných policích, a šel kolem nich, ale nikde nebyla ani stopa po její jasně žluté pláštěnce.

Kačka zmizela.

O několik minut později se shora ozvala zdušená rána: někde daleko se zabouchly dveře. Zvuk duněl podzemními komorami, jako by někdo bouchl papírovým sáčkem.

„Kačko!“

Blake se hnal skrz okolní místnosti, až narazil na úzké točité schodiště vedoucí do vyššího patra knihovny. Donutil svoje unavené nohy vylézt po propadlých kamenných schodech nahoru, prsty přejížděl po stěnách. Nakonec se ocitl tváří v tvář posuvné knihovně, kterou někdo spěšně, ale bez úspěchu zavřel. V cestě mu ležela hromada knih.

„Kačko!“ rozkřikl se.

Přelezl hromadu popadaných svazků a prodíral se úzkou skulinou mezi policemi; odřel si přitom lokty o ostré kovové hrany. Vší silou police odstrčil a vysoukal se na druhé straně.

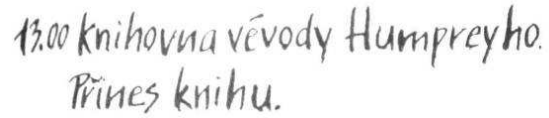
Kousek odtud bylo vidět to vrakoviště nábytku a pak i otlučenou židli a žárovku svítící nad psacím stolem. Blake se tam hnal, pak ale prudce zpomalil, protože zahlédl na stěně stín.

Černý plášť byl ale pryč. Místo něj tu byla Kaččina žlutá pláštěnka, visela z háčku jako mrtvola.

Srdce se mu zastavilo.

Pláštěnka vypadala malá a cizí, když v ní teď chybělo Kaččino vesele poskakující tělo. Vzal ji nervózně do ruky; byla hrozně lehká.

Pak se podíval dolů. Na stole před ním ležel otevřený spirálový zápisník. A v něm na Blaka čekala načmáraná zpráva. Slova se mu před očima chvěla:

Kdo byl autorem té zprávy, o tom nebylo pochyb. Byla to Osoba ve stínu.

25

Neměl čas žádat Poslední knihu o pomoc. Někde nahoře se rozječel zvonek, až se regály rozdrnčely, a Blake se podíval na hodinky. Zbývalo mu ani ne patnáct minut. Knihovna zřejmě zavírala.

Vévoda Humfrey... vévoda Humfrey...

Tohle jméno určitě už slyšel, ale kde? *Kde?*

Veliký stroj, který odesílal knihy nahoru do čítáren, ztichl. Jeho kola a převody, ponechané bez dozoru, se se skřípáním zastavily; kupodivu teď působily přízračněji, než když se pohybovaly. Všude kolem se rozhostilo hrobové ticho. Náhle ho napadlo, že někde nahoře jeho matka sbírá svou práci a vůbec netuší, v jakém nebezpečí jsou dole její děti.

Vévoda Humfrey...

Blake se rozběhl.

Jak se hnal skladištěm, řady knih v kožených vazbách byly vystřídány moderními učebnicemi, a ty pak zase knihami v barevných papírových přebalech. Před sebou viděl nekonečnou řadu šedých kartónových krabic. Běžel správným směrem.

Zahlédl v rohu železné schodiště, vrhl se k němu a hnal se po úzké spirále schodů, jeho nohy duněly po chladnem kovu.

A pak si vzpomněl: vévoda Humfrey... o něm mluvila Kačka,

když se vrátila ze záchodu. Bylo to někde nad hlavním schodištěm. Už věděl, kam jít!

Proběhl jasně osvětleným tunelem, který spojoval skladiště s Bodleyho knihovnou, a ocitl se v zšeřelé chodbě kousek od obchodu se suvenýry. Hlavní vchod byl už pro dnešek zavřený a stěny duněly ozvěnou jeho kroků. Kolem nebyl nikdo, kdo by mu pomohl.

Zamířil po opuštěném schodišti nahoru a s každým širokým dřevěným schodem v něm sílilo mrazivé zlé tušení. Bude Kačka v pořádku?

Těsně před koncem schodů se zarazil – uviděl pootevřené modrozlaté dveře. Knihovna vévody Humfreyho! Ze tmy uvnitř to bylo zatuchle cítit učeností.

Místnost vypadala skoro přesně tak, jak ji Kačka popsala. Tisíce starých knih na dřevěných policích za tlustým zábradlím. K vyšším z nich vedly důkladné dřevěné žebříky a úplně nahoře byl zdobený strop, pokrytý malovanými květinami a majestátními erby. Vypadalo to tu jako v kapli zasvěcené jen a pouze četbě.

Knihovník v tmavě modrém obleku uklízel stůl uprostřed místnosti a chystal se zavřít. Blake zaváhal na prahu knihovny a pak, jen se ten člověk otočil zády, vklouzl za zábradlí hned naproti. Vtiskl se mezi lavici a sloupky a doufal, že tam nebude vidět.

Na spodní straně polic nad ním se třpytila souhvězdí, zlacená na zeleně a červeně kostkovaném pozadí. Jinak bylo všude v místnosti šero. Podíval se na hodinky. Zbývaly už jen tři minuty. Srdce mu divoce bušilo. Vteřiny odtikávaly.

Velice opatrně rozepnul batoh a strčil dovnitř jak Poslední knihu, tak Kaččinu pláštěnku, kterou sebral dole. Znovu pak batoh zavřel, prostrčil ruce do popruhů a přitáhl si ho pevně k zádům.

Nikomu nic nedá, dokud se nepřesvědčí, že je Kačka v bezpečí.

Knihovník si tiše pískal. Vzal ze stolu klíče, zamkl protější východ a pak vyrazil k místu, kde se schovával Blake. Ten se přikrčil ještě víc a zatajil dech. Celý se třásl.

Knihovník se naposled rozhlédl po zavřené knihovně, pak za sebou zavřel a zamkl. Bylo to, jako když zapadnou dveře do vězení.

Všechno ztichlo.

Místnost potemněla.

A Blake nemohl dělat nic než čekat.

Minuty se táhly zoufale pomalu.

Pak, právě když už Blake nemohl to napětí vydržet, uslyšel, jak se vzduch kovově rozechvěl, protože neviditelné hodiny odbily celou. Skoro vzápětí se ozval z protější strany místnosti tichý škrábavý zvuk.

Zvedl hlavu, okamžitě ve střehu. V zámku zaševelil klíč.

Dveře se otevřely – jen malinko – a do místnosti vklouzl stín. Postava byla celá v černém, na hlavě měla kápi.

Blake skoro nedýchal.

Ten kdosi se rozhlédl po ztemnělé místnosti a pak neslyšně, jako by plul, zamířil tam, kde se Blake skrýval.

Chlapec zavřel oči, protože si netroufal se podívat. Doufal, že když se ani nehne, když úplně přestane vnímat okolní svět, možná sám zmizí.

Stín se přiblížil víc.

Jedno bylo jasné. Kačka s Osobou ve stínu nebyla. Ve Staré knihovně byli sami. Padl do pasti – o tom už nebylo pochyb.

Přikrčený jako sprinter uvažoval o tom, že by vyskočil a letěl pryč, v naději, že se dostane na svobodu a bude moci přivolat pomoc zvenčí; v té chvíli ale ucítil, jak se prkna vedle něj trochu zhoupla a dopadl na něho černý stín.

Ruka v rukavici tiše přejela přes zábradlí a popadla ho za zápěstí.

„Ahoj, Blaku."

Při zvuku toho ledového ženského hlasu mu přejel mráz po zádech. Okamžitě věděl, kdo to je. Vzhlédl.

„To je překvapení, viď?"

Diana Bentleyová se na něj chladně usmála.

Blake se nedokázal přimět k odpovědi. Zvuk jejího hlasu, dotek její rukavice, to obojí mu teď připadalo ledové, i přes tu zvláštní motýlí brož, kterou vždycky nosila jako ozdobu, a tmavý vlněný plášť, který si přehodila přes ramena.

Blake zmateně zamrkal.

Motýl měl sežehnutá křídla, jako spálený papír.

„Dávej si pozor na kolena," řekla a zvedla ho. „Umažeš si je."

Podíval se na tvrdou dřevěnou podlahu a poslušně si zamnul džíny, na kterých byly skvrny prachu. Šaty měl špinavé a potrhané.

„Chudáčku," zamumlala. „Tentokrát ale budeš mít vážně průšvih. Vplížit se takhle do Bodleyho knihovny! Co si pomyslí tvoje maminka?"

„Ona to neví," odpověděl nešťastně a pak se kousl do jazyka.

Diana se na něj podívala s falešným soucitem. „Aha, chápu. Jsi tady sám."

Blake se zachvěl, protože si uvědomil, že udělal chybu. „Kde je Kačka?" vyhrkl.

„Dočkej času," řekla. „Nejdřív – kde je kniha?"

„Nevím, jakou myslíte.“

Sevřela jeho paži v pevném, krutém stisku a zkroutila mu ji za záda. Vyjekl, překvapen její silou.

„Dej si pozor,“ varovala ho. „Nechtěj to všechno udělat horší, než už to je.“

Při těch slovech mu došlo, v jak vážné je situaci. Přestal se s ní prát.

„Ta kniha,“ opakovala. „Kde je?“

Páčila mu ruku zvolna nahoru a on se zajíkl, protože mu ramenem projel nůž bolesti.

„Máma,“ vypravil ze sebe nakonec skrz zaťaté zuby. „Bude zuřit, když brzo nepřijdeme. Půjde na policii... a... au! řekne jim, že jsme zmizeli.“

Odvážil se podívat na Dianu, ale tu jeho poznámka zřejmě z míry nevyvedla. Dívala se na něj s ledovým klidem. „Co to máš v batohu, Blaku?“

Zase se zkusil vykroutit a ona mu zapáčila rukou ještě trochu víc. Bolestně sykl.

Blake cítil, jak mu její prsty běží po páteři jako pavoučí nožky, a zavrtěl se, aby jí zabránil objevit knihu v ruksaku. Znova ho uchopila za paži, pevněji, a on začal polykat slzy. Zdálo se, jako by jí její touha knihu získat dodala nadlidskou sílu – a bezohlednost.

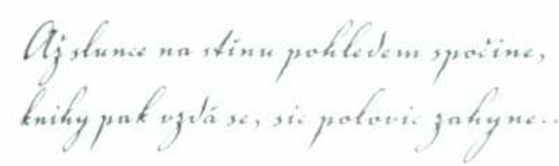
„Samozřejmě,“ vydechla mu tiše do ucha, „není důvod působit další nepříjemnosti tvojí matce – ani Kačce – když se my dva spolu dohodneme.“

Myšlenka na Kaččinu ochablou žlutou pláštěnku, spěšně nacpanou do ruksaku, naplnila Blaka výčitkami svědomí. Tohle všechno byla jeho vina. Začal být knihou posedlý – až tak moc, že opustil Kačku. Ale nemohl přece dělat nic jiného, ta kniha byla jeho. Endymion Spring si vybral jeho. Stovky let učenci hledali to,

co on, Blake Winters, našel. A Osoba ve stínu – Diana – ji chtěla jen z nesprávných důvodů.

Pomalu sklonila bradu, takže jí viděl do chladných šedých očí. Byly tvrdé a neochvějné jako kámen. „Kde je Poslední kniha, Blaku?“

Srdce se mu sevřelo. Neměl na vybranou, musel jí knihu dát, aby zachránil svou sestru. V tom ho ta předvčerejší zlověstná hádanka varovala víc než dost.

Začal se neovladatelně třást.

„Pomůžu vám pod jednou podmínkou,“ řekl konečně se skřípěním zubů. Slova mu v ústech chutnala jako popel.

„Tak ty máš podmínku?“ skoro se zasmála „A jakoupak?“ Prohlížela si ho jako kočka, která si hraje s ptáčkem.

„Já jsem tu knihu schoval,“ zalhal. „Odvedu vás k ní, ale teprve až budu vědět, že je sestra v pořádku. Nejdřív ji musím vidět.“

Diana se tvářila znuděně. „To vážně čekáš, že ti uvěřím?“

Blake rychle přemýšlel. „Potřebujete mě. Beze mě z toho nedokážete číst.“

To zřejmě zabralo, protože se na něj chvilku dívala méně jistě.

„Chci vidět Kačku,“ opakoval znova.

„Dost!“ ztratila Diana trpělivost. „Ukážu ti tu tvou příšernou sestřičku, ale pak mi knihu dáš. A nehraj si se mnou.“

Stále ještě mu držela ruku za zády a postrčila ho k protějším dveřím. Zoufale se snažil vymyslet nějaký plán, způsob, jak uniknout, ale do ramene mu vystřelovala taková bolest, že nebyl vůbec schopen souvisle myslet. Byl vyděšený. Dokázal teď jen poslechnout.

„Jeden neopatrný pohyb a ujišťuji tě, že tvoje sestra pocítí následky," sykla Diana za ním, div mu přitom neukousla ucho.

Diana vedla Blaka skrz modrozlaté dveře ven a pak prudce doprava, po posledním schodišti do Horní čítárny, usazené pod střechou knihovny. Tenké dvojité dveře byly pootevřené a ona ho postrčila do velké místnosti plné čtenářských kójí a tvrdých dřevěných židlí.

Vzduch byl vydýchaný a bylo tu šero jako v muzeu. Z vlysu nad policemi knih na ně shlížely fresky tváří; ale dávní vědci, kteří kdysi vytvářeli slavnou historii univerzity, teď na Blakovu obtížnou situaci hleděli slepýma očima. Nebyl tu nikdo, kdo by mu pomohl.

Rolety na oknech byly zatažené, takže odřízly místnost od okolního světa, a korkové linoleum tlumilo jejich kroky. Kačka nebyla nikde vidět – ani tady, ve velké čítárně, ani za rohem, kde Blake spatřil další stoly a za nimi řadu počítačových terminálů a hlavní pult, kde knihovníci zřejmě vydávali čtenářům knihy.

V rohu byly schované úzké smetanové dveře vedoucí do vysoké hranaté věže, jež tvořila hlavní vrchol v celé ježaté siluetě knihovny. Diana ho k nim postrčila.

Před ním se objevilo další točité schodiště – tentokrát patrně vedlo na samou špici knihovny. Co chce Diana dělat? Shodit ho ze střechy?

Donutila ho vejít.

„Kam jdeme?" zeptal se nervózně, když za nimi zamkla dveře. Schody byly úzké a zrádné; nohy se mu třásly. Pod ním zela

nesmírná hloubka.

Diana odpověděla tím, že ho zostra rýpla do zad špičkou klíče. Šel tedy dál, pořád vzhůru – kolem dvou úzkých špičatých oken a malinkých dřevěných dvířek.

Blake podezíravě přimhouřil oči. „Kde je Kačka?“

Místo odpovědi se ozvalo divoké bušení z druhé strany dveří.

„Kačko!“ vykřikl a skočil k nim. Popadl za kliku a trhl. „Jsem tady! Dostanu tě ven!“

Dveře byly zamčené a nepovolily. Jeho sestra do nich tloukla ještě naléhavěji, když ho zaslechla. Věděl, že musí být vyděšená. Kačka nesnášela uzavřené prostory.

Obrátil se k Dianě, bez sebe vzteky. Diana pohupovala stříbrným klíčem na špičce prstu. Když po něm skočil, obratně jej sevřela v pěsti.

„Co je s ní?“ rozkřikl se. „Proč nemůže mluvit?“

„Dovolila jsem si dát tvé sestře roubík,“ odpověděla stručně Diana. „Přiváděla mě k šílenství.“

Blake se neznal vzteky. „Pusťte ji ven!“ zaječel. „Vždyť tam nemůže dýchat! Jestli se jí něco stane, tak –“

„Tak co?“ obořila se na něj prudce Diana a strčila do něj. Podvrtl se mu kotník a on upadl, kolenem narazil na ostrou hranu kamenného schodu. Vykřikl bolestí. Diana ho bez slitování zvedla a postrčila ho dál vzhůru po točitém schodišti.

„Já se vrátím!“ křikl na Kačku a hlas se mu zlomil.

Došli k vysokým dveřím, nad nimiž byl do kamene vytesán nápis „Univerzitní archiv“. Uprostřed na nich visela mosazná destička s vyrytou jmenovkou DR. D. BENTLEYOVÁ, ARCHIVÁŘKA.

Blake se překvapeně ohlédl. „Vy tady pracujete?“

Diana se zamračila. „Samozřejmě. Myslíš si, že Giles je jediný,

kdo má významné postavení?“

Odemkla dveře a postrčila ho dovnitř.

Blake zakopl o stůl uprostřed prostorné místnosti a bez dechu dopadl na podlahu. Ohromeně se rozhlédl. Čtyři obrovská okna, částečně zakrytá velkými dřevěnými skříněmi, nabízela pozoruhodné pohledy na okolní kupole a vížky. Na vrcholu jedné z blízkých budov stál andělský chór a hrál na své tiché nástroje, a na druhé straně se k němu zády obracela socha Spravedlnosti se zavázanýma očima.

Vrhl se k jednomu z velikých oken a pokusil se přivolat na pomoc lidi dole na ulici. Malinké postavičky, spíš jako cínoví vojáčci, chodily tam a zpátky. Okno nemělo kliku a on mohl leda bušit na sklo pěstí. Ten zdušený zvuk daleko nedolehl.

„Stačilo ti to?“ zeptala se za ním Diana. „Já jsem svou část dohody dodržela. Teď dodrž zase ty tu svoji.“

Otočil se k ní. Klidně si prohlížela řady knih v knihovně.

„Tyhle mám nejradši,“ podotkla a ukázala na několik svazků velkých jako Bible, zavřených na kovové spony. „Mám je tady nahoře, aby na ně nikdo – dokonce ani Giles – nemohl sahat.“ Pohladila prsty hrbolatý černý povrch. „To jsou knihy, které se datují až z doby založení knihovny.“

Blake neodpověděl. Očima zalétl ke dveřím, které Diana přibouchla nohou.

„O tom ani neuvažuj,“ varovala ho. „Daleko by ses nedostal. Kromě toho všechny klíče od dveří, které stojí mezi tebou, tvou sestrou a svobodou, mám já. Jediný způsob, jak se odsud dostat, je dát mi, co chci.“

„Říkal jsem vám, že Poslední knihu nemám,“ postavil se jí. „Ani jsem ji nenašel.“

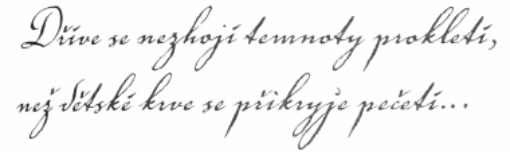
„Ale já o tom pochybuji,“ odpověděla Diana s vědoucím

úsměvem. „Byl jsi vyvolen.“

Pomalu se k němu blížila a on o dva kroky couvl.

„Dej mi ji,“ opakovala.

Blake se zarděl. „Ne,“ odmítl znova a bezděky pevněji sevřel popruhy svého batohu. Nacouval do skleněné skříňky plné ručně psaných dokumentů zapečetěných koláčky rudého vosku, které se podobaly rozmáčknutým broukům. Dvě další řádky z hádanky Endymiona Springa mu nezvány vytanuly na mysli:

Pohledem se zastavil na štíhlém stříbrném noži na papír, který ležel na hromadě neotevřených dopisů na stole.

„Když tu knihu tak moc chcete,“ obořil se na ni, „tak proč nejdete a nevezmete si ji?“ Měl pocit, že jeho srdce je bomba, která tiká hluboko v něm a každou chvilku může vybuchnout.

„Ano, to bych asi mohla,“ odpověděla Diana bez nadšení. Všiml si jejích dlouhých bílých rukavic a zpanikařil, protože si uvědomil, že myslela i na to, aby nezanechala otisky prstů. Uměl si docela dobře představit, jak mu jimi sevře jeho krk a zaškrtí ho.

Vycítila, kam se Blake dívá, a pomalu jednu rukavici svlékla. Když stáhla hladkou bílou látku z prstů, Blake se zajíkl. Všechny nehty na její levé ruce byly černé.

„Jako profesor Jolyon,“ vyhrkl.

„Myslíš tohle?“ prohlédla si klidně své poničené nehty. „Ano, mě ta kniha taky odmítla. Stejně jako Jolyona.“

„Chcete říct, že v tom jedete spolu?“ zeptal se a mysl mu horečně pracovala. Vzpomněl si na starou fotografii společnosti Libris a na mladou černovlasou Dianu, která na ní flirtovala s Jolyonem.

Dianu ale to, co naznačil, ohromilo. „Panebože, ne. Jolyon a já jsme se neshodli vůbec na ničem od chvíle, co byla založena společnost Libris. O Poslední knihu se ovšem zajímáme oba a chceme ji dostat do rukou… každý ale z jiných důvodů."

Všimla si překvapení na jeho tváři. „Jolyon taky není žádný anděl," dořekla chladně. „Zklamání, viď?"

„Já to nechápu," zavrtěl hlavou.

Sáhla po jedné ze sladkostí obalených v práškovém cukru, které měla v křišťálové misce na stole. Rahat. S potěšením do něj kousla.

„Zklamal jsi mě, Blaku. To jsi vážně tak hloupý?"

Kývl; bylo bezpečnější nechat ji mluvit.

„No tak dobře," zavrčela a otřela si ze rtů trochu práškového cukru. „Jolyon kdysi dávno zlomil sponu na knize, krátce po tom, co byla vytvořena společnost Libris. Byl přesvědčený, že Poslední knihu dokáže najít bez naší pomoci. Samozřejmě se mýlil. Pokusil se ukrást knihu Georgi Psalmanazarovi, který ji původně našel, ale spona se ulomila, sekla ho do palce a ocejchovala ho tak jako zrádce."

Blake se zhluboka nadechl. Hlava se mu točila. Nebylo divu, že byl profesor tak rozčilený, když se Blake o Endymionu Springovi prvně zmínil tehdy na kolejní večeři. Nebylo divu, že se mu nechtělo přiznat, že měl podíl na minulých událostech…

Diana se podívala na své začernalé nehty. „Samozřejmě že po tomhle mě zajímal spíš víc než míň," prohlásila suše. Zřejmě jí dělalo potěšení strhávat strupy z Blakových iluzí, „ale on pak začal být neuvěřitelně kajícný. Otravovalo mě to. Nikdy už se ke knize nechtěl ani přiblížit."

Pohrdlivě dořekla: „Začal být nudný."

„A co jste udělala?" zeptal se Blake a ustrašeně se na ni podíval. „Proč vy máte černé nehty?"

Úsměv jí z tváře okamžitě zmizel. „Když kniha Jolyona odmítla, musela jsem se vlichotit té příšerné trosce Georgeovi.“ Vyprskla to jméno s nechutí. „Bylo mi jasné, že chce Prázdnou knihu schovat. Potřebovala jsem ji dostat do rukou dřív, než mi klíč k Poslední knize navždy unikne. Byla to moje jediná šance – nebo jsem si to aspoň myslela.“

Oči jí zazářily a prsty sevřely vzduchu „Už jsem ji měla skoro v rukou,“ řekla a zřejmě to všechno znovu viděla před očima, „ale pak ten mizera viděl, co dělám, a zabouchl mi do knihy prsty. Spona mě sekla. Byla to příšerná bolest! Přesto se mi ale povedlo udržet jednu část knihy a ze svazku ji vyrvat.“

„Tu, kterou mi Psalmanazar dal,“ zašeptal Blake.

Diana si mnula špičky sežehnutých prstů. „Netušila jsem, jak je silný,“ poznamenala. „Dokonce i to mi vytrhl, nehodlal nechat uniknout ani jedinou část knihy a tvrdil, že i ten nejmenší útržek papíru v sobě má obrovskou magickou sílu a že by Poslední kniha nikdy nefungovala, kdyby nebyla úplná.“

„Ale stojí to za všechnu tu námahu?“ podivil se Blake. „Vždyť je to jenom kniha. Přece nemůže mít takovou moc.“

Celou dobu, co mluvila, se pomalu přesunoval blíž ke stolu a k lákavě ostrému noži na dopisy.

Diana na něj zavrčela: „Kluku hloupá! Ty nemáš ponětí, co ta kniha obsahuje! Je to klíč ke všemu, po čem jsi kdy toužil. K veškeré moci a bohatství světa!“ Její tvář se zkřivila jako posedlá chamtivostí. „Ta kniha potřebuje neviňátko, aby její slova vyvolalo, ale jen člověk ctižádostivý dokáže opravdu ocenit jejich hodnotu: Johann Fust to věděl – a stejně tak Horatio Middleton, Jeremiah Wood, Lucius St. Boniface de la Croix a všichni ostatní, kteří knihu léta hledali.“

Právě když to řekla, mraky se roztrhly a paprsek slunce změnil

okolní vížky a kupole v leštěné zlato; před oknem se ale jeho teplo zastavilo. Blaka zamrazilo. Ta jména poznal. Hleděli na něj ze stěn koleje svatého Jeronýma od té doby, co přijel do Oxfordu. Byli to ti staří učenci na portrétech, z nichž každý držel svou posvátnou, neoznačenou knihu v kožené vazbě, a hltali ho očima.

Diana, jako by chtěla odpovědět, vytáhla z kapsy tenkou černou knihu a zamávala jí ve vzduchu. Uviděl vybledlé F na otrhaných deskách a polekaně si uvědomil, že to je Faustbuch, ta kniha, kterou našel v antikvariátě.

„Ta kniha…“ vykoktal zmateně.

„Ano, to bylo od tebe moc hezké, žes mi ji našel,“ řekla s neupřímným úsměvem. „Faustbuch, to je klíč k celé historii Endymiona Springa. Nejen to, jak se Poslední kniha ocitla v Oxfordu, ale také jak do ní nahlédnout, jak luštit její hádanky a jak využít její moc. Je teď už samozřejmě trochu zničená – předávala se stovky let, od té doby, kdy ji prvně sepsal anonymní autor – ale moc se hodila…“

Blake se zachvěl. Očima se vrátil ke stolu a k noži na papír, který zmizel v Dianiných prstech. Upřeně se na chlapce dívala.

„To sis vážně myslel, že dokážeš být chytřejší než já?“ ušklíbla se. „Jsi jenom malý kluk. Teď mi dej tu knihu.“

Blake se s roztřesenými koleny sunul bokem k oknu.

Diana šla za ním a opírala si přitom špičku nože o prsty.

Blakovi naskočila strachy husí kůže, ale ona jen položila nůž a Faustbuch nahoru na jednu ze skříní, kam na ně nedosáhl.

„Pověz mi,“ pokračovala, „ožily ty stránky? Vynořila se slova z úkrytů?“

Ztuhl, když k němu přistoupila a popadla jeho bradu do prstů. Měla je dlouhé a chladné jako rampouchy, jenže netály. Zadívala se mu do očí jako kobra. Blake odvrátil pohled. Hluboko dole se

ozývaly zvuky zástupů lidí přecházejících po chodníku. Někde zaštěkal pes. Ten zvuk Blaka zaujal a on se podíval do okna. Koutkem oka zahlédl železný požární žebřík na boku věže. Možná je odtud přece jen cesta ven... Chtěl utéct, ale ty chladné ruce na jeho tváři, ty pronikavé oči ho držely v pasti.

„Ukaž mi tu knihu!“ rozkřikla se Diana a odhodila ho vztekle směrem ke středu místnosti. Tvrdě narazil na psací stůl a svezl se k zemi. V hrudi mu bolestivě pulzovalo a v ústech ucítil podivně kovovou chuť. Krev.

Byl bezbranný a mohl se jen dívat, jak se nad ním naklonila, stáhla mu batoh z ramenou a hodila ho na stůl.

Jako šelma, která se vrhá po kořisti, trhnutím batoh otevřela a odhodila Kaččin kabát. Pak našla to, co hledala: nenápadnou knížku v hnědé kůži na dně batohu. Endymion Spring. Ponořila ruce dovnitř, aby ji uchopila, ale vzápětí ucukla jako uštknutá.

„Kousla mě!“ zaječela vztekle.

Blake se na ni díval rozostřeným pohledem a skoro nechápal, co se děje.

Navlékla si znova dlouhou bílou rukavici a znovu se pokusila knihu vytáhnout. Tentokrát se jí to povedlo. Položila ji opatrně na stůl.

Pozorně se zadívala na desky – v kůži bylo stále kulatými písmem vyraženo jméno Endymion Spring – a pak začala špičkami rukavic obracet stránky, aby užuž získala vědomosti v nich ukryté.

„Ale to není správně!“ vykřikla a zvedla hlavu od knihy. „Ty bestie malá falešná, co jsi s tím provedl?“

Popadla ho za límec a zprudka ho zvedla. Před očima mu naskákaly oslepivé ohňostroje. Uhodila pěstí do stolu.

Blake, oněmělý úžasem, se přiměl zaostřit pohled na stránku před sebou. Až na tu černou uprostřed se ostatní vrátily ke své

dřívější neposkvrněné bělosti. Žádná slova vidět nebyla.

„Já to nechápu," začal. „Byla –"

„Ale teď je to pryč!" zaječela Diana.

Znova zamrkal. Jak si jeho oči zvykaly na zářivou bělost, uvědomil si, že slova nezmizela, jen se stáhla do knihy jako hlemýždi do ulity. Byla tam pořád, ale jen pro ty, jejichž oči je směly vidět.

Obával se ale, že ten uskok dlouho nevydrží. Už teď viděl, jak papírem prosakuje slabý náznak barvy, jako by se slova měla každým okamžikem vrátit.

Rychle přemýšlel. „Není ještě úplná. Snažil jsem se vám to říct. Něco nehraje." Doufal, že tohle tvrzení ji odradí.

Obrátil na černou stránku a ukázal jí odtržený roh. „Vidíte?"

Diana sykla vzteky, ale pak se jí na rty pozvolna vrátil úsměv. „Aha, ano, to jsem ale hloupá," řekla. Ústa se jí zkřivila v úsměšku. „Tohle můžu napravit."

Odepnula ze svého pláště motýlí brož, opatrně vytrhla z jejího tělíčka papírová křídla a přiložila je ke knize. Zapadla dokonale. Jemný černý papír se zachvěl životem.

„Ale..." zakoktal Blake.

Vítězně se na něj usmála. „Neřekla jsem přece, že George byl úspěšný docela, no ne? Povedlo se mi ukrást aspoň růžek jedné strany a ten jsem si nechala jako malou připomínku toho, po čem jsem nejvíc toužila: Poslední knihy!"

Blake na ni šokované zíral. Nevšímala si toho a přitiskla začernalé papírové křídlo ke stránce před sebou. Blake se bezmocně díval, jak se křídlo neviditelným švem začíná znova připojovat ke knize. Jako černá vločka se popelavý papír rozplynul v knize a stránky uvnitř se začaly otáčet. Kniha se rozzářila jasně bílým světlem.

„Ano, představ si, jak mě překvapilo, když mě nedávno ten kousíček papíru upozornil, že někdo Endymiona Springa znovu objevil," pokračovala Diana. „Nechtěla jsem tomu ani věřit. Stačilo jen hledat někoho dostatečně... idealistického... aby Endymiona Springa vytáhl z úkrytu. Docela mě potěšilo, že jsem se s tebou seznámila a pak jsem viděla, jak mizíš z kolejní večeře, podle svého názoru hrozně nenápadně."

„Tak to vy jste byla ten někdo za mnou?" zajíkl se Blake, zatímco kniha se dál vzdouvala jásavým, extatickým, mocným životem. Viděl, jak barva temní, nabývá stálejší podoby, jako by se slova probouzela ze zimního spánku. „Vy jste mě ten večer sledovala do knihovny?"

„Víš, já jsem si na tebe dávala pozor – a taky na knihovnu – už dávno," vykládala pyšně Diana. „Vždycky jsem měla podezření, že Psalmanazar vrátil Endymiona Springa do Svatého Jeronýma, aby ho ochránil, ale nebyla jsem si jistá kam. Ty jsi mě ovšem dovedl rovnou k němu. Samozřejmě až na to, že kniha už byla pryč."

„A sir Giles Poslední knihu taky chce?" zeptal se hloupě Blake ve snaze všechno pochopit.

„Samozřejmě," odsekla Diana. „Giles sbírá knihy o zapovězených znalostech. A co by mohlo být úžasnější než tahle kniha, nejlákavější ze všech?"

Její výraz zpřísněl. „Nedávno málem všechno zkazil, když se zmínil o tom vzácném výtisku *Trhu skřítků* – o té knížce nemohl vědět, kdyby dobře neznal kolejní sbírky. Ale nemyslím, že ta vaše malá statečná knihovnice má ponětí, co jsme celou tu dobu doopravdy hledali."

„A vy?" zeptal se Blake, „na co chcete Poslední knihu vy?"

Ledově se na něj usmála a pak mu zašeptala do ucha: „Chci moc, kterou má; schopnost předvídat budoucnost, znát minulost.

Možnost učinit dětské noční můry skutečností. Co je proti tomu moc čarodějnic nebo kouzelníků?“

Blake se zachvěl.

„A teď,“ prohlásila Diana triumfálně a zvedla svazek do vzduchu, „budeme číst Poslední knihu.“

Právě v té chvíli se ozvalo zdola z ulice hlasité, divoké štěkání, jako kdyby se na knihovnu řítila celá smečka psů. Blake utíkal k oknu podívat se, co se to děje.

Pes byl jen jeden, rozježený kříženec, který skákal na bránu a pokoušel se dostat dovnitř. Alenka! Psalmanazar ji skoro nedokázal udržet. Tahal ji za jasně červený šátek, ale Alenka se vytrhla a hnala se na knihovnu. Zvuk jejího štěkotu se odrážel od stěn budovy s drsnou, nárazovou ozvěnou, takže kolem se začal shromažďovat dav diváků.

„Zmiz odtamtud!“ křikla Diana, pustila knihu a hnala se k němu. Ťala ho dlouhým černým nehtem po krku a on ucukl, protože mu ostrá hrana odřela kůži. Vzápětí skočil zpátky ke stolu a popadl knihu a brož, která bývala motýlem – cokoli, jen aby se měl čím bránit.

Psí vytí a štěkání bylo stále naléhavější. K hluku se přidaly další hlasy. Kačka dole usilovně bušila zavřených do dveří.

„Vrať to,“ obořila se na něj divoce Diana.

Blake s překvapením cítil, jak se špendlík v jeho prstech stáčí k dlani jako spár, jako by ho chtěl bodnout. Bylo to úplné jako spona na zápisníku Endymiona Springa – ta, která ho už jednou škrábla do kloubu. A pak najednou jasně věděl, co musí udělat. Jediným rychlým pohybem si zabodl špičku špendlíku hluboko do prstu a přejel jím pak po okraji Poslední knihy. O tohle se knížka pokoušela tehdy v kolejní knihovně; tohle mu celou dobu říkala ta hádanka: *Než dětské krve se přikryje pečetí...*

Díval se, jak z ranky prýští krev a stéká na otevřené stránky.

„Ty zvíře!“ zaječela Diana. „Co to děláš? Zmiz od té knihy!“

Hnala se ke stolu; pak se v hrůze zarazila. Krev z Blakova prstu okamžitě na boku knihy vytvořila pečeť, rezavě červenou sraženinu. Stránky byly uzavřené. Blakovi se úlevou udělalo slabo a svezl se na podlahu.

Diana mu vytrhla knihu z ochablých prstů a vrhla se na desky jako divoké zvíře, ale Poslední kniha – jen obyčejný ošoupaný hnědý svazek – zůstala zavřená. Diana nedokázala odstranit pečeť krve. Spojení bylo pevné.

„Cos to udělal?“ zařvala. „Proč nejde otevřít?“

Nenávistně ho probodávala pohledem, ale odpovědi se nedočkala.

Blake popadl z podlahy Kaččinu žlutou pláštěnku a vystřelil ke dveřím. Otevřel je a škrábal se po nerovném točitém schodišti pryč dřív, než stačila reagovat.

Na zachraňování Kačky nebyl čas. Největší naději na úspěch mělo pokusit se přivolat pomoc ze střechy. Vyběhl tryskem po zbytek cesty, zakopával přitom o staré kamenné schody, odíral si o zdi své už tak rozbolavělé prsty, a hnal se až nahoru na střechu věže.

Diana mu byla v patách.

„Vrať se, ty bestie! Otevři knihu!“ duněl její hlas v úzké chodbě. Blake si všiml nouzového východu těsně pod obrovskou střechou věže a vrhl se k němu. Bez přemýšlení vrazil tělem do dveří a zahekal, protože tvrdá kovová vzpěra ho uhodila do žaludku. Tělem mu projela prudká bolest. Zkusil to znovu.

Tentokrát dveře naštěstí povolily a on vyletěl na tvrdý, nerovný povrch ochozu. Na měděných taškách zakopl a upadl.

Rozječel se ohlušující alarm.

Chvilku se kutálel po čtvercové střeše. Vížky a chrliče se mu točily před očima. Přistál na zádech, sténal bolestí a chvilku hleděl vzhůru do modrého nebe. Pak se zvedl a horečně se rozhlédl po požárním žebříku.

Kolem celého okraje věže se táhlo kamenné zábradlí se štíhlými vížkami. Bylo tak vysoké, že se nedalo přelézt. Skrz jeden z vytesaných čtyřlístku viděl, že dole na ulici se už shromáždil dav.

„Tady! Tady nahoře!“ křičel a mával rukama, aby je na sebe upozornil; jeho hlas ale zanikl v ječeni zvonku. Vyděšeného chlapce na střeše si nikdo nevšiml.

V dálce se rozhoukaly sirény, které reagovaly na poplach, ale ještě byly pořád moc daleko.

Kulhající Blake se pokusil dostat k železnému žebříku na protější straně střechy, ale Diana mu náhle zastoupila cestu. Její tvář byla bezohledná a chladná. Blake už ztratil všechnu naději. Zoufale zamával Kaččinou pláštěnkou ve vzduchu a znova začal volat o pomoc.

Dole pod ním se lidé pokoušeli zkrotit Alenku, která bláznivě skákala na bránu. Jiní ukazovali na početná okna knihovny a pokoušeli se zjistit, kde se co stalo. Konečně si někdo povšiml, že se nahoře ve větru třepetá něco žlutého, a zahlédl Blaka. Do výše se zvedla řada vyděšených tváří.

Chvilku bylo ohromené ticho – a pak se dav rozječel. Lidé křičeli a poskakovali, ukazovali za jeho záda. Blake se otočil, ale byl příliš pomalý. Oslepující rána – Poslední kniha – ho zasáhla ze strany do tváře a on se pozpátku zapotácel, a dopadl na zábradlí a hlavou prudce narazil o kámen. Pustil Kaččinu pláštěnku, která se třepetavě snášela dolů na chodník.

Zamnul si tvář a udělalo se mu zle, když zjistil, že má prsty vlhké – od krve. Svět se mu náhle točil před očima. Všechno se

zpomalovalo. Bezmocně, prosebně se podíval na Dianu, která si tiskla Poslední knihu k hrudi a v očích měla vražedný vztek.

„Uděláš, co říkám, a otevřeš tu knihu," syčela, „jinak tě zabiju."

Zavrtěl hlavou, protože stěží dokázal najít slova, jimiž by odmítl.

„Ne," vydechl slabě.

Prohlížela si ho s tichou nenávistí a pak řekla: „Jak chceš."

Náhlým prudkým gestem mu vrazila loket pod bradu a zvedla ho na nohy. Tvář měl napjatou jako rudý balon. „Jestli tu knihu nedostanu já," vrčela mu do ucha, „tak ty taky ne."

Blake se nedokázal bránit. Ruce mu bezmocně visely podél těla, příliš těžké a příliš unavené, než aby vzdorovaly. Byl vyčerpaný. Stín zvítězil.

Dianina rukavice mu dřela kůži, svírala ho stále těsněji. Skoro nemohl dýchat. Vyschlým hrdlem zoufale lapal po dechu a kolena mu slábla.

Vzdáleně slyšel, jak lidé na ulici křičí. Stovky tváří hleděly s hrůzou vzhůru, někteří fotografovali, ale všechno, co bylo vidět a slyšet, se k němu dostávalo jen jakoby z dálky ve vlnách. Topil se ve vzduchu. Nikdo mu nemohl nijak pomoci.

„Já si tu knihu vzít nenechám," prskala Diana a přitiskla ho na kamenné zábradlí. Cítil, jak se mu do boku zarývá ostrý okraj čtyřlístku. „Škoda, že to musí skončit takhle."

„Ne!" vykřikl ještě jednou, naposledy, začal se kroutit, svíjet, kousat a prát se všemi zbytky síly.

Dianu to překvapilo; otevřela dlaň a náhodou knihu upustila. Oba se zděšeně dívali, jak propadla čtyřlístkem a řítí se do prázdna.

Diana ho okamžitě pustila a rukou v rukavici chňapla do prostoru v zoufalé snaze knihu zachytit, jenže ta už přeletěla přes

bok věže a padala dolů... dolů... dolů... do čekající náruče Kaččiny žluté pláštěnky, která ležela jako mrtvé tělo o třicet metrů níž.

A pak se Blake v bezvědomí svezl k zemi.

OXFORD

LÉTO - ZIMA 1453

Měl jsem pocit, že letím. Kolem mě se opile potácely davy, točily se na hlavách, domy, hospody a věže metaly kozelce. Stánky s plátěnými střechami se nakláněly v prapodivných úhlech.

Nedokázal jsem poznat, kde jsem. Země byla samé bláto a sláma a nebe se nade mnou táhlo jako neuvěřitelně modrý oceán. Ruce se mi neužitečně klimbaly podél boků jako údy mrtvoly.

Nejasně jsem si uvědomil, že mě nějaký cizí člověk veze na své káře po tržišti. Hlava mi bolestivě nadskočila, kdykoli kolo zavadilo o uvolněný kámen, a dvakrát jsem zvracel.

Ze strany vozu se ke mně naklonila kulatá, ustaraná tvář. „Neboj se," řekl tichounký hlas – nejdřív v angličtině, které jsem nerozuměl, a pak latinsky – tu jsem chápal. „Se mnou jsi v bezpečí, Endymione."

Svraštil jsem čelo. Jak zná moje jméno?

Muž, jako by vycítil můj zmatek, se usmál a dodal: „Já jsem Theodoric. Odvezu tě ke Svatému Jeronýmovi."

Byl oblečený v dlouhém černém rouchu a na hlavě měl místo svatozáře věneček rozcuchaných vlasů. Ruce měl hladké a bílé jako jemný pergamen, ale pokryté inkoustovými šmouhami – připomínaly ruce mého mistra.

Na okamžik jsem dostal strach, že přišel anděl, který mě chce odvést do nebe, a pokusil jsem se vymanit. Ještě jsem nedokončil

svůj úkol. Cítil jsem knihu z dračí kůže, jak se mi na zádech zařezává do těla. Ale ať jsem se snažil jakkoli, nedokázal jsem se pohnout. Dokonce ani posadit jsem se nemohl.

Svět se kymácel tak, že se mi zvedal žaludek, a mně se hlava bezvládně kolébala na slámě.

„Pospěš si, Metuzaléme," pobídl Theodoric prošedivělou mulu, která táhla káru a nespokojeně hýkala nad tím nákladem navíc, který musela vléct. Pak všechno potemnělo.

Zdálo se mi, že mě pohltil lev. Zuby měl roztažené v bezhlesém řevu tak doširoka, že by jimi prošel širokoplecí muž, ale naštěstí nekously. Prošel jsem jeho kamennou tlamou do místnosti plné knih. Na zdech hořela světla a místnost rozdělovaly nakloněné stoly a velké skříně na řadu výklenků. Bylo tu ticho, ozývalo se jen šustění pergamenu a škrábání per.

Unaveným zrakem jsem se rozhlédl kolem sebe. Nad stoly se skláněly postavy v dlouhých černých rouchách a pilně pracovaly. Někteří z přítomných psali krásným rukopisem, který plynul pod jejich pery jako potůčky inkoustu, jiní přikládali tenoučké zlaté plátky k iniciálám, které zdobili. Ještě další namáčeli štětce do škeblí plných karmínového prášku, kterým malovali květiny na okraje nádherného rukopisu.

Náhle jsem pochopil ty skvrny na Theodorikových rukou. Byl to písař, iluminátor. Vzal mě do jedné z oxfordských klášterních kolejí.

Kniha z dračí kůže se mi zase pohnula na zádech a já jsem se zavrtěl, jak jsem se snažil slézt; Theodoric mě ale nepustil. Odnesl mě v náručí až na konec místnosti, kde na velikém křesle,

podobném spíš trůnu, seděl malý bělovlasý muž. Opat byl hluboce ponořen do modliteb; oči měl zavřené a v prstech přebíral růženec.

Vedle něj se choulil starý knihovník s kůží podobnou roztavenému vosku a četl z maličké knihy. Přeříkával si slova pro sebe, ze rtů mu vycházel jen tichý zvuk, jako když prská knot. Přitom si ukazoval v žaltáři prstem. Náhle se zarazil. Jedno z očí měl mléčně modré a děsivě obrácené do hlavy; to druhé, jasné jako den, se otočilo ke mně a zastavilo se na mé tváři.

Nervózně jsem odvrátil zrak. Oknem jsem viděl malý stromeček v uzavřené zahradě, jehož světle zelené lístky se chvěly ve vánku.

Naštěstí opatovi stačil jeden pohled na mě k tomu, aby se pokřižoval a vrhl se mi na pomoc. I přes divoce rozježené vlasy nejevil žádnou známku naježené povahy. Položil mi ruku na čelo, hledal příznaky nemoci. Pak, bez ohledu na protesty Ignatia, knihovníka, který stál za ním, naznačil Theodorikovi, ať mě odvede do špitálu.

Slova nepotřebovali. Komunikovali spolu systémem prostých gest.

Theodoric ale zůstal, kde byl, a pomalu upozornil opata na kožené pouzdro s nástroji, které jsem normálně nosil za pasem. Už dávno se proměnilo v uzavřený zápisník. Nějak se teď dostalo ven.

Natáhl jsem se po něm, ale Ignatius byl příliš rychlý.

Zmocnil se knihy dřív, než jsem se jí stačil dotknout já nebo opat.

Bezmocně jsem se díval, jak stařec obrací knihu v rukou a bezúspěšně se ji pokouší otevřít. Pak si pozorněji prohlédl zámek. Ať se snažil, jak chtěl, knihu otevřít nedokázal. Jeho čelo se ohromeně svraštilo a střelil po mně podezíravým pohledem, jako

by někde v mých očích číhal Ďábel sám.

Theodoric, který se marnou starcovou snahou zřejmě bavil, od něj klidně vzal knihu zpět a ukázal ji opatovi. Opřel si mě výš o rameno, podtrhl prstem jméno na obalu a ukázal na mě. Endymion Spring. Nebylo divu, že znal moje jméno.

Opat zamyšleně kývl a pak, poté, co si zápisník chvilku prohlížel, udělala rukama zvláštní pohyb, jako by psal. Bylo jasné, co chce říct: Chtěl vědět, jestli umím číst a psát.

Theodoric pokrčil rameny.

Neměl jsem dost síly na to, abych jim odpověděl. I když dovnitř proudilo okny sluneční světlo, já jsem se neovladatelně třásl. Obličej jsem měl horký a lepkavý a po těle jsem měl pocit, jako bych se vyválel ve skleněných střepech. Každý sebemenší zvuk mi duněl v uších jako hrom.

Theodoric na mě ustaraně pohlédl, pak mi vrátil knížku, stiskl mě pevněji v náručí a spěchal se mnou ambity do špitálu. Mé ruce se ochable sevřely kolem knížky jako druhý zámek.

Prošli jsme pod dalším obloukem s vytesanou lví tlamou a spěchali přes zahradu plnou bylinek a upravených záhonků. V dálce bzučely proutěné úly, oblepené jílem. Vzduch tu sladce voněl medem, ale já jsem si toho sotva všímal. Propadal jsem se do smrtelně chladného deliria.

Než jsme se dostali do špitálu, dlouhé nízké budovy poblíž záchodů, zmocnila se mě horečka – a nepustila.

Fust na mě čekal ve tmě.

Bez ohledu na to, jak daleko jsem utíkal, jak moc jsem se snažil uniknout, mě vždycky dohonil, jakmile jsem zavřel oči. Vrhal se

do mých snů jako stín, plnil mi srdce hrůzou. Donekonečna mě pronásledoval; donekonečna se hnal za knihou...

Z Mohuče jsem prchal ne do Frankfurtu, ne do Paříže, ale do Eltville, hezké vesničky na břehu řeky Rýna, kde měl Herr Gutenberg neteř. Několik dní jsem se skrýval mezi kopečky zelenými révou; pak, když mi Peter vzkázal, že Fust rozzuřeně vyrazil ke knihovně svatého Viktora v naději, že mě předběhne, neochotně jsem se vypravil na cestu na sever, do Oxfordu.

Celé týdny jsem se držel travnatých břehů řeky. Fust vypsal na mou hlavu odměnu a já jsem na tom byl jako psanec. Vyhýbal jsem se hospodám, které byly zamořené vešmi, blechami a zloději, a nocoval s kravami na polích. Nikde jsem nebyl v bezpečí. Nikomu jsem nemohl věřit.

Jedinou mou společnicí byla kniha, ale ani v ní jsem nenašel žádné zprávy o Herr Gutenbergovi nebo o Petrovi. I když byla tak mocná, vrátit mi je nemohla. Mou přítelkyní byla jen minulost, vzpomínky na ty, které jsem opustil.

Když jsem se přiblížil ke Costerovu domovu, kde se kniha zrodila, k místu, kde Coster zabil draka, začal jsem se bát, že mě Fust přece jen dohonil. Jeho jméno měli místní lidé každou chvíli na rtech, ale vyslovovali ho s nedůvěrou a nenávisti. Na jeho krádež se tu nezapomnělo. Popudil proti sobě srdce Costerových krajanů. Ale ani tady nebyla kniha v bezpečí.

Haarlem byl příliš blízko k Mohuči a Fust by mě tu mohl snadno najít. Jen v hlubinách té veliké nové knihovny, kterou U Ovečky popisoval William, se její stránky mohou důkladně schovat. Šel jsem dál.

V Rotterdamu, kde se Rýn potkává s mořem, jsem našel loď směřující do Anglie a o dva nebo tři dny později jsem z ní vystoupil, ohromený a zmatený, ve městě větším než kterékoli z

těch, jež jsem dosud poznal: v Londýně. Měl jsem hlad, byla mi zima. Třásl jsem se v přeplněných ulicích, vyhýbal se cizím lidem a mizel v bezejmenných skulinkách. Nemohl jsem se dočkat, až budu z města venku. Ale mola, domy a ulice kolem rušné řeky jako by vůbec nekončily, pořád vylévaly své splašky do mohutného toku, který prořezával kraj jako otevřená rána. A za městskými hradbami nezdravě narůstala předměstí.

Ale tak, jak sliboval ten opilec William, se řeka nakonec zúžila v lépe splavný tok a já jsem sledoval jeho zakroucenou dráhu příjemnější krajinou. Předháněly mě čluny naložené přepychovým hedvábím a plátnem. Byl jsem věčně polohladový, kradl jsem na farmách a v městečkách, skrýval se pod hřbitovními branami u starých kamenných kostelů a každý večer se nešťastně díval, jak se slunce utápí v kalné vodě. Konečně se přede mnou na druhém břehu objevil Oxford, schoulený v mlze. Věže nebyly zdaleka tak impozantní, jak jsem si je představoval – spíš se krčily k zemi než tyčily k nebi – ale náladu mi zvedla myšlenka na koleje a knihovny a naděje na nějaké teplé místo, kde bych mohl nechat spočinout své unavené nohy, které byly dokrvava rozedřené a plné puchýřů.

Spěchal jsem k městu a připojil se k průvodu dělníků mířících k Jižní bráně, ale moje veselí se skoro okamžitě změnilo v zoufalství.

„O takové jako ty tady nestojíme," zavrčel na mě menší a víc páchnoucí ze dvou strážných u brány. Jeho jazyku jsem skoro nerozuměl. Tvářil se však dostatečně výmluvně. Jeho společník zíral upřeně někam přes mou hlavu na neklidnou řadu lidí za mnou.

Z mého jasně žlutého pláště zbyl už jen špinavý hadr a kůži jsem měl plnou vředů a odřenin. Vypadal jsem jako oběť moru.

Začal jsem vybalovat svůj zápisník; doufal jsem, že tím dokážu,

že umím číst a psát, což je v univerzitním městě určitě užitečná dovednost – ale na ně to dojem neudělalo.

„Koukej odtud zmizet," prohlásil ten upjatější strážný.

„Jestli hned nevypadneš, osobně tě strčím do vězení pro takovéhle strašáky."

Hrubě do mě strčil, takže jsem zakopl o kolo káry, která stála těsně za mnou. Skončil jsem v blátivé louži, a byl bych přísahal, ze slyším, jak se mi tažná mula pošklebuje. Do očí mi vstoupily slzy ponížení.

Vstal jsem a oklepal bláto ze svých už tak otrhaných šatů. Překonal jsem příliš mnoho překážek, než abych se nechal tak snadno odradit. Zatímco strážní kontrolovali jiné cestovatele, já jsem se schoval ve voze plném kdákajících kuřat a proklouzl do města. Theodoric si ale asi všiml mého zápisníku a sledoval mě z bezpečné vzdálenosti, dával si načas... až do chvíle, kdy mě přemohla horečka, můj svět potemněl a já jsem se zhroutil na blátivé ulici.

Když jsem se vzbudil, našel jsem vedle sebe Theodorika, jak si hraje s mým zápisníkem a diví se, proč se zámek neotevře ani jemu. Všiml si, jak ho rozespale sleduji, a širokým úsměvem mě přivítal zpátky do světa živých.

Byli jsme v dlouhé špitální místnosti, kde stála řada posteli se slaměnými matracemi. Jediným pacientem jsem tu byl já.

Okny, jejichž mříže byly zdobeny úponky vína, dovnitř proudilo světlo. Bylo jimi vidět ven do zahrady. U stěny stálý skříňky a truhlice.

Bylo horké odpoledne. Mouchy ospale kroužily vzduchem a

včely bzučely kolem úlů. Ke trámům byly přivázané kytice sušených květin a bylin, aby zahnaly pach smrti a nemoci, který tu zbyl po předchozích obyvatelích místnosti.

Theodoric se s obavami rozhlédl kolem. Bylo mi jasné, že ho na rtech pálí nějaká otázka, ale nebyl si jistý, jak – nebo zda vůbec – ji položit. I když mě všechno bolelo, posadil jsem se, ale bolestně jsem se při té námaze ušklíbl.

„Umíš číst?“ řekl konečně, když usoudil, že místnost je skutečně prázdná.

Kývl jsem.

„A psát?“ pokračoval ještě pochybovačněji. Zalétl pohledem k oknu, kudy bylo vidět mnichy v černých hábitech, jak se starají o zahradu a poskakují od rostliny k rostlině jako vrány.

Theodoric položil obě otázky latinsky a potěšilo ho, když zjistil, že rozumím.

Znova jsem kývl.

„Ale tohle,“ ukázal na knihu a pohladil písmena na obalu. „Tohle je jiná kniha. Ty jsi požehnán tajnými znalostmi, viď?“

Ochable jsem se usmál. Na vysvětlování jsem byl příliš unavený. Kromě toho, kdo by mému příběhu věřil?

Nezdálo se, že by Theodorikovi moje mlčení vadilo.

„Musíš odpočívat,“ řekl nakonec a pak se zvedl, protože venku se ozval osamělý zvon volající ho k modlitbám.

Postel, kam mě uložili, byla měkká jako obláček. Byl bych tam mohl ležet navěky. Přikrývky byly čerstvě vyprané, navoněné levandulí a vratičem, aby se jich nedržely blechy, a matrace voněla stejně krásně jako v den, kdy ji nacpali slámou. Bylo mi

jedno, že je to možná má smrtelná postel. Po těch příkopech a polích, v nichž jsem spal, jsem si připadal jako v nebi.

Celé dny jsem se budil a zase upadal do bezvědomí. Kdykoli jsem se probral, zjistil jsem, že mě Theodoric obskakuje jako věrné štěně. Omrzliny na nohou mi ošetřil obkladem z majoránky a připravoval mi hořkosladké léky k pití. Po balzámu z citronu a řimbaby jsem se nejdřív celý zpotil, ale postupně se mi začala vracet chuť k jídlu a s ní i síla. Brzo jsem se dokázal posadit a prohlédnout si své okolí.

Moje šaty ležely jako ubohá hromádka u nohou postele – špinavá kůže, kterou jsem svlékl jako minulý život. Jasně žlutý plášť, který mi s takovou láskou ušila Christina, nebyl teď víc než tenký rubáš. Místo něj jsem měl na sobě roucho z bílé látky jehož rukávy byly na moje hubené paže příliš široké. Visely mi z ramenou jako křídla.

Aby mě Theodoric pobavil, zkusil si dlouhý žlutý plášť, který jsem měl při svém příchodu na sobě. Kápě mu seděla na hlavě jako špinavá ponožka, jako malá šaškovská čepice, až jsem se musel smát. Zatímco ostatní mniši se šourali kolem, jak nejohleduplněji to šlo, a drželi se v uctivé vzdálenosti, ačkoli slib mlčení se nedodržoval docela důsledně, Theodoric zřejmě nebyl schopen ani dlouho mlčet, ani klidně sedět. Příliš přetékal otázkami.

Odkud přicházím? Proč jsem si vybral zrovna Oxford? Co je tak zvláštního na těch knihách, které nesu?

Snažil jsem se, jak jsem mohl, uspokojit jeho zvědavost systémem kývání a úsměvu, ale neřekl jsem nic. Spolehl se, že promluvím, až přijde vhodný čas.

Kniha, kterou jsem měl připoutanou na zádech, vyvolala velké množství dohadů, když mě mniši svlékli. Theodoric mi řekl, že kolují dokonce pověsti, šířené Ignatiem, že nesu na zádech ďábla;

zapečetěný svazek je určitě známkou mého zkaženého srdce. Ale jestli můj podivný náklad Theodorika znepokojoval, nedal to na sobě znát. Místo toho se mě snažil uklidnit, že obě knihy jsou bezpečně uzamčené v truhle vedle mé postele. Jeden klíč měl on, druhý já. Nikoho k nim nepustil.

Občas přišel do špitálu knihovník. Zahalený do černé kápě předstíral, že si jde ověřit léčebné účinky nějakých bylin pro knihu o medicíně, kterou psal, ale kdykoli se ke mně přiblížil, cítil jsem na sobě jeho pohled. Vypadalo to, jako by vycítil podstatu té dračí kůže, kterou jsem ukrýval. Neustále si škrábal nějaké poznámky do soukromého zápisníku, mumlal si pro sebe a jeho prsty běhaly jako pavouci.

Začínal jsem si se smutkem uvědomovat, že žádné místo – dokonce ani Oxford – nebude pro knihu bezpečné. Vždycky se najde někdo jako Fust nebo Ignatius, kdo bude toužit po znalostech, jež kniha obsahuje. Bylo to tak velké pokušení, že se mu nedalo odolat; přitahovalo zlo jako magnet. Prokletí Adama a Evy žilo mezi všemi lidmi.

Naštěstí opat s mou nepříjemnou situací soucítil. Knihy byly v Oxfordu vzácné zboží – učenci jim zasvěcovali životy a město překypovalo knihvazači, výrobci papíru a psacích potřeb, kteří pilně opisovali rukopisy v okolí kostela Panny Marie – a tak mi nabídl, ať u Svatého Jeronýma zůstanu i po tom, co jsem se začal zotavovat. Moje schopnost číst a psát na něj udělala dojem, a tak mi s potěšením ukazoval díla kolejních písařů.

Celé roky opisovali překlad Bible, který měl údajně vytvořit jejich patron, svatý Jeroným. Pracovali s láskou; kniha byla plné krásné kaligrafie a zbožných ilustrací. Obzvlášť Theodoric byl nadaný iluminátor. Když zrovna nekarikoval ostatní mnichy na okrajích rukopisu jako lišáky a chrliče, představoval si svět plný

svatých a andělů.

Pomalu a po svém jsem ho začal učit principům tisku. Nebyl jsem tak zručný jako můj mistr a neměl jsem ani jeho vybavení, ale používal jsem primitivnější metody – vyřezával jsem písmena z větví vrby, kterou jsme našli u řeky, instruoval jsem ho pomocí zpráv psaných na voskovou tabulku rydlem. K Theodorikově cti budiž řečeno, že chápal rychle a začínal některá ta zlepšení a techniky používat i ve své práci.

Jednou otiskl veliké O, které vyřezal ze dřeva, na pergamen, který iluminoval, a ozdobil ho veselým obrázkem nás dvou. Já jsem seděl na jeho klíně jako malé žluté štěně, což bylo dost výmluvné. Ignatius proti tomu protestoval a tvrdil, že je to zrůdnost, ale opat to nechal být a tím mi naznačil, že jsem vítaným novicem řádu,

Ignatius se na mě sice díval s podezřením a nepřátelstvím, ale Theodoric byl můj zachránce, můj strážce a můj přítel. Ze všeho nejvíc mě uzdravila jeho láska k životu.

Dny se řadily v týdny a ty zase pomalu v měsíce. Stromy porůstající kopce v dálce pomalu ztrácely barvu a po krajině se rozlézala studená mlha. Blížila se zima.

Vzpomínky na Mohuč mě stále plnily záchvěvy touhy, ale pomalu jsem si tady v Oxfordu budoval nový život. Rychle jsem se naučil vyznat v ulicích. Nepřekvapovalo mě, že velká část učenců – jako William – trávila skoro všechen čas v hospodách, protože domy, kde bydleli, byly příliš chudé nebo se rozpadaly, takže v nich nebylo příjemně. Taverna Swyndelstock a hospoda U Medvěda byly nejoblíbenější a já jsem se často ztratil v jejich

teplém opileckém nitru, abych unikl Ignatiovi, který si vzal do hlavy, že mě tu a tam musí sledovat. V místnostech se diskutovalo ne právě čistě a já jsem začínal mít podezření, že někteří z učenců se naučili mnohem víc tady než ve škole.

Moje návštěvy ovšem právě nepřispívaly k rozptýlení Ignatiových podezření. Z kontinentu začaly přicházet zprávy o Černém umění, o způsobu umělého psaní, které vytváří zrcadlové kopie textů. Zatím se o tom jen šeptalo, ale Ignatius byl přesvědčený, že mám ve svých rukou klíč k takovým tajemstvím. Toužil se dozvědět víc. Začal mi v noci sedat u postele, koulel slepým okem a tím zdravým pátral po pravdě a – po pravdě, kterou se nikdy nedozvěděl. Začal jsem knihu z dračí kůže zase nosit na zádech a pouzdro s nástroji schované za páskem, jen aby její znalosti zůstaly se mnou a v bezpečí.

Musel jsem pro ně najít bezpečnější místo ke spočinutí – a to rychle.

Odpověď přišla jednoho mrazivého prosincového rána. Theodorika zavolali do sídla kongregace ve středu města, aby tam oznámil, jak si vedou tři mladí novici, kteří zahájili studium.

Zatímco on se v malé kamenné síni propojené s kostelem Panny Marie sešel se zástupci univerzity, já jsem se mohl toulat nahoře po Staré knihovně. Byla to dlouhá obdélníková místnost a v ní plno učenců v talárech, kteří většinou stáli u pultíků z tmavého dřeva a učili se dlouhé pasáže z knih. Ševel jejich rtů přehlušil zvuk mé knihy z dračí kůže, která mi na zádech reagovala na svoje okolí rozčileným škubáním a chvěním.

Na druhém konci knihovny, pod obloukovým oknem, odkud

bylo vidět nedávno založené základy koleje Všech svatých, stála obrovská truhla. Byla tak dlouhá, že bych se do ní pohodlně položil, a obitá tlustými kovovými deskami jako železná panna. Knihovník mi chladně sdělil, že do té se nedokáže dostat živá duše. Pět zámků čekalo na pět klíčů od pěti různých držitelů, a pak teprve truhla odhalila svá tajemství. Uvnitř ležely nenahraditelné dokumenty vztahující se k původu univerzity a hromada knih patřících studentům, kteří si už nemohli dovolit platit školné. Museli své dluhy zaplatit knihami – protože knihy měly v Oxfordu cenu zlata.

Chvilku jsem uvažoval o tom, že bych knihu z dračí kůže ukryl tam. Jaké lepší místo bych mohl najít, než hlídanou truhlu v nádherné knihovně? Ale sám jsem zámky otevřít nedokázal a knihovník na mě hleděl s podezřením. Kromě toho mě magický papír táhl jiným směrem.

Asi sto kroků od Staré knihovny stála jiná budova, nedokončená stavba obklopená žebříky a dřevěným lešením. Už skoro tři desetiletí tu zedníci pracovali na výjimečné síni, kam se měla uložit sbírka knih, kterou univerzitě odkázal Humfrey, vévoda z Gloucesteru. To byla ta síň, o které mluvil U Ovečky William, ta, která se má vyrovnat Alexandrii!

A zdálo se, že k tomu okamžiku už všechno směřuje. Spěchal jsem k budově se srdcem plným radosti. Moje cesta byla skoro u konce.

Ale když jsem se rozhlédl kolem, viděl jsem, že síň ještě zdaleka není posvátným stánkem knih; dělníci lezli po dřevěných plošinách, pilní jako včely, a dlouhé žebrové sloupy podepíraly klenbu oblohy. Na podlaze leželo rákosí, schválně nakupené kolem zdí, aby do nich nevsakovala vlhkost. Správná chvíle ještě nepřišla. Kniha i já budeme muset počkat.

Zklamaně jsem vyšel zase ven a zastavil se na chladném, opuštěném nádvoří. Ve vzduchu se vznášela oblaka kamenného prachu, jak kameníci vytesávali celý les plný listí do mohutných kamenných bloků ležících kolem knihovny. Zamžoural jsem, a abych zapomněl na zklamání, vzhlédl jsem ke špici osamělé věže kostela Panny Marie. Připadalo mi, že se ani v nejmenším nevyrovná nádherné katedrále, kterou jsem opustil v Mohuči. Zase jsem si připadal prázdný a sám.

Chvilku jsem chodil tam a zpátky mezi oběma knihovnami, starou a novou, nedokázal jsem se uklidnit a začínal jsem si zoufale myslet, že jsem se sem vypravil nadarmo. Město kolem mě dunělo činností. Z jihu se překřikovali kupci a podomní obchodníci, ze západu od jatek pronikal do města vyděšený řev dobytka. Všude bzučely mouchy – kolem hromad solených ryb na tržišti, kolem kusů masa houpajících se na hácích řezníků a vnitřností natažených přes ulici. Písaři mizeli v nedalekých vazárnách, protože si potřebovali doplnit zásoby.

A pak jsem něco zahlédl. Na protější straně kostela, zakryté zakrslým stromem, vedlo pár kamenných schůdku k malým dveřím zasazeným ve stěně kaple. Zrychlil se mi tep. Mohla by pod kostelem být skrytá síň? Třeba sklepení, zanesené a zapomenuté?

Kniha z dračí kůže mě k nim postrkovala, jako by mi do zad tlačila neviditelná ruka.

Pečlivě jsem se přesvědčil, že mě nikdo nesleduje, pak jsem překročil pár kořenů a opatrně seběhl ze schodů. Chvilku jsem se rval s červotočivými dvířky, až jsem je nakonec s obtížemi dokázal otevřít a vešel do tmy za nimi. Vzduch tu byl chladný jako v hrobce, ale v podstatě suchý.

Chvilku mi trvalo, než jsem se rozkoukal. Další obloukové

průchody vedly do ještě chladnějších a temnějších místností i já jsem se do některých z nich pustil, až jsem nakonec narazil na slepou uličku, kde jsem všude kolem sebe cítil hnědý dech hlíny. V koutech držely stráž stíny, zdi byly obrostlé pavučinami jako mechem. Až na pár kousků hlíny a svitků pergamenu – možná paběrky ze sousedních vazáren – byly police kolem zdí prázdné. Ať už byl její předchozí účel jakýkoli, byly teď tyhle pusté katakomby opuštěné a rozpadaly se.

Uprostřed síně byla malá prohlubeň, studánka tmy. Z náhlého popudu jsem vytáhl dračí knihu z postroje, položil ji opatrně do jamky a pak ji rychle zahrnul okolní hlínou, zasadil jsem ji jako semeno. Připadalo mi to jako dokonalý úkryt, na půl cestě mezi domem Božím a novým domem učenosti. Přinejmenším v mé mysli začal vyrůstat nový strom poznání – úžasný strom, podobný tomu, který objevila Costerova vnučka, strom obsahující všechny znalosti světa.

Zaslechl jsem zvenčí Theodorikův ustaraný hlas, jak mě volá, a tak jsem si oklepal hlínu z rukou a vyběhl do jasného, neklidného světla. Zamrkal jsem, protože mě slunce oslepilo. Život běžel dál. Hokynáři nabízeli zboží, kameníci otesávali kámen a mouchy se rojily nad stále rostoucími hromadami hnoje. Nic se nezměnilo. A přitom se změnilo všechno. Mé chvějící se tělo se zdálo lehčí a volnější než už celou věčnost, jako by mi z ramen někdo zvedl obrovské břímě, ale zároveň jsem cítil nečekanou prázdnotu, díru hluboko ve svém nitru, jako bych odložil část svého já. Papír vstřebával mé myšlenky a pocity tak dlouho, jako by mohl číst v mé mysli.

Náhle jsem si uvědomil, že své malé pouzdro s nástroji sem ke zbytku dračí kůže neuložil. Poslední část papíru, tu, která dílo uzavírala, jsem měl stále ještě u sebe.

Vnořil jsem ruce pod plášť, prsty přejel po známém koženém zápisníku. Na jeho povrchu bylo stále vytištěno mé jméno, jako by mi právem patřil. Neměl jsem odvahu vzdát se téhle zbylé části svého příběhu. Ještě ne. Bylo to moje spojení s minulostí, můj most k budoucnosti. A víc než to, byl to můj hlas.

Po rameni mě poklepala přátelská ruka a na tvář mi dopadl zářivý paprsek Theodorikova úsměvu. Všechny pochyby zmizely. Ještě jednou jsem poplácal zápisník, jehož tajemství bylo u mě v bezpečí, a vykročil ze Theodorikem k Severní bráně a k otevřeným dveřím koleje sv. Jeronýma. Tohle byl, aspoň prozatím, můj domov.

OXFORD

26

Vzbudil ho polibek.

Blakovi se zase zdálo o sněhu – usazoval se na něm jako přikrývka – ale když se jeho čela dotkla jedna jediná vločka a roztála, probral se a zjistil, že vedle něj sedí jeho otec a dívá se na něj, unaveně a s láskou. Kde se tu vzal?

Blake zmateně zamrkal.

Otcova tvář byla vyčerpaná a strhaná a pod očima měl kruhy. Šaty měl zmačkané, ale někde pod tím zatuchlým, popelavým pachem Blake vnímal povědomou vůni domova.

Blake se náhle cítil hřejivě a v bezpečí. Překulil se na bok a se šťastným úsměvem znovu usnul.

O několik hodin později se s leknutím probral.

Byl to všechno sen?

Otevřel oči. Zprvu neviděl nic než klidné bílé světlo, které se kolem něj usadilo jako polštář. Pak se jeho mysl začala pomalu vyhrabávat z hromady odhozených obrazů a on se vydrápal k

vědomí. Tělo ho bolelo právě tolik, aby ho přesvědčilo, že hrůzná událost se skutečně odehrála.

Rozhlédl se kolem. Postel byla úzká a tvrdá jako nosítka a naškrobené povlečení skoro chirurgicky ostré. V tichu bylo slyšet nějaké pípání a pískání. Také se ozýval pravidelný savý zvuk dýchacího přístroje – ale ten k sobě naštěstí připojený neměl. Pokradmu si přejel prsty po nose.

Určitě je v nemocnici.

Jeho rodiče seděli vedle něj, hlídali ho s úzkostlivými tvářemi, a Kačka, zabalená v lesklé stříbrné přikrývce, sledovala doktora, který něco přidával do průhledného plastového váčku nad jeho hlavou. Tekutina odkapávala do trubičky, kterou měl připojenou k zápěstí.

„Bude v pořádku," říkal právě lékař. „Zavázali jsme mu pravý ukazováček a zašili ty další řezné rány, ale utrpěl ošklivou ránu do hlavy. Necháme si ho tady přes noc, ať si můžeme být jistí, že nemá otřes mozku. Má za sebou hrozné věci."

Blake měl pocit, že má hlavu vycpanou vatou. Polkl, aby utišil zvedající se žaludek.

„Samozřejmě," kývl Blakův otec. „Jenom se nemůžeme dočkat, až ho budeme mít doma, to je všechno."

Doma... To slovo najednou znělo jinak.

Blake zůstal ležet, jak byl, a mezi přivřenými víčky se díval na svou rodinu. Otec chlácholivě položil Kačce ruku na rameno a pak pevně objal matku kolem pasu. Blake s ohromením zjistil, že Juliet pláče.

Blake neměl sílu nic říct ani udělat; jen předstíral, že ještě spí. Nechtělo se mu otevřít oči docela, aby se obraz jeho rodiny, v bezpečí a znova pohromadě, nerozplynul.

Jestli to byl sen, tak se z něj nechtěl probrat.

„Nevzbudil se už?“ zeptala se Kačka, která si všimla, že se mu chvějí víčka.

„Myslím, že ne,“ odpověděl otec.

„Nebuď ho,“ dodala matka.

Kačku to ale neodradilo, naklonila se a zaklepala mu na čelo. „Ahoj! Je někdo doma?“

Hlavou mu projela krutá bolest. Zasténal.

„Kačko!“ pokárali ji oba rodiče a rychle ji odtáhli.

„Vidíte? Já vám říkala, že je vzhůru.“

Blake měl pocit, že ho někdo rozčtvrtil a pak ty kousky zase pozašíval ostnatým drátem. Ale i přes všechnu bolest se pokusil posadit.

„Hmmm?“ zahučel omámeně, ale v hlavě mu zase vystřelila prudká bolest a on se vyčerpaně svezl zpátky.

„Nehýbej hlavou, miláčku.“

„Dianu Bentleyovou zatkli!“

„Kačko!“

„Hlavně se nám ulevilo, že už nejsi v nebezpečí. Na to, abys nám všechno pověděl, bude ještě dost času.“

Blake zavrtěl hlavou a pokoušel se nějak si přebrat celou tu kanonádu hlasů. Zvuky mu duněly v uších.

„Ale jak?“ zeptal se neurčitě a zase se mu zvedl žaludek.

„Zachránil jsi mě!“ vykřikla Kačka.

„No, hlavně ten pes,“ dodala matka. „Začal hystericky štěkat a skákat za bránu knihovny. Nejdřív jsem myslela, že je vzteklý. Jeho pán byl takový divný člověk; pořád ukazoval na střechu a

mumlal si něco, čemu jsem nerozuměla...“

„To byla Alenka!“ jásala Kačka, ale matka si toho nevšímala.

„A pak se samozřejmě rozječel ten alarm,“ pokračovala. „Viděla jsem, jak máváš Kaččinou pláštěnkou ze střechy věže a rveš se s tou příšernou ženskou. Bylo to jako scéna z hororu. Nevěřila jsem vlastním očím.“

„Pak přijela policie...“ postrčila vyprávění Kačka.

„Ano, vylezli na střechu tě zachránit,“ přikývla matka, „ale chvíli jsem myslela, že tě Diana Bentleyová zabije.“

„Však chtěla,“ pokusil se říct Blake, ale slova mu uvízla v hrdle.

K jeho překvapení se matka rozplakala.

„A táta?“ zeptal se unaveně. „Jak to, že...“

Natáhl ruku, ale ještě ji docela neovládal, takže ukázal na zem.

„Byl jsem už na cestě sem,“ vysvětloval Christopher Winters, vzal syna za ruku a zastrčil mu ji pod peřinu. „Snažil jsem se s vámi spojit celé dny. Chyběli jste mi.“

Přerušil své vyprávění zívnutím.

„Kromě toho jsem se dozvěděl tady od slečny,“ poplácal Kačku po hlavě a ona se nervózně zavrtěla, „že se na scéně zase objevil Prosper Marchland. Nemohl jsem připustit, aby začal balit mámu, tak jsem vyrazil na letiště, včera večer sedl do letadla a dneska časně odpoledne dorazil do Oxfordu... a našel jsem tady sirény a ječící davy. Takže mi bylo jasné, že ty a tvoje sestra zase jako obvykle něco provádíte.“

Blake se usmál, ale pořád to ještě nechápal. „Ty znáš profesora Marchlanda?“ zeptal se nakonec.

Otec trochu ztuhl a kývl. „Kdysi chodil s mámou, víš, než jsem se objevil já a, ehm, zkomplikoval jsem situaci.“

Juliet Wintersová zavrtěla hlavou. „Proč myslíš, že bych...“ začala.

„Jen jsem si chtěl být jistý," řekl a ostýchavě ji vzal kolem ramen. „Chyběla jsi mi... všichni jste mi chyběli," dodal tiše po chvíli.

„Ty mně taky," odpověděl Blake s unaveným úsměvem, „jsem rád, že jsi tady."

„Tak už ho nechte, ten chlapec potřebuje odpočívat," řekl jiný hlas z rohu pokoje.

Blake natáhl krk a uviděl známou bělovlasou postavu, která mohutnými rameny vyplňovala celé dveře. Při tom pohybu Blakovi vybuchl v hlavě ohňostroj a on bolestně sykl.

Blakovi rodiče vycítili, že ti dva potřebují soukromí, a vstali. „Půjdeme na chvíli ven," oznámili.

„A rád vás zase vidím, Jolyone," dodal pak Blakův otec.

„Já vás taky, chlapče, já vás taky," zamumlal profesor.

Kačku odtáhli za sebou.

„Já vím, co mi řekneš," začal Jolyon, jen byl pokoj prázdny. Blake se upřeným modrým pohledem podíval profesorovi do tváře. „Taky jsem chtěl tu knihu – kdysi. Toužil jsem ji dostat stejně zoufale jako Diana."

„Říkala, že jste zlomil sponu."

Jolyon se chvíli zamyšleně díval na svůj palec.

„Ano."

Kačka, které se povedlo vplížit zpátky, se zajíkla.

„Jdi pryč!" okřikl ji Blake, ale bylo to spíš zakrákorání.

Jolyon zasáhl. „Ne, i tvoje sestra má právo to slyšet. Nebyl jsem úplně upřímný ani k jednomu z vás, je mi líto."

Kačka se po špičkách přiblížila. „Co se stalo?" ptala se zvědavě.

„Žárlil jsem na George Psalmanazara," vysvětloval smutně profesor. „Našel Prázdnou knihu. Byli jsme kamarádi, ale já jsem všechno zkazil, když jsem se pokoušel do ní nahlédnout sám.

Chtěl jsem vyřešit její hádanky.“

„Jako já,“ kývla Kačka tiše.

Starý pán ji patrně neslyšel. Ztratil se ve svém soukromém světě vzpomínek. „Ano, tohle s tebou ta kniha provede,“ řekl. „Začneš chamtivě toužit po vědění, chceš získat moc.“

Hlas měl zastřený. „Pokusil jsem se mu ji ukrást,“ vyprávěl, „a dodneška toho lituju. Kniha asi vycítila, že jí nejsem hoden, protože mě odmítla a George krátce nato zmizel. Jsem přesvědčený, že zůstal někde poblíž Oxfordu, nejspíš proto, aby na knihu dohlédl, ale už nikdy s nikým nepromluvil ani slovo. Vlastně až do toho večera, kdy měl přednášku sir Giles, tehdy mi řekl, že Stín se blíží.“

Jolyon se odmlčel. „Domníval jsem se, že tím myslí mě,“ řekl a provinile se zavrtěl, „ale pletl jsem se.“

„Diana Bentleyová o ni stála ještě víc než vy,“ podotkl Blake.

„Ano,“ prohlížel si profesor podlahu. „Toužila po Poslední knize víc než po čem jiném – po komkoli jiném. Svedla mě, zneužila George a nakonec využila i peníze a vliv sira Gilese, aby se pokusila ji získat. Moc, která v knize byla, ji pohltila.“

„Ale nenašla ji,“ připomněl Blake. „Přinejmenším dokud jsem se neobjevil já.“

„Ta kniha bohužel probudila stín v nás všech,“ připustil zamyšleně Jolyon. „Kromě tebe.“

Blakova sebejistota se najednou sesypala. „Ale pane profesore, já nevím, kde ta kniha je! Pustil jsem ji z střechy knihovny a...“

„Uklidni se,“ řekl profesor vlídně a chlácholivě mu položil ruku na rameno. „Ta kniha na tebe čeká, věř mi. Znova si tě najde – až budeš připravený.“

„Ale jak?“ zeptal se pochybovačně Blake.

„Věř mi. Ty jsi její právoplatný strážce, Blaku. Endymion

Spring si tě nevybral bez důvodu.“

Blake zavrtěl hlavou. „Pořád ještě nevím proč,“ zabručel si pro sebe právě ve chvíli, kdy do místnosti vešla sestra a oznámila konec návštěv.

Jolyon zaslechl chlapcovu poslední poznámku a usmál se.

„Možná by ses měl zeptat svého otce,“ poradil mu záhadně a pak vykročil s Kačkou ke dveřím.

27

Blake už zase čekal v kolejní knihovně na svou matku. „Co tam tak dlouho dělá?“ zeptal se otec a dlouze, nešťastně povzdechl. Podíval se na hodinky. „Už je tam hodinu.“

„To ještě nic není,“ odpověděl Blake. Pak společně vyrazili na procházku po chodbičkách a přejížděli prsty po hřbetech knih. Christopher Winters nahlížel do polic a vracely se mu dávné vzpomínky, kdežto Blake uvažoval o nedávnějších. Nemohl si pomoci – ty portréty ho stále ještě sledovaly – dokonce i po smrti pátraly po knize.

Zastavili se pod ústředním schodištěm na galerii.

„Viděl jsi tohle?“ zeptal se Blake, aby přišel na jiné myšlenky. Odvedl otce po schodech nahoru a ukázal mu v iluminovaném rukopise ilustraci přikrčené žluté postavičky na klíně mnicha.

Christopher Winters přikývl. „No jistě, my se s Theodorikem známe dávno,“ usmál se láskyplně na mnicha s tonzurou. „Byly doby, kdy jsem většinu času strávil studiem téhle knihy. Měl jsem o ní celou teorii.“

„Vážně?“ řekl Blake a cítil, jak se mu prudčeji rozproudila krev.

„Ono je to všechno trochu složité...“

Otec nervózně přešlápl. „Nejspíš mi to nebudeš věřit.“

„Zkus to.“

Christopher Winters se podíval na svého syna. „Víš, tahle malá žlutá postavička se skoro přesně podobá jiné, na jednom německém erbu přibližně ze stejné doby. Přesněji řečeno, na Gutenbergově erbu."

Blake se snažil nedat na sobě znát záchvěv vzrušení.

„Učenci debatovali o identitě té žluté postavy celé roky, ale jak by kdokoli, tím méně oxfordský mnich, mohl tuhle záhadnou postavu znát, to nechápe nikdo," poznamenal Christopher Winters. „Vždycky jsem měl podezření, že mezi tímhle rukopisem a Gutenbergovým prvním tiskařským lisem v Mohuči je souvislost. Nevím přesně jaká, ale když se dobře podíváš, uvidíš, že ta postava je ve skutečnosti..."

„...malý kluk jako já," dodal s úsměvem Blake,

Otec na něj překvapeně vytřeštil oči.

„Přesně tak," pokýval.

Blake se za posledních pár dní několikrát pokusil vysvětlit rodičům všechny ty divné věci, ale až dosud oba většinu toho příběhu přičítali jeho bujné fantazii. Byli přesvědčení, že Diana toužila po nějaké významné knize, kterou náhodou našel v antikvariátu. Blake jim totiž pečlivě popsal Faustbuch, ne Endymiona Springa.

„Ano, je to kluk jako ty," opakoval otec, „ale s nahrbenými zády, jako by nesl nějaké těžké břemeno. Má něco na ramenou."

„Už zase?" přerušila je Juliet Wintersová, která za nimi přišla zdola. V ruce držela pracovní verzi svého nejnovějšího článku „Faustovské spiknutí", který právě ve své kanceláři vytiskla.

Kačka přišla s ní. Sehnula se a pohladila Mefistofela, který se protahoval a otíral se jí o nohy – ocas měl vysoko zdvižený jako vykřičník.

Christopher Winters se zatvářil uraženě. „Co ty víš," ohradil se.

„Třeba jsem měl pravdu.“

Juliet Wintersová zavrtěla hlavou a první vykročila ven.

Kačka se hihňala.

„Matku neposlouchej,“ řekl stranou Christopher Winters Blakovi, který za ním šel ze schodů. „Existuje fascinující příběh, že kdysi do Oxfordu přišel ďábel a na zádech nesl podivnou knihu plnou znalostí. Myslím, že by to mohl být...“

Byl neuvěřitelně teplý den a oni se rozhodli jít pěšky.

Ten večer, když se Blake chystal do postele, uslyšel venku před domem, na Millstone Lane, tiché škrábání. Běžel ke dveřím a vykoukl ven.

Na schodech ležel jasně žlutý balíček: Kaččina pláštěnka. Rukávy měla pečlivě složené na prsou, ale jinak byla špinavá a samá šmouha po tom dobrodružství v knihovně. Blaka napadlo, jestli si ji Kačka ještě někdy vezme na sebe. Pochyboval o tom.

Rozhlédl se po tmavé mrazivé ulici, jestli někde uvidí Psalmanazara nebo jeho psa, ale nikde nikdo. Toužil si s tím mužem promluvit o všem, co se stalo. Rychle sebral pláštěnku a zavřel dveře.

Mezi rukávy bylo zabalené ještě něco – kniha. Blake je rozložil a srdce se mu rozbušilo. Byl tam Endymion Spring, stale ještě zapečetěný seschlou krví. V poraněném prstu, zabaleném v obvazu, to při té vzpomínce zaškubalo.

Opatrně pohladil koženou vazbu. Nevypadala nijak zvlášť hezky, ale kniha obsahovala tajemství celého světa. Nebyl si jistý, jestli zrovna stojí o to, aby se mu vrátila do života – děsila ho myšlenka na to všechno, co obsahuje – ale když se jí dotkl, přeběhl

mu po kůži stejně úžasný pocit, jako kdyby ta knížka byla stvořena výhradně pro něj.

Poprvé byl přesvědčen, že skutečně chápe svou část hádanky. On byl to slunce, o kterém kniha pořád mluvila – syn dvou ročních období: Christophera Winterse – Zimy – a Juliet Somersové – Léta, ročních období, která se dočasně rozešla a teď byla zase spolu. Každý z nich znal část příběhu Endymiona Springa – a dohromady ho znali celý.

I teď je slyšel, jak spolu sedí v hale a vzpomínají na své oxfordské časy. Nemluvili spolu tolik, jak doufal, ale jejich mlčení bylo nyní jiné. Byla v něm naděje. Blake začínal být trochu optimističtější, pokud šlo o budoucnost.

Všechno vycházelo, přesně jak mu to slíbila ta první hádanka: *Řádu též nastane obnova...*

Blake se zase podíval na odřený kožený svazeček. Co víc by mu ještě mohl říct?

Skoro jako by mu to přikázal, spona odskočila a pečeť krve se rozpadla v červený prášek. Stránky se začaly otáčet. Blakovi poskočilo rozčilením srdce.

Rychle se podíval, co dělají jeho rodiče; viděl, že ho nepotřebují, a zamířil po schodech nahoru. „Jdu spát," zavolal spěšně a zmizel ve svém pokoji. Zabouchl za sebou dveře.

Pak, v soukromí, tváří tvář knize, si sedl na postel a pečlivěji se zadíval na Poslední knihu. Endymion Spring. To jméno mu teď připadalo tak známé jako jméno přítele.

Velice pomalu knihu otevřel...

HISTORICKÁ POZNÁMKA

Kniha, kterou držíte v rukou, začala žít svým vlastním životem, když mi jeden dobrý přítel položil tu nejdůležitější otázku ze všech: „Kdo byl Endymion Spring?“ Do té chvíle byl Endymion *spíš stín než skutečná osoba, spíš šepot než hlas.* Rozhodl jsem se propátrat Bodleyho knihovnu a zjistit to. A to, co jsem se dozvěděl, mě ohromilo,

V rozpadajícím se starém svazku ze šestnáctého století jsem objevil dávno zapomenuté tajemství: skutečným otcem tiskařského lisu nebyl Johann Gutenberg, jak si všichni myslí, ale Laurens Coster, holandský řezbář, který při procházce v lese nedaleko Haarlemu narazil na nádherný buk. Aby udělal radost svým vnoučatům, vyřezal z kůry několik písmen. Když přišel domů, zjistil, že míza u písmenek prosákla do kapesníku, do kterého je zabalil, a nechala po sobě stopy jeho vyřezané abecedy. Ty skvrny ho přivedly na myšlenku: Takhle z jednotlivých dřevěných písmen by se přece daly tisknout i knihy!

Bohužel měl ale velice blízko u sebe zloděje. O Štědrém večeru, když byl Coster na mši, se někdo vloupal do jeho dílny, ukradl mu materiál a uprchl do Mohuče. Tam se provinilec spojil s nadaným zlatníkem Johannem Gutenbergem a vytvořili spolu „první“ tiskařský lis. Gutenberg se ale rozhodl odlévat písmena z kovu, ne vyrábět ze dřeva – a tohle rozhodnutí mělo změnit svět. Zlodějem

nebyl nikdo jiný než Johann Faust.

Srdce se mi rozbušilo. Je to pravda? Rychle jsem nahlédl do jiné knihy, která to vyprávěla jinak. Ne Johann Fust nebyl zloděj, ale chytrý obchodník, který do Gutenbergova lisu investoval velkou sumu peněz. Tohle partnerství s vynálezcem pak zrušil těsně předtím, než se mu díky Bibli mohly náklady vrátit, žaloval Gutenberga o celý svůj dluh a soud mu přiřkl nárok na veškeré vybavení (a také na Bibli), čímž Gutenberg úplně vypadl z branže. Dožil pak relativně v zapomnění, kdežto Johann Fust a jeho zeť Peter Schoeffer proslavili svá jména po celé Evropě...

Obrátil jsem se na další, temnější knihu. Ne, Fust byl ve skutečnosti „Faust“: německý kouzelník, který zaprodal duši Ďáblu za všechny znalosti a zkušenosti světa. Po celá staletí se jeho příběh stával inspirací pro mnoho literárních děl včetně *Tragické historie doktora Fausta* od Christophera Marlowa (1588) a vedl k falešné domněnce, že tiskařský lis je ďábelského původu...

Jak je možné minulost vykládat tolika různými způsoby, kde se bere tolik případů krádeže a zrady? Našel jsem další knihu – plesnivějící svazek od Prospera Marchlanda, tiskaře z osmnáctého století – ale ten byl prošpikovaný poznámkami pod čarou, které nevysvětlovaly vůbec nic, a já jsem ho rychle odložil. Pak jsem narazil na zajímavý popis tiskařského lisu od záhadného člověka, který oklamal londýnskou společnost natolik, že ho považovala za exulanta ze vzdálené země, „George Psalmanazara“. Mluvil dokonce i vymyšleným jazykem. Dalo se jeho verzi událostí věřit?

Pronikal jsem hloub a hloub mezi regály, přemýšlel nad každou policí, náhodně listoval knihami. Ale celou tu dobu nějaký hlas hluboko mém nitru tiše trval na tom, že ještě něco přehlížím, nějaké tajemství, které všechny ty příběhy spojí dohromady. A pak jsem si všiml té divné hrbaté postavičky na Gutenbergově

erbu, té zvláštní figurky ve žlutém, kterou nikdo nedokázal vysvětlit... Otevřel jsem zápisník. Náhle jsem znal odpověď na tu klíčovou otázku. A na bílém papíře se okamžitě jakoby kouzlem začala objevovat slova.

PODĚKOVÁNÍ

Chci poděkovat své rodině a přátelům, že v Endymiona Springa neochvějně věřili. Mou vděčnost za laskavou pomoc při vyprávění tohoto příběhu si právem zaslouží: Sharon Hamilton, Sarah Emsley, Catherine Clarke, Jackie Head a všichni ostatní ve Felicity Bryan, Rebecca McNally, Elv Moody, Sarah Fergusson, Tom Sanderson, Adele Minchin a nadšený tým u Puffinu, obzvlášť Francesca Dow.

Za faktické informace o vzniku tiskařského lisu vděčím mnoha zajímavým knihám. Část popisu Tance smrti jsem založil na knize Alberta Kapra *Johann Gutenberg: The Man and His Invention (Johann Gutenberg: Člověk a jeho vynález,* 1996); lepší představu o Gutenbergově době jsem si udělal z knih Johna Mana *The Gutenberg Revolution: The story of a genius and an invention that changed the world (Gutenbergova revoluce: příběh génia a vynálezu, který změnil svět,* 2002); a obrázek podivně oblečené postavy na Gutenbergově erbu jsem poprvé uviděl v knize Stephana Füssela *Johann Gutenberg* (2002). Dílo Adriana Johnse *The Nature of the Book: Print and Knowledge in the Making (Podstata knihy: Jak vznikal tisk a znalosti,* 1998) vysvětluje podrobně spiknutí Johanna Fusta/Fausta a byla pro mě nekonečným zdrojem úžasu a inspirace (a poskytla mi také jména pro dvě mé hlavní postavy). *„Knihu písku"* si vysnil Jorge Luis

Borges, který také přišel s myšlenkou ukrýt list v lese a vymyslel fantastickou knihovnu. Opravdovou „Poslední knihu“ teď právě vyvíjejí v Massachusetts Institute of Technology. A pokud jde o stromové draky, povídá se, že před nedávném jednoho zahlédli ve stromě na Woodstock Road v Oxfordu.

MATTHEW SKELTON

DRAČÍ KNIHA

Z anglického originálu Endymion Spring, vydaného nakladatelstvím
Penguin Books Ltd v Londýně roku 2006,
přeložila Veronika Volhejnová
Ilustrovala a dračím písmem opatřila Helena Rosová
Grafická úprava a sazba Radek Nahodil
Vydala Mladá fronta, a. s. jako svou 6 552. publikaci
Odpovědné redaktorky Lucie Šavlíková
a Alena Pokorná
Jazyková redaktorka Vendula Chudobová
Technický redaktor Jiří Polach
Vytiskl Europrint, a. s., Praha
352 stran. První vydání. Praha 2008

Pro čtenáře od 10 do 100 let

ISBN 978-80-204-1466-3

Knihy Mladé fronty si můžete objednat na adrese:
Mladá fronta, a. s. – divize Knihy,
Mezi Vodami 1952/9, 143 00 Praha 4 – Modřany,
e-mailem: prodej@mf.cz, tel.: 225 276 284
nebo na internetu:
www.mf.cz
www.bookcafe.cz
www.kniha.cz

Matthew Skelton (*1971) žil od dětství v Kanadě a vystudoval anglistiku na univerzitě v Albertě. Jako inspirace k jednomu z míst, kde se odehrává děj románu *Dračí kniha* (v originálu Endymion Spring), mu posloužila německá Mohuč, kde působil několik let jako vysokoškolský asistent. Svá studia zakončil doktorátem z anglické literatury na oxfordské univerzitě. Za své nejoblíbenější autory a předobrazy považuje Henryho Jamese, Aldouse Huxleyho či Virginii Woolfovou. Po několika pokusech prosadit se jako básník se Skelton (poté, co zvítězil s povídkou „Muž, kterému se nikdy nic nezdálo“ v literární soutěži Richard and Judy) začal naplno věnovat práci na *Dračí knize.* Vzpomíná, že román vznikal ve velmi spartánských podmínkách ve vypůjčeném bytě v Berlíně, kde Skelton žil po několik měsíců v téměř naprosté izolaci a psal v přestávkách mezi neúspěšnými pokusy sehnat si práci. Výsledek ovšem předčil všechna očekávání, jak se mohou přesvědčit čtenáři a snad brzy i diváci, kteří navštíví filmovou verzi.

Filmová práva na tento bestseller s aurou slavné Šifry mistra Leonarda koupila společnost Warner Bros.